

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

**ΣΤΟΧΟΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2008 - 2013**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ - ΑΘΗΝΑ 15784

Τηλ.: 210 727 5161 , Fax: 210 727 5214 , e-mail: secret@di.uoa.gr

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε από την Επιτροπή «Αποτίμησης και Σχεδιασμού» του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, αποτελούμενη από τα εξής μέλη:

Καθηγητής **Θωμάς ΣΦΗΚΟΠΟΥΛΟΣ** – Εισηγητής
Καθηγητής **Αλέξης ΔΕΛΗΣ**
Καθηγητής **Σέργιος ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ**
Καθηγητής **Ιωάννης ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ**
Καθηγητής **Νικόλαος ΚΑΛΟΥΠΤΣΙΔΗΣ**
Καθηγητής **Ηλίας ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑΣ**
Καθηγητής **Λάζαρος ΜΕΡΑΚΟΣ**
Καθηγητής **Αντώνης ΠΑΣΧΑΛΗΣ**
Καθηγητής **Ιωάννης ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ**
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια **Αγγελική ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗ**
Αναπληρωτής Καθηγητής **Αλέξανδρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**
Αναπληρωτής Καθηγητής **Γεώργιος ΚΟΥΡΟΥΠΕΤΡΟΓΛΟΥ**
Αναπληρωτής Καθηγητής **Ηλίας ΜΑΝΩΛΑΚΟΣ**
Αναπληρωτής Καθηγητής **Δρακούλης ΜΑΡΤΑΚΟΣ**
Εκπρόσωπος φοιτητών **Αναστάσιος ΤΑΠΤΑΣ**

Την Επιτροπή υποστήριξαν τεχνικά τα μέλη του Τμήματος: **Δημήτριος ΚΑΤΣΙΑΝΗΣ** (Υπάλληλος ΙΔΑΧ), **Χρήστος ΜΙΧΑΛΑΚΕΛΗΣ** (Υποψήφιος Διδάκτωρ), **Ιωάννης ΤΟΛΙΔΗΣ** (ΕΕΔΠ) και **Ευάγγελος ΦΛΩΡΙΑΣ** (Υπάλληλος ΙΔΑΧ).

Πίνακας Περιεχομένων

Πρόλογος	6
Εισαγωγή	9
1. Το Όραμα και οι Γενικοί Στόχοι	12
1.1 Γενικοί Στόχοι	12
1.2 Πλαίσιο	12
1.3 Αρχές.....	14
1.4 οι Επίτιμοι διδάκτορες.....	15
2. Παρουσίαση του Τμήματος	16
2.1 Ιστορικό και Εξέλιξη του Τμήματος.....	16
2.2 Διοίκηση του Τμήματος.....	17
2.3 Υποδομές και Εξοπλισμοί.....	18
2.4 Ανθρώπινο Δυναμικό	19
2.5 Δείκτες Εισαγωγής στο Τμήμα και Δείκτες Αποφοίτησης	28
2.6 Ποιοτική Ανάλυση Αρχικών Προσδοκιών και Εντυπώσεων των Νεοεισαχθέντων Φοιτητών στο Τμήμα	33
3. Εσωτερική Οργάνωση και Διαδικασίες	38
3.1 Περιγραφή του Σχήματος Λειτουργίας του Τμήματος.....	38
3.2 Εσωτερικές Διαδικασίες του Τμήματος.....	41
3.3 Ισχυρά Σημεία και Αδυναμίες Λειτουργίας κατά την Περίοδο 2002-2007	48
3.4 Προτάσεις Βελτίωσης των Διαδικασιών και της Λειτουργίας του Τμήματος.....	50
4. Προγράμματα Σπουδών	52
4.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ).....	52
4.2. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ).....	71
4.3 Εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής.....	88
5. Εκπαιδευτικό Έργο	91
5.1 Ανατομία του Διδακτικού Έργου του Προσωπικού.....	91
5.2 Στοιχεία Επίδοσης των Φοιτητών	103
5.3 Οργάνωση Εκπαιδευτικής Διαδικασίας.....	113
5.4 Εκπαιδευτικό Υλικό και Συγγράμματα	114
5.5 Μέσα και Υποδομές.....	114
5.6 Εργαστηριακά Μαθήματα, Φροντιστήρια και Εργασίες	115
5.7 Αναλογία Διδασκόντων – Διδασκομένων	116
5.8 Σύμβουλοι Καθηγητές.....	117
5.9 Σύνδεση της Διδασκαλίας με την Έρευνα	118
5.10 Συνεργασίες στην Εκπαιδευτική Διαδικασία	118
5.11 Αξιολόγηση των Μαθημάτων από τους Φοιτητές	119

5.12 Γενική Αποτίμηση Εκπαιδευτικής Διαδικασίας και Προτάσεις Βελτίωσης	128
6. Ερευνητικό και Αναπτυξιακό Έργο.....	130
6.1 Πολιτικές για την Έρευνα στο πλαίσιο του Τμήματος	130
6.2 Διαθέσιμοι Χώροι και Ερευνητικές Υποδομές.....	132
6.3 Ανθρώπινο Δυναμικό στην E&A	132
6.4 Ερευνητικές Ομάδες	138
6.5 Διδακτορικές Διατριβές	141
6.6 Επιστημονικές Δημοσιεύσεις του Τμήματος	142
6.7 Έργα Έρευνας και Ανάπτυξης	143
6.8 Διακρίσεις, Επιστημονική Αναγνώριση και Διεθνής Παρουσία	148
6.9 Ερευνητικές Συνεργασίες	149
6.10 Συμμετοχή των Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Υποψηφίων Διδασκτόρων στις Ερευνητικές Δραστηριότητες - Αρωγή από Πόρους του Τμήματος.....	152
6.11 Γενική Αποτίμηση του Έργου E&A και Προτάσεις Βελτίωσης.....	152
7. Διοικητικό Έργο των Μελών του Τμήματος.....	154
8. Υπηρεσίες Υποστήριξης της Ακαδημαϊκής Κοινότητας	157
8.1 Οργάνωση Διοικητικών Μονάδων του Τμήματος	157
8.2 Υπηρεσίες της Γραμματείας του Τμήματος.....	158
8.3 Ανάπτυξη και Λειτουργία Υποδομών ΤΠ&Ε και Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες.....	158
8.4 Σύνδεση με τους Αποφοίτους του Τμήματος.....	158
8.5 Υποστήριξη των ΑΜΕΑ και άλλων Φοιτητών Ειδικών Κατηγοριών	159
8.6 Αναγνωστήριο και Ψηφιακές Βιβλιοθήκες	159
8.7 Συνεργασία με την Κεντρική Διοίκηση.....	160
8.8 Γενική Αποτίμηση των Υπηρεσιών που προσφέρει το Τμήμα και Προτάσεις Βελτίωσης	160
9. Προβολή και Διάχυση των Δραστηριοτήτων του Τμήματος	161
10. Συνεισφορά στο Πανεπιστήμιο και την Πολιτεία.....	163
10.1 Συμμετοχή των Μελών του Τμήματος σε Όργανα και Επιτροπές του Πανεπιστημίου	163
10.2 Συμβολή του Τμήματος στο Έργο και την Ανάπτυξη του Πανεπιστημίου	163
10.3 Συμμετοχή σε Οργανισμούς, Όργανα και Επιτροπές του ΥΠΕΠΘ.....	164
10.4 Συμμετοχή σε Φορείς, Όργανα και Επιτροπές του Δημόσιου Τομέα	164
10.5 Συμβολή του Τμήματος στην Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη.....	165
10.6 Συμμετοχή των Μελών του Τμήματος σε Αξιόλογες Κοινωνικές Δραστηριότητες	165
11. Στρατηγικοί Στόχοι 2008-2013 και Προγραμματιζόμενες Δράσεις.....	166
11.1 Βαθμός Επίτευξης Στόχων 2002 -2007	166
11.2 Στόχοι 2008 -2013	167
11.3 Προγραμματιζόμενες Δράσεις.....	168
12. Απαιτούμενοι Πόροι, Προτεραιότητες και Χρονοδιάγραμμα	171
12.1 Απαιτούμενοι Πόροι από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.....	171

12.2 Απαιτούμενοι Πόροι και Ενέργειες από την Πολιτεία	171
12.3 Προτεραιότητες και Επιδιωκόμενο Χρονοδιάγραμμα	171
Επιτελική Σύνοψη.....	173
Εισαγωγή.....	173
Το Όραμα και οι Γενικοί Στόχοι	175
Αρχές	176
Παρουσίαση του Τμήματος.....	177
Εσωτερική Οργάνωση και Διαδικασίες	181
Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ)	188
Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ).....	192
Αποτίμηση Εκπαιδευτικής Διαδικασίας	194
Ερευνητικό και Αναπτυξιακό Έργο	195
Διοικητικό Έργο των Μελών του Τμήματος.....	198
Οργάνωση Διοικητικών Μονάδων	199
Προβολή και Διάχυση των Δραστηριοτήτων του Τμήματος.....	200
Συνεισφορά στο Πανεπιστήμιο και την Πολιτεία	201
Στρατηγικοί Στόχοι 2008-2013 και Προγραμματιζόμενες Δράσεις.....	203
Απαιτούμενοι Πόροι, Προτεραιότητες	204
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	206

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε από την **Επιτροπή «Αποτίμησης και Σχεδιασμού»** του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό του. Στο πλαίσιο της διεκπεραίωσης του έργου της, η Επιτροπή βασίστηκε στη βαθιά της πεποίθηση ότι τα όποια προβλήματα στη λειτουργία των Πανεπιστημίων **δεν** λύνονται με παρεμβάσεις διοικητικού χαρακτήρα, αλλά με ρυθμίσεις που συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας διαφορετικής κουλτούρας. Δεδομένης, μάλιστα, της ιδιαίτερης λειτουργίας και οργάνωσης του «Ελληνικού Πανεπιστημίου», η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι το **κλίμα εμπιστοσύνης** αποτελεί το **σημαντικότερο παράγοντα** ανάπτυξης και βελτίωσης. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι οι διαφανείς διαδικασίες, η ύπαρξη γενικά αποδεκτών κανόνων και η ενιαία και όχι κατά περίπτωση τήρηση και εφαρμογή τους.

Στην παρούσα Έκθεση θεωρούνται ως προϋπόθεση συγκεκριμένες βασικές αρχές σχετικά με το **ρόλο της ακαδημαϊκής κοινότητας**, οι οποίες είναι:

- ✓ η διασφάλιση του **κεντρικού ρόλου του Πανεπιστημίου στην κοινωνική πρόοδο** και την ολόπλευρη ανάπτυξη της κοινωνίας,
- ✓ η διαφύλαξη του **δημόσιου χαρακτήρα** του Πανεπιστημίου,
- ✓ η εδραίωση της **ανεξάρτητης έρευνας** ως κυρίαρχο συστατικό της ανώτατης εκπαίδευσης,
- ✓ η επιδίωξη της **επιστημονικής αριστείας**,
- ✓ η βελτίωση της θέσης των Ελληνικών Πανεπιστημίων με τη δημιουργία **ισχυρών αυτοδιοικούμενων ιδρυμάτων**,
- ✓ η ενθάρρυνση **συνεργασιών** μεταξύ Πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων,
- ✓ η ισχυροποίηση του **βασικού πτυχίου** σπουδών.

Ταυτόχρονα λαμβάνονται υπ' όψιν **κίνδυνοι** όπως:

- πολλά Πανεπιστήμια να παρέχουν στο μέλλον **σχεδόν αποκλειστικά εκπαιδευτικό έργο** και μόνο ελάχιστα να θεωρούν πως η συνεισφορά στην πνευματική και πολιτιστική ζωή της χώρας είναι σημαντικός σκοπός της αποστολής τους,
- η **βασική έρευνα**, που δεν σχετίζεται άμεσα με τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία, να είναι σημαντικά **υποβαθμισμένη**,
- η **διαφήμιση της ποιότητας**, παρά η ίδια η **ποιότητα** στην εκπαίδευση και την έρευνα, να απορροφά σημαντικούς πόρους και ενέργεια,
- η **χρηματοδότηση της έρευνας** από εθνικούς πόρους, σε υποδομές, υποτροφίες για Υποψήφιους Διδάκτορες και φοιτητές, αμοιβές για ερευνητές, να παραμείνει **εξαιρετικά χαμηλή**,
- η **αδυναμία του παραγωγικού τομέα** να αξιοποιήσει την εκπαίδευση και την έρευνα που επιτελείται στα Πανεπιστήμια, να συνεχιστεί,
- η αλλοίωση της **εικόνας της αποστολής** του Πανεπιστημίου, που εντέχνως δημιουργείται στην κοινωνία από διάφορα κέντρα συμφερόντων, να ενταθεί.

Όραμα του Τμήματος είναι μια Ανώτατη Εκπαίδευση που αποτελεί **δημόσιο αγαθό** και της οποίας το θεσμικό πλαίσιο διασφαλίζει τη **δυνατότητα πρόσβασης σε κάθε Έλληνα πολίτη** που το επιθυμεί, χωρίς να δημιουργεί συνθήκες κοινωνικής επιλογής ή άλλου τύπου αποκλεισμού. Στο πλαίσιο του οράματος αυτού, η **Πολιτεία**:

- ✓ Εγγυάται την εύρυθμη λειτουργία όλων των ΑΕΙ και κατοχυρώνει θεσμικά την **ακαδημαϊκή, διοικητική και οικονομική αυτοδιοίκησή** τους.
- ✓ Εποπτεύει την τήρηση της κείμενης νομοθεσίας και **εξασφαλίζει** την ύπαρξη και συντήρηση των κατάλληλων **υποδομών**, του αναγκαίου **προσωπικού** και τις **λειτουργικές ανάγκες** τους, ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών και τη φύση των επιστημονικών περιοχών που θεραπεύει κάθε Ίδρυμα.
- ✓ Εξασφαλίζει ένα **ικανοποιητικό επίπεδο χρηματοδότησης** της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας.
- ✓ Κατοχυρώνει την **ακαδημαϊκή ελευθερία** στη διδασκαλία και την έρευνα, καθώς και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

Για την εκπλήρωση της αποστολής τους τα **ΑΕΙ** οφείλουν να **διασφαλίζουν** και να **βελτιώνουν** με κάθε πρόσφορο τρόπο την **ποιότητα του δημόσιου και κοινωνικού αγαθού** που προσφέρουν και να **δημοσιοποιούν** στο κοινωνικό σύνολο με κάθε δυνατή διαφάνεια όλες τις δραστηριότητές τους. Προσαρμόζονται στα νέα κοινωνικά και επιστημονικά δεδομένα καθώς και στις τεχνολογικές εξελίξεις, χωρίς να απαλλοτριώνουν το δημόσιο χαρακτήρα τους, τη δημόσια αποστολή τους και τη δημόσια ευθύνη τους. Αυτοοργανώνονται κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνονται ορθολογικά στη διαχείριση των δημόσιων πόρων, στην εκπλήρωση όλων των διαστάσεων της αποστολής τους και στην εκπαίδευση περισσότερων νέων. Συνεργάζονται με άλλα ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, ώστε να πολλαπλασιαστούν οι δυνατότητες διεύρυνσης και ενίσχυσης του έργου τους. Παρέχουν, σε νομικά πρόσωπα του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και γενικότερα στη κοινωνία, υπηρεσίες συμβατές με τη φύση και την ηθική του Πανεπιστημίου.

Κατά την αποτίμηση του έργου του Τμήματος και το σχεδιασμό των ενεργειών του στην πενταετία 2008-2013, ελήφθησαν υπ' όψιν όλες οι **συνιστώσες της αποστολής των Πανεπιστημίων**, οι οποίες, κατά την αντίληψη της Επιτροπής, είναι:

- ✓ Να θεραπεύουν τις **επιστήμες**, να καλλιεργούν τα **γράμματα** και τις **τέχνες** και να παρέχουν **παιδεία**.
- ✓ Να **παράγουν**, να **μεταδίδουν**, να **μεταφέρουν** και να **αξιοποιούν** τη **γνώση** με την έρευνα και τη διδασκαλία και να προωθούν τη **δημιουργικότητα**, την **καινοτομία**, την **αξιοκρατία**, τις **ατομικές ικανότητες** αλλά και τη **συλλογικότητα**.
- ✓ Να **εξασφαλίζουν** τις **άριστες συνθήκες** για τη διδασκαλία και την ελεύθερη έρευνα υπηρετώντας τις κοινωνικές ανάγκες και συμβάλλοντας στην εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας.
- ✓ Να καλλιεργούν την **ανεξάρτητη σκέψη** προς όφελος του κοινωνικού συνόλου και να προβάλλουν τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας .
- ✓ Να δρουν ως **πνευματική κινητήρια δύναμη της κοινωνίας** και να παρέχουν αδέσμευτη και επιστημονική κρίση σχετικά με την κοινωνική ανάπτυξη, τις κοινωνικές αλλαγές, τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, μέσω της ελεύθερης αντιπαράθεσης ιδεών και αξιών.

- ✓ Να συμβάλλουν στη **διαμόρφωση υπεύθυνων πολιτών** με επιστημονική και επαγγελματική επάρκεια, με πολιτική και κοινωνική συνείδηση, με σεβασμό στον πολιτισμό, στις αδιαίρετες και οικουμενικές αξίες της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, καθώς και στις αρχές της δημοκρατίας, της ειρήνης και του κράτους δικαίου.
- ✓ Να ανταποκρίνονται στις **μορφωτικές και αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας** με προσήλωση στις αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος, της πολιτισμικής κληρονομιάς και της κοινωνικής συνοχής και να δρουν με ευθύνη έναντι της ανθρώπινης κοινότητας και των μελλοντικών γενεών.
- ✓ Να παράγουν **στελέχη** ικανά να ανταποκριθούν στις κοινωνικές και αναπτυξιακές απαιτήσεις.
- ✓ Να συμβάλλουν ως **πνευματικό κεφάλαιο** στην **περιφερειακή και τοπική οικονομία** για την ευημερία του ανθρώπου, συνεργαζόμενα στα πλαίσια της αποστολής τους με τις παραγωγικές δυνάμεις της κοινωνίας.
- ✓ Να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την **ανάπτυξη των πολιτισμικών κανόνων, αξιών και στάσεων** για την οικοδόμηση μιας κοινωνίας με κέντρο τον άνθρωπο.
- ✓ Να συμβάλλουν στην **αποφυγή κάθε διάκρισης** λόγω διαφορών στο φύλο, τη φυλή, την καταγωγή, την κοινωνική προέλευση, τα γενετικά ή επίκτητα ειδικά χαρακτηριστικά, την αναπηρία, τη θρησκεία, τις προσωπικές πεποιθήσεις και τα πολιτικά φρονήματα.

Η Έκθεση αυτή συνάδει με το πλαίσιο των αποφάσεων του Τμήματος που ελήφθησαν κατά την περίοδο 2002 – 2007, σύμφωνα και με το αντίστοιχο «Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης». Περιλαμβάνει μια κριτική αποτίμηση της πορείας του Τμήματος κατά την περίοδο αυτή και προσδιορίζει τις απαιτούμενες ενέργειες, πολιτικές και προτεραιότητες για την επόμενη πενταετία. Στόχος είναι να υποστηριχθεί η διαδικασία του **αναστοχασμού** και να **ενεργοποιηθεί** όλη η κοινότητα του Τμήματος προς μια κατεύθυνση συλλογικής δράσης για την περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωσή του.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή «Αποτίμησης και Σχεδιασμού» του Τμήματος, η οποία ήταν υπεύθυνη για τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης, αποτελείται σύμφωνα με τον Κανονισμό του από το **Διοικητικό Συμβούλιο** διευρυμένο με τους **Δ/ντες Μεταπτυχιακών Σπουδών**, τον **Επόπτη Κτηρίων** και τους **Υπευθύνους των 6 Λογοθεσιών** (μονίμων Επιτροπών). Τα ονόματα των μελών της Επιτροπής παρατίθενται στη δεύτερη σελίδα της Έκθεσης. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά τη συγγραφή της μπορεί να χωριστεί σε τρία στάδια. Ο Εισηγητής, που ήταν ο Πρόεδρος του Τμήματος, συνέταξε ένα **πρώτο σχέδιο** της Έκθεσης. Το σχέδιο αυτό, εκτός από τα μέλη της Επιτροπής, διαβιβάστηκε σε **όλα τα μέλη ΔΕΠ** του Τμήματος, τα οποία μέσα σ' ένα συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο υπέβαλαν τις **παρατηρήσεις** τους. Η **τελική μορφή** της Έκθεσης **διαμορφώθηκε** από την **Επιτροπή** μετά από συζητήσεις των μελών της και λαμβάνοντας υπ' όψιν τη διαβούλευση με τα μέλη ΔΕΠ.

Η διαδικασία αυτή, **Αποτίμησης και Σχεδιασμού**, είναι η **δεύτερη φορά** που πραγματοποιείται στο Τμήμα. Το **Μάιο του 2002** ψηφίστηκε από τη Γ.Σ. του Τμήματος **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης** μετά από διάλογο που πρακτικά διήρκεσε 2 έτη, και ουσιαστικά ξεκίνησε αμέσως μετά την απόφαση του Ιανουαρίου 2000 για ένα νέο Εσωτερικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Τμήματος. Η αναγκαιότητα του Σχεδίου αυτού προέκυψε από το γεγονός ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σήμερα αντιμέτωπα με σημαντικές δομικές αλλαγές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λόγω του ταχύτατου μετασχηματισμού της κοινωνίας και γενικότερα των διεθνών εξελίξεων. Το Σχέδιο αυτό περιελάμβανε την αποτύπωση της τότε ισχύουσας κατάστασης στο Τμήμα, την εκτίμηση των εξελίξεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, την καταγραφή των αναγκών που προέκυπταν και τον προσδιορισμό δράσεων και ενεργειών που έπρεπε να δρομολογηθούν. Οι δράσεις αυτές είχαν ως κύριους στόχους:

- *Την εγκαθίδρυση και παγίωση Νέας Δομής Οργάνωσης και Λειτουργίας.*
- *Την ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση των Υποδομών (χώρων και εξοπλισμών).*
- *Την ανάπτυξη και βελτίωση του Ανθρώπινου Δυναμικού.*
- *Τη βελτίωση των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών.*
- *Την υιοθέτηση και λειτουργία Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας.*

Η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, υποστηρίχθηκε στη συνέχεια και από σχετικό έργο του Τμήματος στο πλαίσιο του «Προγράμματος Ενίσχυσης των Σπουδών Πληροφορικής» του ΥΠΕΠΘ (2003 – 2008). Το έργο αυτό, πέραν της χρηματοδότησης συγκεκριμένων δράσεων για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, περιελάμβανε **Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση**, η οποία ήταν η δεύτερη που οργανώθηκε στο Τμήμα από την ίδρυσή του.

Το Στρατηγικό Σχέδιο του 2002, τροφοδοτήθηκε, επίσης, από τα αποτελέσματα του έργου "**2000+1: προς την Κοινωνία της Πληροφορίας και την ευρεία χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής στην εκπαιδευτική διαδικασία**", στο πλαίσιο του οποίου αναπτύχθηκαν δράσεις που αφορούσαν στην αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών και τη δυναμική προσαρμογή του Τμήματος στις τρέχουσες εξελίξεις. Το έργο υλοποιήθηκε από τον

Απρίλιο του 1998 έως τον Ιούνιο του 2000 και περιελάμβανε Έρευνα Αγοράς Εργασίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Συγκριτική Μελέτη Προγραμμάτων Σπουδών Ελληνικών και Ξένων Πανεπιστημίων, Αναμόρφωση Χώρων Διδασκαλίας, Ανάπτυξη Ηλεκτρονικού και Πολυμεσικού Εκπαιδευτικού Υλικού, Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση, Εγκαθίδρυση Δυναμικού Μηχανισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Τμήματος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, στη λειτουργία του Τμήματος προβλέπονται α) διαδικασίες προγραμματισμού που επιτρέπουν την ορθολογική και δίκαιη ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων με οικονομία κλίμακας και β) διαδικασίες απολογισμού που συμβάλλουν στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και εξασφαλίζουν τη διαφάνεια. Τέλος, η διαδικασία αποτίμησης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος ανατροφοδοτεί το σύστημα λειτουργίας του και επιτρέπει διορθωτικές κινήσεις. Συνοπτικά, ο εσωτερικός μηχανισμός που έχει υιοθετηθεί, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση του Τμήματος, βασίζεται στον κύκλο που αποτελείται από τα εξής βήματα: α) **καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος, β) **δημοσιοποίηση** των δραστηριοτήτων αυτών καθώς και των αποτελεσμάτων αποτίμησής τους γ) δημιουργία κλίματος **άμιλλας** και **εξαγωγή συμπερασμάτων** που βασίζονται στην **ακριβή γνώση** του περιβάλλοντος, στην **ανάδειξη των διαφορετικού τύπου δραστηριοτήτων και δεξιοτήτων** και στη δυνατότητα **επανεκτίμησης και αξιολόγησης** του έργου του Τμήματος με ποσοτικά και συγκριτικά στοιχεία και δ) ατομικές και συλλογικές αποφάσεις και ενέργειες, ως αποτέλεσμα **αναστοχασμού**, που οδηγούν στη βελτίωση του έργου του Τμήματος και των μελών του.

Τα ποσοτικά **στοιχεία** της Έκθεσης προέρχονται από τις **διαδικασίες** και τα υποστηρικτικά προς αυτές πληροφοριακά **συστήματα** και εφαρμογές, που αναπτύχθηκαν μετά το 2002. Τέτοιες διαδικασίες και συστήματα είναι ο ετήσιος **Απολογισμός** έργου (εκπαιδευτικού, ερευνητικού/ αναπτυξιακού, διοικητικού, κοινωνικού) των μελών του Τμήματος και η ετήσια **αποτύπωση των δεικτών** εκπαίδευσης και έρευνας. Οι διαδικασίες και οι εφαρμογές αυτές περιγράφονται αναλυτικά στις σχετικές παραγράφους του κυρίως κειμένου.

Η Έκθεση περιλαμβάνει μια κριτική αποτίμηση της πορείας του Τμήματος κυρίως κατά την περίοδο 2002 - 2007 και προσδιορίζει τις απαιτούμενες ενέργειες, πολιτικές και προτεραιότητες για την πενταετία 2008 – 2013. Τόσο η **αποτίμηση** του έργου του Τμήματος όσο και οι **στόχοι** του για την περίοδο 2008 – 2013, περιλαμβάνουν ξεχωριστές ενότητες που αφορούν σε **όλο το εύρος** των δραστηριοτήτων ενός Δημόσιου Πανεπιστημίου σύμφωνα με την αποστολή του, όπως περιγράφηκε στον Πρόλογο αυτού του κειμένου. Έτσι, **εξίσου** σημαντική έμφαση δίνεται στο **εκπαιδευτικό** έργο, στο **ερευνητικό** και αναπτυξιακό έργο, στο **διοικητικό** έργο και στο έργο οργάνωσης, λειτουργίας και ανάπτυξης του Τμήματος (που ουσιαστικά εξασφαλίζει το αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων και την ανεξαρτησία στη διδασκαλία και την έρευνα) και στη γενικότερη συνεισφορά προς την **Πολιτεία**, την κοινωνία και την οικονομία.

Στο πρώτο Κεφάλαιο παρουσιάζονται το **Όραμα και οι Στόχοι** του Τμήματος, ενώ το δεύτερο Κεφάλαιο αποτελεί μια εκτενή **Παρουσίασή** του. Στο τρίτο Κεφάλαιο γίνεται μια αναλυτική περιγραφή και η αξιολόγηση της **Εσωτερικής Οργάνωσης** και των **Διαδικασιών** του. Το τέταρτο Κεφάλαιο παρουσιάζει τα **Προγράμματα Σπουδών**,

προπτυχιακό και μεταπτυχιακά, αναδεικνύει τα θετικά τους στοιχεία, αλλά και τα προβλήματα και τις αδυναμίες τους και προτείνει μέτρα βελτίωσης. Στο πέμπτο Κεφάλαιο παρουσιάζονται και αξιολογούνται τα στοιχεία που αφορούν στο **Εκπαιδευτικό Έργο** και τις σχετικές διαδικασίες, υποδομές και πολιτικές. Το έκτο Κεφάλαιο αφορά στους δείκτες του **Ερευνητικού και Αναπτυξιακού Έργου** που επιτελείται στο Τμήμα και στην εξαγωγή των συμπερασμάτων που προκύπτουν από αυτούς. Το έβδομο Κεφάλαιο αναφέρεται στο **Διοικητικό Έργο** των μελών του Τμήματος, ενώ το όγδοο Κεφάλαιο αναφέρεται στις **Υπηρεσίες** που προσφέρει το Τμήμα και οι **Διοικητικές του Μονάδες**. Το ένατο Κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στην **Προβολή** και τη **Διάχυση** των δραστηριοτήτων του Τμήματος, ενώ στο δέκατο Κεφάλαιο παρουσιάζεται η **συνεισφορά** των μελών του γενικότερα στο **Πανεπιστήμιο** και την **Πολιτεία**. Τα δύο επόμενα Κεφάλαια αφορούν στους **Στόχους** και τις **Προγραμματιζόμενες Δράσεις** για την περίοδο 2008 – 2013 (Κεφάλαιο έντεκα), καθώς και στους απαιτούμενους **Πόρους** για την επίτευξη των Στόχων αυτών, τις **Προτεραιότητες** και το σχετικό **Χρονοπρογραμματισμό** (Κεφάλαιο δώδεκα). Το τελευταίο μέρος της Έκθεσης αποτελεί η **Επιτελική Σύνοψη**. Αναπόσπαστο τμήμα του κυρίως σώματος της Έκθεσης, αποτελούν και τα δώδεκα (12) επισυναπτόμενα σε αυτήν **Παραρτήματα**.

1. ΤΟ ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

1.1 ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι γενικοί στόχοι που έθεσε το Τμήμα το 2002 κατά την εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2002 – 2007 (Παράρτημα Ι), παραμένουν και σήμερα επίκαιροι. Οι πρωταρχικοί στόχοι του είναι:

1. Να παρέχει στους φοιτητές τις **γνώσεις**, τις **δεξιότητες** και τις **ικανότητες** για να δράσουν με τον καλύτερο και πιο **ευέλικτο** τρόπο στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
2. Να παράγει **έρευνα υψηλού επιπέδου** που θα συμβάλει στην εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.
3. Να εγκαθιδρύσει αποτελεσματικές **διοικητικές δομές** που θα εξασφαλίζουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους παραπάνω εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς στόχους.

Οι παραπάνω πρωταρχικοί στόχοι εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο επιδιώξεων του Τμήματος στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Η αναγνώριση και η **προβολή** του **διεθνώς**.
- Η εδραίωση και προαγωγή των **ακαδημαϊκών αρχών**.
- Η προσέλευση **αξιόλογου** διδακτικού και ερευνητικού **προσωπικού**.
- Η ανάπτυξη των **υποδομών** του.
- Η **βελτίωση** των διαδικασιών και της **λειτουργίας** του.
- Η παραγωγή **πρωτότυπης** εκπαιδευτικής και ερευνητικής **πολιτικής** στις νέες κοινωνικές και τεχνολογικές συνθήκες.
- Η άμεση ή έμμεση **συμμετοχή** στη **διαμόρφωση** των **πολιτικών** που αφορούν σε θέματα **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**.

Όραμα του Τμήματος είναι να αποτελέσει **πρότυπο** στην **Ελλάδα** και να εξελιχθεί σε ένα από τα **καλύτερα** Τμήματα στην **Ευρώπη** τα αμέσως επόμενα χρόνια.

1.2 ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι **Πυλώνες** στους οποίους στηρίζεται μέχρι σήμερα η ανάπτυξη του Τμήματος είναι:

- A) Η ιστορία και οι **ακαδημαϊκές παραδόσεις** του.
- B) Ο σεβασμός στις **ακαδημαϊκές αρχές** και στην **αποστολή** του Πανεπιστημίου.
- Γ) Η παρακολούθηση των **διεθνών εξελίξεων**.
- Δ) Η αξιολόγηση και η προσαρμογή στις **εθνικές ιδιαιτερότητες**.

A) Οι **ακαδημαϊκές παραδόσεις** του Τμήματος, παρά τη σχετικά ολιγοετή λειτουργία του, είναι πλούσιες και έχουν επηρεάσει σημαντικά το κλίμα και τα ήθη που επικρατούν σήμερα σ' αυτό. Βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην ιστορία, την πολιτεία και την πολυετή ακαδημαϊκή εμπειρία πολλών εκ των μελών του. Οι παραδόσεις αυτές μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Στενή **σύνδεση** της **εκπαίδευσης** με την **έρευνα** και την **ανάπτυξη**.

- Καλλιέργεια του **προτύπου** του πανεπιστημιακού δασκάλου.
- Τόλμη, συναίνεση και φαντασία στη **Διοίκηση**.
- Πανεπιστήμιο **ανοικτό** στην κοινωνία.

Β) Οι βασικές αρχές σχετικά με το **ρόλο** του Πανεπιστημίου και τα κύρια χαρακτηριστικά της **αποστολής** του, όπως περιγράφονται στον *Πρόλογο* της παρούσας Έκθεσης, αποτελούν **κοινή συνείδηση** στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος.

Γ) Οι **διεθνείς εξελίξεις** που προβλέπεται να επηρεάσουν τα Πανεπιστήμια της Ευρώπης στο άμεσο μέλλον είναι οι εξής:

- Η προσπάθεια **βελτίωσης της ποιότητας** της ανώτατης εκπαίδευσης και η δημιουργία αυτοτελών ιδρυμάτων.
- Η ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού πλαισίου πολιτικής για τη **διασφάλιση της ποιότητας**.
- Η ενθάρρυνση **συνεργασιών** μεταξύ Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων και η υποστήριξη της **κινητικότητας** φοιτητών και μελών ΔΕΠ.
- Η **αύξηση των δαπανών** για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, αλλά με κίνδυνο **μεγάλο ποσοστό της έρευνας να διεξάγεται εκτός των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης** και πολλά Πανεπιστήμια να **παρέχουν σχεδόν αποκλειστικά εκπαιδευτικό έργο**.
- Η **έρευνα που δεν σχετίζεται άμεσα** με τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία μπορεί να είναι **σημαντικά υποβαθμισμένη**.
- Η χρήση της **διαφήμισης της ποιότητας** (και όχι αναγκαστικά η ίδια η ποιότητα) στην εκπαίδευση και την έρευνα ως εργαλείο **προσέλκυσης** πόρων και ικανών φοιτητών.
- Η δημιουργία σε κάθε χώρα και ανά ερευνητική περιοχή **λίγων μόνο «ομάδων αριστείας»**, ανταγωνιστικών σε παγκόσμιο επίπεδο.
- Η υιοθέτηση **παρόμοιων πτυχίων**, κύκλων σπουδών και σχημάτων αξιολόγησης.
- Η **ταχεία αύξηση των αποφοίτων** μεταπτυχιακών σπουδών, με μεγάλο ποσοστό τους να έχουν βασικό πτυχίο από **διαφορετικό ίδρυμα**.
- Η σημαντική **ανομοιομορφία** της ποιότητας της **ακαδημαϊκής έρευνας** από ίδρυμα σε ίδρυμα και από γεωγραφική περιοχή σε γεωγραφική περιοχή, καθώς και οι μεγάλες αποκλείσεις στις αμοιβές των ακαδημαϊκών.
- Η ανάπτυξη της **δια βίου** και της **εξ αποστάσεως μάθησης** που θα αποτελέσει σημαντική δραστηριότητα των Πανεπιστημίων.
- Η **μεγαλύτερη αυτονομία** των Πανεπιστημίων που θα οδηγήσει σε διαφορετικό τρόπο διαχείρισης των πόρων τους και σε αναζήτηση **νέων πηγών χρηματοδότησης**.

Δ) Στο γενικότερο διεθνές πλαίσιο, η Ελληνική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται και από ορισμένες σημαντικές **εθνικές ιδιαιτερότητες**:

- **Ανεπαρκής** χρηματοδότηση της **εκπαίδευσης**, χωρίς προγραμματισμό και κανόνες που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες.
- **Χαμηλή** χρηματοδότηση της **έρευνας** από εθνικούς πόρους σε
 - υποδομές
 - υποτροφίες για Υποψήφιους Διδάκτορες

- αμοιβές για ερευνητές.
- **Αλλοίωση** της εικόνας της αποστολής του Πανεπιστημίου στην κοινωνία.
- Περιορισμένη βιομηχανία, **έλλειψη** εταιριών **υψηλής** τεχνολογίας και **μειωμένες ανάγκες** για μεγάλη **εξειδίκευση**.
- Αδυναμία **σύνδεσης** της παραγόμενης **έρευνας με την οικονομία** και την κοινωνία.
- Μεγάλη αύξηση των φοιτητών και **δημιουργία** πολλών νέων Τμημάτων και **Πανεπιστημίων**.
- Ειδικότερα στον τομέα της Πληροφορικής, υπήρξε πρόσφατα σημαντική **αύξηση των προπτυχιακών φοιτητών** (υπερδιπλασιασμός σε μια πενταετία), δημιουργία **πολλών νέων μεταπτυχιακών** προγραμμάτων και δημιουργία νέων Τμημάτων σχετικών με την Πληροφορική και τις Τηλεπικοινωνίες σε Πανεπιστήμια και ΤΕΙ.

1.3 ΑΡΧΕΣ

Η μέθοδος που αναπτύχθηκε στο Τμήμα για την επίτευξη των στόχων του στη σημερινή πραγματικότητα, βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- **Δυναμική προσαρμογή.** Δηλαδή τη δημιουργία των κατάλληλων δομών, διαδικασιών και κουλτούρας που να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των εκάστοτε συνθηκών και την άμεση αντίδραση σ' αυτές, στα πλαίσια ενός ισχυρά ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται: α) η γρήγορη **αναπροσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών** και της εκπαιδευτικής διαδικασίας, β) η αντιμετώπιση της μεγάλης **κινητικότητας** των επιστημόνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και της αναγκαιότητας **συνεργασιών** στην εκπαίδευση και την έρευνα, γ) η εξασφάλιση **πόρων** για τη συντήρηση και αναβάθμιση των υποδομών και η προσέλκυση του απαραίτητου **ανθρώπινου δυναμικού**, δ) ο καλύτερος **σχεδιασμός** και συντονισμός των ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων και ε) η έγκαιρη και σωστή **προβολή** όλων των δραστηριοτήτων και επιτευγμάτων του Τμήματος.
- **Συμμετογή στη διοίκηση και λειτουργία του Τμήματος.** Είναι φανερό ότι το μέχρι πρόσφατα μοντέλο λειτουργίας που βασιζόταν κυρίως στο συνυπολογισμό των επιμέρους ατομικών δραστηριοτήτων δεν μπορεί να λειτουργήσει στο νέο περιβάλλον. Υιοθετήθηκε, έτσι, ένα νέο σχήμα λειτουργίας που αποσκοπεί στη **συντεταγμένη δράση**, στο **συλλογικό σχεδιασμό**, στην **κατανομημένη και ισομερή προσπάθεια** όλου του προσωπικού, στην υιοθέτηση **κινήτρων** και στην **ορθολογική διαχείριση** των πόρων κάθε τύπου.
- **Διαφάνεια – Συναίνεση – Εμπιστοσύνη.** Δεδομένου του θεσμικού πλαισίου που διέπει τα Πανεπιστήμια, της ιδιαιτερότητας του κοινωνικού τους ρόλου, αλλά και των διαμορφωμένων ηθών σε αυτά, η συντεταγμένη δράση δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο σε ένα **περιβάλλον συναίνεσης**. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι οι **διαφανείς διαδικασίες**, η ύπαρξη γενικά **αποδεκτών κανόνων** και η τήρηση και **εφαρμογή** τους ενιαία, **χωρίς αποκλίσεις**. Αποτέλεσμα είναι το καλό **κλίμα εμπιστοσύνης** που δημιουργείται και το οποίο αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα ανάπτυξης και βελτίωσης.
- **Απολογισμός – Προγραμματισμός – Αποτίμηση.** Για την επίτευξη των στόχων που τίθενται και τη δημιουργία του αναγκαίου κλίματος που απαιτείται για αυτό, προβλέπονται **διαδικασίες προγραμματισμού** σε **κάθε επίπεδο**, που επιτρέπουν την ορθολογική και δίκαιη διαχείριση των πόρων με οικονομία κλίμακας, αλλά και **διαδικασίες απολογισμού** ώστε να ελέγχεται η **αποτελεσματικότητα** των

αποφάσεων και να εξασφαλίζεται η διαφάνεια. Τέλος, η διαδικασία αποτίμησης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος με βάση τα παραπάνω καθώς και με τη βοήθεια στοιχείων που προκύπτουν από μετρήσεις (γνώμης και δεικτών) ανατροφοδοτεί το σύστημα και επιτρέπει διορθωτικές κινήσεις.

- **Παρακολούθηση – Δημοσιοποίηση – Αναστοχασμός – Βελτίωση.** Η εσωτερική αυτορύθμιση βασίζεται στον κύκλο που αποτελείται από τα βήματα: α) Παρακολούθηση και **καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος και των μελών του. β) **Δημοσιοποίηση** των δραστηριοτήτων αυτών καθώς και των διαφόρων δεικτών του Τμήματος. γ) Δημιουργία κλίματος **άμιλλας** που βασίζεται στην ακριβή γνώση του περιβάλλοντος, στην **ανάδειξη των διαφορετικού τύπου δραστηριοτήτων, δεξιοτήτων και έργου**, στη δυνατότητα κάθε μέλους του Τμήματος να **επανεκτιμήσει** και αξιολογήσει το έργο του με συγκριτικά στοιχεία και στην εξαγωγή **συμπερασμάτων** για τη γενική πορεία του Τμήματος. δ) Ατομικές αποφάσεις και ενέργειες που οδηγούν στη βελτίωση του έργου του κάθε μέλους του Τμήματος και συλλογικές αποφάσεις και ενέργειες που αποβλέπουν στη βελτίωση των διαδικασιών και των υπηρεσιών του Τμήματος.
- **Διεπιστημονικότητα.** Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της έρευνας αποτελεί σήμερα η διεπιστημονικότητα και αυτό εντάσσεται στρατηγικά στα σχέδια του Τμήματος.
- **Σύνδεση με την κοινωνία και την οικονομία.** Στρατηγική επιλογή αποτελεί επίσης ο συνυπολογισμός, τόσο στα προγράμματα σπουδών όσο και στις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες, των κοινωνικών αναγκών και των απαιτήσεων της οικονομίας της χώρας.
- **Σύνδεση με τον πολιτισμό.** Η προσφορά στον πολιτισμό, που αποτελεί και θεσμικά αποστολή του Πανεπιστημίου, θεωρείται σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη του Τμήματος και επιδιώκεται στοιχεία και δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό να μην υποβαθμίζονται αλλά αντίθετα να ενισχύονται.

1.4 ΟΙ ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ

Οι γενικοί στόχοι και το όραμα του Τμήματος αντικατοπτρίζονται και στην πολιτική που αυτό ακολουθεί σχετικά με την ανακήρυξη των επίτιμων διδασκτόρων του. Ο θεσμός αυτός κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικός και χρησιμοποιείται με φειδώ και μεγάλη προσοχή. Στα 20 χρόνια λειτουργίας του, επίτιμοι διδάκτορες του Τμήματος ανακηρύχθηκαν κατά χρονολογική σειρά οι διακεκριμένοι επιστήμονες:

- **Rudolph E. Kalman**
- **Χρήστος Παπαδημητρίου**
- **Gerhard Muller**
- **Ιωσήφ Σηφάκης**

2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ανήκει στη Σχολή Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Ιδρύθηκε το **1989** ως **Τμήμα Πληροφορικής**, ουσιαστικά όμως άρχισε να λειτουργεί το **1986** μετά από απόφαση της Συγκλήτου, ως **Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων Φυσικής και Μαθηματικών** στην «**Επιστήμη των Υπολογιστών και των Τηλεπικοινωνιών**». Οι **πρώτοι πτυχιούχοι** του Τμήματος αποφοίτησαν το **1990**. Το **2000** μετονομάστηκε σε **Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών**. Το κτηριακό συγκρότημα του Τμήματος βρίσκεται επί του κεντρικού οδικού άξονα της Πανεπιστημιούπολης Ιλισίων, μεταξύ των αθλητικών εγκαταστάσεων και του υδραγωγείου του Πανεπιστημίου.

Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, προ εικοσαετίας, με εξαιρετική οξυδέρκεια και επιστημονική ευστοχία, θεράπευσε με **ενιαία αντιμετώπιση τον τομέα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών** στη βάση της επικράτησης της **ψηφιακής τεχνολογίας** και της συνεπαγόμενης **σύγκλισης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών**. Στο ιδρυτικό του ΦΕΚ αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι, σκοπός του Τμήματος είναι «η συγκέντρωση, αποθήκευση, ταξινόμηση, επεξεργασία και μετάδοση της πληροφορίας». Για το λόγο αυτό αποτελεί σήμερα ένα «επιτυχημένο παράδειγμα» στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Το ακαδημαϊκό έτος 2001 – 2002 ολοκλήρωσε, σύμφωνα με την παραπάνω φιλοσοφία, την τέταρτη ριζική αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Ο αρχικός πυρήνας του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) προήλθε από τα Τμήματα Φυσικής και Μαθηματικών και αποτελείτο από 19 μέλη. Στις αρχές του 2009 το ΔΕΠ του Τμήματος αριθμεί **40 μέλη** (15 Καθηγητές, 12 Αναπληρωτές Καθηγητές, 10 Επίκουρους Καθηγητές και 3 Λέκτορες), ενώ μέχρι το τέλος του 2009 προβλέπεται να διοριστούν 3 επιπλέον μέλη ΔΕΠ που έχουν ήδη εκλεγεί. Στο Τμήμα διδάσκουν ακόμη και 5 Ομότιμοι Καθηγητές του.

Εκτός από τον Προπτυχιακό Κύκλο Σπουδών, στο Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τις ακόλουθες έξι Μεταπτυχιακές Ειδিকেύσεις:

- Υπολογιστική Επιστήμη
- Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
- Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
- Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
- Επεξεργασία Σήματος για Επικοινωνίες και Πολυμέσα
- Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Το Τμήμα έχει επίσης τη διοικητική υποστήριξη τριών Διατμηματικών ΠΜΣ:

- Μικροηλεκτρονική (συμμετέχουν το Τμήμα Φυσικής και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος) με Ειδικεύσεις α) Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων και β) Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων
- Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων (συμμετέχει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)
- Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία με ειδικεύσεις α) στη Βιοπληροφορική και β) στην Πληροφορική στην Ιατρική (συμμετέχουν το Τμήμα Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος).

Τέλος, το Τμήμα συμμετέχει και στα ακόλουθα Διατμηματικά/ Διαπανεπιστημιακά ΠΜΣ:

- Ηλεκτρονικής, Ραδιοηλεκτρολογίας και Αυτοματισμού (Διοικητική υποστήριξη από το Τμήμα Φυσικής)
- Βασικής και Εφαρμοσμένης Γνωσιακής Επιστήμης (Διοικητική υποστήριξη από το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας των Επιστημών)
- Λογικής και Θεωρίας Αλγορίθμων και Υπολογισμών (Διοικητική υποστήριξη από το Τμήμα Μαθηματικών)

Εκτός από τη διδακτική δραστηριότητα, το Τμήμα αναπτύσσει και **έντονη ερευνητική και αναπτυξιακή δραστηριότητα** σε διάφορες επιστημονικές περιοχές. Για τις παραπάνω δραστηριότητες λειτουργούν ερευνητικά εργαστήρια και διατίθενται περίπου 200 θέσεις εργασίας για συνεργάτες ερευνητές, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι Υποψήφιοι Διδάκτορες. Αξιόλογη είναι και η συμμετοχή του Τμήματος σε πολλά εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα. Η εμπειρία των μελών του στα παραπάνω έργα έχει οδηγήσει τις Πανεπιστημιακές Αρχές να αναθέσουν σ' αυτά την εκτέλεση **μεγάλων πανεπιστημιακών έργων** ανάπτυξης στους τομείς των Δικτύων, των Βιβλιοθηκών, της Επαγγελματικής Κατάρτισης και Επιμόρφωσης, του Γραφείου Διασύνδεσης, της Προσβασιμότητας των φοιτητών με Αναπηρία, κλπ.

2.2 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα αποτελείται από τρεις **Τομείς**: 1) Θεωρητικής Πληροφορικής (Α΄ Τομέας), 2) Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών (Β΄ Τομέας) και 3) Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος (Γ΄ Τομέας). Ο Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος και οι τρεις Διευθυντές Τομέων συγκροτούν (μαζί με τους εκπροσώπους των φοιτητών) το Δ.Σ. του Τμήματος. Στη Διοίκηση του Τμήματος συμμετέχει και ο Δ/ντης Μεταπτυχιακών Σπουδών. Όπως προαναφέρθηκε στο Τμήμα λειτουργεί ένα ΠΜΣ (εκτός των Διατμηματικών ΠΜΣ) με έξι ειδικεύσεις. Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, σημαντικό ρόλο στη διοίκηση του Τμήματος έχουν η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) και η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ), η οποία ασχολείται κυρίως με θέματα των μεταπτυχιακών σπουδών και της συγκρότησης των εκλεκτορικών σωμάτων για τα μέλη ΔΕΠ.

Το 2000 υιοθετήθηκε από το Τμήμα ένα **νέο σχήμα λειτουργίας**, σύμφωνα με το οποίο εκτός από τις θεσμικές θέσεις του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Διευθυντών Τομέων, του Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Επόπτη Κτηρίων, προβλέπει, τον ορισμό Υπευθύνων για τους σημαντικότερους τομείς δράσης του Τμήματος, τα

«**Λογοθέσια**» (ο όρος Λογοθέσιο συναντάται στη Βυζαντινή περίοδο και αντιστοιχούσε σε τμήμα της διοικητικής δομής με αρμοδιότητες ανάλογες εκείνων των σημερινών υπουργείων). Οι Υπεύθυνοι των Λογοθεσίων ορίζονται κάθε δύο έτη από τη Γ.Σ. του Τμήματος μετά από πρόταση του Προέδρου και αμέσως μετά την εκλογή του. Η Διοικητική Δομή του Τμήματος περιγράφεται αναλυτικότερα στο επόμενο Κεφάλαιο. Από το Σεπτέμβριο του 2008 στις θέσεις ευθύνης της Διοίκησης του Τμήματος υπηρετούν οι εξής Καθηγητές και Αναπληρωτές Καθηγητές:

Πρόεδρος: Καθηγητής Θωμάς Σφηκόπουλος

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Καθηγητής Σέργιος Θεοδορίδης

Δ/ντης Α΄ Τομέα: Καθηγητής Ηλίας Κουτσουπιάς

Δ/ντης Β΄ Τομέα: Αναπληρωτής Καθηγητής Δρακούλης Μαρτάκος

Δ/ντης Γ΄ Τομέα: Καθηγητής Λάζαρος Μεράκος

Δ/ντης ΠΜΣ: Καθηγητής Ιωάννης Ιωαννίδης

Δ/ντης Διατμηματικού ΠΜΣ Μικροηλεκτρονικής: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αγγελική Αραπογιάννη

Δ/ντης Διατμηματικού ΠΜΣ Διοίκησης και Οικονομικής των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων: Καθηγητής Νικόλαος Καλουπτσίδης

Δ/ντης Διατμηματικού ΠΜΣ Τεχνολογιών Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία: Αναπληρωτής Καθηγητής Ηλίας Μανωλάκος

Επόπτης Κτηρίων: Αναπληρωτής Καθηγητής Δρακούλης Μαρτάκος

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Καθηγητής Αντώνης Πασχάλης

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού: Αναπληρωτής Καθηγητής Αλέξανδρος Ελευθεριάδης

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Προβολής και Συνεργασιών: Καθηγητής Ιωάννης Σταυρακάκης

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων: Αναπληρωτής Καθηγητής Ηλίας Μανωλάκος

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Συστημάτων Πληροφορικής και Εποπτικών Μέσων: Καθηγητής Αλέξης Δελής

Υπεύθυνος Λογοθεσίου Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού: Αναπληρωτής Καθηγητής Γεώργιος Κουρουπέτρογλου

2.3 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ

1. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Το Τμήμα διαθέτει συνολικά **11 αίθουσες διδασκαλίας** για τα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι το νεοαποκτηθέν Αμφιθέατρο του Τμήματος χωρητικότητας 320 ατόμων, ενώ η χωρητικότητα των υπολοίπων έχει ως εξής: 3 αίθουσες 100 – 120 ατόμων, 2 αίθουσες 70 ατόμων, 1 αίθουσα 50 ατόμων και 4 αίθουσες 20 – 30 ατόμων. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα εποπτικά μέσα και οπτικοακουστικό εξοπλισμό κατάλληλο για διδασκαλία με χρήση Η/Υ. Μια από τις αίθουσες των 30 ατόμων είναι πλήρως εξοπλισμένη για τηλεεκπαίδευση – τηλεδιάσκεψη. Οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά την περίοδο των μαθημάτων, είναι πρακτικά πλήρως κατειλημμένες 9:00 – 17:00 καθημερινά, ενώ τα μεταπτυχιακά μαθήματα που καταλαμβάνουν τις μικρότερες αίθουσες διαρκούν μέχρι τις 21:00. Υπάρχουν ακόμα 2 αίθουσες συνεδριάσεων των 40 ατόμων και

προβλέπονται στις αρχές του 2009 άλλες 3 μικρότερες των 15 – 20 ατόμων, κυρίως για τις ανάγκες των ερευνητικών ομάδων του Τμήματος. Επίσης, ξεκίνησε η ανέγερση ενός **Αναγνωστηρίου** 220 θέσεων με σύγχρονο εξοπλισμό Πληροφορικής και Επικοινωνιών και **πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες**. Η χρηματοδότηση του Αναγνωστηρίου αυτού γίνεται αποκλειστικά από πόρους που εξασφάλισε μόνο του το Τμήμα επί σειρά ετών.

Λειτουργούν 2 **εργαστήρια** με προσωπικούς υπολογιστές (PCs), 30 και 15 θέσεων εργασίας αντιστοίχως, ένα εργαστήριο UNIX 30 θέσεων εργασίας, ένα εργαστήριο για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές 15 θέσεων εργασίας και ένας αριθμός **εξειδικευμένων εργαστηρίων** (Ηλεκτρονικής, Λογικής Σχεδίασης, Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών, Ψηφιακών Επικοινωνιών, Οπτικών Επικοινωνιών κλπ.). Το ένα εργαστήριο των PCs, το εργαστήριο UNIX και το εργαστήριο των Μεταπτυχιακών φοιτητών είναι εργαστήρια **ελεύθερης πρόσβασης**. Τα εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης παραμένουν ανοικτά για τους φοιτητές από τις 9:00 έως τις 21:00. Πρόσφατα έχει αποκτηθεί άρτιος εξοπλισμός πληροφορικής με εξειδικευμένους εξυπηρετητές και κατάλληλο λογισμικό για πολλών τύπων εφαρμογές. Έχει επίσης αναπτυχθεί σύγχρονη δικτυακή υποδομή στο πλαίσιο του Πανεπιστημιακού δικτύου. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι θέσεις εργασίας είναι τα τελευταία έτη σαφώς ανεπαρκείς λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών. Μετά την ολοκλήρωση (2006) ενός νέου ορόφου του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος, δημιουργούνται νέα εργαστήρια (Δικτύων, VLSI, Μικροκυμάτων, Υπολογιστικών Συστημάτων, Θεωρητικής Πληροφορικής, κλπ.) για προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

2. ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ

Το μεγαλύτερο μέρος των κτηριακών υποδομών που είχαν προβλεφθεί στο Στρατηγικό Σχεδιασμό του 2002 ολοκληρώθηκαν ή πρόκειται να ολοκληρωθούν σύντομα. Προκύπτει συνεπώς η ανάγκη διευθέτησης του **περιβάλλοντος χώρου**, ο οποίος σήμερα βρίσκεται σε μάλλον κακή κατάσταση. Συγκεκριμένα, χρειάζεται να διαμορφωθούν οι **χώροι στάθμευσης**, να **ηλεκτροφωτιστεί** ο χώρος γύρω από το Τμήμα, να **ασφαλτοστρωθούν** οι δρόμοι που διατρέχουν τους χώρους του Τμήματος, να ανεγερθεί νέο μικρό **κυλικείο** με παρακείμενη **μικρή αίθουσα εκδηλώσεων** (σήμερα το κυλικείο παρουσιάζει εικόνα αυθαίρετου παραπήγματος) και να **ενοποιηθούν** οι χώροι συγκέντρωσης των φοιτητών ώστε αυτοί να μη βρίσκονται εκτεθειμένοι στη βροχή όταν μετακινούνται από αίθουσα σε αίθουσα. Σημαντική ανάγκη αποτελεί επίσης η εξεύρεση ή η ανέγερση κτηρίου **250 περίπου τετραγωνικών μέτρων για ερευνητικά εργαστήρια** που σήμερα στριμώχνονται σε εντελώς ανεπαρκείς και ακατάλληλους υπόγειους και ανήλιους χώρους.

Ο εκπαιδευτικός εξοπλισμός που απαιτείται είναι κυρίως εργαστηριακός και αφορά στην ολοκλήρωση των υπαρχόντων εργαστηρίων και την ανάπτυξη των νέων. Σημαντική έλλειψη υπάρχει σε ερευνητικό εξοπλισμό, κυρίως όσον αφορά τα εξειδικευμένα επιστημονικά όργανα.

2.4 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Παρόλο που τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διπλασιάστηκαν κατά τα 20 έτη λειτουργίας του, παραμένουν σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό, κυρίως υποστηρικτικό (ΕΕΔΠ, Διοικητικοί υπάλληλοι ΠΕ Πληροφορικής). Κύριοι λόγοι είναι: ο υπερδιπλασιασμός των

προπτυχιακών φοιτητών την τελευταία δεκαετία, η ραγδαία ανάπτυξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών και η μόνιμη αδιαφορία της Πολιτείας για την πλήρωση θέσεων εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού. Οι **ώρες διδασκαλίας** (το 2007 – 2008) για το σύνολο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων, τα οποία ανατίθενται στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 280 εβδομαδιαίως (**7 ανά μέλος ΔΕΠ**). Η **αναλογία προπτυχιακών φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ** αυξήθηκε από **20** το 1997 σε **50** το 2007. Ο μέσος όρος της **διάρκειας αποφοίτησης** είναι **5.5 έτη**. Οι Μεταπτυχιακοί φοιτητές αυξάνονται κάθε έτος και από περίπου 200 το 2002 ανέρχονται σε 650 το 2007 (χωρίς να συνυπολογίζονται οι Υποψήφιοι Διδάκτορες). Τα αναλυτικά στοιχεία του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος παρουσιάζονται στη συνέχεια.

1. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

A) Φοιτητικό δυναμικό

Προπτυχιακοί φοιτητές

α) Συνολικά εγγεγραμμένοι: ~ 2000

β) Εισαγόμενοι τα τελευταία έτη: ~ 310 (190 από Πανελλαδικές, 100 από μετεγγραφές, 20 από άλλες κατηγορίες).

Μεταπτυχιακοί φοιτητές

α) Συνολικά εγγεγραμμένοι: ~ 650 (400 ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 90 Διατμηματικό ΠΜΣ στη Μικροηλεκτρονική, 140 Διατμηματικό ΠΜΣ στη Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιών, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ στις Τεχνολογίες Πληροφορικής στη Βιολογία και στην Ιατρική). Σημειώνεται ότι το Τμήμα φέρει κατά το ήμισυ και το εκπαιδευτικό φορτίο του Διατμηματικού ΠΜΣ της Ηλεκτρονικής και Ραδιοηλεκτρολογίας, του οποίου τη διοικητική υποστήριξη έχει το Τμήμα Φυσικής.

β) Εισαγόμενοι ανά έτος: ~ 160 (80 ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ Μικροηλεκτρονικής, 45 Διατμηματικό ΠΜΣ Διοίκηση και Οικονομική στις Τηλεπικοινωνίες, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ Τεχνολογίες Πληροφορικής στη Βιολογία και την Ιατρική).

Υποψήφιοι Διδάκτορες

Συνολικά εγγεγραμμένοι: ~ 250

B) Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)

Υπηρετούντες σήμερα (τέλος 2008): 40 (15 Καθηγητές, 12 Αναπλ. Καθηγητές, 10 Επίκ. Καθηγητές, 3 Λέκτορες). Α' Τομέας 9, Β' Τομέας 14, Γ' Τομέας 17.

Υπό πλήρωση θέσεις: 4 (2 Καθηγητές, 1 Αναπλ. Καθηγητής, 1 Επίκ. Καθηγητής), Α' Τομέας 1, Β' Τομέας 2, Γ' Τομέας 1.

Υπό προκήρυξη θέσεις: 3 (Β' Τομέας)

Συνταξιοδοτήσεις το 2008-2009: 2 (ένας Καθηγητής και ένας Αναπληρωτής Καθηγητής)

Προβλεπόμενος συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ το 2009: 43

Γ) Ειδικό και Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΠ) και Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)

Υπηρετούντες σήμερα ΕΕΔΠ: 3 (1 στην Ηλεκτρονική, 1 στη Λογική Σχεδίαση, 1 σε θέματα Διοίκησης Έργων και Ευρωπαϊκής Ένωσης).

ΕΕΔΠ που συνταξιοδοτήθηκαν το 2008: 2 (1 στην Ηλεκτρονική και 1 στις Τηλεπικοινωνίες).

Υπηρετούντες σήμερα ΕΤΕΠ: 1 (συνταξιοδοτείται αρχές του 2009)

ΕΤΕΠ που συνταξιοδοτούνται το 2009: 1

Μέλη ΕΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ που θα παραμείνουν στο Τμήμα το 2009 : 3

Δ) Προσωπικό Γραμματείας

Υπηρετούντες σήμερα διοικητικοί υπάλληλοι: 6

Τεχνικός Πληροφορικής ΠΕ: 1

Υπό απόσπαση υπάλληλοι(2008): 1

Προβλεπόμενος αριθμός του συνολικού προσωπικού της Γραμματείας το 2009: 6

Ε) Άλλο υποστηρικτικό Προσωπικό Τμήματος

Γραμματείες Τομέων: 4

Συνταξιοδοτούνται το 2009: 1

Υποστήριξη Αναγνωστηρίου: 1 (υπό μετακίνηση)

Διοικητική και Τεχνική υποστήριξη εργαστηρίων και γενικού εξοπλισμού Π&Ε και οπτικοακουστικών συστημάτων: 4

Υπό μετάταξη: 1

Υπάλληλοι υποστήριξης Διαδικασίας Αξιολόγησης – Προγραμματισμού: 2

Κλητήρας: 1

Επιστάτης: 1

Προβλεπόμενος αριθμός συνολικού υποστηρικτικού προσωπικού Τμήματος το 2009: 9

2. ΑΜΕΣΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α) Μέλη ΕΕΔΙΠ

Στα πλαίσια του ετήσιου προγραμματισμού των νέων θέσεων ΔΕΠ, η Γ.Σ. του Τμήματος αποφάσισε επανειλημμένα τα προηγούμενα έτη να μην ζητήσει επιπλέον θέσεις ΔΕΠ, θεωρώντας ότι στην παρούσα φάση καλύπτονται οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες. Αντίθετα, έκρινε άκρως επιτακτική την ανάγκη για την **άμεση πρόσληψη τεσσάρων (4) ΕΕΔΙΠ** (οι οποίοι επιτελούν εργαστηριακό και εφαρμοσμένο διδακτικό έργο). Οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτή την κατεύθυνση είναι κατά κύριο λόγο οι εξής:

- ✓ Το Τμήμα, από τη δημιουργία του το 1989, δεν είχε **ποτέ επαρκή** για τις ανάγκες του **αριθμό ΕΕΔΙΠ**. Έτσι, σήμερα το Τμήμα διαθέτει μόνο έναν (1) ΕΕΔΙΠ στην Πληροφορική και ένα (1) στις Τηλεπικοινωνίες. Οι πραγματικές ανάγκες, όπως προκύπτουν από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, υπολογίζονται σε 6 θέσεις.
- ✓ Δύο ΕΕΔΙΠ στις Τηλεπικοινωνίες **συνταξιοδοτήθηκαν** στο τέλος του 2008. Αυτό θα καταστήσει **αδύνατη** την υποχρεωτική **εργαστηριακή άσκηση** των φοιτητών σε δύο μαθήματα Κορμού (Ηλεκτρονική και Εισαγωγή στις Τηλεπικοινωνίες) με συνέπεια, αν τα κενά δεν αντιμετωπιστούν άμεσα, να μην μπορούν οι φοιτητές του Τμήματος να καθίστανται πτυχιούχοι μέχρι την επίλυση του προβλήματος. Σημειώνεται ότι λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών (και συνεπώς των πολλών επιμέρους εργαστηριακών τμημάτων) το καθένα από τα δύο εργαστήρια απαιτεί τη φυσική παρουσία ενός ΕΕΔΙΠ για 30 ώρες την εβδομάδα (χωρίς να λογίζεται ο χρόνος της προετοιμασίας του εργαστηριακού μαθήματος και της αξιολόγησης των ασκήσεων των φοιτητών).
- ✓ Με την πρόοδο του κτηριολογικού προγράμματος του Τμήματος, διατέθηκαν περισσότεροι χώροι για την εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών και δημιουργούνται ήδη στα προπτυχιακά μαθήματα **νέα εργαστήρια** τα οποία, ενώ

προβλέπονται στο Πρόγραμμα Σπουδών, δεν λειτουργούσαν μέχρι σήμερα διότι δεν υπήρχαν διαθέσιμοι χώροι.

- ✓ Το **αντικείμενο** του Τμήματος είναι εξόχως **τεχνολογικό** και η ανάπτυξη της εργαστηριακής εκπαιδευτικής υποδομής του καθώς και η ύπαρξη του αναγκαίου γι' αυτό ανθρώπινου δυναμικού, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων του.

Β) Προσωπικό Γραμματείας

Η δύναμη της Γραμματείας του Τμήματος περιλαμβάνει μόλις 6 υπαλλήλους. Είναι προφανές ότι η άμεση **αντικατάσταση** της υπαλλήλου που αποσπάστηκε το 2008 είναι παραπάνω από επιτακτική, ώστε να συνεχίσουν να προσφέρονται οι υπηρεσίες της Γραμματείας προς τους φοιτητές αδιάλειπτα και με πληρότητα.

Γ) Άλλο υποστηρικτικό Προσωπικό Τμήματος

Βασικό πρόβλημα δημιουργείται στην υποστήριξη της λειτουργίας του Τμήματος από την επερχόμενη συνταξιοδότηση δύο υπαλλήλων και την απόσπαση – μετάταξη άλλων δύο. Ιδιαίτερα, η περίπτωση **αντικατάστασης** υπαλλήλου ΠΕ Πληροφορικής με σύμβαση ΙΔΑΧ που μετατάχθηκε στη Σύρο, είναι εξαιρετικά κρίσιμη μιας και υποστήριζε τεχνικά τη λειτουργία, συντήρηση και διαχείριση των δύο μεγάλων Εργαστηρίων Υπολογιστών όπου ασκούνται οι προπτυχιακοί φοιτητές. Η μη άμεση αντικατάστασή του ισοδυναμεί ουσιαστικά με διακοπή λειτουργίας των εργαστηρίων.

Η επίλυση των παραπάνω προβλημάτων θα μπορούσε να γίνει σχετικά απλά με την **τοποθέτηση** στο Τμήμα **6 συμβασιούχων αορίστου χρόνου**, δηλαδή των μισών περίπου απ' όσους εργαζόνταν σ' αυτό πριν το διορισμό τους. Οι παραπάνω υπάλληλοι θα υποστηρίζουν αποκλειστικά την εκπαιδευτική διαδικασία και την εν γένει καλή λειτουργία του Τμήματος. Θα τους ανατεθούν, πέραν των καθηκόντων των υπαλλήλων που αποχωρούν και καθήκοντα τα οποία αφορούν

- στη **Διαχείριση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού** που διατίθεται στο διαδίκτυο, εκδόσεις και προβολή του Τμήματος και στη λειτουργία του Αναγνωστηρίου,
- στη **διαδικασία Αξιολόγησης** των μαθημάτων (επεξεργασία των απαντήσεων των φοιτητών σε ερωτηματολόγια για όλα τα μαθήματα, παρακολούθηση δεικτών διδασκαλίας και έρευνας, κλπ.), στη συλλογή και καταγραφή των **δεικτών** του Τμήματος και στη διαδικασία **Απολογισμού – Προγραμματισμού**, για τις οποίες έχουν αναπτυχθεί ειδικές εφαρμογές (λογισμικά) των οποίων η χρήση απαιτεί πρόσθετο προσωπικό. Επίσης, οι υπάλληλοι αυτοί θα υποστηρίζουν το **σύστημα διαχείρισης της παροχής έργου** των μεταπτυχιακών φοιτητών και Υποψηφίων Διδακτόρων καθώς και τις δραστηριότητες **Προβολής**.

Το Τμήμα από τη φύση του διαθέτει σημαντικό εξοπλισμό Πληροφορικής και Δικτύων καθώς και ηλεκτρονικά εποπτικά μέσα. Οι αρμοδιότητες των υπαλλήλων με ειδικότητα Πληροφορικής θα είναι τέτοιες ώστε να εξυπηρετούν τις παρακάτω ανάγκες:

- υποστήριξη των **εποπτικών μέσων** νέας τεχνολογίας για μετάδοση, καταγραφή και οργάνωση μαθημάτων,
- υποστήριξη των **χρηστών** (φοιτητών και προσωπικού του Τμήματος),
- **τεχνική και διοικητική** υποστήριξη υπαρχόντων και νέων εκπαιδευτικών **εργαστηρίων** (κυρίως στο αντικείμενο των Δικτύων). Σημειώνεται ότι πολλά από τα εργαστήρια που προβλέπονται στον Οδηγό Σπουδών δεν έχουν

- ενεργοποιηθεί λόγω έλλειψης χώρων (που δημιουργούνται εντός του 2009) και ανθρώπινου δυναμικού σε τεχνικούς,
- διαχείριση **ηλεκτρονικών υπηρεσιών** (διαχείριση βάσεων δεδομένων, συντήρηση εφαρμογών, eclass),
- τεχνική υποστήριξη **υλικού Η/Υ** (διάγνωση βλαβών, επισκευή, επικοινωνία με προμηθευτές),
- υποστήριξη **λογισμικού** (εγκατάσταση, προσαρμογή, συντήρηση, παρακολούθηση),
- **διοικητική** υποστήριξη (κατάρτιση προδιαγραφών, παραγγελίες υλικού, διαχείριση κωδικών των φοιτητών),
- **συντήρηση ιστοσελίδας** του Τμήματος.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΩΣΗ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΔΕΠ

Από το 2002 έως σήμερα έχουν διοριστεί ή εκλεγεί στο Τμήμα **14 νέα** μέλη ΔΕΠ, 1 Καθηγητής, 7 Αναπληρωτές Καθηγητές (εκ των οποίων ένας είναι ήδη Καθηγητής), 4 Επίκουροι Καθηγητές και 2 Λέκτορες. Η κατανομή των θέσεων αυτών στους τρεις Τομείς έχει ως εξής: 4 στον Τομέα Θεωρητικής Πληροφορικής, 6 στον Τομέα Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών (βρίσκονται σε εξέλιξη και 3 προκηρύξεις νέων θέσεων) και 4 στον Τομέα Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος (βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εκλογής ενός νέου μέλους ΔΕΠ).

Τα ιδρύματα προέλευσης (τελευταίος εργασιακός χώρος) των νέων μελών ΔΕΠ κατανέμονται ως εξής: 7 στη Β. Αμερική (ΗΠΑ, Καναδάς), 2 στην Ευρώπη, τα 3 είναι άλλα Πανεπιστήμια στην Ελλάδα και 2 μέλη ΔΕΠ εργάζονταν ήδη στο Τμήμα. Η πολιτική του Τμήματος στην πλήρωση νέων θέσεων ΔΕΠ περιλαμβάνει την **ισόρροπη ανάπτυξη των Τομέων**, την **κάλυψη σημαντικών και σύγχρονων γνωστικών αντικειμένων** ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία και την έρευνα, την **προσέλκυση ικανών** και αναγνωρισμένων **επιστημόνων** και την **ισορροπία** μεταξύ της επιλογής **έμπειρων** στελεχών και νέων επιστημόνων με εμφανή **δυναμική**. Στο Παράρτημα ΙΙ παρουσιάζονται τα βιογραφικά σημειώματα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

4. ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η χρονική εξέλιξη των κυριότερων δεικτών του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος, περιλαμβάνεται στους Πίνακες 2.1 έως 2.4 που ακολουθούν. Στον Πίνακα 2.1α, παρουσιάζεται η **εξέλιξη του φοιτητικού πληθυσμού** τα 6 τελευταία ακαδημαϊκά έτη, στο προπτυχιακό και στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, ενώ στον Πίνακα 2.1β η **εξέλιξη των εισερχομένων** στο Τμήμα **πρωτοετών προπτυχιακών φοιτητών**. Στον Πίνακα 2.2, παρουσιάζονται, για την ίδια περίοδο, **στοιχεία εισαγωγής και αποφοίτησης** για όλα τα **ΠΜΣ** των οποίων το Τμήμα έχει τη διοικητική υποστήριξη. Ο Πίνακας 2.3, περιλαμβάνει στοιχεία ως προς την αποδοχή υποψηφίων διδακτόρων και την **απονομή διδακτορικών διπλωμάτων** από το Τμήμα. Τέλος, ο Πίνακας 2.4 παρουσιάζει στοιχεία για τη χρονική **εξέλιξη** όλου του **προσωπικού**, μελών ΔΕΠ, εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού.

Είναι εμφανές από τους Πίνακες 2.1, ότι η συνεχής αύξηση των προπτυχιακών φοιτητών οφείλεται αποκλειστικά στο μεγάλο **αριθμό μετεγγραφών** που προκλήθηκε μετά την αλλαγή του σχετικού θεσμικού πλαισίου το 2004. Ο ανορθολογικά μεγάλος αριθμός φοιτητών που εισέρχονται στο Τμήμα με μετεγγραφή (σε ποσοστό **55%** των

εισερχομένων με εισαγωγικές εξετάσεις) είναι μια από τις βασικές πηγές προβλημάτων του Τμήματος. Η αύξηση των μεταπτυχιακών φοιτητών οφείλεται στη δημιουργία νέων διατμηματικών μεταπτυχιακών προγραμμάτων, τα οποία ξεκίνησαν όλα τη λειτουργία τους από το 2003 και μετά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1α Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών σε όλα τα έτη σπουδών

	2008-2009*	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Προπτυχιακοί	2065	1833	1682	1474	1357	1236
Μεταπτυχιακοί	728	664	530	501	468	362
Υποψήφιοι Διδάκτορες	245	248	242	244	238	190

* αναφέρονται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1β Εξέλιξη των εισερχομένων ανά έτος προπτυχιακών φοιτητών

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Εισαγωγικές εξετάσεις	168	188	187	184	180	169
Μετεγγραφές	95	104	80	55	35	51
Κατατακτήριες εξετάσεις	3	4	5	6	4	6
Άλλες κατηγορίες	28	21	29	32	33	38
Σύνολο	294	317	301	277	252	264

Ο αριθμός των εισαγομένων ανά έτος μεταπτυχιακών φοιτητών παραμένει περίπου σταθερός σε όλα τα προγράμματα, των οποίων τη διοικητική υποστήριξη έχει το Τμήμα. Εξαιρέση αποτελεί το ΠΜΣ (Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών) του Τμήματος για τα ακαδημαϊκά έτη 2003-2004 και 2004-2005, οπότε και υπήρχε ειδική συμφωνία με την Πολιτεία για μετεκπαίδευση στην Πληροφορική και τις Τηλεπικοινωνίες μεγάλου αριθμού αποφοίτων με βασικό πτυχίο από άλλες Θετικές Επιστήμες. Επίσης, από τον Πίνακα 2.2 γίνεται εμφανές ότι η πλειοψηφία των αιτήσεων (αλλά και των υποψηφίων που τελικά επιλέγονται) προέρχεται από **αποφοίτους άλλων Τμημάτων**.

Τα δύο τελευταία έτη παρατηρήθηκε μια **μείωση των αιτήσεων**, κυρίως στο ΠΜΣ του Τμήματος. Το γεγονός αυτό αποτελεί αντικείμενο μελέτης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ, ώστε να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα και να γίνουν οι κατάλληλες παρεμβάσεις. Δύο προφανείς λόγοι, που όμως δεν είναι αναγκαστικά και οι μοναδικοί, φαίνεται ότι είναι η πρόσφατη σημαντική **αύξηση των ΠΜΣ που προσφέρονται στην Ελλάδα** στην περιοχή της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, καθώς και η **αναταραχή** στα Πανεπιστήμια τα τελευταία έτη που προκάλεσε τη **μείωση του ποσοστού αποφοίτησης** των προπτυχιακών φοιτητών.

Το 2005-2006 συντάχθηκε ένα πρώτο σχέδιο **κανονισμού** για την εκπόνηση **διδασκαλικών** διατριβών, το οποίο, μετά από εκτενή συζήτηση, βρίσκεται σήμερα σε διαδικασία έγκρισης. Οι βασικοί του κανόνες, όμως, υιοθετήθηκαν επί της ουσίας και οδήγησαν σε μια κοινή αντίληψη ως προς την εγγραφή των υποψηφίων διδακτόρων. Μέχρι τότε υπήρχε κοινή αντίληψη και αυστηρά κριτήρια **μόνο** ως προς την **ολοκλήρωση** μιας διδακτορικής διατριβής. Τα παραπάνω αντικατοπτρίζονται και στον Πίνακα 2.3, όπου φαίνεται ότι ενώ ο **αριθμός των διδακτορικών διατριβών που ολοκληρώνονται** ανά έτος παραμένει **σταθερός** και αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε 1 διδακτορικό ανά 3 έτη για κάθε μέλος ΔΕΠ, ο **αριθμός των νέων εγγραφών** υποψηφίων διδακτόρων βρίσκεται σε **αρμονία** με το ρυθμό ολοκλήρωσης των διδακτορικών διατριβών μετά το 2005.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2 Εξέλιξη των αιτήσεων, των εισακτέων και των αποφοίτων στα ΠΜΣ

Τίτλος ΠΜΣ:		«Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες» - Αμιγώς του Τμήματος					
		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)		185	203	283	328	359	340
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	79	73	55	80	83	85
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	106	130	228	248	276	255
Προσφερόμενες θέσεις		70	70	70	70	139	126
Εγγραφέντες		62	70	62	65	111	91
Απόφοιτοι		30	41	51	62	101	92

Τίτλος ΠΜΣ:		«Μικροηλεκτρονική» - Διατμηματικό					
		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)		39	25	66	57	49	36
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	3	2	10	4	4	3
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	36	23	56	53	45	33
Προσφερόμενες θέσεις		20	17	32	32	27	25
Εγγραφέντες		16	11	22	21	22	15
Απόφοιτοι		11	1	13	7		-
Διατμηματικό πρόγραμμα που υποστηρίζεται από τα Τμήματα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών και Φυσικής του ΕΚΠΑ και το Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος							

Τίτλος ΠΜΣ:		«Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων» - Διατμηματικό					
		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)		175	168	250	285	191	184
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	27	30	20	15	15	13
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	148	138	230	270	176	171
Προσφερόμενες θέσεις		45	45	45	45	45	42
Εγγραφέντες		45	39	44	37	36	40
Απόφοιτοι		38	19	28	5	-	-
Διατμηματικό πρόγραμμα που υποστηρίζεται από τα Τμήματα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών και Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ							

Τίτλος ΠΜΣ:		«Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική & τη Βιολογία» - Διαιδρυματικό					
		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)		50	64				
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	3	5				
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	47	59				
Προσφερόμενες θέσεις		30	30				
Εγγραφέντες		16	15				
Απόφοιτοι		-	-				
Διατμηματικό πρόγραμμα που υποστηρίζεται από το Τμήμα Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ, το Τμήμα Τεχνολογίας Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος							

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3 Εξέλιξη εγγραφών για το Διδακτορικό Δίπλωμα και ολοκλήρωσης Διατριβών

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Εγγραφέντες	4	23	18	23	79	40
Διαγραφέντες	-	3	7	5	18	3
Απονομές Διδακτορικών Διπλωμάτων	7	15	12	12	13	14
Μέση διάρκεια εκπόνησης διατριβών (έτη)	4	4	4	5	5	5

Στον Πίνακα 2.4 απεικονίζεται η εξέλιξη του προσωπικού (μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ, Διδάσκοντες με βάση το Π.Δ. 407 και Διοικητικό Προσωπικό) την τελευταία πενταετία και μέχρι το τέλος του ακαδημαϊκού έτους **2007-2008**. Με την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 2008-2009 συνταξιοδοτήθηκαν 1 Καθηγητής και 1 Αναπληρωτής Καθηγητής. Στην περίοδο αυτή της πενταετίας έγιναν **4 νέοι διορισμοί** (2 Αναπληρωτών Καθηγητών, 1 Επίκουρου Καθηγητή και 1 Λέκτορα), εκ των οποίων οι 3 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ενίσχυση των Σπουδών Πληροφορικής» που προωθήθηκε από το ΥΠΕΠΘ το 2003. Από το παραπάνω πρόγραμμα **αναμένεται ο διορισμός 3** ακόμη μελών ΔΕΠ των οποίων η εκλογή έχει ολοκληρωθεί, ενώ **ένα μέλος ΔΕΠ διορίστηκε στις αρχές του 2009**. Οι 4 νέες θέσεις ΔΕΠ που βρίσκονται σε διαδικασία πλήρωσης (διορισμού ή εκλογής), προέρχονται από συνταξιοδότηση, αποχώρηση ή άγωνα κρίση. Στην ίδια περίοδο, **12 υπηρετούντα μέλη ΔΕΠ εξελέγησαν στην επόμενη βαθμίδα**, 6 στη βαθμίδα του Καθηγητή, 5 στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή και 1 στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή. Η εικόνα αυτή αποτυπώνει μια υγιή λειτουργία του Τμήματος ως προς τη συγκεκριμένη ακαδημαϊκή διάσταση, η οποία οφείλεται στη θέσπιση και τήρηση αυστηρών αλλά αντικειμενικών κριτηρίων εξέλιξης των μελών ΔΕΠ. Τα κριτήρια αυτά, σε συνδυασμό με τη σύνεση των εκλεκτορικών σωμάτων, οδήγησε σε μια στοχευμένη, συνεχή, πολυδιάστατη και εντατική προσπάθεια των μελών του Τμήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4 Εξέλιξη του προσωπικού (στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους)

		2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Καθηγητές	Σύνολο	15	15	12	11	11
	Από εξέλιξη	2	3	1		
	Νέοι διορισμοί					
	Συνταξιοδοτήσεις	1	1			
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	12	13	15	14	13
	Από εξέλιξη	1		2		2
	Νέοι διορισμοί		1		1	1
	Συνταξιοδοτήσεις	1				
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	11	13	11	14	13
	Από εξέλιξη		1			
	Νέοι διορισμοί		1			
	Συνταξιοδοτήσεις					
	Μετακινήσεις					
Λέκτορες	Σύνολο	2	2	3	3	2
	Νέοι διορισμοί				1	
	Συνταξιοδοτήσεις					

Μέλη ΕΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ	Σύνολο	6 (παραμένουν 3 το 2009)	6	6	5	5
Πλήρεις Συμβάσεις Διδασκαλίας, σύμφωνα με το Π.Δ. 407	Σύνολο	11	11	1	3	15
Τεχνικό Διοικ. Προσωπικό	Σύνολο	3	3	3	3	
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	15	15	15	15	14

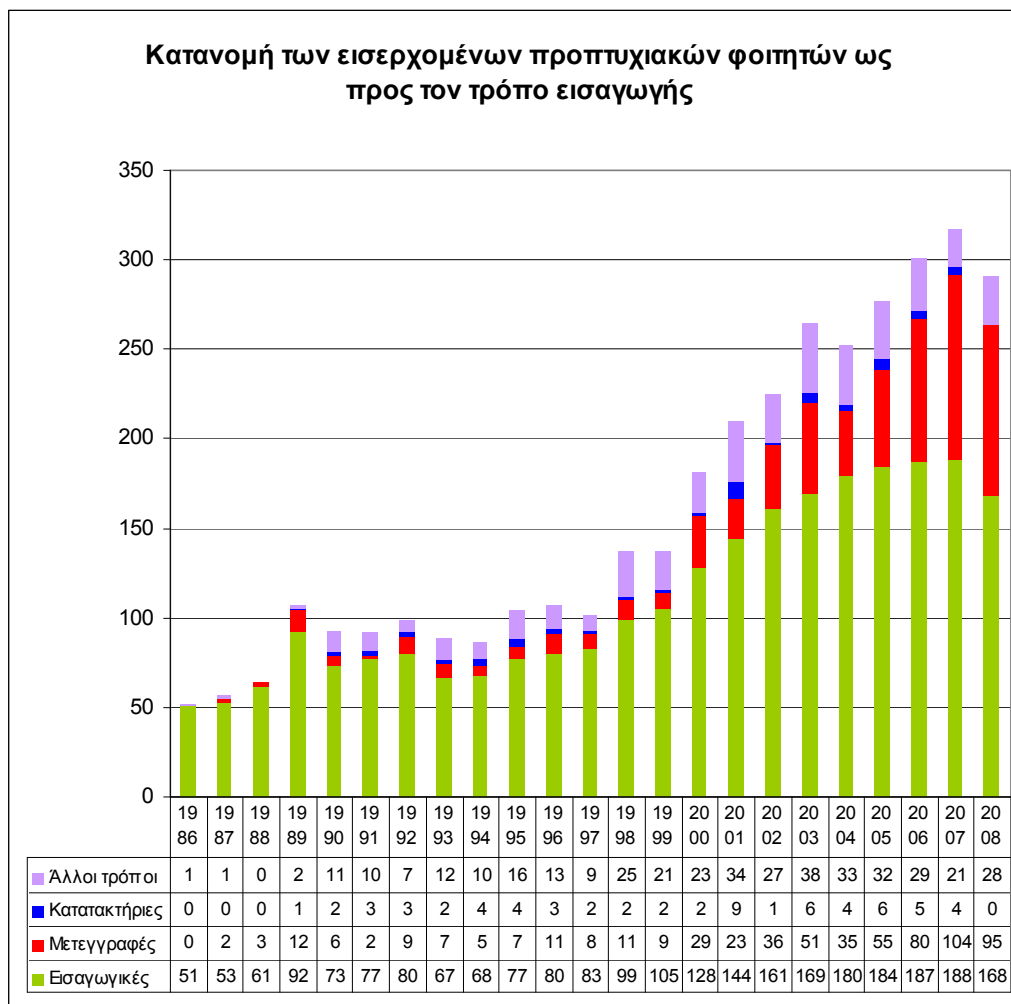
Ένα από τα μεγάλα προβλήματα του Τμήματος, που είναι ο μικρός αριθμός του Εργαστηριακού Διδακτικού και Τεχνικού Προσωπικού (ΕΕΔΙΠ/ ΕΤΕΠ), αναδεικνύεται και από τον Πίνακα 2.4 σε συνδυασμό με το γεγονός ότι 3 μέλη του προσωπικού αυτής της κατηγορίας συνταξιοδοτήθηκαν στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 2008-2009. **Από τα παραμείνοντα 3 μέλη, τα 2 μόνο έχουν τεχνολογικό αντικείμενο**, ενώ το αντικείμενο του τρίτου αφορά σε θέματα Διοίκησης και Ευρωπαϊκής Ένωσης. **Ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός μελών ΕΕΔΙΠ/ ΕΤΕΠ τεχνολογικού αντικειμένου υπολογίζεται σήμερα σε 6**, ώστε να καλύπτονται οι ήδη περιορισμένες ώρες εργαστηριακής άσκησης των φοιτητών και χωρίς κανένα περιθώριο αναβάθμισης της πρακτικής/ εργαστηριακής εκπαίδευσης. Σήμερα, τα προβλεπόμενα από το πρόγραμμα σπουδών εργαστηριακά μαθήματα αντιστοιχούν, κατά μέσο όρο, σε **160 ώρες ανά εβδομάδα το χειμερινό** και σε **160 ώρες ανά εβδομάδα το εαρινό** εξάμηνο. Λαμβάνοντας υπόψη και το πλήθος των τμημάτων ανά μάθημα (π.χ. σε ένα μάθημα Κορμού οι 300 φοιτητές χωρίζονται κατά μέσο όρο σε 10 τμήματα, ανάλογα με τη χωρητικότητα του εργαστηρίου και την πολλαπλότητα των ασκήσεων), αυτό αντιστοιχεί σε περισσότερες από **5 ώρες διδασκαλίας την ημέρα για 6 μέλη** του Εργαστηριακού Διδακτικού και Τεχνικού Προσωπικού, χωρίς να υπολογίζονται οι ώρες προετοιμασίας των εργαστηρίων και διόρθωσης των εργαστηριακών ασκήσεων που παραδίδουν οι φοιτητές. Τέλος, στο διοικητικό προσωπικό συμπεριλαμβάνονται οι υπάλληλοι της Γραμματείας του Τμήματος (6), οι γραμματείς των Τομέων (4), οι υπάλληλοι του αναγνωστηρίου-βιβλιοθήκης (1) και οι υπάλληλοι (5) στους οποίους έχουν ανατεθεί από το Τμήμα καθήκοντα που αντιστοιχούν στα Γραφεία υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (διαχείριση και λειτουργία εξοπλισμού εποπτικών μέσων διδασκαλίας, κοινού εξοπλισμού Πληροφορικής και Επικοινωνιών, υποστήριξη διαδικασίας και συστήματος αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, υποστήριξη συστήματος στατιστικών δεικτών εκπαιδευτικής διαδικασίας, υποστήριξη συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος και απολογισμού του έργου των μελών ΔΕΠ, υποστήριξη συστήματος διαχείρισης και προγραμματισμού πόρων και υποστήριξη δράσεων Προβολής του Τμήματος). Το Τμήμα διαθέτει επίσης 1 επιστάτη και 1 κλητήρα. Από τους παραπάνω υπαλλήλους αναμένεται μέσα στο 2009 να συνταξιοδοτηθούν, να μεταταχθούν, να αποσπαστούν ή να μετακινηθούν 4 υπάλληλοι. Ταυτόχρονα όμως αναμένεται να τοποθετηθούν στο Τμήμα 7 νέοι υπάλληλοι αορίστου χρόνου (οι 4 εκ των οποίων ΠΕ Πληροφορικής), οπότε το προσωπικό της κατηγορίας αυτής θα είναι τότε επαρκές. Η διαχείριση της φύλαξης και της καθαριότητας του κτηρίου γίνεται από την κεντρική Διοίκηση του Πανεπιστημίου.

Στην επόμενη παράγραφο αναλύονται με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τα στατιστικά στοιχεία εισαγωγής των φοιτητών στο προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος και τα στοιχεία αποφοίτησης από αυτό.

2.5 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ

Στην παράγραφο αυτή εξετάζονται αναλυτικά ορισμένα στατιστικά στοιχεία που είναι χρήσιμα για τη λήψη αποφάσεων ως προς την οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

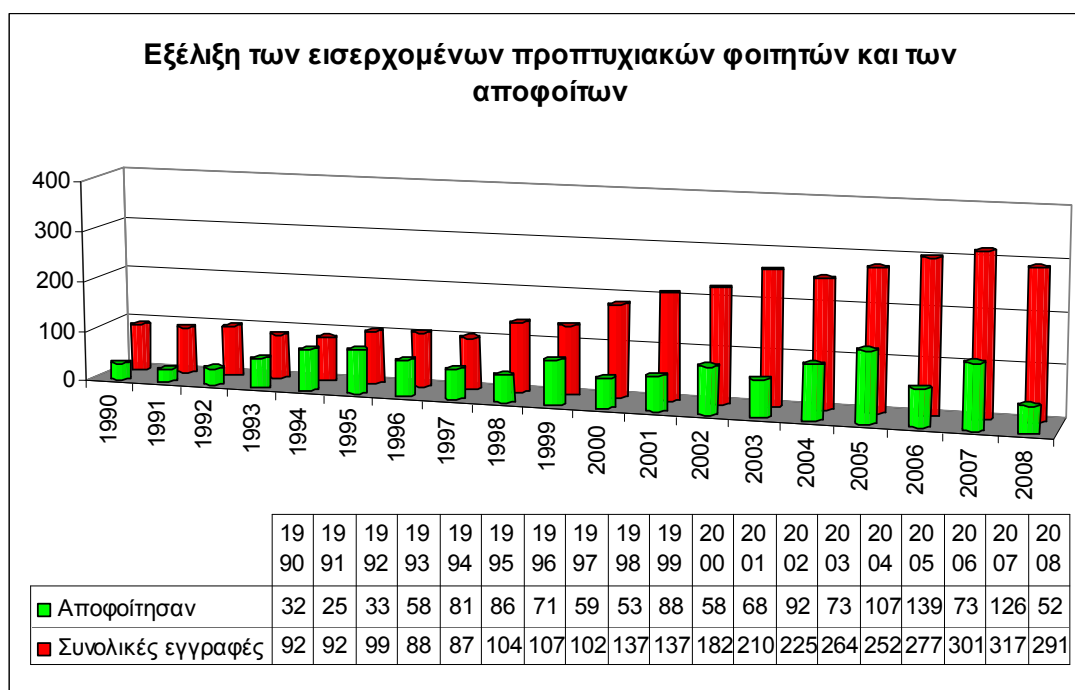
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5

Το Διάγραμμα – Πίνακας 2.5 παρουσιάζει την πληροφορία του Πίνακα 2.1β σε μεγαλύτερη χρονική εξέλιξη (από την αρχή λειτουργίας του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών). Σημειώνεται ότι τα στοιχεία για το 2008 είναι ελλιπή και δεν περιλαμβάνουν τις νέες εγγραφές από ορισμένες ειδικές κατηγορίες (κατατακτήριες, λόγοι υγείας), μιας και κατά τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης δεν ήταν γνωστά. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ενώ το Τμήμα ιδρύθηκε το 1989 λειτουργούσε ως Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών στην Επιστήμη της Πληροφορικής και τις Τηλεπικοινωνίες από το 1986. Στο παραπάνω διάγραμμα είναι εμφανή δύο γεγονότα, η **συνεχής αύξηση των φοιτητών** που εισάγονται στο Τμήμα από το 1996 μέχρι σήμερα και η σημαντική αύξηση των **μετεγγραφών** και των άλλων τρόπων εισαγωγής (ειδικές κατηγορίες υποψηφίων) τα τελευταία έτη. Το 2007, το ποσοστό όσων εισήχθησαν στο Τμήμα με **εισαγωγικές εξετάσεις** αντιστοιχούσε μόλις στο **59% του συνόλου** των πρωτοετών φοιτητών. Η προσαρμογή των υποδομών και του

ανθρώπινου δυναμικού στο φαινόμενο αυτό άρχισε να πραγματοποιείται σχεδόν μετά από μια δεκαετία, οφείλεται δε κυρίως σε «ηρωικές» προσπάθειες των μελών του Τμήματος και όχι σε κάποιο γενικότερο προγραμματισμό ή φροντίδα της Πολιτείας (η οποία όμως καθορίζει τον αριθμό των εισακτέων).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6

Στο Διάγραμμα - Πίνακα 2.6 φαίνεται η **εξέλιξη** των εγγραφών και των **αποφοίτων** του Τμήματος ανά ακαδημαϊκό έτος, αρχής γενομένης από το 1990, οπότε και υπήρξαν οι πρώτοι απόφοιτοι. Είναι εμφανής η «**κοιλιά**» που παρουσιάζεται το **2006**, η οποία αποδίδεται στις δυσκολίες εκείνης της ακαδημαϊκής χρονιάς λόγω των **φοιτητικών κινητοποιήσεων**. Τα στοιχεία για το 2008 είναι ελλιπή διότι δεν συμπεριλαμβάνονται οι αιτήσεις ολοκλήρωσης σπουδών μετά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Η αύξηση των αποφοίτων ακολουθεί την αύξηση των εγγραφών μετά από 6 περίπου έτη, γεγονός που δικαιολογείται από τη μέση διάρκεια αποφοίτησης η οποία σήμερα είναι περίπου 5.5 έτη.

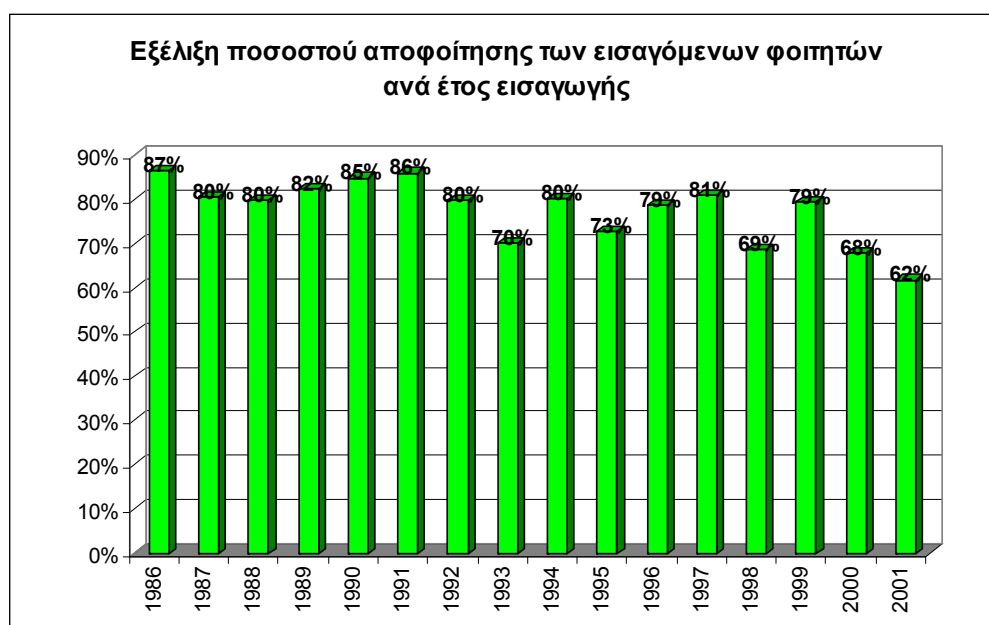
Ο Πίνακας 2.7 παρουσιάζει στοιχεία σχετικά με την πορεία των φοιτητών που εισήχθησαν στο Τμήμα όλα τα ακαδημαϊκά έτη λειτουργίας του. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται ανά έτος εισαγωγής. Συγκεκριμένα, φαίνεται πόσοι φοιτητές εισήχθησαν στο Τμήμα κάθε έτος (συνολικά και πόσοι από αυτούς με εισαγωγικές εξετάσεις), πόσοι από τους εγγραφέντες κάθε συγκεκριμένο έτος αποφοίτησαν, πόσοι διεγράφησαν (πήραν αποφοιτήριο) και πόσοι δεν ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους. Τα στοιχεία του 2008 δεν περιλαμβάνουν τις εγγραφές οι οποίες δεν είχαν ολοκληρωθεί (κατατακτήριες, λόγοι υγείας) τη στιγμή εκπόνησης της παρούσας Έκθεσης. Τα στοιχεία πριν το 2000 (οπότε ο αριθμός των φοιτητών που αποφοιτούν τείνει στην τελική του τιμή) δείχνουν ότι από τους φοιτητές που εισάγονται κάθε έτος **αποφοιτά** ένα ποσοστό της τάξης του **80%**. Επίσης, ένα ποσοστό της τάξης του 8% ζητά (από το 2000 και μετά, δηλαδή μετά την κατάργηση των Δεσμών) αποφοιτήριο, που σημαίνει ότι αλλάζει Τμήμα (με την εισαγωγή βάσει του ποσοστού 10% ή

συμμετέχοντας εκ νέου στις εισαγωγικές εξετάσεις). Το ποσοστό αποφοίτησης ανά έτος εγγραφής, μέχρι το 2001, φαίνεται παραστατικά στο Διάγραμμα 2.8. Είναι προφανές ότι τα ποσοστά μετά το 1999 (έτος εγγραφής) δεν έχουν συγκλίσει στην τελική τους τιμή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7 Κατάσταση προπτυχιακών φοιτητών ανά έτος εγγραφής

Πλήθος φοιτητών ανά έτος εγγραφής που εισήχθησαν με εισαγωγικές, γράφηκαν συνολικά, αποφοίτησαν, διεγράφησαν, παραμένουν εγγεγραμμένοι																							
Έτος	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Συνολικές εγγραφές	52	56	64	107	92	92	99	88	87	104	107	102	137	137	182	210	225	264	252	277	301	317	291
Εισαγωγικές	51	53	61	92	73	77	80	67	68	77	80	83	99	105	128	144	161	169	180	184	187	188	168
Αποφοίτησαν	45	45	51	88	78	79	79	61	68	74	84	80	88	103	109	105	68	20	0	0	0	0	0
Διεγράφησαν	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3	9	6	21	27	18	26	18	22	21	23	3
Παραμένουν εγγεγραμμένοι	7	11	13	19	14	13	20	26	18	29	23	19	40	28	52	78	139	218	234	255	280	294	288

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.8

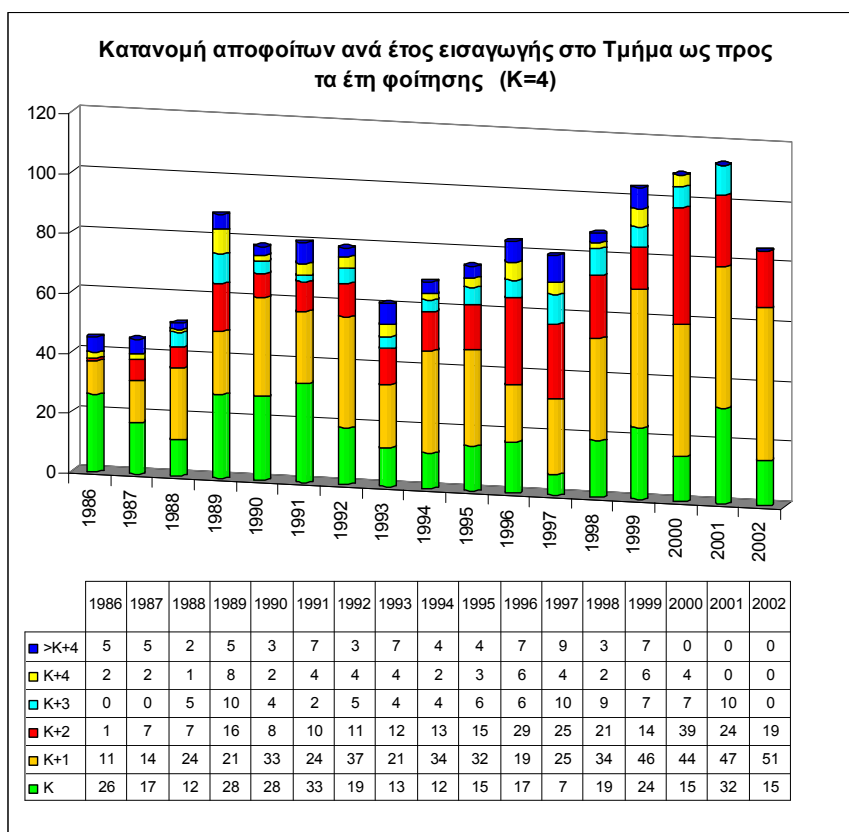

Ο Πίνακας 2.9 περιέχει παρόμοια πληροφορία με εκείνη του Πίνακα 2.7, αλλά παρουσιάζει μεγαλύτερη ανάλυση ως προς τη διάρκεια φοίτησης των αποφοίτων του Τμήματος καθώς και τη μέση διάρκεια φοίτησης. Τα ίδια στοιχεία απεικονίζονται πιο παραστατικά στο Διάγραμμα - Πίνακα 2.10. Από τον Πίνακα 2.9 φαίνεται ότι η διάρκεια σπουδών των φοιτητών μέχρι την αποφοίτησή τους, παρουσιάζει κάποιο αξιόλογο ποσοστό μέχρι τα 9 έτη (26% αποφοιτούν στα 4 έτη, 38% στα 5, 20% στα 6, 6% στα 7, 4% στα 8 και 3% στα 9 έτη). Ο μέσος όρος της διάρκειας σπουδών μέχρι την αποφοίτηση ποικίλει ελαφρώς ανά έτος εισαγωγής από 5.1 έως 6.1 έτη και είναι **5.5 έτη** για όλους όσους εισήχθησαν στο Τμήμα από το 1986 μέχρι το 1999. Η διάρκεια σπουδών που είναι μικρότερη από 4 έτη αντιστοιχεί σε φοιτητές που εισήχθησαν με κατατακτήριες εξετάσεις. Στο Διάγραμμα - Πίνακα 2.10 το K αντιστοιχεί στην ελάχιστη διάρκεια φοίτησης (K=4).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9 Κατανομή των αποφοίτων ως προς τα έτη συνολικής φοίτησης

Έτη συνολικής φοίτησης των αποφοίτων ανά έτος εισαγωγής στο Τμήμα - Μέση διάρκεια σπουδών																					
Έτος εισαγωγής																					
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	17	21	Δεν έχουν αποφοιτήσει	Γράφηκαν Συνολικά	Δεγράφησαν	Αποφοίτησαν	Μέση διάρκεια σπουδών
1986	0	0	26	11	1	0	2	3	0	0	1	0	0	0	0	1	7	52	0	45	5.4
1987	0	0	17	14	7	0	2	3	1	1	0	0	0	0	0	0	11	56	0	45	5.4
1988	0	0	12	24	7	5	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	13	64	0	51	5.4
1989	0	6	22	21	16	10	8	2	1	0	0	2	0	0	0	0	19	107	0	88	5.6
1990	0	0	28	33	8	4	2	1	0	2	0	0	0	0	0	0	14	92	0	78	5.1
1991	0	1	32	24	10	2	4	2	2	1	0	1	0	0	1	0	12	92	0	80	5.5
1992	2	0	17	37	11	5	4	1	0	1	1	0	0	0	0	0	20	99	0	79	5.3
1993	0	1	12	21	12	4	4	3	2	1	0	0	0	1	0	0	26	88	1	61	5.9
1994	0	0	12	34	13	4	2	1	1	1	0	0	1	0	0	0	17	87	1	69	5.6
1995	0	0	15	32	15	6	3	3	0	0	0	1	0	0	0	0	28	104	1	75	5.5
1996	0	0	17	19	29	6	6	4	1	2	0	0	0	0	0	0	23	107	0	84	5.9
1997	0	0	7	25	25	10	4	6	1	2	0	0	0	0	0	0	19	102	3	80	6.1
1998	0	0	19	34	21	9	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0	39	137	10	88	5.5
1999	0	0	24	46	14	7	6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	27	137	6	104	5.5
2000	0	0	15	44	39	7	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	182	21	109	5.5
2001	0	0	32	47	24	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	69	210	28	113	5.1
2002	0	0	15	51	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	122	225	18	85	5.0
2003	0	2	13	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	203	264	26	35	4.5
Σύνολο	2	10	335	537	271	89	54	37	12	12	2	4	1	1	1	1				1369	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10

Στον Πίνακα 2.11 παρουσιάζονται παρόμοια με τα παραπάνω στοιχεία αλλά ως προς το έτος αποφοίτησης. Παρατηρείται ότι τόσο η μέση διάρκεια σπουδών όσο και η κατανομή των αποφοίτων ως προς τα έτη σπουδών δεν παρουσιάζει αξιόλογη μεταβολή μετά το 1994. Οι δείκτες αυτοί πριν το 1994 είναι αρκετά καλύτεροι. Σημειώνεται εδώ ότι το **1989** έγινε μια απότομη αύξηση των **εισαχθέντων** φοιτητών **από 60 σε 100**. Μια επίσης απότομη αύξηση των εισαχθέντων έγινε **μετά το 2001** οπότε αυτοί **ξεπέρασαν τους 200 (σήμερα υπερβαίνουν τους 300)**. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τη δραματική αύξηση των φοιτητών από μετεγγραφή μετά το 2004, **προεξοφλεί** τα επόμενα έτη **αύξηση** της μέσης **διάρκειας σπουδών**. Στον Πίνακα φαίνονται και κάποιες ακραίες περιπτώσεις (π.χ. ένας φοιτητής ολοκλήρωσε τις σπουδές του μετά από 21 έτη). Πάντως, οι περιπτώσεις όπου η διάρκεια φοίτησης φτάνει μέχρι τα 11 έτη, μπορεί να είναι ελάχιστες αλλά εμφανίζονται συστηματικά (11 φοιτητές στους 1400, 8 ‰). Τα στοιχεία για το 2007 δεν παρουσιάζονται στον Πίνακα διότι είναι ακόμα ελλιπή. Από τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους το 2007 έχουν κάνει αίτηση ολοκλήρωσης σπουδών (προϋπόθεση για να θεωρηθούν ως απόφοιτοι) μόνο 72 (για το 2006 ο αντίστοιχος αριθμός είναι 106 και για το 2005 είναι 119).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11 Έτη συνολικής φοίτησης των αποφοίτων ανά έτος αποφοίτησης

Κατανομή αποφοίτων ως προς το έτος αποφοίτησης και τα έτη φοίτησης																			
Έτος αποφοίτησης	Αποφοίτησαν	Μέση διάρκεια σπουδών	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	17	21	
1989	26	4.0	0	0	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1990	28	4.4	0	0	17	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1991	33	4.3	0	6	12	14	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1992	53	4.7	0	0	22	24	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1993	61	4.6	2	1	28	21	7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
1994	91	5.1	0	0	32	33	16	5	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
1995	64	5.4	0	1	17	24	8	10	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	
1996	72	5.5	0	0	12	37	10	4	8	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
1997	53	5.7	0	0	12	21	11	2	2	2	1	1	1	0	0	0	0	0	
1998	73	5.5	0	0	15	34	12	5	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	
1999	72	5.3	0	0	17	32	13	4	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
2000	54	6.0	0	0	7	19	15	4	4	1	2	2	0	0	0	0	0	0	
2001	87	5.7	0	0	19	25	29	6	2	3	0	1	0	2	0	0	0	0	
2002	96	5.4	0	0	24	34	25	6	3	1	2	1	0	0	0	0	0	0	
2003	105	5.8	0	0	15	46	21	10	6	3	1	1	1	1	0	0	0	0	
2004	108	5.3	0	0	32	44	14	9	4	4	0	1	0	0	0	0	0	0	
2005	119	5.6	0	2	15	47	39	7	2	6	1	0	0	0	0	0	0	0	
2006	106	5.8	0	0	13	51	24	7	6	1	1	2	0	0	0	0	0	1	

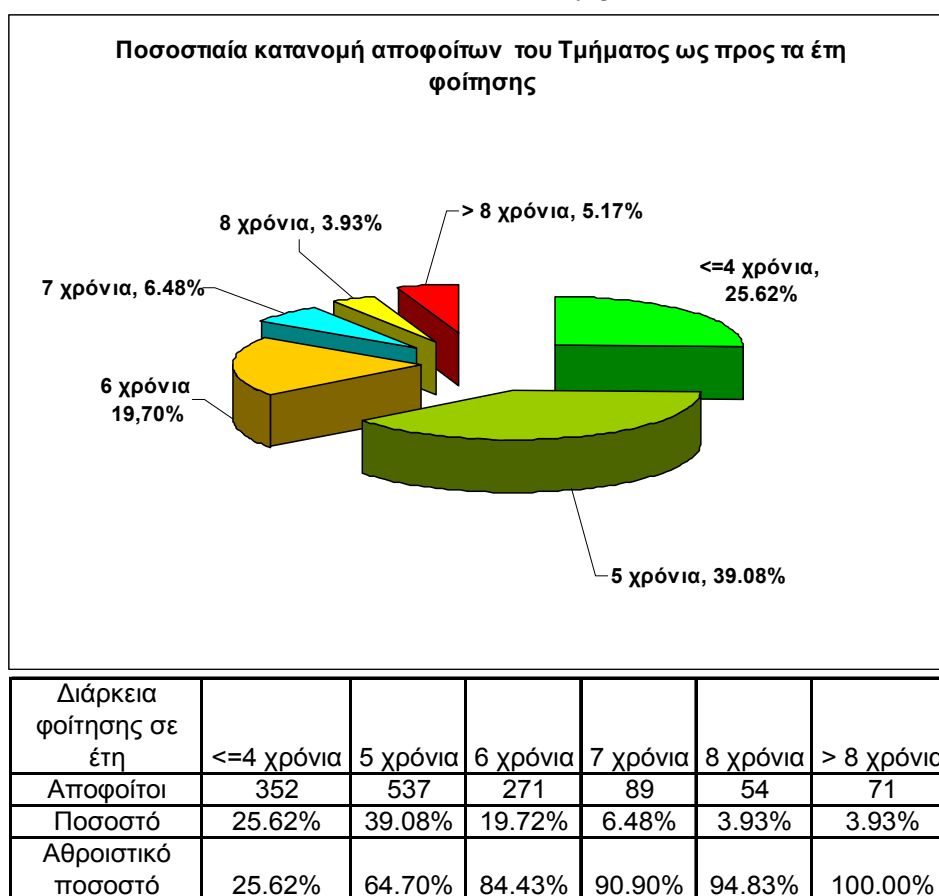
Στον Πίνακα 2.12 και στο Διάγραμμα 2.13 παρουσιάζεται η κατανομή όλων των αποφοίτων του Τμήματος ως προς τη διάρκεια σπουδών (έτη φοίτησης). Στον Πίνακα 2.12, φαίνεται και το αντίστοιχο ποσοστό για κάθε τιμή της διάρκειας φοίτησης, καθώς και το αθροιστικό ποσοστό. Το **85%** των αποφοίτων έχει **ολοκληρώσει τις σπουδές** του σε διάστημα από **4 έως 6** έτη, ενώ το **95%** τις έχει ολοκληρώσει μετά από φοίτηση **έως 8** έτη. Το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων (περίπου 40%) ολοκληρώνει τις σπουδές σε 5 έτη,

ενώ μόνο το 25% αποφοιτά με την ελάχιστη διάρκεια σπουδών (4 έτη). Στο Διάγραμμα 2.13, παρουσιάζονται γραφικά τα ίδια αποτελέσματα με τη μορφή πίτας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12

Κατανομή όλων των αποφοίτων του Τμήματος ως προς τα έτη φοίτησης																
Διάρκεια φοίτησης σε έτη	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	17	21
Αποφοίτοι	2	10	340	537	271	89	54	37	12	12	2	4	1	1	1	1
Ποσοστό	0.2%	0.7%	24.8%	39.1%	19.7%	6.5%	3.9%	2.7%	0.9%	0.9%	0.2%	0.3%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
Αθροιστικό ποσοστό	0.2%	0.9%	25.6%	64.7%	84.4%	90.9%	94.8%	97.5%	98.4%	99.3%	99.4%	99.7%	99.8%	99.9%	99.9%	100.0%

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.13

2.6 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΧΙΚΩΝ ΠΡΟΣΛΟΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΝΕΟΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζεται μια πρώτη προσπάθεια που έγινε με πρωτοβουλία μέλους του Τμήματος, με στόχο να ανιχνευτούν ορισμένα **ποιοτικά στοιχεία** ως προς τη σχέση και τη **στάση** των **νεοεισερχομένων** φοιτητών απέναντι στο Τμήμα. Ο τελικός σκοπός είναι να βελτιωθεί η εκπαιδευτική διαδικασία, κυρίως τα πρώτα έτη σπουδών, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες και τις προσδοκίες των φοιτητών του και να εξαχθούν συμπεράσματα ως προς την προβολή του Τμήματος και την εικόνα του στην

κοινωνία. Η προσπάθεια αυτή είναι ακόμα σε **πilotική φάση** και επανασχεδιάζεται με βάση τα πρώτα αποτελέσματα. Στο μέλλον, μια παρόμοια έρευνα προβλέπεται να διενεργείται και με τους φοιτητές που αποφοιτούν.

Στο πλαίσιο αυτό, από το 2006 και μετά προτείνεται στους νέους φοιτητές που επέτυχαν την εισαγωγή τους στο Τμήμα με εξετάσεις, να **συμπληρώσουν κατά την εγγραφή** τους ένα σύντομο **ερωτηματολόγιο** σχετικά με τις επιλογές που έκαναν κατά τη συμπλήρωση του Μηχανογραφικού Δελτίου εισαγωγής στα ΑΕΙ (όπου οι μαθητές δηλώνουν ιεραρχημένα τις προτιμήσεις τους σε Τμήματα), τα κριτήρια με τα οποία επέλεξαν το Τμήμα, τις πηγές πληροφόρησής τους γι' αυτό, τις προσδοκίες τους από το Τμήμα και την αξιολόγησή του με βάση τις πρώτες τους εντυπώσεις. Το ερωτηματολόγιο καθώς και η μεθοδολογία επεξεργασίας των απαντήσεων είναι υπό συνεχή διαμόρφωση. Παρόλα αυτά, παρουσιάζονται στη συνέχεια ορισμένα ενδιαφέροντα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις απαντήσεις των πρωτοετών φοιτητών του 2008-2009. Από τους 167 πρωτοετείς φοιτητές που επέτυχαν στο Τμήμα με εισαγωγικές εξετάσεις, οι 138 απάντησαν στο ερωτηματολόγιο. Οι Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν ένα μέρος μόνο από τα ευρήματα που προέκυψαν από τη συγκεκριμένη έρευνα, και κυρίως εκείνα τα οποία αφενός κρίθηκαν ως τα πλέον ενδιαφέροντα και αφετέρου δεν παρουσίασαν μεθοδολογικά προβλήματα ως προς την ερμηνεία τους.

Από τον Πίνακα 2.14 φαίνεται ότι το **60%** των φοιτητών που συμμετείχαν στην έρευνα είχαν **δηλώσει** το Τμήμα ως **πρώτη ή δεύτερη επιλογή**. Από τους φοιτητές που δεν δήλωσαν το Τμήμα ως πρώτη τους επιλογή, η μεγάλη πλειοψηφία είχε ως πρώτη επιλογή το Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ του ΕΜΠ. Επίσης, από άλλα ερωτήματα προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είχαν στις πρώτες επιλογές τους μόνο Τμήματα Πληροφορικής και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι στο Τμήμα εισέρχονται σε σημαντικό ποσοστό φοιτητές οι οποίοι **έχουν επιλέξει το γενικότερο επιστημονικό αντικείμενο** του Τμήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.14

Σειρά προτίμησης του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στο Μηχανογραφικό Δελτίο	
πρώτο	52
δεύτερο	43
τρίτο	16
τέταρτο	15
πέμπτο	4
Άλλη θέση	12

Στον Πίνακα 2.15 φαίνονται οι **πηγές** από τις οποίες οι πρωτοετείς φοιτητές ενημερώθηκαν για το Τμήμα. Το **διαδίκτυο** κατέχει την **πρώτη** θέση και ακολουθούν η ενημέρωση από τους συγγενείς ή τους γνωστούς που σπουδάζουν στο Τμήμα ή γενικότερα σε Ανώτατα Ιδρύματα της Αθήνας. Σημαντική θέση φαίνεται να κατέχουν επίσης το Σχολείο και η Οικογένεια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.15

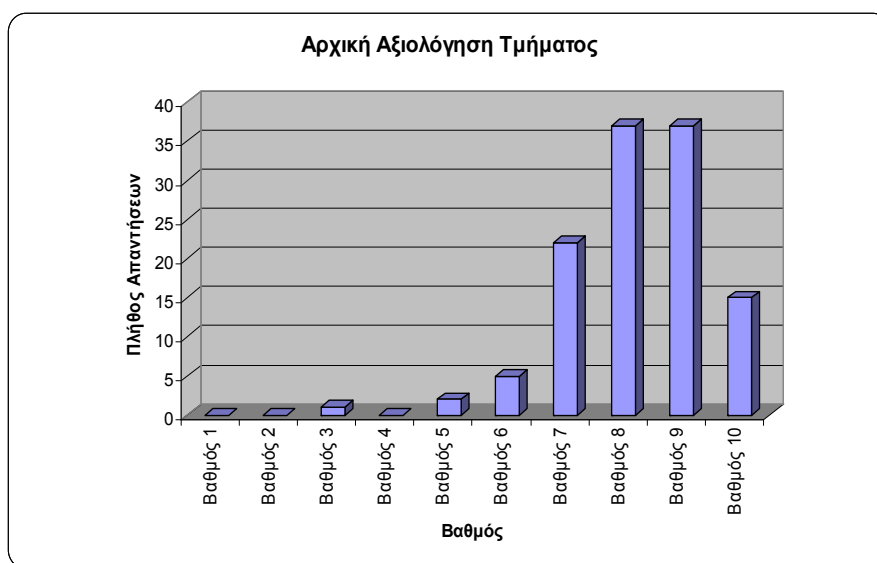
Πηγές Πληροφόρησης για το Τμήμα	
Διαδίκτυο	107
Οικογένεια	21
Σχολείο	22
Συγγενείς/Φίλοι που σπουδάζουν στην Αθήνα	42
Συγγενείς/Φίλοι που σπουδάζουν αλλού	10
Φοιτητές του Τμήματος	32
Καμία	14
Άλλο	10

Ο Πίνακας 2.16 αποτυπώνει τα κυριότερα **κριτήρια επιλογής** του Τμήματος από τους φοιτητές που συμμετείχαν στην έρευνα, ιεραρχημένα από τους ίδιους με βαρύτητα 1 (υψηλότερη) έως 5 (χαμηλότερη). Προκύπτει ότι τα δύο πιο ισχυρά κριτήρια (μεγάλη συχνότητα υψηλής ιεράρχησης, μικρή διασπορά μεταξύ απαντήσεων χαμηλής και υψηλής ιεράρχησης) είναι η **εκτίμηση για το Πανεπιστήμιο Αθηνών** και το **επιστημονικό αντικείμενο σπουδών** (Πληροφορική και Τηλεπικοινωνίες) του Τμήματος, που φαίνεται να είναι θελκτικό και να χαρακτηρίζεται ταυτόχρονα από μια σχετική **μοναδικότητα** στην Ελλάδα. Μη αναμενόμενα είναι τα αποτελέσματα ως προς την ιεράρχηση της δυνατότητας επαγγελματικής αποκατάστασης και της γεωγραφικής θέσης του Τμήματος (Αθήνα) που εμφανίζουν χαμηλή προτεραιότητα και χρήζουν προσεκτικότερης παρακολούθησης. Εντύπωση παρουσιάζει και η θετική αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού και των υποδομών, τη στιγμή που μια τέτοια κρίση απαιτεί μια εκ των προτέρων σχετική γνώση. Τα σημεία αυτά χρειάζονται επίσης μεγαλύτερη διερεύνηση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.16

Κριτήρια Επιλογής του Τμήματος	1	2	3	4	5
Ενδιαφέρον Αντικείμενο	8	3	10	38	79
Σπουδές στην Πληροφορική	6	9	26	44	53
Σπουδές στις Τηλεπικοινωνίες	12	18	30	37	37
Συνδυασμός Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	10	10	13	35	67
Τμήμα με μοναδικό τέτοιο αντικείμενο στην Ελλάδα	21	27	26	27	30
Καλό διδακτικό προσωπικό	20	23	39	25	19
Δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης	5	4	22	43	61
Δυνατότητα Μεταπτυχιακών Σπουδών – Διδακτορικού	6	9	26	45	46
Τμήμα στην Αθήνα	13	11	25	23	61
Τμήμα του ΕΚΠΑ	32	24	33	27	17
Ποιότητα Υποδομών	18	14	40	30	24

Το Διάγραμμα 2.17 αποτυπώνει την **αξιολόγηση** του Τμήματος σε δεκαβάθμια κλίμακα (10 υψηλότερος βαθμός) βασισμένη στις **πρώτες εντυπώσεις** (μερικών ημερών) των πρωτοετών φοιτητών. Προκύπτει ότι οι πρώτες εντυπώσεις τους είναι πολύ θετικές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.17

Στον Πίνακα 2.18 φαίνεται η **ιεράρχηση** που κάνουν οι πρωτοετείς φοιτητές ως προς τις **ευκαιρίες** που τους προσφέρει το Τμήμα. Το αποτέλεσμα είναι γενικά αναμενόμενο και συμβαδίζει με την κυρίαρχη κοινωνική αντίληψη σήμερα. Το πρόβλημα που προκύπτει είναι αν θα πρέπει ή όχι να γίνει προσπάθεια ώστε τα αποτελέσματα του Πίνακα αυτού να είναι αντεστραμμένα κατά την αποφοίτηση των φοιτητών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης δεν ήταν (τουλάχιστον ευθέως) από τα ισχυρότερα κριτήρια επιλογής του Τμήματος (Πίνακας 2.16). Ίσως έμμεσα να περιλαμβάνεται στην επιλογή του επιστημονικού αντικειμένου του Τμήματος και του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.18

Τι πιστεύετε ότι σας προσφέρει το Τμήμα (κατά σειρά προτεραιότητας)			
	1^ο	2^ο	3^ο
Δυνατότητα Επαγγελματικής Αποκατάστασης	77	35	16
Δυνατότητα καλύτερων μεταπτυχιακών σπουδών	30	62	36
Γενική πανεπιστημιακή μόρφωση	29	24	72

Ο Πίνακας 2.19 αποτυπώνει γενικά μια θετική αρχική στάση των πρωτοετών φοιτητών ως προς την εισαγωγή τους στο Τμήμα. Η παράμετρος αυτή αποτελεί μια σημαντική αρχική συνθήκη που προδιαγράφει τα θετικά αποτελέσματα που μπορούν να προκύψουν από μια βελτίωση της εκπαιδευτικής προσέγγισης κατά τα δύο πρώτα έτη Σπουδών. Οποιοσδήποτε παρεμβάσεις αποφασιστούν, η εφαρμογή τους θα γίνει σ' ένα πρόσφορο ψυχολογικό κλίμα και με κατ' αρχήν θετική προδιάθεση των φοιτητών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.19

Τελικά πιστεύετε ότι η εισαγωγή σας στο Τμήμα ήταν:	
Πολύ καλή επιλογή	102
Καλή επιλογή	37
Μέτρια επιλογή	0
Κακή επιλογή	1

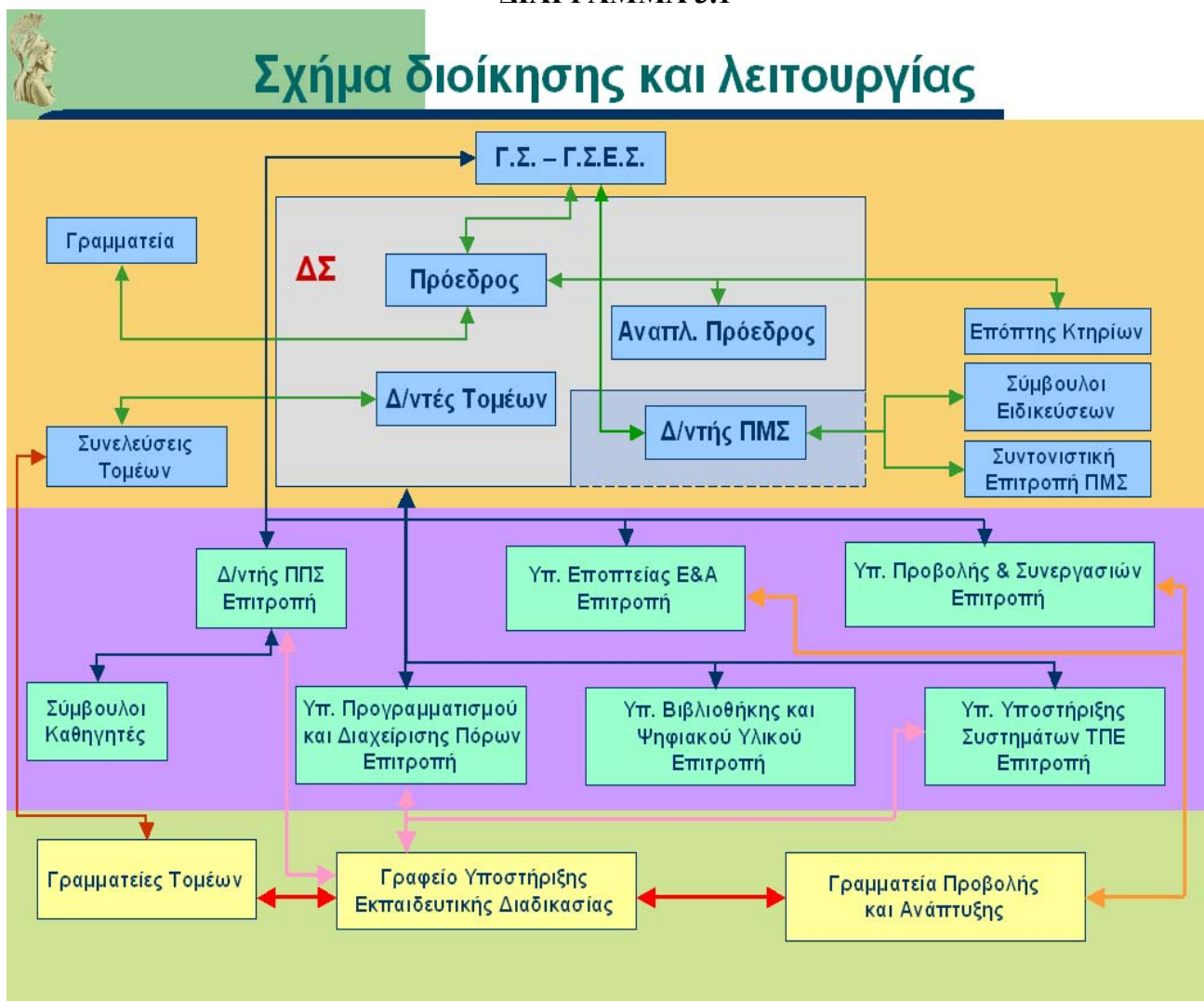
Η έρευνα αυτή θα πρέπει να **συνεχιστεί** και τα επόμενα χρόνια, να **βελτιωθούν** οι **ερωτήσεις**, να χρησιμοποιηθεί στη λήψη των αποφάσεων και να **επεκταθεί** και προς τους **αποφοίτους** του Τμήματος (τη στιγμή που υποβάλλουν την αίτηση ολοκλήρωσης σπουδών).

3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το 2002, η Γ.Σ. του Τμήματος ενέκρινε ένα νέο σχήμα εσωτερικής λειτουργίας και οργάνωσης με στόχο να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις, εκτιμώντας ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται αντιμέτωπα με σημαντικές **δομικές αλλαγές**. Το **νέο** αυτό σχήμα **λειτουργίας και διοίκησης** μπορεί να **προσαρμόζεται δυναμικά**, σύμφωνα με την εμπειρία που αποκτάται από την εφαρμογή του αλλά και τη γενικότερη διαμόρφωση του περιβάλλοντος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (στη χώρα και διεθνώς).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1

Σύμφωνα με το Διάγραμμα 3.1, εκτός από τις θεσμοθετημένες θέσεις του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Διευθυντών Τομέων, των Διευθυντών Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Επόπτη Κτηρίων, προβλέπει, τον ορισμό Υπευθύνων για τους

σημαντικότερους τομείς δράσης του Τμήματος, τα «Λογοθέσια». Οι Υπεύθυνοι των Λογοθεσίων ορίζονται κάθε δύο έτη από τη Γ.Σ. του Τμήματος μετά από πρόταση του Προέδρου και αμέσως μετά την εκλογή του. Οι Υπεύθυνοι αυτοί συνεργάζονται στενά με τον Πρόεδρο και το Δ.Σ., τους παρέχονται στο μέτρο του δυνατού τα αναγκαία μέσα και οι πόροι για να διεκπεραιώσουν το έργο τους και υποβάλλουν προγραμματισμό των ενεργειών τους και ετήσια απολογιστική έκθεση. Μετά από πρόταση των Υπευθύνων των Λογοθεσίων, η Γ.Σ. ορίζει μια Επιτροπή για κάθε Λογοθέσιο, τα μέλη της οποίας μπορούν να έχουν την ευθύνη συγκεκριμένης αρμοδιότητας.

Οι κύριες **αρμοδιότητες** των **6 Λογοθεσίων** είναι οι εξής:

- Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών
Αντικείμενο Λογοθεσίου: Παρακολούθηση και συντονισμός της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.
Κύριες Αρμοδιότητες: α) Κατάρτιση και παρακολούθηση **ωρολογίου προγράμματος** μαθημάτων, β) κατάρτιση **προγράμματος εξετάσεων** γ) **προγραμματισμός** και διάθεση **αιθουσών διδασκαλίας** και συνεδριάσεων, δ) **επίλυση** τυχόν **προβλημάτων** του ΠΠΣ σε συνεννόηση με τα μέλη ΔΕΠ και τους εκπροσώπους των φοιτητών, ε) συγκέντρωση **στατιστικών στοιχείων** του ΠΠΣ και συντονισμός της διαδικασίας **αξιολόγησης** των **μαθημάτων**, στ) διαμόρφωση **προτάσεων** για την αναμόρφωση του ΠΠΣ, ζ) έκδοση **Οδηγού Σπουδών**, η) συντονισμός **κινητικότητας φοιτητών** (π.χ. Erasmus), θ) καταγραφή και **παρακολούθηση προγραμμάτων σπουδών** άλλων Τμημάτων.
- Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού:
Αντικείμενο Λογοθεσίου: Προγραμματισμός και διαχείριση των πόρων (χώροι, επικουρικό έργο φοιτητών) του Τμήματος.
Κύριες Αρμοδιότητες: α) **διάθεση** και εποπτεία **θέσεων εργασίας** στους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους άλλους ερευνητές και συνεργάτες σύμφωνα με τους κανόνες του Τμήματος, β) εισηγήσεις προς το Δ.Σ. για οποιαδήποτε **νέα κατανομή χώρων**, γ) **διαμόρφωση** και εξοπλισμός **χώρων**, δ) διατήρηση αρχείων για την **παροχή έργου** των Υ.Δ. και μεταπτυχιακών φοιτητών καθώς και κατάρτιση καταλόγου με τις **ανάγκες** του Τμήματος σε **επικουρικό έργο**, ε) προγραμματισμός και **ανάθεση έργου** στους Υ.Δ. και μεταπτυχιακούς φοιτητές, στ) ορισμό **επιτηρητών** στις εξετάσεις ζ) παρακολούθηση **φοιτητικών εισφορών** στο ΠΜΣ.
- Προβολής και Συνεργασιών:
Αντικείμενο Λογοθεσίου: Προβολή του Τμήματος και ανάπτυξη κάθε τύπου συνεργασιών.
Κύριες Αρμοδιότητες: α) Συντήρηση, ανανέωση και αναβάθμιση της **ιστοσελίδας** του Τμήματος, β) διοργάνωση **εκδηλώσεων** και ημερίδων, γ) έκδοση **εντύπων προβολής** του Τμήματος, δ) **ενημέρωση** διαφόρων φορέων σχετικά με τις εκπαιδευτικές και άλλες δραστηριότητες του Τμήματος, ε) **ανάπτυξη** διμερών και πολυμερών **σχέσεων**, στ) αναζήτηση **τρίτων πόρων** – χορηγιών ζ) **έρευνες γνώμης**.
- Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων:
Αντικείμενο Λογοθεσίου: Καταγραφή ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων του Τμήματος και ενημέρωση σχετικά με αυτά.

Κύριες Αρμοδιότητες: α) Ανανέωση του **καταλόγου** επιστημονικών δημοσιεύσεων του Τμήματος, β) ανανέωση του **καταλόγου έργων** E&A γ) καταγραφή και **προβολή** της **ερευνητικής δραστηριότητας** του Τμήματος, δ) διοργάνωση **επιστημονικών ημερίδων** και σεμιναρίων, ε) ετήσια έκδοση **τεύχους** με **επιλεγμένα** άρθρα από **Πτυχιακές** και **Διπλωματικές** εργασίες, στ) ετήσια έκδοση, στην αγγλική γλώσσα, **τεύχους** με τις κυριότερες πρωτότυπες συνεισφορές όλων των **διδασκωρικών διατριβών** του Τμήματος.

- Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων:

Αντικείμενο Λογοθεσίου: Λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη των κοινόχρηστων συστημάτων Πληροφορικής και οπτικοακουστικών μέσων που διαθέτει το Τμήμα

Κύριες Αρμοδιότητες: α) Λειτουργία, συντήρηση και αναβάθμιση των **γενικών εξοπλισμών** και εργαστηρίων **H/Y** του Τμήματος, β) λειτουργία και αναβάθμιση άλλων **υποδομών Πληροφορικής**, γ) λειτουργία και συντήρηση **οπτικοακουστικών μέσων** διδασκαλίας και εξοπλισμού τηλεκπαίδευσης, ε) **διαχείριση** και αναβάθμιση **λογισμικού** που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση στ) **ενημέρωση** του προσωπικού και των φοιτητών, ζ) ανάπτυξη **νέων υπηρεσιών** προς τους φοιτητές και το προσωπικό.

- Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού:

Αντικείμενο Λογοθεσίου: Λειτουργία και ανάπτυξη υπηρεσιών Αναγνωστηρίου και ανάπτυξη και διαχείριση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

Κύριες Αρμοδιότητες: α) **Συγκέντρωση** και καταχώρηση **διδασκωρικών διατριβών**, β) **συγκέντρωση** και καταχώρηση **Πτυχιακών** και **Διπλωματικών** εργασιών, γ) διαχείριση παραγγελιών βιβλίων, δ) **επαφή** με τη **βιβλιοθήκη της Σχολής** και άλλες βιβλιοθήκες ε) συγκέντρωση και διαχείριση **βασικών εκπαιδευτικών βιβλίων** για τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, στ) ανάπτυξη και διαχείριση **ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού**, ζ) λειτουργία **Αναγνωστηρίου**, η) διαχείριση **καρτών πρόσβασης** στο κτήριο.

Παράλληλα με τα Λογοθέσια, δημιουργήθηκαν και **υποστηρικτικές μονάδες** των οποίων η στελέχωση γίνεται κατά κύριο λόγο από υπαλλήλους του Πανεπιστημίου (κλάδου Πληροφορικής) με σύμβαση αορίστου χρόνου τοποθετημένους στο Τμήμα, αλλά και από άλλο μόνιμο προσωπικό (ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ, Διοικητικό). Επικουρικά μπορεί να χρησιμοποιούνται μεταπτυχιακοί φοιτητές και Υποψήφιοι Διδάκτορες στο πλαίσιο του συστήματος παροχής έργου. Οι κύριες αρμοδιότητες των μονάδων αυτών είναι οι εξής:

Μονάδες Υποστήριξης Εκπαιδευτικής Διαδικασίας

Α) **Διαχείριση** και λειτουργία όλων των **υπολογιστικών συστημάτων** (εργαστηρίων, Γραμματείας, αιθουσών διδασκαλίας, μελών ΔΕΠ και λοιπού προσωπικού) και των εποπτικών μέσων. Β) Διαχείριση των **διδασκωρικών συγγραμμάτων**. Γ) Οργάνωση του **ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού** που βρίσκεται στο **διαδίκτυο**. Δ) Διεκπεραίωση των απαιτούμενων **διαδικασιών** σχετικά με τα **οικονομικά** του Τμήματος. Ε) Συλλογή στοιχείων σχετικά με τους αναγκαίους **δείκτες** στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας. ΣΤ) **Υποστήριξη** του Συστήματος για την **ανάθεση έργου** στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Ζ) Υποστήριξη άλλων **διαδικασιών** που απαιτούνται στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η) Διαχείριση **αιθουσών συνεδριάσεων**. Οι μονάδες αυτές συνεργάζονται στενά κυρίως με τον Πρόεδρο, τους Δ/ντες Μεταπτυχιακών Σπουδών, τον Υπεύθυνο του ΠΠΣ και τον Υπεύθυνο του Λογοθεσίου «Υποστήριξης Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων».

Συνεργάζονται επίσης και με τους Υπευθύνους των υπόλοιπων Λογοθεσιών. Συμμετέχει ένα μέλος του ΕΕΔΙΠ και στελεχώνεται προς το παρόν από τρεις διοικητικούς υπαλλήλους, πέντε υπαλλήλους αορίστου χρόνου και Υποψήφιους Διδάκτορες. Η αναλυτική περιγραφή των μονάδων αυτών γίνεται στο σχετικό Κεφάλαιο με τις Διοικητικές Μονάδες του Τμήματος.

Γραφείο Προβολής και Συνεργασιών

Α) Οργάνωση **εκδηλώσεων προβολής** του Τμήματος. Β) Ανάπτυξη **νέων υπηρεσιών** προς τους φοιτητές και το προσωπικό. Γ) **Εκτύπωση** του Οδηγού Σπουδών και άλλων **εντύπων** προβολής καθώς και εκτύπωση επιστημονικών εντύπων. Δ) Υποστήριξη των **Συνεργασιών** του Τμήματος. Ε) Υποστήριξη των **δραστηριοτήτων προβολής ΣΤ) Ανανέωση** του περιεχομένου της **ιστοσελίδας** του Τμήματος. Το Γραφείο αυτό συνεργάζεται στενά κυρίως με τους Υπευθύνους των Λογοθεσιών «Προβολής και Συνεργασιών» και « Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων». Συμμετέχει ένα μέλος του ΕΕΔΙΠ και στελεχώνεται από ένα υπάλληλο αορίστου χρόνου, Υποψήφιους Διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Θεσμός Συμβούλου Καθηγητή

Το Τμήμα έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής συνεργάζεται υποχρεωτικά με το Σύμβουλο Καθηγητή του τουλάχιστον μία φορά στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών έχει θεσμοθετηθεί ο Σύμβουλος Καθηγητής (ορίζονται μέλη ΔΕΠ από τη Γ.Σ. του Τμήματος), τον οποίο οι φοιτητές, κυρίως των δύο πρώτων ετών, μπορούν να επισκέπτονται εφ' όσον το επιθυμούν ή εάν κρίνουν ότι αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα. Επίσης, ειδικά για την περίπτωση των φοιτητών με αναπηρία, έχει θεσμοθετηθεί Σύμβουλος Καθηγητής με αντίστοιχη εμπειρία. Η συνεργασία του φοιτητή με το Σύμβουλο Καθηγητή του είναι προαιρετική για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κυρίως λόγω του μεγάλου αριθμού τους. Πρέπει να εξεταστεί σοβαρά η καθιέρωση της συνεργασίας με το Σύμβουλο Καθηγητή **σε υποχρεωτική βάση** (τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως πρωτοετείς φοιτητές ή φοιτητές που καθυστερούν στο πρόγραμμα σπουδών τους). Αυτό θα γίνει δυνατό με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος. Ο θεσμός αυτός διευκολύνει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με ορθολογικότερο και αποδοτικότερο τρόπο και μειώνει τους λιμνάζοντες φοιτητές.

Θεσμός Σεμιναρίων των Τομέων

Οι τρεις Τομείς του Τμήματος έχουν υιοθετήσει το θεσμό των επιστημονικών σεμιναρίων που εφαρμόζουν με αρκετή επιτυχία προσκαλώντας σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιόλογους επισκέπτες ομιλητές, από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, σ' ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

3.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

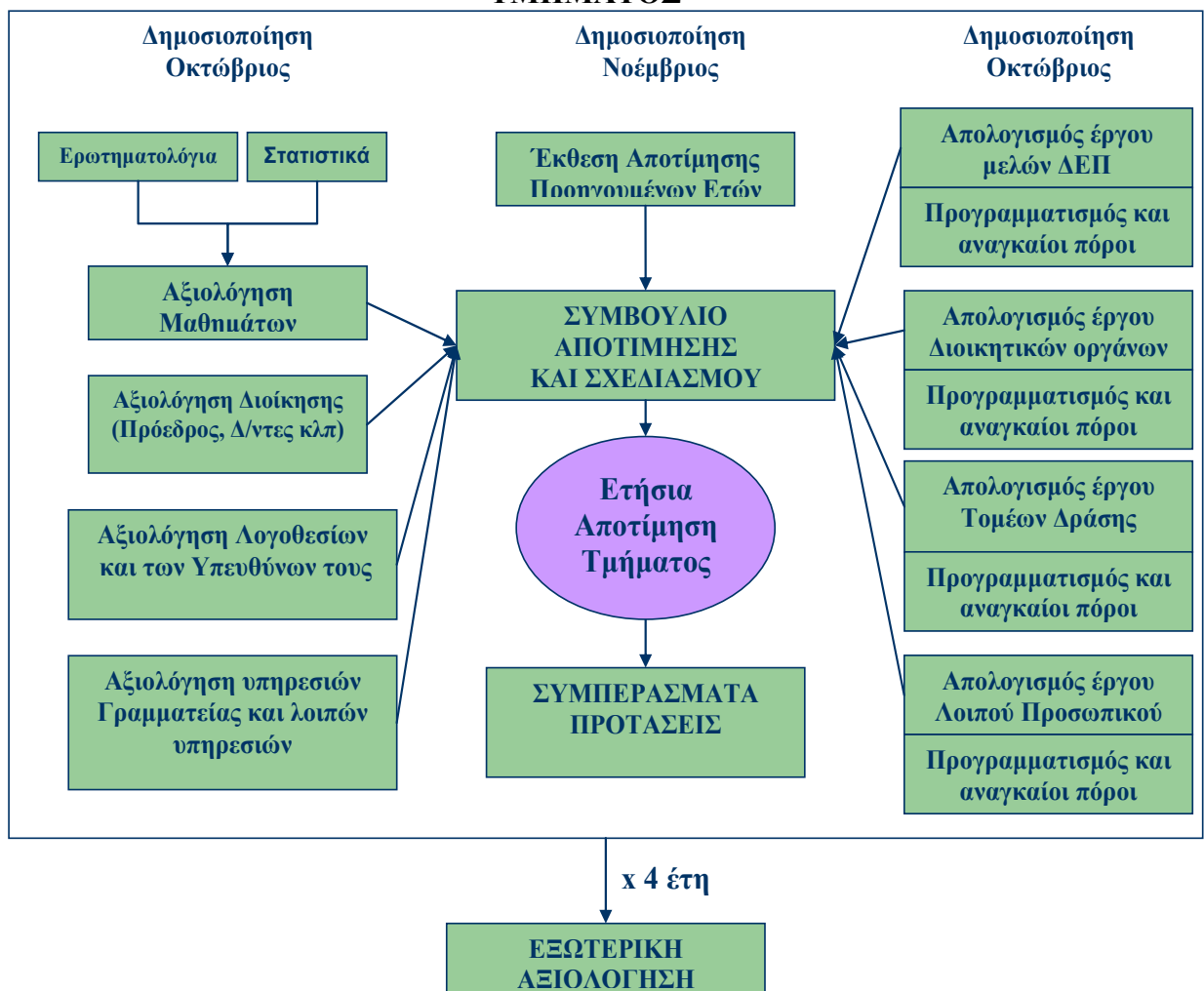
1. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο Τμήμα έχει υιοθετηθεί από το 2002 ένα σύστημα Εσωτερικής Αποτίμησης και Προγραμματισμού που βασίζεται στις εξής αρχές:

- **Διαφάνεια** των διαδικασιών.
- **Καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων των μελών του Τμήματος και των Οργάνων του.
- **Δημοσιοποίηση** των αποτελεσμάτων καταγραφής.
- **Αξιολόγηση** της πορείας του Τμήματος στις βασικές δραστηριότητές του και **εξαγωγή** γενικών **συμπερασμάτων** και κατευθυντηρίων **γραμμών σχεδιασμού**.
- Καταγραφή **διαφορετικών απόψεων** επί της γενικής αξιολόγησης.
- **Εκτίμηση** των παραπάνω από τα όργανα και τα μέλη του Τμήματος και **καθορισμό της προσωπικής στάσης** του καθένα με βάση την **ελεύθερη βούλησή** του.

Όλα τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στο Σύστημα Εσωτερικής Αποτίμησης και Προγραμματισμού. Οι τρεις άξονες του Συστήματος αυτού είναι: Αξιολόγηση με ερωτηματολόγια – Εκθέσεις απολογισμού και προγραμματισμού – Ετήσια Έκθεση Αποτίμησης και Σχεδιασμού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2 ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Για το σκοπό αυτό έχουν αναπτυχθεί στο Τμήμα **ειδικά Πληροφοριακά Συστήματα και εφαρμογές** (Σύστημα επεξεργασίας της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, Σύστημα Απολογισμού – Προγραμματισμού έργου των μελών ΔΕΠ, Εφαρμογή εξαγωγής κύριων εκπαιδευτικών δεικτών, Σύστημα Απογραφής Πτυχιακών, Διπλωματικών και Διδακτορικών διατριβών), τα οποία βρίσκονται υπό συνεχή βελτίωση. Το μεγαλύτερο μέρος της διαδικασίας Αποτίμησης και Σχεδιασμού εφαρμόζεται πλήρως, ενώ το μέρος αξιολόγησης με ερωτηματολόγια εφαρμόζεται μερικώς (μόνο ως προς τα μαθήματα) και προβλέπεται να εφαρμοστεί πλήρως μέχρι το 2010.

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου

Οι φοιτητές συμπληρώνουν (ανώνυμα) **σε όλα τα μαθήματα** που παρακολουθούν **ενιαίο ερωτηματολόγιο** με το οποίο αξιολογούν τη διδαχθείσα ύλη, τα εργαστήρια, τις εργασίες στο πλαίσιο του μαθήματος, το εποπτικό υλικό, τα συγγράμματα, τους διδάσκοντες καθηγητές και το υποστηρικτικό προσωπικό. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων γίνεται (με ευθύνη των Οργάνων του Τμήματος και ειδικότερα του Υπεύθυνου Προπτυχιακών Σπουδών) πριν από τις εξετάσεις των περιόδων Φεβρουαρίου και Ιουνίου για κάθε μάθημα. Τα **αποτελέσματα δημοσιοποιούνται** μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων. Μαζί με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων κοινοποιούνται **και στατιστικά στοιχεία του μαθήματος** (πόσοι φοιτητές το δήλωσαν, πόσοι έλαβαν μέρος στις εξετάσεις, το ποσοστό επιτυχίας, το μέσο όρο των προβιβάσιμων βαθμών και την τυπική απόκλισή τους).

Ετήσιος Απολογισμός Έργου μελών ΔΕΠ

Όλα τα μέλη **ΔΕΠ** υποβάλουν, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, ειδικό **απολογισμό των δραστηριοτήτων** τους κατά το προηγούμενο έτος. Ταυτόχρονα με την υποβολή του ετήσιου Απολογισμού Έργου, κάθε μέλος ΔΕΠ υποβάλλει και τις **ανάγκες** του για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά σε χρηματοδότηση, χώρους, εξοπλισμούς και ανθρώπινους πόρους (π.χ. παροχή έργου από Υποψήφιους Διδάκτορες ή άλλο υποστηρικτικό προσωπικό), καθώς και τον απολογισμό για τους αντίστοιχους πόρους που του διατέθηκαν την προηγούμενη χρονιά (στα Παραρτήματα XI και XII παρουσιάζεται η εφαρμογή διαχείρισης του Απολογισμού – Προγραμματισμού του έργου των μελών ΔΕΠ και οι απολογισμοί του 2006, 2007 και 2008). Τα στοιχεία αυτά κοινοποιούνται σε όλα τα μέλη ΔΕΠ, ώστε αυτά να μπορούν να ενημερώνονται, να αξιολογούν, να σχεδιάζουν και να προγραμματίζουν τις ενέργειές τους. Ο Απολογισμός έργου των μελών ΔΕΠ αποτελεί επίσης πηγή ενημέρωσης της ιστοσελίδας του Τμήματος και ανανέωσης του υλικού προβολής. Ο απολογισμός αυτός περιλαμβάνει:

✓ **Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες:**

- Διδασκαλία ή συνδιδασκαλία μαθημάτων (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών)
- Συγγραφή και ανάπτυξη εκπαιδευτικών βοηθημάτων
- Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες
- Ανάπτυξη εργαστηριακών μαθημάτων
- Μέτρα για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της αξιολόγησης των φοιτητών και εισαγωγή νέων τρόπων διδασκαλίας
- Άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες που κρίνονται σημαντικές να αναφερθούν

- ✓ **Ερευνητικές και Αναπτυξιακές Δραστηριότητες:**
 - Διδακτορικές Διατριβές
 - Κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων
 - Ερευνητικά και Αναπτυξιακά έργα
 - Διακρίσεις και διεθνής παρουσία
 - Άλλες ερευνητικές / αναπτυξιακές δραστηριότητες που κρίνονται σημαντικές να αναφερθούν
- ✓ **Διοικητικές Δραστηριότητες και Συμμετοχή στην Ανάπτυξη και Λειτουργία του Τμήματος:**
 - Κατοχή προβλεπόμενης από το νόμο διοικητικής θέσης
 - Κατοχή θεσμοθετημένης θέσης από τον εσωτερικό κανονισμό του Τμήματος
 - Συμμετοχή σε Επιτροπές του Τμήματος
 - Συνεισφορά στην ανάπτυξη του Τμήματος μέσω των ερευνητικών / αναπτυξιακών έργων
 - Κάθε άλλη συμμετοχή στη διοίκηση και ανάπτυξη του Τμήματος
- ✓ **Άλλες Δραστηριότητες και Συμμετοχή σε Αξιόλογες Κοινωνικές και Πολιτισμικές Δραστηριότητες:**
 - Συμμετοχή σε Όργανα και Επιτροπές του Πανεπιστημίου
 - Συμμετοχή σε φορείς, όργανα και επιτροπές του ΥΠΕΠΘ
 - Συμμετοχή σε φορείς, όργανα και επιτροπές του Δημόσιου Τομέα
 - Συμμετοχή σε αξιόλογες κοινωνικές και πολιτισμικές δραστηριότητες
- ✓ **Απολογισμός Χρήσης Πόρων που Διατέθηκαν την Προηγούμενη Περίοδο:**
 - Θέσεις εργασίας συνεργατών
 - Εργαστηριακοί χώροι
 - Εξοπλισμός και διδακτικό υλικό
 - Ανθρώπινο δυναμικό
- ✓ **Ετήσιος Προγραμματισμός Αναγκών Μελών ΔΕΠ:**

Με στόχο την ορθή αποτύπωση των αναγκών των μελών ΔΕΠ και του Τμήματος γενικότερα, καθώς και τον έγκαιρο προγραμματισμό ενεργειών για την κάλυψή τους, κάθε ακαδημαϊκό έτος υποβάλλονται οι παρακάτω πληροφορίες που αφορούν σε:

- θέσεις εργασίας για συνεργάτες – ερευνητές πλήρους απασχόλησης,
- ώρες δέσμευσης συγκεκριμένων εργαστηριακών χώρων,
- προμήθεια εξοπλισμού και διδακτικού υλικού,
- ανθρώπινους πόρους (παροχή έργου από Υποψήφιους Διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές ή άλλο υποστηρικτικό προσωπικό).

Ετήσιος Απολογισμός Έργου των Οργάνων Διοίκησης και των Επιτροπών

Στην ίδια λογική με τον Απολογισμό έργου των μελών ΔΕΠ, όλα τα **Όργανα Διοίκησης** του Τμήματος και οι **Υπεύθυνοι** των Λογοθεσίων, κάθε έτος, συντάσσουν και κοινοποιούν σε όλα τα μέλη του Τμήματος αναλυτική **απολογιστική έκθεση** του έργου τους και της χρήσης των πόρων που τους διατέθηκαν. Ταυτόχρονα με την υποβολή του ετήσιου Απολογισμού Έργου, κάθε Όργανο Διοίκησης ή Λογοθέσιο υποβάλει και τις ανάγκες του για τη νέα ακαδημαϊκή χρονιά σε χρηματοδότηση, εξοπλισμούς και ανθρώπινους πόρους.

Ετήσιος Απολογισμός Έργου του λοιπού διδακτικού προσωπικού

Τα μέλη του **ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού** (ΕΤΕΠ, ΕΕΔΙΠ, κλπ.) και του λοιπού υποστηρικτικού προσωπικού που είναι τοποθετημένα στο Τμήμα, υποβάλουν στο Δ/ντη του Τομέα που ανήκουν **ετήσια αναλυτική έκθεση απολογισμού** για το έργο που επιτέλεσαν την προηγούμενη ακαδημαϊκή χρονιά. Οι **Δ/ντες Τομέων** με βάση τις εκθέσεις αυτές (ή με προσωπική τους ευθύνη σε περίπτωση που αυτές δεν υποβληθούν έγκαιρα), συντάσσουν και κοινοποιούν σε όλα τα μέλη ΔΕΠ και το λοιπό προσωπικό του Τμήματος τον ετήσιο **Απολογισμό του έργου** όλων των μελών του **προσωπικού** που δεν ανήκει στο ΔΕΠ και που περιλαμβάνεται στη δύναμη του Τομέα τους.

Αξιολόγηση Οργάνων Διοίκησης, Επιτροπών και Υπηρεσιών Γραμματείας

Μετά την κοινοποίηση των ετήσιων απολογισμών Έργου όλου του προσωπικού, των Οργάνων Διοίκησης και των Λογοθεσιών, τα μέλη όλου του προσωπικού του Τμήματος και οι φοιτητές που συμμετέχουν στα Όργανα του Τμήματος συμπληρώνουν, ανώνυμα, ειδικά **ερωτηματολόγια αξιολόγησης** των Οργάνων Διοίκησης (Γ.Σ., Προέδρου, Δ.Σ., Δ/ντων Τομέων, Δ/ντη Μεταπτυχιακού, Επόπτη), των Επιτροπών (Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ, Λογοθεσία, κλπ.) και των υπηρεσιών Γραμματείας του Τμήματος.

Ετήσια Έκθεση Αποτίμησης του Τμήματος

Με βάση όλα τα παραπάνω στοιχεία, το Δ.Σ. του Τμήματος διευρυμένο με τους Δ/ντες Μεταπτυχιακών Σπουδών, τον Επόπτη Κτηρίων και τους Υπεύθυνους των Λογοθεσιών, συντάσσει **ετήσια αποτίμηση του Τμήματος** για τους βασικούς άξονες δραστηριοποίησής του, εξάγει γενικά συμπεράσματα και κατευθυντήριες γραμμές για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά, προγραμματίζει και κατανέμει τους διαθέσιμους πόρους. Η ετήσια έκθεση αποτίμησης του Τμήματος δημοσιοποιείται, ενώ κάθε μέλος ΔΕΠ έχει το δικαίωμα να επισυνάψει τις απόψεις του επί οποιουδήποτε θέματος διαφωνεί.

Σύστημα Μέτρησης

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε το σύστημα **μέτρησης** όλων των **δεικτών** του Τμήματος (στατιστικά στοιχεία φοιτητολογίου προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, στατιστικά στοιχεία μαθημάτων, στατιστικά στοιχεία ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, κατάλογοι υποδομών, στοιχεία αποφοίτων, γενική εικόνα του Τμήματος, κλπ.) το οποίο θα χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του Τμήματος.

Εξωτερική αξιολόγηση

Κάθε 4 ακαδημαϊκά έτη διενεργείται αξιολόγηση του Τμήματος από **εξωτερικούς αξιολογητές** οι οποίοι επιλέγονται μεταξύ διακεκριμένων μελών της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας και του παραγωγικού τομέα. Στους αξιολογητές αυτούς διατίθενται οι ετήσιες εσωτερικές αξιολογήσεις, τα στατιστικά στοιχεία και οι λοιποί δείκτες του Τμήματος καθώς και όλο το διαθέσιμο έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό. Προσκαλούνται να επισκεφτούν το Τμήμα από κοντά ώστε να μπορέσουν να εκτιμήσουν καλύτερα τις υποδομές και να συζητήσουν με το προσωπικό και τους φοιτητές. Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης δημοσιοποιούνται και λαμβάνονται υπόψη στον προγραμματισμό και το σχέδιο ανάπτυξης του Τμήματος για τα επόμενα 5 έτη.

2. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΩΡΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα οφείλει να παρέχει στα μέλη του τουλάχιστον τους ελάχιστους πόρους για να μπορούν να επιτελούν το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο. Επίσης το Τμήμα οφείλει να δίνει τη δυνατότητα στους Υποψήφιους Διδάκτορες (Υ.Δ.) να εκπονούν τη διατριβή τους σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον και να τους προσφέρει τα απαραίτητα μέσα. Παράλληλα, οι Υ.Δ. και οι ερευνητές που εργάζονται στο Τμήμα **οφείλουν να συμμετέχουν** σε όλες τις δραστηριότητές του και την εσωτερική του ζωή. Με βάση τις παραπάνω γενικές αρχές, η Γ.Σ. αποφάσισε η διάθεση και η διαχείριση των χώρων (εκτός από τα γραφεία των μελών ΔΕΠ) να γίνεται ανά κατηγορία ως εξής:

- Οι αίθουσες **διδασκαλίας** και οι αίθουσες συνεδριάσεων είναι στην ευθύνη του **Λογοθεσίου Προπτυχιακών Σπουδών**.
- Τα **εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης** των προπτυχιακών φοιτητών είναι στην ευθύνη του **Λογοθεσίου Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων**, ενώ εκείνα των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ευθύνη του **Διευθυντή** και της **Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών**.
- Τα **εργαστήρια προγραμματισμένης πρόσβασης** για την άσκηση των φοιτητών είναι στην ευθύνη του **Διευθυντή του Τομέα** στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο των αντίστοιχων με τα εργαστήρια μαθημάτων.
- Οι χώροι όπου υπάρχει **ειδικός ερευνητικός εξοπλισμός** διατίθενται μετά από απόφαση Τμήματος και είναι στην ευθύνη του **Διευθυντή του Τομέα** στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο του ερευνητικού εργαστηρίου. Στους χώρους αυτούς έχουν δυνατότητα πρόσβασης όλα τα μέλη ΔΕΠ που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τον υπάρχοντα εξοπλισμό για ερευνητικούς σκοπούς. Επιδιώκεται, όπου είναι δυνατόν, η συνεγκατάσταση εξοπλισμού.
- Οι χώροι των **γραφείων των Υποψηφίων Διδασκτόρων** και των άλλων ερευνητών είναι **κοινοί** και είναι στην ευθύνη του **Προέδρου** του Τμήματος και του **Λογοθεσίου Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού**, ενώ οι βασικές αρχές του τρόπου διάθεσής τους καθορίζονται από το Δ.Σ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται συνέργιες και οικονομία κλίμακας. Ενισχύονται επίσης οι συνεργασίες τόσο μεταξύ των ερευνητών όσο και μεταξύ των μελών ΔΕΠ. Οι θέσεις εργασίας κατανέμονται κάθε έτος από το Δ.Σ., μετά από Εισήγηση του Λογοθεσίου Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα αιτιολογημένα αιτήματα των μελών ΔΕΠ στα πλαίσια της διαδικασίας «Απολογισμού έργου – Προγραμματισμού αναγκών». Η κατανομή γίνεται λαμβάνοντας μέριμνα ώστε οι συνεργάτες κάθε μέλους ΔΕΠ να βρίσκονται κατά το δυνατόν στους ίδιους χώρους, να μην μετακινούνται κατά κανόνα οι ήδη εγκατεστημένοι συνεργάτες και οι χώροι κάθε Τομέα να συνορεύουν.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ανάπτυξη του Τμήματος γίνεται μέσω του θεσμού των **φοιτητικών εισφορών**, ο οποίος κατά τα 15 έτη εφαρμογής του παρουσιάζει σημαντικά οφέλη όσον αφορά στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στην ενσωμάτωση των μεταπτυχιακών φοιτητών στη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Τμήματος και στην ανάπτυξη πιο υπεύθυνης στάσης, τόσο από πλευράς μελών ΔΕΠ όσο και από πλευράς φοιτητών. Ο θεσμός των φοιτητικών εισφορών στο ΠΜΣ του Τμήματος εισήχθη ως συμβολή στην ενίσχυση της θέσης του δημόσιου Πανεπιστημίου και συνεπώς υπακούει σε συγκεκριμένες αρχές:

- Οι φοιτητικές εισφορές να **μη δημιουργούν**, κατά κανένα τρόπο, **κοινωνική επιλογή** στις Μεταπτυχιακές Σπουδές.
- **Οι πόροι που προκύπτουν να χρησιμοποιούνται με διαφάνεια** αποκλειστικά για τη λειτουργία και την ανάπτυξη του ΠΜΣ και του Τμήματος γενικότερα.
- Στις επιλέξιμες δαπάνες των σχετικών κονδυλίων **να μην προβλέπονται** πρόσθετες αμοιβές των **μελών ΔΕΠ** (ή άλλου μόνιμου ή με σύμβαση αορίστου χρόνου προσωπικού του Πανεπιστημίου) για το διδακτικό ή οποιοδήποτε άλλο έργο προσφέρουν στο ΠΜΣ.

Κάθε φοιτητής των 5 πρώτων ειδίκευσεων δικαιούται να **απαλλαγεί** πλήρως ή μερικώς από τις φοιτητικές εισφορές **παρέχοντας** εναλλακτικά **επικουρικό εκπαιδευτικό έργο** που του ανατίθεται, σύμφωνα με ανάγκες που καθορίζονται από τις Γ.Σ. των Τομέων. Με τον τρόπο αυτό αποκλείεται κάθε κοινωνική επιλογή, αφού όποιος φοιτητής το επιθυμεί μπορεί να απαλλάσσεται από κάθε οικονομική επιβάρυνση. Για τους φοιτητές της 6^{ης} ειδίκευσης, που απευθύνεται σε εργαζομένους, δεν προβλέπεται παροχή έργου. Οι ώρες παροχής έργου κατά μέσο όρο ανά εξάμηνο καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Το έργο αυτό μπορεί να είναι διάρκειας το πολύ 32 εβδομάδων ανά ακαδημαϊκό έτος και η μέγιστη εβδομαδιαία απασχόληση δεν μπορεί να ξεπερνά τις 10 ώρες. Σήμερα η παροχή έργου για την απαλλαγή από φοιτητικές εισφορές είναι **80 ώρες** κατά μέσο όρο **ανά εξάμηνο** για το διάστημα που διαρκούν οι σπουδές του φοιτητή, με ανώτερο όριο τα 4 εξάμηνα.

Αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής και υποχρέωση για την απόκτηση του τίτλου του Διδάκτορα από το Τμήμα αποτελεί η **συμμετοχή** των **Υποψηφίων Διδασκόντων** στο **εκπαιδευτικό έργο** και στη γενικότερη **λειτουργία** του Τμήματος με τη μορφή υποστήριξης των διδακτικών, εργαστηριακών, διοικητικών, αναπτυξιακών και άλλων δραστηριοτήτων του. Στο πλαίσιο αυτό, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες δικαιούνται κατά προτεραιότητα χώρο εργασίας στο Τμήμα καθώς και χρήση άλλων πόρων του για 4 έτη. Μέσω της συμμετοχής αυτής στις δραστηριότητες του Τμήματος, επιτυγχάνεται η ολοκλήρωση της ακαδημαϊκής προσωπικότητας των Υποψηφίων Διδασκόντων και η προετοιμασία τους για μελλοντική σταδιοδρομία στο χώρο της έρευνας και της διδασκαλίας. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες είναι υπόχρεοι παροχής έργου 120 ωρών κατά μέσο όρο ανά ακαδημαϊκό έτος για το διάστημα που διαρκεί η εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής τους, με ανώτερο όριο τα 4 έτη. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες ενθαρρύνονται να παρέχουν τον κύριο όγκο του έργου αυτού κατά τα πρώτα έτη της εκπόνησης της διατριβής τους.

Οι **επιστημονικοί συνεργάτες** και ερευνητές που εργάζονται στο Τμήμα και στους οποίους παρέχεται σταθερός χώρος εργασίας καθώς και άλλες ευκολίες, αναλαμβάνουν την υποχρέωση για όσο διάστημα διατηρούν τη σχέση τους αυτή, να απασχολούνται κατά μέσο όρο **10 ώρες το μήνα** σε υποστηρικτικό προς τις δραστηριότητές του Τμήματος έργο. Η κατανομή έργου γίνεται με ευθύνη του Δ.Σ.

Για την κάλυψη των αναγκών του Τμήματος από την παροχή έργου των μεταπτυχιακών φοιτητών, των Υποψηφίων Διδασκόντων και των επιστημονικών συνεργατών και

ερευνητών, τίθενται **προτεραιότητες** στις διάφορες **κατηγορίες παροχής έργου** με την ακόλουθη ιεράρχηση:

1. Επιτήρηση εργαστηρίων ελεύθερης πρόσβασης (κυρίως φοιτητές Μ.Δ.Ε.)
2. Υποστήριξη υλικοτεχνικής υποδομής
3. Υποστήριξη Λογοθεσιών
4. Επιτήρηση εξετάσεων (μόνο Υποψήφιοι Διδάκτορες)
5. Διεξαγωγή φροντιστηρίων ή εργαστηρίων (κυρίως Υποψήφιοι Διδάκτορες)
6. Διόρθωση φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων και εργασιών (κυρίως Υποψήφιοι Διδάκτορες)
7. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού
8. Επίβλεψη Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών (μόνο Υποψήφιοι Διδάκτορες και έμπειροι συνεργάτες-ερευνητές)
9. Βοήθεια σε άτομα με ειδικές αναπηρίες

Υπεύθυνο για την παρακολούθηση της παροχής έργου και την καταβολή εισφορών είναι το Λογοθέσιο Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού.

4. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο Τμήμα έχουν εγκριθεί ή έχουν ολοκληρωθεί και είναι υπό έγκριση οι ακόλουθοι Κανονισμοί:

- Κανονισμός Λειτουργίας ΠΠΣ
- Κανονισμός Λειτουργίας ΠΜΣ
- Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας
- Κανονισμός Απολογισμού – Προγραμματισμού έργου
- Κανονισμός Εσωτερικής Αποτίμησης Τμήματος
- Κανονισμός συγγραφής Πτυχιακών, Διπλωματικών και Διδακτορικών Διατριβών
- Κανονισμός Διάθεσης των Χώρων
- Κανονισμός Παροχής Έργου Υποψηφίων Διδακτόρων και Μεταπτυχιακών φοιτητών
- Κανονισμός Εξετάσεων (υπό έγκριση)
- Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής (υπό έγκριση)

Οι παραπάνω Κανονισμοί περιέχονται στο Παράρτημα VII.

3.3 ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2002-2007

Ο νέος τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του Τμήματος φαίνεται να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις. **Κατανέμει το Διοικητικό** έργο σε μεγάλο αριθμό μελών ΔΕΠ, αποτελώντας έτσι ένα σύστημα αποκεντρωμένο και διαφανές, και ορίζει ειδικές **αρμοδιότητες** και ευθύνες σε **συγκεκριμένα** πρόσωπα με συνέπεια να γίνεται πιο αποτελεσματικό. Τα Λογοθέσια, μετά τις πρώτες προσαρμογές τους κατά την περίοδο 2000-2002, φαίνεται να αντιστοιχούν στις σημαντικότερες δραστηριότητες του Τμήματος και να ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες. Στο ίδιο πνεύμα, η διαδικασία Απολογισμού και Προγραμματισμού καθώς και το σύστημα μέτρησης δεικτών διευκολύνει την ακριβή **αποτύπωση** της κατάστασης του Τμήματος και το γενικότερο **σχεδιασμό**. Επιτρέπει στα μέλη του Τμήματος να έχουν πλήρη εικόνα όλων των δραστηριοτήτων που επιτελούνται σ' αυτό και να υιοθετούν τόσο **κριτική** όσο και **αυτοκριτική** στάση.

Επιτρέπει, επίσης, την **ορθολογική** και **διαφανή** διαχείριση των **πόρων** του Τμήματος και σε συνδυασμό με τον κανονισμό διάθεσης των χώρων, δημιουργεί σημαντική **οικονομία κλίμακας**. Ο τρόπος διάθεσης των θέσεων εργασίας στους Υποψήφιους Διδάκτορες και ερευνητές δημιουργεί επίσης κλίμα συνεργασίας και αποτρέπει «ιδιοκτησιακά» αντανακλαστικά. Τα αποτελέσματά του, όμως, θα εκτιμηθούν καλύτερα μόλις ολοκληρωθούν τα έργα διαμόρφωσης που εκτελούνται στους χώρους που προβλέπονται για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους ερευνητές. Σημειώνεται ότι με την ολοκλήρωση των έργων αυτών οι διαθέσιμες θέσεις εργασίας θα ξεπερνούν τις 200.

Τα κυριότερα προβλήματα ως προς τη λειτουργία του Τμήματος είναι η καθαρά **διαχειριστική λειτουργία των Τομέων** (δεν παράγουν εκπαιδευτική πολιτική και πολιτική διάχυσης και προβολής των δραστηριοτήτων τους), το **άνισο** αποτέλεσμα στο **έργο** των **Λογοθεσίων** (ορισμένα λειτουργούν ικανοποιητικά ενώ άλλα υπολειτουργούν), η αδυναμία των περισσότερων Υπευθύνων των Λογοθεσίων να **ενεργοποιήσουν** τις Επιτροπές τους και να κατανεύουν αρμοδιότητες, η **καθυστέρηση** των μελών ΔΕΠ στην υποβολή του **Απολογισμού** και Προγραμματισμού του έργου τους. Γενικά τα **διοικητικά** καθήκοντα των μελών ΔΕΠ και η **συμμετοχή** τους στη λειτουργία του Τμήματος βρίσκονται **χαμηλά** στις προτεραιότητές τους.

Ο θεσμός της παροχής έργου από τους Υποψήφιους Διδάκτορες τους εντάσσει καλύτερα στο ακαδημαϊκό περιβάλλον, μειώνει τον πιθανό κίνδυνο εξάρτησής τους από τον επιβλέποντα Καθηγητή και καλύπτει σημαντικές εκπαιδευτικές και λειτουργικές ανάγκες του Τμήματος. Τέλος, συμβάλει στην αναγνώριση και τον εξορθολογισμό του έργου τους, το οποίο οι περισσότεροι προσφέρουν έτσι κι αλλιώς. Η παροχή έργου, αντί φοιτητικών εισφορών, από όσους μεταπτυχιακούς φοιτητές το επιθυμούν, συμβάλει στην αποφυγή κοινωνικής επιλογής και συνεισφέρει στην αρτιότερη λειτουργία του Τμήματος.

Ο θεσμός της **παροχής έργου** έχει προσφέρει σημαντικά στην ανάπτυξη του Τμήματος. Η **διαχείριση** όμως του **συστήματος** παρουσιάζει σημαντικές **αδυναμίες**. Κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του αυτό οφειλόταν στην ανυπαρξία κατάλληλου πλαισίου. Από το 2004 όμως το πλαίσιο αυτό υπάρχει και θα πρέπει να ενεργοποιηθούν οι Τομείς και ο Υπεύθυνος Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού του Τμήματος για να γίνει το σύστημα πιο αποτελεσματικό. Θα πρέπει πιθανώς να υπάρξει και υποστήριξη από κάποιο διοικητικό υπάλληλο.

Η κεντρικά οργανωμένη από το Τμήμα αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές έχει ήδη μια ιστορία 6 ετών. Παρόλο που προέκυψαν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα και έχουν ληφθεί **συγκεκριμένα μέτρα** (π.χ. αλλαγή διδάσκοντα, τροποποίηση της ύλης, αλλαγή εξαμήνου σε μαθήματα, αντικατάσταση συγγράμματος), η **συμμετοχή** των φοιτητών είναι εξαιρετικά **χαμηλή** και τα αποτελέσματα είναι στατιστικά μη αποδεκτά. Στην αρχή υπήρξε από τους φοιτητές καχυποψία και αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας του θεσμού, αλλά σήμερα τα προβλήματα αυτά φαίνεται να έχουν ξεπεραστεί. Το σύστημα όμως μοιάζει να δυσλειτουργεί ως προς το διαδικαστικό του σκέλος.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί, τέλος, το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των μελών του Τμήματος έχει **αποδεχτεί** το νέο τρόπο λειτουργίας του και τις σχετικές με αυτόν διαδικασίες.

3.4 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω θετικά στοιχεία, αλλά και τις αδυναμίες που έχουν παρουσιαστεί κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του νέου τρόπου λειτουργίας του Τμήματος, τα σημαντικότερα βήματα βελτίωσης κατά την επόμενη περίοδο είναι:

- **Ενεργοποίηση της αξιολόγησης με ερωτηματολόγια των Διοικητικών Οργάνων** (Πρόεδρος, Τομείς κλπ), **των Λογοθεσιών και των διοικητικών υποστηρικτικών δομών** (π.χ. Γραμματεία). Η διαδικασία αυτή προβλέπεται από το σύστημα αποτίμησης του έργου του Τμήματος, αλλά για πρακτικούς λόγους (μεγάλες αλλαγές σε σύντομο χρονικό διάστημα και μικρή διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού) δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί. Με τον τρόπο αυτό τα μέλη του Τμήματος θα συνειδητοποιήσουν καλύτερα τη χρησιμότητα και το μέγεθος του απαιτούμενου «οργανωτικού – διοικητικού έργου» και θα σταματήσουν να το απαξιώνουν (βασικά στη συνείδησή τους). Οι υπεύθυνοι στις διάφορες θέσεις του Τμήματος θα συνειδητοποιήσουν (αν και οι περισσότεροι το γνωρίζουν) τις αδυναμίες τους και θα προσπαθήσουν να συντονίσουν τη δουλειά τους, να είναι πιο αποτελεσματικοί και να ενημερώνουν για το έργο τους.
- **Ενίσχυση και ενθάρρυνση της προσφοράς οργανωτικού-διοικητικού έργου**, ιδιαίτερα στις δύο υψηλότερες βαθμίδες, με τη θεσμοθέτηση **κινήτρων** και με τη δέουσα συνεκτίμηση κατά τη διαδικασία εξέλιξης, όπως προβλέπεται από το νόμο. Εννοείται ότι και στην περίπτωση αυτή πρέπει να εφαρμοστούν κριτήρια ποιότητας. Η **ανάληψη αρμοδιοτήτων χωρίς** να συνοδεύεται από την παραγωγή ουσιαστικού έργου θα πρέπει να αποτελεί **αρνητικό** στοιχείο.
- **Κίνητρα βελτίωσης εκπαιδευτικής, ερευνητικής και διοικητικής προσφοράς** στο Τμήμα. Προτείνεται να θεσμοθετηθούν **βραβεία** όπως, Βραβείο εξαιρετικής διδασκαλίας, Βραβείο εξαιρετικής προσφοράς στην ανάπτυξη του Τμήματος, Βραβείο καλύτερης διπλωματικής/ διδακτορικής διατριβής, Βραβεία αριστείας στους προπτυχιακούς φοιτητές.
- **Καλύτερη και τακτικότερη παρακολούθηση του έργου των Λογοθεσιών από τον Πρόεδρο**. Θα πρέπει να υιοθετηθούν περιοδικές συναντήσεις με τους Υπευθύνους των Λογοθεσιών όπου θα γίνεται μια ανασκόπηση του έργου που έχει επιτελεστεί και ο προγραμματισμός εκείνου που πρέπει να γίνει.
- **Μείωση του όγκου των στοιχείων που εισάγεται από τα μέλη ΔΕΠ στο σύστημα Απολογισμού – Προγραμματισμού**. Ένας από τους κυριότερους λόγους που υπάρχει καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, είναι ο μεγάλος όγκος πληροφορίας που πρέπει να εισάγουν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ στο σύστημα, κυρίως όσον αφορά στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και τα ερευνητικά έργα. Θα μπορούσε το έργο αυτό να το αναλάβει το Λογοθέσιο Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων με έναν υπάλληλο ΙΔΑΧ ή μέσω του θεσμού παροχής έργου, κατά ανάλογο τρόπο που η Βιβλιοθήκη έχει αναλάβει την εισαγωγή στο σύστημα των Πτυχιακών, Διπλωματικών και Διδακτορικών διατριβών.
- **Χρήση έντυπου ερωτηματολογίου κατά την αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές**. Η αξιολόγηση των μαθημάτων μέσω Η/Υ με ερωτηματολόγια σε

ηλεκτρονική μορφή, φαίνεται ότι παρουσιάζει αδυναμίες, κυρίως όσον αφορά στη συμμετοχή των φοιτητών. Θεωρούν ότι απαιτείται να αφιερώσουν πολύ χρόνο. Θα πρέπει να εφαρμοστεί ένα σύστημα με έντυπα ερωτηματολόγια που θα συμπληρώνουν οι φοιτητές προς το τέλος κάθε εξαμήνου σε όλα τα μαθήματα και στην αρχή της ώρας διδασκαλίας τους. Τα ερωτηματολόγια αυτά θα ψηφιοποιούνται στη συνέχεια μέσω σαρωτή. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να ανατεθεί στους υπαλλήλους που θα τοποθετηθούν στο Αναγνωστήριο με επικουρία μέσω του θεσμού παροχής έργου.

- **Άμεση εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της παροχής έργου από τους Υποψήφιους Διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.** Μετά την ολοκλήρωση των έργων διαμόρφωσης των χώρων που προορίζονται για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους ερευνητές, το Λογοθέσιο Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού καθώς και οι Τομείς, θα πρέπει να εφαρμόσουν πλήρως το σύστημα διαχείρισης της παροχής έργου διότι παρουσιάζονται σοβαρές δυσλειτουργίες που οδηγούν σε άνιση μεταχείριση και χαμηλή αποτελεσματικότητα του θεσμού ως προς όλες τις πτυχές του.

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

4.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)

4.1.1 Το ΠΠΣ ως προς τις επιστημονικές εξελίξεις και την Ελληνική πραγματικότητα

Το ισχύον Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών είναι αποτέλεσμα μίας συνεχούς εξελικτικής πορείας που βασίζεται στους ακόλουθους στόχους:

- ✓ Να ανταποκρίνεται στις παγκόσμιες **επιστημονικές/ τεχνολογικές εξελίξεις**
- ✓ Να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της **κοινωνίας** και της **οικονομίας**, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως αυτές αποτυπώνονται σε διάφορες μελέτες αλλά και εκτιμώνται από την εμπειρία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και την επαφή του ανθρώπινου δυναμικού του με τα επιστημονικά/ τεχνολογικά τεκταινόμενα στο χώρο της Βιομηχανίας/ Υπηρεσιών.
- ✓ Να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που επιτάσσει ο **κοινωνικός ρόλος** του Πανεπιστημίου και οι οποίες συνδέονται με θέματα που αφορούν στον πολιτισμό, στον κοινωνικό αποκλεισμό, στις κοινωνικές διαστάσεις της τεχνολογίας.

Στόχος του ΠΠΣ είναι να παρέχει στους αποφοίτους του Τμήματος τα εφόδια εκείνα που σήμερα απαιτείται να διαθέτει ένας επιστήμονας, ώστε να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας και της Γνώσης. Πιο συγκεκριμένα, ένας απόφοιτος του Τμήματος επιδιώκεται:

- ✓ Να είναι κάτοχος **βασικών γνώσεων** μαθηματικών και φυσικής και να έχει κατανοήσει τις θεμελιώδεις θεωρίες της επιστήμης της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Οι βασικές αυτές γνώσεις παρέχουν δυνατότητες ευελιξίας και προσαρμογής στις εκάστοτε ανάγκες στο χώρο εργασίας και στις επιστημονικές εξελίξεις, οι οποίες σήμερα έχουν και το χαρακτηριστικό της “μη προβλεψιμότητας”.
- ✓ Να είναι κάτοχος των **βασικών δεξιοτήτων** που σχετίζονται με την επιστήμη που θεραπεύει το Τμήμα, την αντίστοιχη τεχνολογία και τις σχετικές εφαρμογές.
- ✓ Να διαθέτει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη **ευρύτητα γνώσεων, κριτική σκέψη**, ικανότητες **ανάλυσης** και **σύνθεσης** στην επίλυση προβλημάτων και δυνατότητα **διεπιστημονικής** προσέγγισης των προβλημάτων.
- ✓ Να έχει δυνατότητα **αυτενέργειας, παραγωγής** νέας γνώσης, **ομαδικής** εργασίας, προφορικής και γραπτής **παρουσίασης** των ιδεών και επιστημονικών σκέψεων και να διαθέτει γνώσεις που αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αφετηρία για οποιαδήποτε προσαρμογή του προγράμματος σπουδών, πέρα από τις τυχόν ενδογενείς αδυναμίες που κατά καιρούς εντοπίζονται (μέσα από τη διαδικασία αξιολόγησης) και διορθώνονται, είναι η διεθνής εμπειρία, όπως αυτή καταγράφεται σε μελέτες και προτάσεις από έγκριτους επιστημονικούς οργανισμούς όπως οι ACM (Association for Computing Machinery) και IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers).

Το ΠΠΣ παρέχει τη δυνατότητα επιλογής **κατευθύνσεων**, μετά το πέμπτο εξάμηνο. Οι κατευθύνσεις αυτές είναι:

- ✓ *Θεωρητικής Πληροφορικής*
- ✓ *Υπολογιστικών Συστημάτων & Εφαρμογών*
- ✓ *Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος*

Οι τρεις παραπάνω κατευθύνσεις δεν είναι κατ' ουδέν τρόπο στεγανές μεταξύ τους, ενώ υπάρχουν δυνατότητες επιλογής ομάδων μαθημάτων που συνιστούν επιμέρους κλάδους των τριών κατευθύνσεων. Η ύπαρξη διαγράμματος ροής μαθημάτων διευκολύνει και κατευθύνει τους φοιτητές στις επιλογές τους. Οι ροές που προσφέρονται στο Τμήμα καλύπτουν τις 3 από τις 5 ροές του *ACM Computing Curriculum*:

- ✓ *Computer Engineering (Τεχνολογίας Η/Υ)*
- ✓ *Computer Science (Επιστήμης των Υπολογιστών)*
- ✓ *Software Engineering (Τεχνολογίας Λογισμικού)*

ενώ επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα επιλογής ροών που αφορούν

- ✓ *Τηλεπικοινωνίες & Δίκτυα*
- ✓ *Επεξεργασία Σήματος*

Οι παραπάνω κατευθύνσεις και ροές που προσφέρονται στο Τμήμα είναι αποτέλεσμα α) της ιστορικής διαδρομής του και των ερευνητικών περιοχών που θεραπεύονται σ' αυτό και β) της φιλοσοφίας που έχει υιοθετηθεί ως προς την ανάπτυξή του, δηλαδή της αντιμετώπισης της Επιστήμης και Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ως ένα ενιαίο επιστημονικό πεδίο, το οποίο είναι διεθνώς γνωστό ως «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)».

Δεδομένου ότι η Ελληνική Βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών δεν φαίνεται να έχει ανάγκη μεγάλου αριθμού εξειδικευμένων επιστημόνων σε συγκεκριμένους τομείς, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της εστιάζεται κυρίως στο χώρο των υπηρεσιών, το Πρόγραμμα Σπουδών στοχεύει να εφοδιάσει τους προπτυχιακούς φοιτητές με **καλές βάσεις** στην επιστήμη, μεγάλο **εύρος γνώσεων** στα αντικείμενα του Τμήματος και **γενικές γνώσεις** σε τομείς που είναι χρήσιμοι στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Επιδιώκεται με τον τρόπο αυτό οι απόφοιτοι του Τμήματος να έχουν **ισχυρό** και ευρύ επιστημονικό υπόβαθρο καθώς και **προσαρμοστικότητα** ως προς τους τομείς που μπορούν να εργαστούν.

Τον τελευταίο χρόνο αναπτύσσεται το σύστημα επικοινωνίας με τους **αποφοίτους** (alumni), ενώ υποστηρίχθηκε η ίδρυση συλλόγου αποφοίτων. Με τον τρόπο αυτό θα συνδεθεί καλύτερα το Τμήμα με τους αποφοίτους του, προς όφελος και των δύο μερών. Θα γίνει ευκολότερη η αποτύπωση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους και θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για πιθανές ενέργειες που πρέπει να γίνουν καθώς και για την προβολή του Τμήματος.

4.1.2 Αξιολόγηση και Αναμόρφωση

Το πρόγραμμα σπουδών συζητείται και αναμορφώνεται κάθε χρόνο σε ειδική συνεδρίαση της Γ.Σ. του Τμήματος κάθε Ιούνιο. Στη συνεδρίαση αυτή, παράλληλα με τις αναθέσεις διδασκαλίας, λαμβάνονται και αποφάσεις για θέματα που άπτονται της δομής και της συνοχής του ΠΠΣ καθώς και των επικαλύψεων αλλά και της απαιτούμενης συμπληρωματικότητας μεταξύ μαθημάτων, εφόσον τέτοια στοιχεία εντοπίστηκαν κατά τη

διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς. Οι σχετικές Εισηγήσεις προς τη Γ.Σ. υποβάλλονται: α) Από τις Συνελεύσεις των τριών Τομέων του Τμήματος, κυρίως ως προς τα μαθήματα και τις ροές μαθημάτων που άπτονται των επιστημονικών αντικειμένων και κλάδων που ο καθένας από αυτούς θεραπεύει. β) Από το Λογοθέσιο του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, το οποίο αποτελείται από πέντε μέλη ΔΕΠ (τον Υπεύθυνο του ΠΠΣ και ένα μέλος για κάθε αρμοδιότητα του Λογοθεσίου) και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών. Η Επιτροπή αυτή, μεταξύ άλλων, είναι επιφορτισμένη να συγκεντρώνει και να αναλύει τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στο ΠΠΣ, να συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, να διαμορφώνει προτάσεις για την αναμόρφωση του ΠΠΣ σε δομικά θέματα, να αποτυπώνει και να μελετά τα προγράμματα σπουδών άλλων Πανεπιστημίων και τις Εκθέσεις διεθνών οργανισμών. γ) Από τα μέλη της Γ.Σ.

Εκτός, όμως, από την ετήσια αναμόρφωση του ΠΠΣ, η οποία συνήθως συνίσταται σε μικρότερες ή μεγαλύτερες διορθωτικές παρεμβάσεις, κατά τακτά χρονικά διαστήματα οργανώνεται **ριζική** αναμόρφωσή του μετά από **μακροχρόνια διαδικασία**. Από την ίδρυση του Τμήματος το 1989, έχουν γίνει 5 τέτοιες αναμορφώσεις. Το 2000, αμέσως μετά τη μετονομασία του Τμήματος, έγινε μια ριζική αναμόρφωση, κατά την οποία μελετήθηκαν συστηματικά τα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων, έγινε (από εξωτερικό ανάδοχο) τηλεφωνική έρευνα σε μεγάλο αριθμό ιδιωτικών και δημοσίων επιχειρήσεων ως προς τις ανάγκες τους σε ΤΠΕ και την εικόνα του Τμήματος, αποτιμήθηκαν οι συνθήκες της Ελλάδας στον τομέα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών καθώς και οι διεθνείς τάσεις, έγιναν συνεντεύξεις με αποφοίτους του Τμήματος όπου καταγράφηκαν οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν αναφορικά με την εκπαίδευσή τους, τα ισχυρά στοιχεία που θεωρούσαν ότι απέκτησαν στις σπουδές τους και οι προτάσεις τους. Από το 2000, το ΠΠΣ έχει δεχθεί περαιτέρω σημαντική αναμόρφωση, που αφορά στην εισαγωγή νέων μαθημάτων και περικοπή άλλων, στην εξισορρόπηση και εξορθολογισμό του εβδομαδιαίου φόρτου του ωρολογίου προγράμματος σπουδών και στην εισαγωγή μαθημάτων γενικών γνώσεων. Στο πρόγραμμα σπουδών έχει ληφθεί υπόψη να μη συμπίπτουν στο ίδιο εξάμηνο δύο ιδιαίτερα απαιτητικά σε ασκήσεις/εργασίες μαθήματα Κορμού. Οι προτάσεις που αφορούν στις αλλαγές του προγράμματος σπουδών συντονίζονται από το Λογοθέσιο του ΠΠΣ, το οποίο συνεπικουρείται στο έργο του και από ειδικές κατά περίπτωση ομάδες εργασίας που ορίζονται για συγκεκριμένο σκοπό.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι αντιμετωπίζονται σοβαροί προβληματισμοί ως προς τον τρόπο διδασκαλίας συγκεκριμένων μαθημάτων, κυρίως βασικών γνώσεων, όπως τα μαθήματα των Μαθηματικών. Τέτοιου είδους προβληματισμοί αναπτύσσονται διεθνώς και αφορούν στους παιδαγωγικούς τρόπους προσέγγισης, εισαγωγής και εμπέδωσης των αντίστοιχων μαθηματικών εννοιών, κυρίως σε σχέση με τους πρωτοετείς φοιτητές. Για παράδειγμα, το Ακαδημαϊκό έτος 2008-2009, εφαρμόστηκε πιλοτικά στο μάθημα της Ανάλυσης, στο πρώτο εξάμηνο σπουδών, η ακόλουθη διαδικασία: Κατά τακτά διαστήματα, που συνέπιπταν με την ολοκλήρωση συγκεκριμένων ενοτήτων, οι σπουδαστές έπαιρναν ασκήσεις που έπρεπε να λύσουν στο σπίτι και τις οποίες διόρθωνε μία ομάδα μεταπτυχιακών σπουδαστών, στα πλαίσια παροχής έργου. Με την ολοκλήρωση ενός μεγάλου τμήματος της ύλης, οι σπουδαστές εξετάστηκαν στην ύλη αυτή, ενδιάμεσα του εξαμήνου. Τα αποτελέσματα ήταν εντυπωσιακά, όσον αφορά στα ποσοστά επιτυχίας. Οι ίδιοι οι φοιτητές αγκάλισαν τη διαδικασία και ζητούν να υιοθετηθεί και σε άλλα

μαθήματα των μαθηματικών. Το γεγονός αυτό ανέδειξε ότι η δυσκολία και η αρνητική στάση που έχουν οι πρωτοετείς φοιτητές στα μαθήματα των μαθηματικών, μπορεί, εν μέρει, να αντιμετωπιστεί με μία εστιασμένη προσπάθεια που τους πείθει ότι πρέπει να “λύνουν” ασκήσεις. Το γεγονός, βέβαια, ότι το πλήθος των φοιτητών είναι μεγάλο δημιουργεί προβλήματα στην υλοποίηση τέτοιων διαδικασιών.

Οι αλλαγές που προτείνονται κάθε έτος είναι απόρροια, κυρίως, των διαδικασιών αξιολόγησης του Τμήματος (από το 2000 έχει οργανωθεί 2 φορές εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση), της ετήσιας αξιολόγησης των διδασκόντων και των μαθημάτων από τους φοιτητές (εφαρμόζεται από το 2002), αλλά και των εξελίξεων στην επιστήμη και στις συνθήκες επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων. Αναφέρεται εδώ, ότι ως εξωτερικοί αξιολογητές του Τμήματος εκλήθησαν οι: Καθηγητής X. Παπαδημητρίου (University of California, Berkeley), Καθηγητής A. Κατσάγγελος (Northwestern University), Καθηγητής S. Smithson (LCE), Καθηγητής J. Proakis (Northeastern University), Καθηγητής I. Παπακωνσταντίνου (University of California, San Diego), Καθηγητής T. Σελλής (ΕΜΠ), Καθηγητής I. Πήττας (ΑΠΘ) και A. Γκιτζένης (Διευθυντής Cosmote). Σημειώνεται, επίσης, ότι πριν δύο χρόνια (2007), με πρωτοβουλία του Λογοθεσίου του ΠΠΣ, αξιολογήθηκαν όλα τα διδακτικά βιβλία που προτείνουν τα μέλη ΔΕΠ στα μαθήματά τους από τριμελείς επιτροπές όπου συμμετείχαν Καθηγητές του Τμήματος και άλλων Πανεπιστημίων. Αν και η διαδικασία αυτή είχε επιτυχία και έγιναν αλλαγές βιβλίων, ανέδειξε και μία εγγενή δυσκολία σε τέτοιου είδους εγχειρήματα, που άπτονται της κοινωνικής και πολιτισμικής παράδοσης στη χώρα μας. Δηλαδή, πολλές φορές κάποιος δυσκολεύεται να κάνει αρνητική κριτική σε «συνάδελφο», παρά την αντικειμενική πραγματικότητα.

Το Πρόγραμμα Σπουδών αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος πριν την αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους και περιέχεται στον Οδηγό Σπουδών, ο οποίος διανέμεται σε έντυπη μορφή στους πρωτοετείς φοιτητές κατά την εγγραφή τους.

4.1.3 Δομή και διαλειτουργικότητα

Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει 88 μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα, τα οποία χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες:

1. Μαθήματα **Κορμού** (25), υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές
2. Μαθήματα **Κατευθύνσεων**
 - Θεωρητικής Πληροφορικής, 16 μαθήματα
 - Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών, 16 μαθήματα
 - Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος, 21 μαθήματα.

Τα μαθήματα των κατευθύνσεων διακρίνονται σε *βασικά* και *επιλογής*.

3. **Ελεύθερα** Μαθήματα
 - 3 μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα
 - Οποιοδήποτε άλλο μάθημα που προσφέρεται στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και αφορά στο γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος στο οποίο διδάσκεται.
4. Μαθήματα **Γενικών Γνώσεων** και Δεξιοτήτων.
 - Έξι (6) μαθήματα, υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές, που έχουν ως κύριο στόχο την απόκτηση γενικών γνώσεων και την καλλιέργεια επαγγελματικών δεξιοτήτων. Τα μαθήματα αυτά έχουν τη μορφή διαλέξεων, δεν αξιολογούνται

με τους κλασικούς τρόπους και γίνεται προσπάθεια να μην επιβαρύνουν τους φοιτητές με μεγάλο φόρτο εργασίας.

5. Όλοι οι φοιτητές υποχρεούνται να εκπονήσουν **Πτυχιακή** Εργασία (I και II) κατά τη διάρκεια δύο εξαμήνων ή Πρακτική Άσκηση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει την Πτυχιακή Εργασία I ή II.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση ενός μαθήματος για το οποίο προβλέπεται και εργαστηριακή άσκηση, απαιτείται η επιτυχής εξέταση και στο εργαστήριο.

Ο φοιτητής για να αποκτήσει το Πτυχίο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε **σαράντα έξι** (46) μαθήματα εκ των οποίων τα έξι (6) είναι μαθήματα Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων, καθώς και στην Πτυχιακή Εργασία I και II (ή Πρακτική Άσκηση). Τα 46 μαθήματα κατανομούνται σε 4 κατηγορίες ως εξής:

- ✓ Τα είκοσι πέντε (25) μαθήματα είναι του Κορμού.
 - ✓ Τα δεκαπέντε (15) μαθήματα είναι των Κατεύθυνσεων ή Ελεύθερα Μαθήματα.
- Από τα δεκαπέντε αυτά μαθήματα που επιλέγει ο φοιτητής:
- Τουλάχιστον τα πέντε (5) πρέπει να είναι Βασικά Κατεύθυνσης με ένα τουλάχιστον Βασικό μάθημα από κάθε Κατεύθυνση. Για την κατοχύρωση μιας συγκεκριμένης κατεύθυνσης, θα πρέπει ο φοιτητής να έχει επιλέξει πέντε (5) τουλάχιστον Βασικά μαθήματα της Κατεύθυνσης αυτής. Η κατοχύρωση Κατεύθυνσης δεν είναι υποχρεωτική.
 - Τα Ελεύθερα μαθήματα δεν μπορούν, εκτός ειδικών περιπτώσεων, να είναι περισσότερα από τρία (3).
- ✓ Τα έξι (6) μαθήματα είναι Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων.

Οι φοιτητές που έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία περισσότερα από σαράντα έξι μαθήματα, επιλέγουν οι ίδιοι ποια από αυτά θα συμπεριληφθούν στον υπολογισμό του Βαθμού Πτυχίου. Τα επιπλέον μαθήματα αναγράφονται στην αναλυτική κατάσταση της βαθμολογίας τους.

Ο βαθμός Πτυχίου υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των βαθμών των 46 μαθημάτων και της Πτυχιακής Εργασίας με συντελεστές βαρύτητας για κάθε κατηγορία μαθημάτων που καθορίζονται ως εξής:

- ✓ Για τα μαθήματα Κορμού ο συντελεστής βαρύτητας είναι ίσος με 2.0.
- ✓ Για πέντε βασικά μαθήματα Κατεύθυνσης ο συντελεστής είναι ίσος με 2.0.
- ✓ Για τα υπόλοιπα μαθήματα Κατεύθυνσης ή τα Ελεύθερα μαθήματα ο συντελεστής είναι ίσος με 1.5.
- ✓ Για την Πτυχιακή Εργασία I και II ο συντελεστής είναι ίσος με 3.0
- ✓ Για τα μαθήματα Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων ο συντελεστής είναι ίσος με 0.

Εάν ο φοιτητής έχει εξεταστεί επιτυχώς σε περισσότερα από πέντε βασικά μαθήματα Κατεύθυνσης, τότε με συντελεστή 2.0 υπολογίζονται εκείνα με το μεγαλύτερο βαθμό, υπό τον όρο να περιλαμβάνεται σε αυτά τουλάχιστον ένα από κάθε Κατεύθυνση.

Στον Πίνακα 4.1 φαίνονται τα Προπτυχιακά μαθήματα που διδάσκονται στο Τμήμα, το εξάμηνο που διδάσκονται σύμφωνα με το ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών, η κατανομή

των ωρών σε Θεωρία – Ασκήσεις – Εργαστήρια και η κατηγορία στην οποία ανήκουν (Κορμού, Βασικό, Επιλογής, Ελεύθερο). Οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται στον Πίνακα είναι οι εξής: Κ -> Κορμού, ΓΠ -> Γενικής Παιδείας, Β -> Βασικό, Ε -> Επιλογής, ΕΛ -> Ελεύθερο, ΘΠ -> Κατεύθυνση Θεωρητικής Πληροφορικής, ΥΣ -> Κατεύθυνση Υπολογιστικών Συστημάτων & Εφαρμογών, ΕΠ -> Κατεύθυνση Επικοινωνιών & Επεξεργασίας Σήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Κατηγορία	Εξάμηνο	Ώρες Θεωρίας	Ώρες Ασκήσεων	Ώρες Εργαστηρίου
K01	Ανάλυση Ι	Κ	1 ^ο	65	26	
K02	Λογική Σχεδίαση	Κ	1 ^ο	39	13	26
K03	Γραμμική Άλγεβρα	Κ	1 ^ο	52	13	
K04	Εισαγωγή στον Προγραμματισμό	Κ	1 ^ο	26	26	26
K05	Εισαγωγή στην Επιστήμη της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών	Κ	1 ^ο	39		
K06	Ανάλυση ΙΙ	Κ	2 ^ο	52	26	
K07	Φυσική	Κ	2 ^ο	52	13	
K08	Δομές Δεδομένων	Κ	2 ^ο	26	26	
K09	Διακριτά Μαθηματικά	Κ	2 ^ο	65	13	
ΓΠ01	Σύγχρονη Ελληνική και Βαλκανική Ιστορία	ΓΠ	2 ^ο	26		
K10	Αντικειμενοστραφής Προγραμματισμός	Κ	3 ^ο	39	13	
K11	Σήματα και Συστήματα	Κ	3 ^ο	39	13	
K12	Ηλεκτρομαγνητισμός – Οπτική	Κ	3 ^ο	52	26	
K13	Πιθανότητες και στοιχεία Στατιστικής	Κ	3 ^ο	39	13	
K14	Αρχιτεκτονική Υπολογιστών Ι	Κ	3 ^ο	52		13
ΓΠ02	Σύγχρονη Ευρωπαϊκή Ιστορία	ΓΠ	3 ^ο /4 ^ο	26		
K15	Αριθμητική Ανάλυση	Κ	4 ^ο	39	13	
K16	Δίκτυα Επικοινωνιών Ι	Κ	4 ^ο	36	13	
K17	Αλγόριθμοι και Πολυπλοκότητα	Κ	4 ^ο	39	13	
K18	Υλοποίηση Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων	Κ	4 ^ο	39	13	
K19	Ηλεκτρονική και Εφαρμογές στην Πληροφορική	Κ	4 ^ο	52	13	26
K20α	Μαθηματικά Πληροφορικής	Κ	5 ^ο	39	13	
K20β	Μαθηματικά Τηλεπικοινωνιών	Κ	5 ^ο	39	13	
K21	Εισαγωγή στα Συστήματα Επικοινωνιών	Κ	5 ^ο	39	13	
K22	Λειτουργικά Συστήματα	Κ	5 ^ο	39	13	
ΘΠ01	Αρχές Γλωσσών Προγραμματισμού	Β	5 ^ο	39	13	
ΘΠ02	Γραφικά Ι	Β	5 ^ο	39		13
ΥΣ01	Σχεδίαση και Χρήση Βάσεων Δεδομένων	Β	5 ^ο	39	13	
ΥΣ02	Τεχνητή Νοημοσύνη	Β	5 ^ο	39	13	
ΥΣ03	Σχεδίαση Ψηφιακών Συστημάτων	Β	5 ^ο	39		13
ΕΠ01	Σχεδίαση Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων	Β	5 ^ο	39	13	26

ΕΠ02	Ψηφιακή Επεξεργασία Σήματος	B	5 ^ο	39	13	26
ΕΠ03	Θεωρία Πληροφορίας και Στοιχεία Κωδίκων	B	5 ^ο	39	13	
ΓΠ03	Δομή & Θεσμοί Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΓΠ	5 ^ο	26		
Κ23	Ανάπτυξη Λογισμικού	Κ	6 ^ο	13		39
Κ24	Προγραμματισμός Συστήματος	Κ	6 ^ο	26	26	
ΘΠ03	Αριθμητική Γραμμική Άλγεβρα	B	6 ^ο	26	26	
ΘΠ04	Παράλληλα Συστήματα	B	6 ^ο	39	13	
ΘΠ05	Κρυπτογραφία	E	6 ^ο	39	13	
ΘΠ06	Μεταγλωττιστές	B	6 ^ο	39	13	
ΘΠ07	Γραφικά II	E	6 ^ο	39		
ΘΠ08	Θεωρία Αριθμών	E	6 ^ο	26	13	
ΥΣ04	Ανάλυση Συστημάτων	B	6 ^ο	39	13	13
ΥΣ05	Λογικός Προγραμματισμός	B	6 ^ο	39	13	
ΥΣ06	Αρχιτεκτονική Υπολογιστών II	B	6 ^ο	39		
ΕΠ04	Ψηφιακές Επικοινωνίες	B	6 ^ο	39		26
ΕΠ05	Πεδία και Κύματα στις Επικοινωνίες	B	6 ^ο	39	13	
ΕΠ06	Ανάλυση και Σχεδίαση Ηλεκτρονικών και Τηλεπικοινωνιακών Κυκλωμάτων	E	6 ^ο	39	13	26
ΕΠ07	Επεξεργασία Στοχαστικών Σημάτων	B	6 ^ο	39	13	
ΕΠ08	Αναγνώριση Προτύπων	B	6 ^ο	39		
ΓΠ04	Ιστορία της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών	ΓΠ	6 ^ο	26		
Κ25	Θεωρία Υπολογισμού	Κ	7 ^ο	39	13	
Κ26α	Πρακτική Άσκηση	Κ	7 ^ο			
Κ26β	Πτυχιακή Εργασία I	Κ	7 ^ο			
ΘΠ09	Αλγοριθμική Επιχειρησιακή Έρευνα	B	7 ^ο	39	13	
ΘΠ10	Θεωρία Γράφων	B	7 ^ο	39	13	
ΘΠ11	Υπολογιστική Γεωμετρία	B	7 ^ο	39	13	
ΘΠ12	Προηγμένα Θέματα Αλγορίθμων	B	7 ^ο	39	13	
ΥΣ07	Πληροφοριακά Συστήματα	E	7 ^ο	26	13	
ΥΣ08	Επικοινωνία Ανθρώπου Μηχανής	B	7 ^ο	26	13	
ΥΣ09	Τεχνολογία Λογισμικού	B	7 ^ο	39	26	
ΥΣ10	Διδακτική της Πληροφορικής	E	7 ^ο	26	13	
ΥΣ11	Τεχνικές Εξόρυξης Δεδομένων	E	7 ^ο	39	13	
ΥΣ12	Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα	E	7 ^ο	26	13	
ΕΠ09	Γραμμές Μεταφοράς, Κυματοδηγοί και Οπτικές Ίνες	B	7 ^ο	39	13	13
ΕΠ10	Επεξεργασία Εικόνας	E	7 ^ο	39		13
ΕΠ11	Συστήματα Ψηφιακής Επεξεργασίας Σημάτων σε Πραγματικό Χρόνο	E	7 ^ο	13		26
ΕΠ12	Οπτικοηλεκτρονική	E	7 ^ο	39		13
ΕΠ13	Ασύρματες Ζεύξεις	E	7 ^ο	39		13
ΕΠ14	Ενσωματωμένα Συστήματα	E	7 ^ο	39	13	26
ΕΠ15	Δίκτυα Επικοινωνιών II	B	7 ^ο	39		
ΓΠ05	Διοίκηση Έργων	ΓΠ	7 ^ο	26		
Κ27	Πτυχιακή Εργασία II	Κ	8 ^ο			

ΘΠ13	Υπολογιστική Λογική	Ε	8°	39		
ΘΠ14	Μη-Γραμμική Βελτιστοποίηση	Ε	8°	26	13	
ΘΠ15	Συναρτησιακός Προγραμματισμός	Ε	8°	26	13	
ΘΠ16	Ειδικά Θέματα Θεωρητικής Πληρ/κής	Ε	8°	39	13	
ΥΣ13	Προστασία και Ασφάλεια Υπολογιστικών Συστημάτων		8°	39		
ΥΣ14	Τεχνολογίες Εφαρμογών Διαδικτύου	Β	8°	26	13	13
ΥΣ15	Πληροφορική και Εκπαίδευση	Ε	8°	26	13	
ΥΣ16	Ειδικά Θέματα Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών	Ε	8°	52		
ΕΠ16	Οπτικές Επικοινωνίες και Οπτικά Δίκτυα	Β	8°	39	13	13
ΕΠ17	Διαχείριση Δικτύων	Β	8°	39	13	
ΕΠ18	Συστήματα Κινητών και Προσωπικών Επικοινωνιών	Ε	8°	39		13
ΕΠ19	Επεξεργασία Ομιλίας	Ε	8°	39		
ΕΠ20	Τηλεπικοινωνιακά Δίκτυα	Ε	8°	39		
ΕΠ21	Ειδικά Θέματα Επικοινωνιών & Επεξεργασίας Σήματος	Ε	8°	52		
ΓΠ06	Τεχνικές Παρουσίασης και Συγγραφής Επιστημονικών Εκθέσεων	ΓΠ	8°	26		
ΕΛ04	Μουσική Πληροφορική	ΕΛ		39		
ΕΛ05	Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη	ΕΛ		26		

Από τα στοιχεία της Γραμματείας προκύπτει, ότι **ελάχιστοι** φοιτητές κατοχυρώνουν συγκεκριμένη **Κατεύθυνση** αφού επιλέγουν μαθήματα με μεγαλύτερη ευρύτητα, τα οποία συνήθως ανήκουν σε δύο τουλάχιστον Κατευθύνσεις.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους, το Πρόγραμμα Σπουδών αποτελεί θέμα εκτενών συζητήσεων με ευθύνη του Λογοθεσίου του ΠΠΣ, ενώ συχνά ορίζονται ειδικές ομάδες εργασίας από τη Γ.Σ. του Τμήματος ή τις Συνελεύσεις των Τομέων, ανάλογα με το θέμα. Στις ομάδες αυτές υπάρχει ενεργός συμμετοχή και εκπροσώπων του Συλλόγου των φοιτητών. Τέτοιες ομάδες εργασίας δημιουργήθηκαν τα τελευταία χρόνια με στόχο: α) Την ανακατανομή των μαθημάτων στα εξάμηνα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο την ορθολογική αλληλουχία των αντικειμένων των μαθημάτων όσο και το φόρτο με τον οποίο αυτά επιβαρύνουν τους φοιτητές σύμφωνα με την έκταση της ύλης τους και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις σε εργασία, εκτός των ωρών διδασκαλίας. β) Τη βελτίωση της συνοχής του ΠΠΣ και τον προσδιορισμό των επικαλύψεων που θα πρέπει να υπάρχουν (για παιδαγωγικούς λόγους) ή να αποφευχθούν στη διδασκόμενη ύλη. γ) Την αναπροσαρμογή της έκτασης και του περιεχομένου της διδασκόμενης ύλης καθώς και την αφαίρεση ή προσθήκη μαθημάτων δ) Την άρση προβλημάτων που προέκυψαν από συγκεκριμένες αναθέσεις διδασκαλίας. Οι Τομείς αναλαμβάνουν να εξειδικεύσουν τις εισηγήσεις των ομάδων εργασίας σε θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους και εισηγούνται σχετικά στη Γ.Σ. του Τμήματος κατά τις αναθέσεις διδασκαλίας. Πολλά προβλήματα που απασχόλησαν τις παραπάνω ομάδες εργασίας προέκυψαν από τις ετήσιες αξιολογήσεις των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους φοιτητές καθώς και από τις συζητήσεις με το φοιτητικό Σύλλογο. Σημειώνεται, επίσης, ότι εκπρόσωποι των φοιτητών συμμετέχουν αποφασιστικά στη σύνταξη του

ωρολογίου προγράμματος και του προγράμματος των εξετάσεων, την ευθύνη των οποίων έχει το Λογοθέσιο του ΠΠΣ.

Στο πλαίσιο του ΠΠΣ, διδάσκονται στο Τμήμα 5 μαθήματα Κορμού (Ανάλυση I & II, Γραμμική Άλγεβρα, Πιθανότητες και Στοιχεία Στατιστικής, Μαθηματικά Τηλεπικοινωνιών) και 1 μάθημα Επιλογής (Θεωρία Αριθμών) από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Μαθηματικών και 3 μαθήματα Γενικών Γνώσεων και Δεξιοτήτων από μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων Ιστορίας – Αρχαιολογίας, Οικονομικών Επιστημών και Μεθοδολογίας Ιστορίας και Θεωρίας των Επιστημών. Επίσης, μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν κάθε ακαδημαϊκό έτος 8 μαθήματα σε άλλα Τμήματα (Θεολογίας, Θεατρικών Σπουδών, Μουσικών Σπουδών, Μαθηματικών, Χημείας και Φαρμακευτικό). Σημειώνεται εδώ ότι εν γένει στο ΕΚΠΑ αποφεύγεται να οργανώνονται κοινά μαθήματα για περισσότερα Τμήματα κυρίως λόγω του μεγάλου αριθμού προπτυχιακών φοιτητών που δέχεται κάθε Τμήμα.

Όσοι φοιτητές επιθυμούν να μάθουν μια ξένη γλώσσα ή να βελτιώσουν τη γνώση τους σ' αυτή, μπορούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να την παρακολουθήσουν στο Διδασκαλείο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο υποστηρίζει τους φοιτητές όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Στο Τμήμα δεν διδάσκονται Αγγλικά, δεδομένου ότι όλοι σχεδόν οι φοιτητές τα γνωρίζουν πλέον αρκετά καλά ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επιστημονικής κοινότητας, ενώ η εκμάθηση της αγγλικής ορολογίας της επιστήμης εντάσσεται στο πλαίσιο του κάθε μαθήματος χωριστά. Το Διδασκαλείο της Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών, προσφέρει αντίστοιχα τη δυνατότητα στους αλλοδαπούς φοιτητές να μάθουν Ελληνικά (Στο Παράρτημα III περιλαμβάνεται η πληροφορία για όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ, στο Παράρτημα IV παρατίθεται το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του 2008-2009, ενώ το Παράρτημα VII αποτελεί ο Οδηγός Σπουδών).

4.1.4 Τήρηση Ενδεικτικού Προγράμματος Σπουδών

Το Τμήμα, στις δεδομένες συνθήκες, δεν εφαρμόζει το σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων με την ανελαστική μορφή της υποχρέωσης των φοιτητών να ακολουθήσουν αυστηρούς κανόνες, αλλά προσπαθεί να δημιουργήσει και να παγιώσει την κατάλληλη κουλτούρα προς την κατεύθυνση αυτή, η οποία να βασίζεται στην ανάπτυξη της προσωπικής ευθύνης και τη διαχείριση της ελευθερίας. Στο πλαίσιο αυτό, για κάθε μάθημα έχει δημιουργηθεί και υπάρχει στον Οδηγό Σπουδών κατάλογος προαπαιτούμενων γνώσεων – μαθημάτων. Στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνονται όλα τα μαθήματα επιλογής και μέρος των μαθημάτων Κορμού. Παράλληλα, γίνονται συνεχείς συζητήσεις με τους φοιτητές, αλλά και μεταξύ των διδασκόντων, τόσο μέσα από τις θεσμικές διαδικασίες του Τμήματος όσο και σε πιο ελεύθερη μορφή, ώστε να γίνουν κατανοητά αφενός η αναγκαιότητα της ορθολογικής ανάπτυξης των γνώσεων και αφετέρου τα προβλήματα που εμποδίζουν την αυστηρότερη παρακολούθηση του ενδεικτικού Προγράμματος Σπουδών. Έχουν επίσης εφαρμοστεί πρακτικές, τόσο στην οργάνωση της διδασκαλίας και γενικότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και στον τρόπο αξιολόγησης των γνώσεων, που να κάνουν φανερή και κατανοητή την αναγκαιότητα αυτή. Προκύπτει ότι το **πρόβλημα** κυρίως **εντοπίζεται** στα πρώτα έτη σπουδών και σε μεγάλο βαθμό σχετίζεται με το **σύστημα εισαγωγής** στα Πανεπιστήμια και τους εκπαιδευτικούς στόχους και πρακτικές

στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Σημαντικό ρόλο παίζουν όμως και το «εξετασιοκεντρικό» σύστημα (αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών αποκλειστικά μέσω εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου) στα Πανεπιστήμια, τα **μεγάλα ακροατήρια**, ο **περιορισμός** του εκπαιδευτικού έργου κυρίως στη **διδασκαλία**, η **έλλειψη υποδομών** όπως αναγνωστήρια, βιβλιοθήκες, κατάλληλες αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια και η **έλλειψη** κυρίως **εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού**.

Οι φοιτητές που εισάγονται στο Πανεπιστήμιο (και μάλιστα σε Τμήματα με υψηλές βάσεις) προέρχονται από μια περίοδο δύο ετών κατά την οποία είναι υποχρεωμένοι ημερησίως σε παρακολούθηση τουλάχιστον 10 διδακτικών ωρών (στο σχολείο και στο φροντιστήριο) και σε εργασία στο σπίτι 4-5 ωρών κατά μέσο όρο, χωρίς κανείς να υπολογίζει τις ώρες που απαιτούνται στα φροντιστήρια ξένων γλωσσών. Επιπροσθέτως, είναι πλέον καθιερωμένο σε όλα τα φροντιστήρια να διενεργούνται υποχρεωτικά διαγωνίσματα κάθε Κυριακή. Επομένως, ο ελεύθερος χρόνος περιορίζεται επικίνδυνα. Το μέγεθος της προσπάθειας οδηγεί ουσιαστικά στη μετατόπιση του στόχου, ο οποίος αντί να είναι οι σπουδές σε μια επιστήμη γίνεται η εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο, με αποτέλεσμα να εκλαμβάνεται το τελευταίο ως οριστική επίτευξη του στόχου. Είναι επίσης προφανές ότι, μετά από μια τέτοια δοκιμασία, υπάρχει έντονη ανάγκη εκτόνωσης, η οποία όταν συνδυαστεί και με την αντικειμενική αδυναμία διαχείρισης της ξαφνικής ελευθερίας που απολαμβάνει κανείς εισερχόμενος στο Πανεπιστήμιο, οδηγεί στην αποδιοργάνωση κάθε προσπάθειας. Στα φροντιστήρια διδάσκονται βασικά τεχνικές επιτυχίας στο συγκεκριμένο εξεταστικό σύστημα εισαγωγής στα Πανεπιστήμια, ενώ στο σχολείο προιμοδοτείται η αναπαραγωγή της διδασκόμενης ύλης και απουσιάζει η καλλιέργεια της αναλυτικής σκέψης, της σύνθεσης των γνώσεων, της αυτενέργειας και της δημιουργίας. Το μεγάλο χάσμα με την ποιότητα των απαιτήσεων στις Πανεπιστημιακές σπουδές, χωρίς καμία προηγούμενη προετοιμασία, προκαλεί μεγαλύτερη σύγχυση και τάσεις διάχυσης. Η κυρίαρχουσα στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο πρακτική της αξιολόγησης των φοιτητών κυρίως μέσω εξετάσεων, ενισχύει τις παραπάνω αδυναμίες και ωθεί το σύστημα να περιστρέφεται γύρω από το εξεταστικό «πρόβλημα». Φυσικά, η όποια διαφορετική προσέγγιση παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες υλοποίησης, όταν υπάρχουν ελλείψεις υποδομών και κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού. Το πρόβλημα των μεγάλων αριθμών επιδεινώνεται και από το γεγονός ότι περισσότεροι από το 1/3 των φοιτητών (129 στους 317 για το 2007) εισάγονται στο Τμήμα με μετεγγραφές, κατατακτήριες εξετάσεις, λόγους υγείας κλπ. Ουσιαστικά, δηλαδή, εντάσσονται στην εκπαιδευτική διαδικασία το δεύτερο εξάμηνο σπουδών με όλες τις δυσλειτουργίες που αυτό προκαλεί. Τέλος, το γεγονός ότι τα μέλη ΔΕΠ, αλλά και η αναγνωρισιμότητα του Τμήματος διεθνώς, αξιολογούνται κατά κύριο λόγο με βάση τα ερευνητικά αποτελέσματά τους, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η αναζήτηση πόρων για την έρευνα απαιτεί εξαιρετικά μεγάλο χρόνο και προσπάθεια, ο χρόνος που αφιερώνεται στην εκπαίδευση, πολλές φορές δεν είναι επαρκής. Σε όλα αυτά θα πρέπει να συνυπολογιστεί και ο μεγάλος διοικητικός-οργανωτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ, ο οποίος οφείλεται στην έλλειψη κατάλληλου υποστηρικτικού προσωπικού στη διοίκηση, την εκπαίδευση και την έρευνα και στην αδυναμία των υποστηρικτικών δομών. Ένα μέλος ΔΕΠ οφείλει να είναι ο «άνθρωπος για όλες τις δουλειές» ενώ ουσιαστικά κρίνεται αποκλειστικά για το ερευνητικό του έργο.

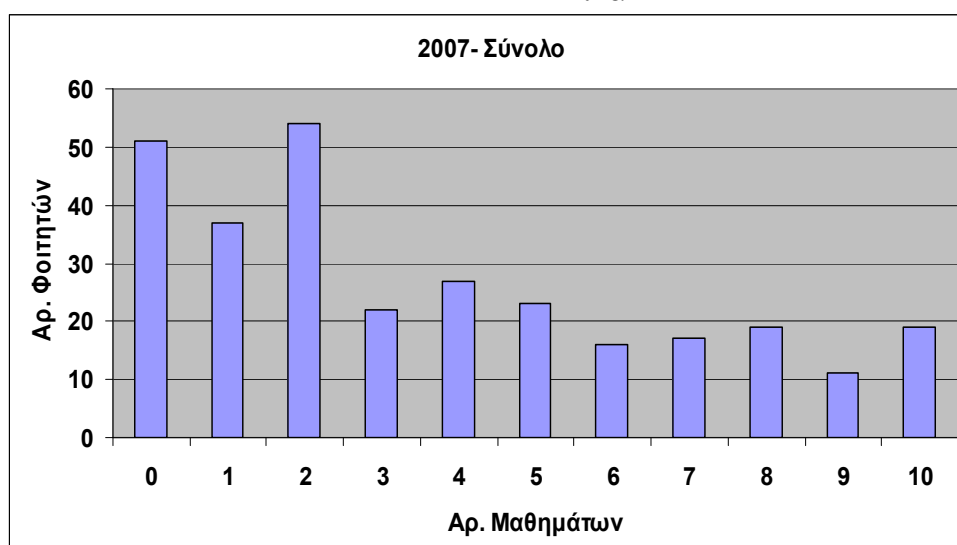
Όπως φαίνεται, το πρόβλημα είναι πολύπλοκο και πολύπλευρο και συνεπώς είναι αδύνατον να επιλυθεί με διοικητικά μέτρα. Μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν απλοϊκή.

Αντίθετα, το Τμήμα υιοθέτησε την παράλληλη και σταδιακή επίλυση όσο το δυνατόν περισσότερων προβλημάτων. Προγραμματίσει και ανέπτυξε τις υποδομές του σε χώρους διδασκαλίας (αίθουσες, εργαστήρια), **αυτοχρηματοδότησε** την ανέγερση του Αναγνωστηρίου θέτοντάς το ως κύρια προτεραιότητα και αφήνοντας για το μέλλον άλλες σημαντικές ανάγκες, βελτίωσε το σύστημα αξιολόγησης των φοιτητών ώστε να μην βασίζεται αποκλειστικά στις εξετάσεις (όπως θα περιγραφεί σε επόμενη παράγραφο), δημιούργησε περισσότερα τμήματα με μικρότερα ακροατήρια στο μέτρο που το επιτρέπουν οι διαθέσιμες αίθουσες και το ανθρώπινο δυναμικό, πήρε ειδικά μέτρα για τον τρόπο διδασκαλίας των μαθημάτων (κυρίως στα μαθηματικά, τη φυσική και τον προγραμματισμό) και το φόρτο εργασίας των φοιτητών στα πρώτα έτη, σχεδιάζει ρυθμίσεις για την επίλυση θεμάτων που σχετίζονται με τους λιμνάζοντες φοιτητές, βελτίωσε τον τρόπο αξιολόγησης και αναγνώρισης του εκπαιδευτικού έργου σε όλα τα επίπεδα και συνδυασμένα οδηγεί το σύστημα στην τήρηση του ενδεικτικού Προγράμματος Σπουδών.

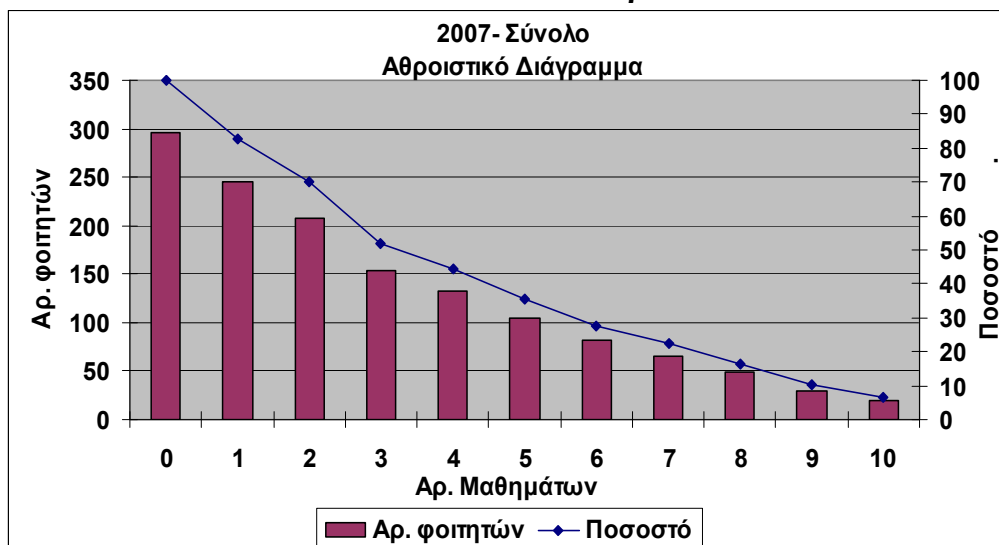
4.1.5 Το πρόβλημα των αρχικών συνθηκών

Όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο, ένα σημαντικό πρόβλημα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) είναι η επίδοση των φοιτητών κατά το πρώτο έτος. Το πρόβλημα αυτό οφείλεται τόσο σε αδυναμίες του συστήματος εισαγωγής στα Πανεπιστήμια, όσο και στο μεγάλο αριθμό φοιτητών (περισσότεροι από 100) που εισέρχονται στο Τμήμα είτε με μετεγγραφές είτε εκτός του συστήματος των εισαγωγικών εξετάσεων και μάλιστα σε διαφορετικές χρονικές στιγμές κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου. Στο Διαγράμματα 4.2α, φαίνεται ο αριθμός των πρωτοετών φοιτητών (έτος εισαγωγής 2007) που έχουν επιτύχει σε 0 έως 10 μαθήματα (τα μαθήματα του πρώτου έτους είναι 10). Στο Διάγραμμα 4.2β φαίνεται αθροιστικά ο αριθμός και το αντίστοιχο ποσοστό των φοιτητών που έχουν επιτύχει σε v ή περισσότερα μαθήματα ($v = 0, 1, 2, \dots, 10$). Από το Διάγραμμα αυτό προκύπτει ότι το **64%** των πρωτοετών φοιτητών έχουν επιτύχει σε **λιγότερα από τα μισά μαθήματα** του πρώτου έτους (15% δεν έχει επιτύχει σε κανένα μάθημα), ενώ μόνο **7%** έχει επιτύχει **σε όλα** τα μαθήματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2α

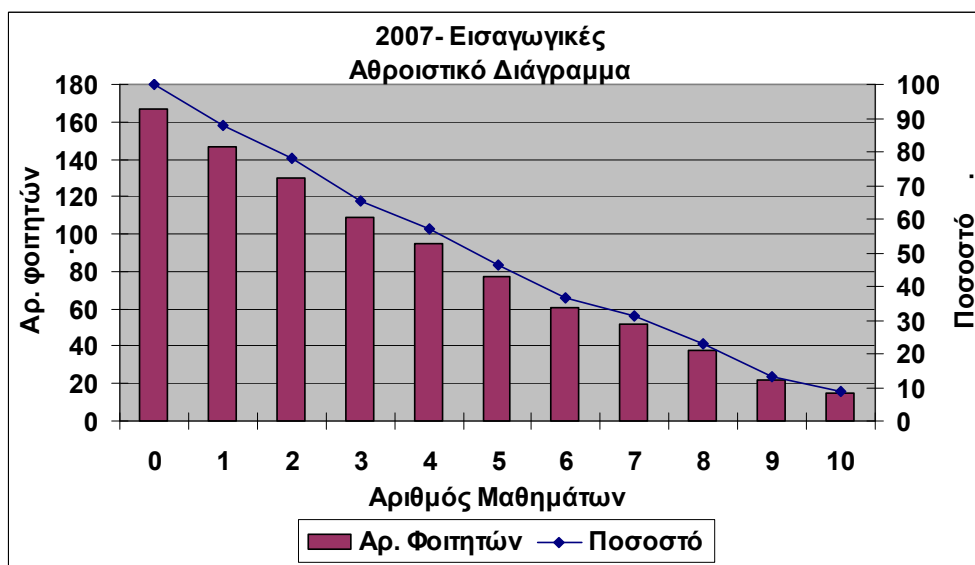

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2β

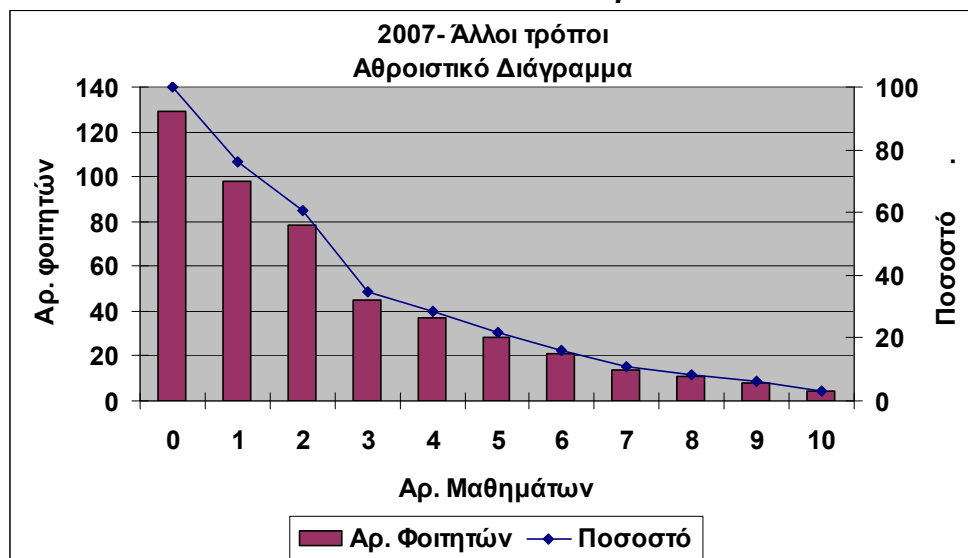

Τα Διαγράμματα 4.3 παρουσιάζουν αθροιστικά τον αριθμό και το αντίστοιχο ποσοστό των φοιτητών που έχουν επιτύχει σε n ή περισσότερα μαθήματα ($n = 0, 1, 2, \dots, 10$) για τους πρωτοετείς φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα (2007) με το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων (Διάγραμμα 4.3α) και για όσους εισήχθησαν με άλλους τρόπους (Διάγραμμα 4.3β). Το 77% των φοιτητών που εισήχθησαν στο Τμήμα με το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων έχουν επιτύχει σε περισσότερα από τα μισά μαθήματα (9% έχουν επιτύχει σε όλα) ενώ το ίδιο ισχύει μόνο για το 23% όσων εισήχθησαν με άλλους τρόπους (3% έχουν επιτύχει σε όλα). Αντίστοιχα, δεν έχουν επιτύχει σε κανένα μάθημα το 12% και το 24%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3α

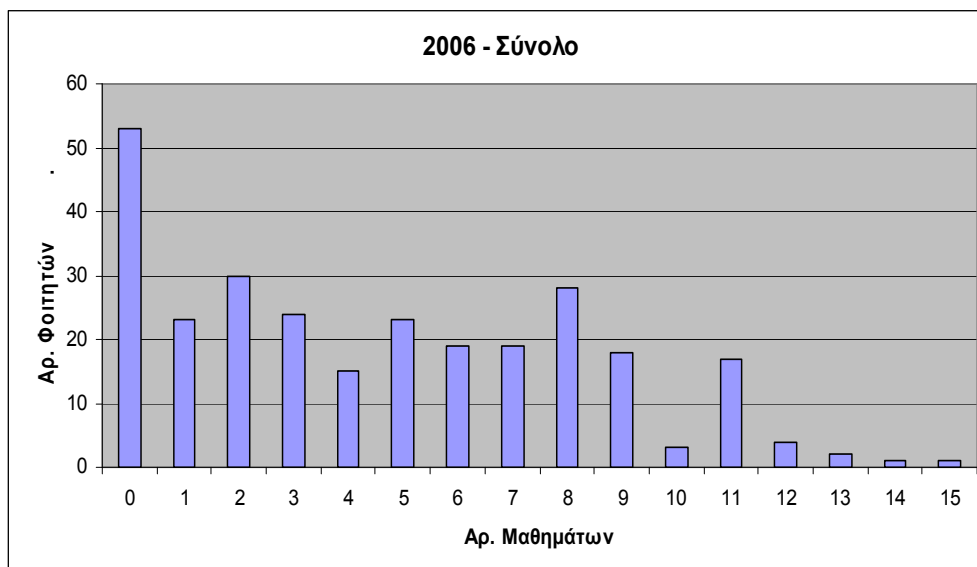
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3β

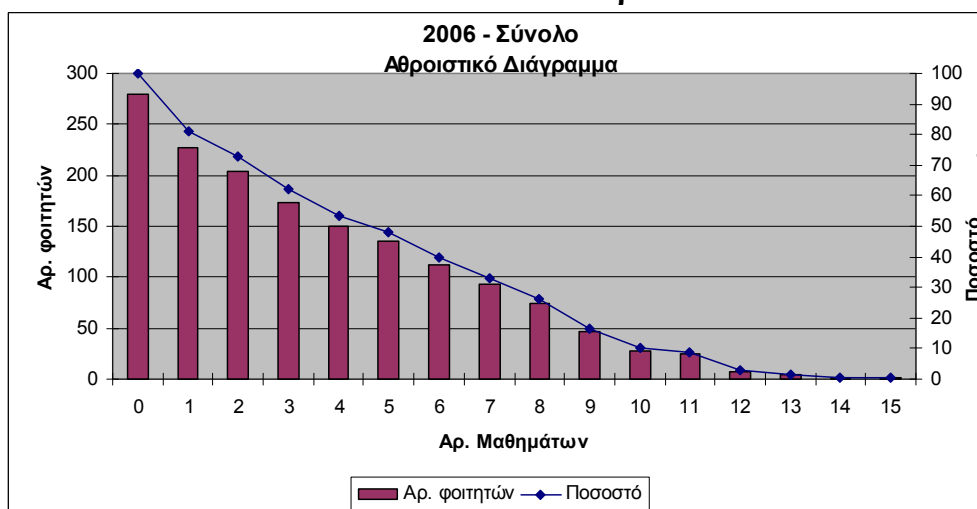
Από τα παραπάνω Διαγράμματα προκύπτει ότι **οι πρωτοετείς φοιτητές έχουν δυσκολία να προσαρμοστούν στο σύστημα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, ενώ το πρόβλημα εντείνεται περισσότερο λόγω του υπερβολικά μεγάλου αριθμού των φοιτητών που εισάγονται με μετεγγραφές και άλλους τρόπους. Οι τελευταίοι εντάσσονται στο Τμήμα πρακτικά κατά το δεύτερο εξάμηνο σπουδών.

Η ίδια ανάλυση έγινε και για τους δευτεροετείς φοιτητές (έτος εισαγωγής 2006), ώστε να εξαχθούν ασφαλέστερα συμπεράσματα. Στο Διαγράμματα 4.4α, φαίνεται ο αριθμός των δευτεροετών φοιτητών που έχουν επιτύχει σε 0 έως 15 μαθήματα (τα μαθήματα των 2 πρώτων ετών είναι 21). Στο Διάγραμμα 4.4β φαίνεται αθροιστικά ο αριθμός και το αντίστοιχο ποσοστό των φοιτητών που έχουν επιτύχει σε n ή περισσότερα μαθήματα ($n = 0, 1, 2, \dots, 15$). Από το Διάγραμμα αυτό φαίνεται ότι το **90%** των δευτεροετών φοιτητών έχουν επιτύχει σε **λιγότερα** από τα **μισά μαθήματα** του πρώτου και δεύτερου έτους (**19%** δεν έχει επιτύχει σε **κανένα** μάθημα), ενώ μόνο ένας (1) φοιτητής έχει επιτύχει σε 15 από τα συνολικά 21 μαθήματα. Είναι προφανές ότι **οι δευτεροετείς φοιτητές έχουν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, μείνει πίσω στις σπουδές τους κατά ένα έτος**. Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο μέσος χρόνος αποφοίτησης είναι περίπου 5.5 έτη (με προβλεπόμενο 4 έτη), προκύπτει ότι η επιμήκυνση της φοίτησης προέρχεται κατά κύριο λόγο από τα δύο πρώτα έτη σπουδών. Είναι επίσης εμφανές, ότι το 20% των φοιτητών που δεν ολοκληρώνει ποτέ τις σπουδές του μπορεί να ταυτοποιηθεί με σημαντική ακρίβεια κατά τα 2 αυτά έτη σπουδών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4α

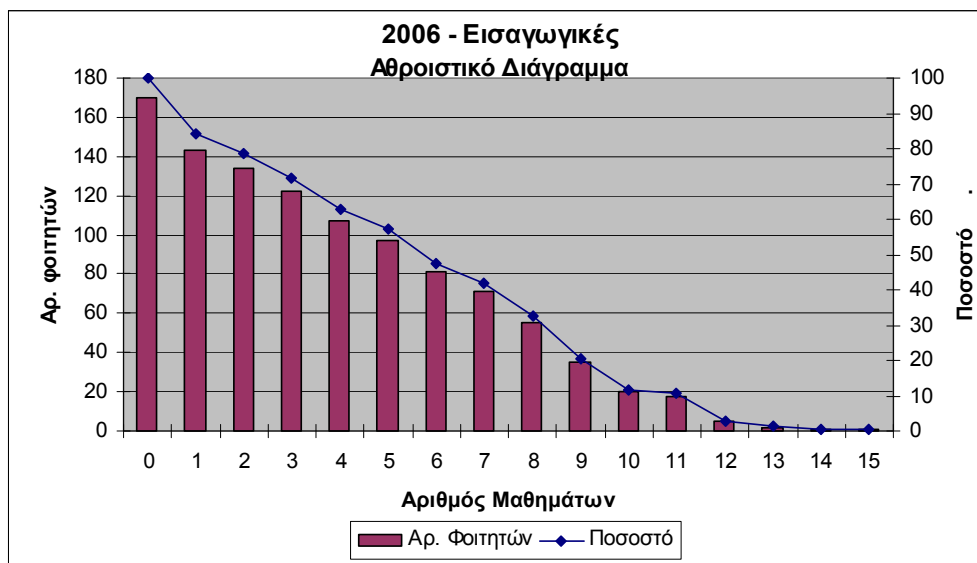

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4β

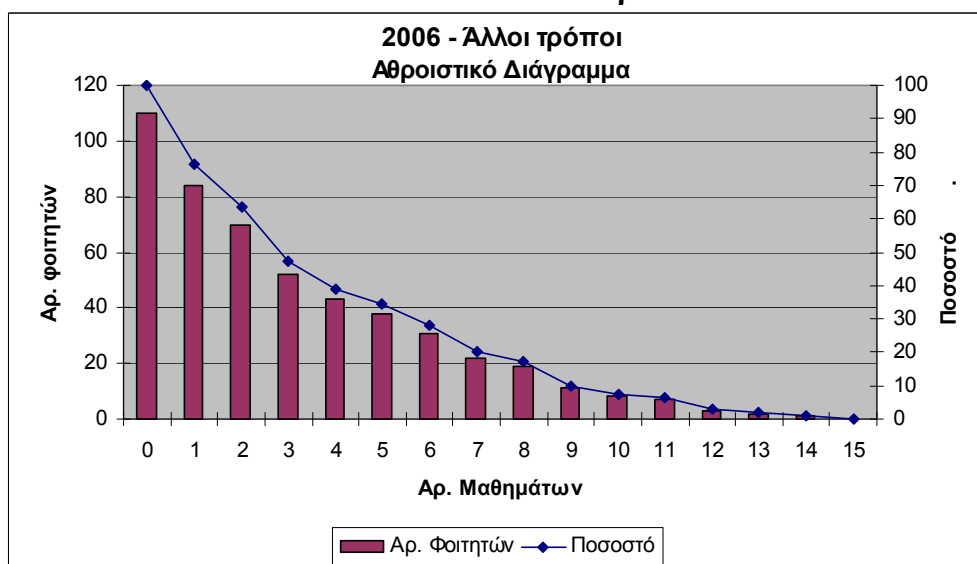

Τα Διαγράμματα 4.5 παρουσιάζουν αθροιστικά τον αριθμό και το αντίστοιχο ποσοστό των φοιτητών που έχουν επιτύχει σε n ή περισσότερα μαθήματα ($n = 0, 1, 2, \dots, 10$) για τους δευτεροετείς φοιτητές που εισήχθησαν στο Τμήμα με το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων (Διάγραμμα 4.5α) και για όσους εισήχθησαν με άλλους τρόπους (Διάγραμμα 4.5β). Το **10%** των φοιτητών που εισήχθησαν στο Τμήμα με το σύστημα των **εισαγωγικών** εξετάσεων έχουν επιτύχει σε περισσότερα από τα **μισά** μαθήματα (11 μαθήματα) ενώ το ίδιο ισχύει για το **6%** όσων εισήχθησαν με **άλλους τρόπους**. Δεν έχουν επιτύχει σε **κανένα** μάθημα αντίστοιχα το **16%** και το **24%** των φοιτητών κάθε κατηγορίας, ενώ έχουν επιτύχει σε 7 μαθήματα ή περισσότερα το 41% και 20%, αντίστοιχα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5β

Τα Διαγράμματα 4.5 και 4.3 ακολουθούν την ίδια συμπεριφορά. Υπάρχει όμως, για τους δευτεροετείς φοιτητές, μια μικρή εξομάλυνση της «διαφοράς των ποσοστών επιτυχίας σε n μαθήματα» μεταξύ των φοιτητών που εισήχθησαν στο Τμήμα με το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων και εκείνων που εισήχθησαν με άλλους τρόπους (σε σχέση με τους πρωτοετείς φοιτητές). Αυτό φαίνεται αν υπολογίσει κανείς και την απόκλιση της διαφοράς αυτής ως προς το 0, η οποία στην περίπτωση των δευτεροετών φοιτητών είναι 4.75 ενώ στην περίπτωση των πρωτοετών φοιτητών είναι 7.1. Η απόκλιση αυτή μειώνεται στο 2.3 για τους τριτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές. Ο μέσος φοιτητής στο τέλος του **πρώτου έτους**, έχει επιτύχει στο **37%** των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που αντιστοιχούν στο πρώτο έτος (στο 45% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με εισαγωγικές εξετάσεις και στο 27% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με άλλους τρόπους). Ο μέσος

φοιτητής στο τέλος του **δευτέρου έτους**, έχει επιτύχει στο **22%** των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που αντιστοιχούν στα δύο πρώτα έτη (στο 25% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με εισαγωγικές εξετάσεις και στο 17% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με άλλους τρόπους). Ο μέσος φοιτητής στο τέλος του **τρίτου έτους**, έχει επιτύχει στο **47%** των μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που αντιστοιχούν στα τρία έτη (στο 52% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με εισαγωγικές εξετάσεις και στο 38% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με άλλους τρόπους). Ο μέσος φοιτητής στο τέλος του **τέταρτου έτους**, έχει επιτύχει στο **53%** των μαθημάτων του συνολικού Προγράμματος Σπουδών (στο 57% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με εισαγωγικές εξετάσεις και στο 38% ο μέσος φοιτητής που εισήχθη με άλλους τρόπους). Το τελευταίο δείχνει ότι **ο μέσος φοιτητής** αφού συμπληρώσει τα **4 έτη σπουδών υπολείπεται** μέχρι την ολοκλήρωση των σπουδών του **κάτι λιγότερο των 2 ετών**. Το γεγονός αυτό συνάδει και με το μέσο χρόνο αποφοίτησης που κυμαίνεται γύρω στα 5.5 έτη.

4.1.6 Διεθνής διάσταση και κινητικότητα

Η κινητικότητα των προπτυχιακών φοιτητών και των μελών ΔΕΠ ενθαρρύνεται σταθερά από το Τμήμα, ενώ γίνεται προσπάθεια το ΠΠΣ να εμπλουτιστεί με διαλέξεις από διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες και Καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής.

Διαλέξεις από Καθηγητές του εξωτερικού δίνονται στο Τμήμα σε πολύ περιορισμένο βαθμό, κυρίως διότι **δεν προβλέπονται** από πουθενά αντίστοιχα **κονδύλια**, ώστε να είναι δυνατές τέτοιου τύπου **προσκλήσεις**. Οι μόνες δυνατότητες που παρέχονται είναι στο πλαίσιο των έργων E&A (Ερευνας και Ανάπτυξης) των μελών ΔΕΠ (οι προσκλήσεις αυτές δεν μπορεί όμως να προγραμματίζονται από το Τμήμα), δια μέσου των διδασκτρών του ΠΜΣ (που αφορά κυρίως τους μεταπτυχιακούς φοιτητές) και στις περιπτώσεις Καθηγητών του εξωτερικού με εκπαιδευτική άδεια στο Τμήμα (επίσης σπάνιο διότι πρέπει να εξασφαλίσουν μόνοι τους τη χρηματοδότηση της άδειάς τους). Αντίθετα, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος επισκέπτονται συχνά Πανεπιστήμια και ερευνητικά Κέντρα της αλλοδαπής για μικρά ή μεγάλα χρονικά διαστήματα. Τα τελευταία έτη, 7 μέλη ΔΕΠ έχουν κάνει χρήση εξαμηνιαίας εκπαιδευτικής άδειας για να επισκεφτούν τα ιδρύματα:

- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Harvard University
- Université de Paris Dauphine
- Université d' Evry
- Ecole Centrale de Paris
- Ecole Normale de Paris
- Nebraska Lincoln University

Το Τμήμα επισκέφτηκε για ένα εξάμηνο, Επισκέπτης Καθηγητής από το Πανεπιστήμιο των ΗΠΑ, Nebraska Lincoln, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008.

Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν συνάψει αρκετές συμφωνίες ανταλλαγής φοιτητών, στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS, με τα Πανεπιστήμια:

- Grenoble Institute of Technology
- Politechnika Poznanska
- Helsinki University of Technology

- Atilim University Ankara
- Universite de Nice
- Universiti d'Evry Val d' Essonne
- Universite Paul Verlaine-Metz
- Universitat Wien

Μέσω των προγραμμάτων αυτών έχουν μετακινηθεί τα τελευταία 5 έτη 43 φοιτητές του Τμήματος, ενώ αντίστοιχα στο Τμήμα έχουν μετακινηθεί 6 φοιτητές από τα παραπάνω Πανεπιστήμια. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 4.6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6 Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ και Κινητικότητα

	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ	8	15	9	7	4	43
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα	0	2	2	0	2	6
Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ	3	3	1	0	0	7
Ακαδημαϊκό προσωπικό άλλων ΑΕΙ που μετακινήθηκε στο Τμήμα	0	1	0	0	0	1

Οι αλλοδαποί φοιτητές (εξαιρουμένων των Κυπρίων) είναι ελάχιστοι και αντιστοιχούν περίπου στο 1% του συνολικού αριθμού των φοιτητών, είναι δε κυρίως Αραβικής και Αλβανικής καταγωγής. Το γεγονός αυτό κρίνεται απολύτως φυσιολογικό δεδομένου ότι όλα τα μαθήματα γίνονται στην Ελληνική γλώσσα. Άλλωστε, δεν αποτελεί στόχο του Τμήματος η προσέλκυση, σε προπτυχιακό επίπεδο, μεγάλου αριθμού ξένων φοιτητών δεδομένου ότι κρίνεται εξαιρετικά σημαντικό, για διάφορους λόγους, η διδασκαλία να γίνεται αποκλειστικά στην Ελληνική γλώσσα.

4.1.7 Αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών

Τα τελευταία 10 χρόνια έχει σταδιακά υιοθετηθεί στο Τμήμα, στη μεγάλη πλειονότητα των μαθημάτων, η **εκπόνηση εργασιών** ή η επίλυση **προβλημάτων/ ασκήσεων** ή/ και η διεξαγωγή **προόδων** κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθήματος. Επίσης, έχουν γενικευτεί (όπου απαιτείται) οι φροντιστηριακές διαλέξεις, οι οποίες για τα μαθήματα Κορμού γίνονται σε μικρότερα Τμήματα, ενώ τελευταία καταβάλλεται προσπάθεια να ενταχθεί στο Πρόγραμμα η **εργαστηριακή άσκηση** των φοιτητών σε όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα. Η συνολική αξιολόγηση των φοιτητών συνίσταται κατά ένα μέρος στη γραπτή τελική εξέταση και κατά ένα άλλο μέρος (που ποικίλει ανά μάθημα) στην επίδοσή τους, κατά περίπτωση, στις ασκήσεις, τις εργασίες, τις προόδους και τα εργαστήρια όπου εξετάζονται ατομικά ή κατά ολιγομελείς ομάδες (συνήθως δύο ή τριών ατόμων). Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των φοιτητών αποζητά την κατανομημένη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου αξιολόγηση και ανταποκρίνεται θετικά σ' αυτήν. Συνεπώς, το Τμήμα είναι πολύ κοντά στην πλήρη

ανατροπή του «εξετασιοκεντρικού» συστήματος αξιολόγησης το οποίο περιορίζεται αποκλειστικά στις εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου. Στην προσπάθεια αυτή είναι σημαντική και η παροχή έργου των Υποψηφίων Διδασκτόρων, όπως ισχύει στο Τμήμα και περιγράφηκε σε προηγούμενη παράγραφο.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τα μέλη ΔΕΠ, συνήθως μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής e-class, η οποία χρησιμοποιείται στο Τμήμα, και οι φοιτητές μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα μπορούν να ζητήσουν την αναβαθμολόγηση του γραπτού τους και στη συνέχεια ή ταυτόχρονα (ανάλογα με το μάθημα) να το δουν και να συζητήσουν τα λάθη τους με το διδάσκοντα. Δεν έχουν παρατηρηθεί προβλήματα αμφισβήτησης της αξιοπιστίας του τρόπου αξιολόγησης (από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος) της επίδοσης των φοιτητών, όπως προκύπτει τόσο από την επεξεργασία των σχετικών ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές, όσο και από τις συνεχείς συζητήσεις με το φοιτητικό Σύλλογο.

Τα θέματα των Πτυχιακών εργασιών ανακοινώνονται από τα μέλη ΔΕΠ και οι φοιτητές επισκέπτονται τους διδάσκοντες, συζητούν τα θέματα που τους ενδιαφέρουν και στη συνέχεια επιλέγουν ένα από αυτά. Η εξέταση κάθε Πτυχιακής εργασίας γίνεται με ευθύνη του επιβλέποντα Καθηγητή, δεδομένου ότι οποιαδήποτε άλλη διαδικασία είναι πρακτικά αδύνατη για την εξέταση περισσότερων των **200** εργασιών (στις οποίες θα πρέπει να προστεθούν και οι Διπλωματικές εργασίες των μεταπτυχιακών φοιτητών, για τις οποίες όμως ισχύει άλλη διαδικασία). Η διαδικασία ανάθεσης των Πτυχιακών εργασιών παρουσιάζει ορισμένα προβλήματα τα οποία θα πρέπει να επιλυθούν στο μέλλον, κυρίως όσον αφορά στο χρόνο και στον τρόπο ανακοίνωσης και ανάθεσής τους και στον τρόπο κατανομής του σχετικού φόρτου στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Στην παρακολούθηση των Πτυχιακών εργασιών είναι πολύτιμη η συμμετοχή των Υποψηφίων Διδασκτόρων.

4.1.8 Μέτρα για την υποβοήθηση της επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων

Στο Τμήμα υπάρχει ο θεσμός της **πρακτικής άσκησης** των φοιτητών, η οποία δεν είναι υποχρεωτική, αλλά μπορεί να αντικαταστήσει ένα εξάμηνο της Πτυχιακής εργασίας. Η διάρκειά της είναι ένα εξάμηνο και συχνά συνδυάζεται στη συνέχεια με την Πτυχιακή εργασία. Το ποσοστό των φοιτητών που επιλέγουν να κάνουν πρακτική άσκηση είναι σχετικά μικρό και τα τελευταία χρόνια κυμαίνεται γύρω στο 10%. Στα πλαίσια του Λογοθεσίου του ΠΠΣ, υπάρχει ένα μέλος **ΔΕΠ υπεύθυνο** για την πρακτική άσκηση, το οποίο έρχεται σε επαφή με τους οργανισμούς και τις επιχειρήσεις που προσφέρουν σχετικές θέσεις, ανακοινώνει τις θέσεις και τα θέματα, ενημερώνει, υποστηρίζει και καθοδηγεί τους φοιτητές πριν και μετά την επιλογή τους και συνεργάζεται με έναν υπεύθυνο σε κάθε φορέα στον οποίο εκτελείται πρακτική άσκηση από φοιτητές του Τμήματος για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εργασίας τους. Υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις φοιτητών οι οποίοι προσελήφθησαν από τις επιχειρήσεις όπου ολοκλήρωσαν την πρακτική τους άσκηση. Η οργάνωση της πρακτικής άσκησης δεν παρουσιάζει προς το παρόν σημαντικά προβλήματα, αλλά εάν στο μέλλον υπάρξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τους φοιτητές θα προκύψουν προβλήματα ως προς το διαθέσιμο ανθρώπινο δυναμικό για την ικανοποίηση της ανάγκης αυτής. Επειδή όμως η αμοιβή των ασκούμενων φοιτητών είναι αμελητέα, τα προσφερόμενα θέματα από τους διάφορους φορείς δεν φαίνεται να ενθουσιάζουν τους φοιτητές και τα άλλα οφέλη είναι

ασαφή, εκτιμάται ότι δεν θα αυξηθεί σύντομα η ζήτηση για πρακτική άσκηση από τους φοιτητές του Τμήματος.

Στο Τμήμα εκτελείται, με την ευθύνη των μελών ΔΕΠ, μεγάλος αριθμός ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων τα οποία χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), από εθνικούς φορείς του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα και από τις διαχειριστικές αρχές του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (ΚΠΣ) και του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Στα έργα αυτά απασχολούνται στο Τμήμα 200 και πλέον Υποψήφιοι Διδάκτορες και ερευνητές. Πολλές **Πτυχιακές** εργασίες εκπονούνται στο **πλαίσιο των έργων E&A** και οι προπτυχιακοί φοιτητές έχουν την ευκαιρία να **συνεργαστούν με ερευνητικές ομάδες** που ασχολούνται με επιστημονικά θέματα αιχμής ή τεχνολογικά ελκυστικά, να αποκτήσουν χρήσιμες εμπειρίες και γνώσεις και να έρθουν σε επαφή με γνωστά ιδρύματα της Ευρώπης αλλά και Ελληνικές επιχειρήσεις και Οργανισμούς. Για πολλούς προπτυχιακούς φοιτητές η ευκαιρία αυτή θεωρείται σημαντικό εφόδιο στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία και τους προσφέρει χρήσιμες γνώσεις και γνωριμίες.

Τέλος, το Τμήμα αναπτύσσει την πολιτική υποστήριξης των αποφοίτων του σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Στο πλαίσιο αυτό συνέδραμε στη δημιουργία **συλλόγου αποφοίτων** και εξετάζει τη δυνατότητα σύνταξης **μνημονίου συνεργασίας** μαζί του, με στόχο τη συνεχή αλληλεπίδραση και την αμοιβαία υποστήριξη. Στόχος είναι να συνδεθεί με τους αποφοίτους του με συγκροτημένο τρόπο, ώστε να αναπτυχθούν πολιτικές και διαδικασίες που θα διευκολύνουν και θα βελτιώνουν την επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Αντίστοιχα, οι απόφοιτοι θα πρέπει να υποστηρίζουν την ανάπτυξη του Τμήματος με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο. Στο ίδιο πνεύμα αναπτύσσεται και το alumni (σύστημα επικοινωνίας με τους αποφοίτους) του Τμήματος. Πρόσφατα, επίσης, μέλη του Τμήματος έκαναν με επιτυχία σοβαρή παρέμβαση προς το ΥΠΕΠΘ, σχετικά με την αναγνώριση των **επαγγελματικών δικαιωμάτων** των αποφοίτων Τμημάτων Πληροφορικής.

4.1.9 Συνολική αποτίμηση του ΠΠΣ και προτάσεις βελτίωσης

Σε γενικές γραμμές, εκτιμάται ότι οι ροές και τα μαθήματα του ΠΠΣ χαρακτηρίζονται από ικανοποιητική ισορροπία και ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες τόσο των επιστημονικών κλάδων που θεραπεύει το Τμήμα όσο και της κοινωνικής και οικονομικής δομής της Ελλάδας. Αυτό έχει επιτευχθεί αφενός με τις ριζικές αλλαγές του ΠΠΣ που έγιναν το 1993, 1996, 2000, 2002 και 2004 και αφετέρου με τις ετήσιες συνεχείς προσαρμογές και βελτιώσεις. Μεγάλες αλλαγές έχουν, επίσης, επέλθει τα τελευταία 8 έτη και στο σύστημα αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, βελτιώνοντάς το σημαντικά με την προοδευτική υιοθέτηση ενός καταναμετημένου τρόπου αξιολόγησης.

Τα κυριότερα σημεία (σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν παραπάνω) για τα οποία χρειάζεται να προγραμματιστούν συγκεκριμένες ενέργειες το επόμενο διάστημα είναι:

- Αναθεώρηση του **πλήθους** και πιθανώς του **περιεχομένου** των μαθημάτων που διδάσκονται στα **δύο πρώτα έτη** του ΠΠΣ, καθώς και της συνολικής εκπαιδευτικής διαδικασίας και πολιτικής στα αντίστοιχα εξάμηνα, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι **συνθήκες** που επικρατούν στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση. Στόχος είναι να προσαρμοστούν οι νέοι φοιτητές ταχύτερα και καλύτερα στις απαιτήσεις της

Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και να μειωθεί σημαντικά η απόκλιση των επιδόσεων τους από εκείνες που προϋποθέτει το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.

- Καλύτερη **δόμηση** των μαθημάτων κατεύθυνσης σε **ροές-κλάδους** (ομάδες μαθημάτων συναφούς αντικειμένου) και επανεξέταση του τρόπου επιλογής τους κατά τα δύο τελευταία έτη του προγράμματος σπουδών με ταυτόχρονη **κατάργηση** των υπαρχόντων **κατευθύνσεων** τις οποίες ελάχιστοι φοιτητές κατοχυρώνουν.
- Επανεξέταση του **φόρτου εργασίας** ανά μάθημα και ανά εξάμηνο, οργάνωση του συστήματος κατανεμημένης αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών, ώστε να μην δημιουργούνται περίοδοι εξαιρετικής συγκέντρωσης φόρτου εργασίας, και **επαναπροσδιορισμός** των διδακτικών-πιστωτικών **μονάδων** κάθε μαθήματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται καλύτερα στην απαιτούμενη προσπάθεια από τον φοιτητή.
- Δημιουργία πρακτικά **σταθερού ωρολογίου** προγράμματος και **προγράμματος εξετάσεων** που θα ανακοινώνεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Αυτό μέχρι σήμερα δεν ήταν δυνατό, δεδομένου ότι το Τμήμα δεν διέθετε τους αναγκαίους εκπαιδευτικούς χώρους με αποτέλεσμα κάθε εξάμηνο να φιλοξενούνται πολλά μαθήματά του σε διαφορετικές κάθε φορά αίθουσες άλλων Τμημάτων. Από το Φεβρουάριο του 2009 το Τμήμα διαθέτει όλες τις αναγκαίες αίθουσες διδασκαλίας και επομένως η παρέμβαση αυτή είναι υλοποιήσιμη.
- Συμπλήρωση από τους **διδάσκοντες ερωτηματολογίων** αξιολόγησης σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Η περίοδος **2010 -2012**, οπότε θα έχουν ολοκληρωθεί και παγιωθεί όλες οι υποδομές και οι διαδικασίες που αναπτύχθηκαν κατά την προηγούμενη πενταετία, θα πρέπει να αφιερωθεί στην ανάπτυξη **πολιτικών** και στη λήψη **αποφάσεων** ως προς την ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση του προπτυχιακού **Προγράμματος Σπουδών**. Η αντιμετώπιση των σημείων που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορούν να αποτελέσουν τη βάση της προσπάθειας αυτής.

4.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

Στο Τμήμα λειτουργεί αυτοτελώς ένα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με έξι Μεταπτυχιακές **Ειδικεύσεις** ως ακολούθως:

- **Υπολογιστική Επιστήμη**
- **Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα**
- **Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών**
- **Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα**
- **Επεξεργασία Σήματος για Επικοινωνίες και Πολυμέσα**
- **Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.**

Υποστηρίζονται, επίσης, διοικητικά τρία **Διατμηματικά ΠΜΣ**:

- **Μικροηλεκτρονικής** (συμμετέχουν το Τμήμα Φυσικής και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος) με Ειδικεύσεις α) Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων και β) Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων
- **Διοίκησης και Οικονομικής των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων** (συμμετέχει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)

- **Τεχνολογιών Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία** με Ειδικεύσεις α) Βιοπληροφορικής και β) Πληροφορικής στην Ιατρική (συμμετέχουν το Τμήμα Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος).

Τέλος, το Τμήμα συμμετέχει και στα ακόλουθα Διατμηματικά/ Διαπανεπιστημιακά ΠΜΣ:

- **Ηλεκτρονικής, Ραδιοηλεκτρολογίας και Αυτοματισμού**
- **Βασικής και Εφαρμοσμένης Γνωσιακής Επιστήμης**
- **Λογικής και Θεωρίας Αλγορίθμων και Υπολογισμών**

Στο πλαίσιο όλων των παραπάνω επτά ΠΜΣ, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν περίπου 70 μεταπτυχιακά μαθήματα και τα υποστηρίζουν ως προς την οργάνωσή τους. Εκτός από το ΠΜΣ του Τμήματος και εκείνα που υποστηρίζονται Διοικητικά από αυτό, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν επίσης μεγάλη συμμετοχή στο ΠΜΣ Ηλεκτρονικής και Ραδιοηλεκτρολογίας (συνεργασία με το Τμήμα Φυσικής), όπου διδάσκουν τα μισά περίπου μαθήματα.

Όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος, σύμφωνα με το νέο νόμο του 2008 για τις μεταπτυχιακές σπουδές, βρίσκονται σε **διαδικασία** προσαρμογής και **αναμόρφωσης** τόσο της λειτουργίας τους όσο και του Προγράμματος Σπουδών τους.

4.2.1 Το ΠΜΣ του Τμήματος – Δομή και λειτουργία

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ιδρύθηκε το **1993**. Τροποποιήθηκε το 2000 και το 2004, ενώ σήμερα έχει δρομολογηθεί διαδικασία εκ νέου αναθεώρησής του, η οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι του 2009. Τόσο ο αρχικός όσο και ο μετέπειτα σχεδιασμός του προγράμματος βασίστηκαν σε προηγούμενη εμπειρία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε διάφορα ΠΜΣ της Ελλάδας και του εξωτερικού, σε μελέτες και οδηγίες ανεξάρτητων οργανισμών (π.χ., Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών των ΗΠΑ, «Association for Computing Machinery», «Institute for Electrical and Electronics Engineers»), καθώς και σε έρευνες για τις τάσεις στην εθνική και Ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Στρατηγική επιλογή του ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών είναι η επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού βαθμού συνοχής και ολοκλήρωσης της ακολουθίας **«προπτυχιακές σπουδές – μεταπτυχιακές σπουδές – ειδίκευση»**, ώστε ο απόφοιτος να κατέχει σφαιρική αλλά και εξειδικευμένη γνώση για την Πληροφορική και τις Τηλεπικοινωνίες. Με βάση το στόχο αυτό, το ΠΜΣ απονέμει δύο τίτλους σπουδών: α) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) σε έξι Ειδικεύσεις και β) Διδακτορικό Δίπλωμα.

Η διοίκηση του ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών πραγματοποιείται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. εκλέγει το Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο οποίος προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Η Συντονιστική Επιτροπή αποτελείται από έξι μέλη ΔΕΠ (ορισμένα από τη Γ.Σ.Ε.Σ.) που διδάσκουν στο Μεταπτυχιακό και ένα μεταπτυχιακό φοιτητή. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών συμμετέχει στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει εκπονήσει και συνεχώς ανανεώνει τον εσωτερικό

κανονισμό λειτουργίας του ΠΜΣ, ο οποίος κάθε φορά εγκρίνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Στον κανονισμό αντιμετωπίζονται θέματα όπως η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων, ο υπολογισμός του βαθμού του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης, η ανάθεση και αποτίμηση της παροχής έργου από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκτόρων και άλλα.

Το ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών προσφέρει ένα σύνολο **πενήντα έξι (56)** εξαμηνιαίων **μεταπτυχιακών μαθημάτων**, το καθένα βάρους 2-4 διδακτικών μονάδων. Κάθε Ειδίκευση του ΜΔΕ ορίζεται από μια ομάδα 9 μαθημάτων. Ο φοιτητής πρέπει να συγκεντρώσει τουλάχιστον 28 διδακτικές μονάδες από μαθήματα της Ειδίκευσής του (7-8 μαθήματα) και τις υπόλοιπες 12 (3-4 μαθήματα), μέχρι τις 40 που απαιτούνται για τη λήψη του ΜΔΕ, από οποιαδήποτε μαθήματα του ΠΜΣ. Επιπλέον των 40 διδακτικών μονάδων, για την απονομή του ΜΔΕ ο φοιτητής απαιτείται να εκπονήσει διπλωματική εργασία στην οποία και να εξεταστεί επιτυχώς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΜΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»

Κωδ.	Τίτλος μαθήματος	Διδ. Μον.	Εξάμηνο	Ειδίκευση
501	Παράλληλοι Υπολογισμοί	4	Χειμερινό	Υπολογιστική Επιστήμη
502	Υπολογιστικά Μαθηματικά	4	Χειμερινό	Υπολογιστική Επιστήμη
503	Επιστημονικοί Υπολογισμοί	4	Χειμερινό	Υπολογιστική Επιστήμη
504	Τεχνολογία Παράλληλων Υπολογιστικών Συστημάτων	4	Χειμερινό	Υπολογιστική Επιστήμη
505	Γραφικά, Οπτικοποίηση, Μορφοκλάσματα	4	Εαρινό	Υπολογιστική Επιστήμη
506	Συνδυαστική Βελτιστοποίηση	4	Εαρινό	Υπολογιστική Επιστήμη
507	Υπολογιστικές Μέθοδοι στις Επιστήμες	3	Εαρινό	Υπολογιστική Επιστήμη
510	Θέματα Εφαρμογών Βάσεων Δεδομένων	4	Εαρινό	Υπολογιστική Επιστήμη
514	Προσομοίωση	4	Εαρινό	Υπολογιστική Επιστήμη
505	Γραφικά, Οπτικοποίηση, Μορφοκλάσματα	4	Εαρινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
508	Προηγμένη Τεχνητή Νοημοσύνη	4	Χειμερινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
509	Τεχνολογία Γνώσεων	3	Χειμερινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
510	Θέματα Εφαρμογών Βάσεων Δεδομένων	4	Εαρινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
511	Εφαρμογές Διαδικτύου	4	Εαρινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
512	Συστήματα Πολυμέσων και Υπερμέσων	4	Χειμερινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
513	Τεχνολογία Ηλεκτρονικού Εμπορίου	3	Χειμερινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
514	Προσομοίωση	4	Εαρινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
515	Θέματα Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων	4	Χειμερινό	Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
504	Τεχνολογία Παράλληλων Υπολογιστικών Συστημάτων	4	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
515	Θέματα Συστημάτων Βάσεων Δεδομένων	4	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
516	Προηγμένη Σχεδίαση Ψηφιακών Συστημάτων	4	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
517	Προηγμένες Αρχιτεκτονικές Υπολογιστών	3	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
518	Προηγμένα Λειτουργικά Συστήματα	4	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
519	Κατανεμημένα Συστήματα	4	Εαρινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
520	Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων	3	Εαρινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
521	Σύγχρονες Μέθοδοι Προγραμματισμού	3	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
522	Δίκτυα Επικοινωνιών	4	Χειμερινό	Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών

522	Δίκτυα Επικοινωνιών	4	Χειμερινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
523	Προηγμένες Δικτυακές Τεχνολογίες	4	Εαρινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
524	Μοντελοποίηση και Ανάλυση Απόδοσης Δικτύων	4	Χειμερινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
525	Θεωρία και Σχεδιασμός Πρωτοκόλλων	3	Εαρινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
526	Επικοινωνίες Κινητών	4	Χειμερινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
527	Δίκτυα Οπτικών Επικοινωνιών	4	Εαρινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
528	Θεωρία Πληροφορίας και Κωδίκων	4	Χειμερινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
529	Σχεδίαση Τηλεπικοινωνιακών VLSI Κυκλωμάτων	3	Χειμερινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
536	Συμπίεση Δεδομένων	3	Εαρινό	Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
512	Συστήματα Πολυμέσων και Υπερμέσων	4	Χειμερινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
530	Προχωρημένα Θέματα Επεξεργασίας Σήματος	4	Χειμερινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
531	Ψηφιακές Επικοινωνίες για Δίκτυα Ευρείας Ζώνης	3	Χειμερινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
532	Αναγνώριση Προτύπων	4	Εαρινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
533	Ανάλυση Εικόνας και Τεχνητή Όραση	4	Εαρινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
534	Τεχνολογίες Φωνής	4	Χειμερινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
535	Προσαρμοστικά Συστήματα για Τηλεπ/νιακά Δίκτυα	4	Εαρινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
536	Συμπίεση Δεδομένων	3	Εαρινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
537	Επεξεργαστές Ψηφιακών Σημάτων	3	Εαρινό	Επεξεργασία Σήματος σε Επικοινωνίες και Πολυμέσα
510	Θέματα Εφαρμογών Βάσεων Δεδομένων	4	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
511	Εφαρμογές Διαδικτύου	4	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
512	Συστήματα Πολυμέσων και Υπερμέσων	4	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
513	Τεχνολογία Ηλεκτρονικού Εμπορίου	3	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
514	Προσομοίωση	4	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
520	Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων	3	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
522	Δίκτυα Επικοινωνιών	4	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
526	Επικοινωνίες Κινητών	4	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
527	Δίκτυα Οπτικών Επικοινωνιών	4	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
534	Τεχνολογίες Φωνής	4	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
536	Συμπίεση Δεδομένων	3	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
538	Διοίκηση Επιχειρήσεων	3	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
539	Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης	3	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
540	Σχεδίαση Εκπαιδευτικού Λογισμικού	3	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
541	Τεχνολογία Διοίκησης Επιχειρησιακών Διαδικασιών	3	Χειμερινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
542	Εκπαίδευση από Απόσταση	3	Εαρινό	Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
543	Αλγόριθμοι και Πολυπλοκότητα	3	Εαρινό	Όλες
544	Αριθμητική Βελτιστοποίηση	3	Εαρινό	Όλες
545	Χάος και Δυναμικά Συστήματα	3	Χειμερινό	Όλες
546	Υπολογιστική Άλγεβρα	3	Εαρινό	Όλες
547	Θεμελίωση Βάσεων Δεδομένων	3	Εαρινό	Όλες
548	Θέματα Επικοινωνίας Ανθρώπου - Μηχανής	2	Χειμερινό	Όλες
549	Ενσωματωμένα Υπολογιστικά Συστήματα	3	Χειμερινό	Όλες
550	Ασύρματες Επικοινωνίες	2	Χειμερινό	Όλες
551	Δορυφορικές Επικοινωνίες	2	Εαρινό	Όλες
552	Τηλεπικοινωνιακά Δίκτυα	2	Χειμερινό	Όλες
553	Οπτική Επεξεργασία Σήματος	2	Χειμερινό	Όλες

554	Συστήματα Πραγματικού Χρόνου	3	Εαρινό	Όλες
555	Σχεδίαση Μικτών Αναλογικών-Ψηφιακών Κυκλωμάτων VLSI	3	Εαρινό	Όλες
556	Ειδικά Θέματα	2-4	Εαρινό Χειμερινό	Όλες

Στις πλέον πρόσφατες διαδικασίες επιλογής, ο αριθμός εισακτέων αντιπροσωπεύει περίπου το 30% του συνολικού αριθμού των υποψηφίων. Η μεγάλη πλειοψηφία των εισακτέων είναι πτυχιούχοι Τμημάτων Πληροφορικής και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών Πανεπιστημίων της Ελλάδας και του εξωτερικού. Ένα σημαντικό επίσης ποσοστό προέρχεται από άλλα Τμήματα Θετικών Επιστημών (κυρίως Μαθηματικών και Φυσικής), καθώς και από Τμήματα Στρατιωτικών Σχολών. Ένα μικρό ποσοστό υποψηφίων είναι πτυχιούχοι διαφόρων άλλων Πανεπιστημιακών Τμημάτων (Νομικής, Ιατρικής, Πολιτικών Μηχανικών, Τοπογράφων, Μηχανολόγων, Φιλολογίας, και ΤΕΙ). Μεταξύ των υποψηφίων (κυρίως της 6^{ης} Ειδίκευσης) σημαντικός αριθμός είναι εκπαιδευτικοί της Μέσης Εκπαίδευσης, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι του ΟΤΕ, της ΔΕΗ και των Τραπεζών, καθώς και επαγγελματίες πληροφορικής του ιδιωτικού τομέα. Επίσης, έχουν υποβάλει υποψηφιότητα ομογενείς και αλλοδαποί που κατά κανόνα έχουν γίνει δεκτοί.

Για τους φοιτητές που προέρχονται από Τμήματα με διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο, προβλέπεται ένας **προπαρασκευαστικός κύκλος** προπτυχιακών μαθημάτων τον οποίο η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει για κάθε φοιτητή χωριστά, σύμφωνα με το υπόβαθρό του και βάσει συγκεκριμένων κανόνων που προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΠΙΜΣ.

Για κάθε Ειδίκευση του Προγράμματος, υπάρχει ένα μέλος ΔΕΠ το οποίο έχει οριστεί ως **Σύμβουλος** των φοιτητών της Ειδίκευσης αυτής και στο οποίο μπορούν να απευθύνονται όσοι φοιτητές έχουν ερωτήσεις και προβλήματα σχετικά με τη συγκεκριμένη Ειδίκευση (π.χ., επιλογή μαθημάτων σύμφωνα με τους στόχους και το υπόβαθρο του φοιτητή, κάλυψη κάποιου κενού γνώσεων). Πέραν όμως από μεμονωμένες συζητήσεις που μπορούν να έχουν οι φοιτητές με το Σύμβουλό τους σε οποιαδήποτε στιγμή, υποχρεούνται να τον συναντήσουν μέσα στον πρώτο μήνα κάθε εξαμήνου των σπουδών τους, σε ώρες που ανακοινώνονται από αυτόν. Ο σκοπός της συνάντησης αυτής το πρώτο εξάμηνο σπουδών ενός φοιτητή είναι να σχεδιαστεί και να εγκριθεί ένα συνολικό αρχικό πρόγραμμα μαθημάτων για όλη την προβλεπόμενη διάρκεια σπουδών. Σε κάθε ένα από τα επόμενα εξάμηνα σπουδών του φοιτητή ελέγχεται η μέχρι τότε πορεία του και συζητούνται οι όποιες παρεκκλίσεις ή αλλαγές. Ο σχεδιασμός του προγράμματος για το εκάστοτε τρέχον εξάμηνο αντιπροσωπεύει και τις δηλώσεις μαθημάτων του φοιτητή, οι οποίες κοινοποιούνται στους διδάσκοντες. Η καταγραφή και έγκριση όλης αυτής της πληροφορίας γίνεται σε ένα ειδικό έντυπο «Πίνακας Προόδου Φοιτητή», το οποίο διατηρείται από τη Γραμματεία μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα κάθε φοιτητή και ενημερώνεται κάθε εξάμηνο.

Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που έχουν επιτύχει στις Ειδίκευσεις 1 έως 5 προβλέπονται φοιτητικές εισφορές ύψους 590 € ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο, οι οποίες δεν μπορούν συνολικά να ξεπερνούν τα 2.360 € (4 εξάμηνα). Στους φοιτητές της 6^{ης} Ειδίκευσης προβλέπονται φοιτητικές εισφορές ύψους 1.470 € ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο που συνολικά δεν μπορούν να ξεπερνούν τα 5.880 € (4 εξάμηνα). Παρέχεται όμως η δυνατότητα στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που γίνονται δεκτοί στις ειδικεύσεις 1 έως και

5, εφόσον το επιθυμούν, να απαλλαγθούν από τις φοιτητικές εισφορές με αντίστοιχη παροχή έργου σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΠΜΣ . Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που παρακολουθούν την 6^η Ειδίκευση δεν μπορούν να απαλλαγθούν από τις φοιτητικές εισφορές.

4.2.2 Διατμηματικά ΠΜΣ με διοικητική υποστήριξη από το Τμήμα – Δομή και λειτουργία

A. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΜΣ ΣΤΗ ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του ΕΚΠΑ, με αντικείμενο στη «Μικροηλεκτρονική», ιδρύθηκε το 1996. Οι πρώτοι φοιτητές του ΠΜΣ, έγιναν δεκτοί κατά το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999, οπότε ξεκίνησε ουσιαστικά και η λειτουργία του. Το Πρόγραμμα τροποποιήθηκε το 2003 και σύμφωνα με την τροποποίηση αυτή, το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 λειτούργησαν δύο Ειδικεύσεις: α) Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων και β) Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων. Σήμερα έχει δρομολογηθεί διαδικασία εκ νέου αναθεώρησής του η οποία προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέχρι την άνοιξη του 2009. Το Πρόγραμμα απονέμει μόνο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.), ενώ οι φοιτητές που επιθυμούν να συνεχίσουν με την εκπόνηση Διδακτορικής διατριβής γίνονται δεκτοί στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.

Στη λειτουργία του ΠΜΣ, εκτός από το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών που έχει και τη Διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος, συμμετέχει και το Τμήμα Φυσικής του ΕΚΠΑ καθώς και το Ινστιτούτο Μικροηλεκτρονικής του ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Συστημάτων Επικοινωνιών & Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ) του ΕΜΠ και το Institut National Polytechnique de Grenoble (INPG) της Γαλλίας.

Η διοίκηση του ΠΜΣ πραγματοποιείται από Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΕ) που εκλέγεται από τις Γενικές Συνελεύσεις Ειδικής Σύθεσης των δύο Τμημάτων. Στην Ειδική Διατμηματική Επιτροπή μετέχουν 5 εκπρόσωποι από κάθε Τμήμα και ένας εκπρόσωπος των Μεταπτυχιακών Φοιτητών. Η ΕΔΕ εκλέγει τον Πρόεδρό της που είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.

Σκοπός του ΠΜΣ είναι η εξειδίκευση νέων επιστημόνων και μηχανικών στον τομέα της Μικροηλεκτρονικής, έναν τομέα εξαιρετικής σημασίας για την τεχνολογική ανάπτυξη και με έντονα διεπιστημονικό χαρακτήρα. Στόχος είναι η προετοιμασία εξειδικευμένων επιστημόνων, κατάλληλων να στελεχώσουν το χώρο της Τεχνολογίας και του Σχεδιασμού μικροηλεκτρονικών διατάξεων και κυκλωμάτων, τα οποία αποτελούν τη σύγχρονη έκφραση της Ηλεκτρονικής και τη βάση για την ανάπτυξη της τεχνολογίας του υλικού της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Οι αναπτυσσόμενες ανάγκες της αγοράς, σε συνδυασμό με την εμπειρία από την πρώτη τετραετία λειτουργίας του Προγράμματος, έδειξαν ότι υπάρχει ανάγκη δημιουργίας δύο ειδικεύσεων, οι οποίες και δημιουργήθηκαν κατά την τροποποίηση του 2003. Η μία είναι προσανατολισμένη στην Τεχνολογία κατασκευής των Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων πυριτίου αλλά και στην έρευνα και μελέτη νέων υλικών και δομών της Μικροηλεκτρονικής. Η δεύτερη αφορά στη Σχεδίαση κυκλωμάτων και συστημάτων VLSI προσανατολισμένων στις εφαρμογές της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών, που καλύπτει όλα τα επίπεδα σχεδίασης, από το

φυσικό επίπεδο ως το επίπεδο συμπεριφοράς. Οι λόγοι που υπαγόρευαν έναν τέτοιο διαχωρισμό είναι αφ' ενός μεν το γεγονός ότι η αγορά εργασίας διαχωρίζει αυτούς τους δύο κλάδους και αφ' ετέρου το ότι οι γνώσεις που απαιτούν οι δύο αυτοί κλάδοι προϋποθέτουν φοιτητές με διαφορετικό υπόβαθρο σπουδών και διαφορετικά επιστημονικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες.

Ο φοιτητής για να αποκτήσει το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Μικροηλεκτρονική πρέπει να ολοκληρώσει τις σπουδές του σε μία από τις δύο ειδικεύσεις, δηλαδή να παρακολουθήσει και να εξεταστεί με επιτυχία σε **δέκα** (10) Μαθήματα καθώς και στη Διπλωματική Εργασία, ως εξής:

1. Σε **τρία** (3) κοινά υποχρεωτικά μαθήματα κορμού
2. Σε **τέσσερα** (4) υποχρεωτικά μαθήματα της Ειδίκευσής του
3. Σε **δύο** (2) από τα μαθήματα επιλογής της Ειδίκευσής του και σε **ένα** (1) ακόμη μαθήματα που μπορεί να επιλέξει ελεύθερα από όλα τα υπόλοιπα μαθήματα.
4. Στη Διπλωματική Εργασία

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΜΣ ΣΤΗ «ΜΙΚΡΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ»

Κωδ.	Τίτλος Μαθήματος	Υποχρεωτικό	Επιλογή	Εξάμηνο
1	Ημιαγωγικές Διατάξεις	Τ, Σ		X
2	Ψηφιακά Ολοκληρωμένα Κυκλώματα Ι	Τ, Σ		X
3	Διεργασίες Κατασκευής Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων	Τ, Σ		X
11	Μικρομηχανική – Αισθητήρες	Τ		X
12	Φυσική Νανοδιατάξεων	Τ		E
13	Εργαστήριο Κατασκευής Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων	Τ		E
14	Χαρακτηρισμός Δομών και Διατάξεων	Τ		E
15	Υπολογιστικές Μέθοδοι		Τ	X
16	Διεργασίες Πλάσματος		Τ	E
17, 23	Φωτονικά Ολοκληρωμένα Κυκλώματα	Σ	Τ	E
18	Πολυμερή στη Μικροηλεκτρονική		Τ	E
19	Προσομοίωση Διεργασιών και Διατάξεων		Τ	E
21	Αναλογικά Ολοκληρωμένα Κυκλώματα	Σ		E
22	Ψηφιακά Ολοκληρωμένα Κυκλώματα ΙΙ	Σ		E
24	Μονολιθικά Μικροκυματικά Ολοκληρωμένα Κυκλώματα (MMIC)	Σ		X
25	Έλεγχος Ορθής Λειτουργίας VLSI Κυκλωμάτων		Σ	E
26	Σχεδίαση Κυκλωμάτων για Τηλεπικοινωνιακές Εφαρμογές		Σ	X
27	Συστήματα Πραγματικού Χρόνου		Σ	E
28	Συστήματα Ψηφιακής Επεξεργασίας Σήματος		Σ	E
29	Ενσωματωμένα Συστήματα		Σ	X
30	Διπλωματική Εργασία	Τ, Σ		X
	T = Ειδίκευση Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων,			
	Σ = Ειδίκευση Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων.			

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Θεωρείται επιτυχής όταν οι παρουσίες υπερβαίνουν το 80% των διαλέξεων. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα διαρκεί συνολικά τουλάχιστον 36 ώρες και η διδασκαλία του πραγματοποιείται κάθε εβδομάδα από 3-4 ώρες.

Οι απόφοιτοι των ΤΕΙ ή Πανεπιστημιακών Τμημάτων που το αντικείμενό τους δεν σχετίζεται με την Πληροφορική και τη Φυσική, πρέπει, για την απόκτηση του μεταπτυχιακού Διπλώματος, να εξεταστούν επιτυχώς επί πλέον σε επτά (7) προπτυχιακά μαθήματα υποβάθρου. Τα μαθήματα αυτά τα επιλέγουν οι ίδιοι από μαθήματα των Τμημάτων Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και Φυσικής του ΕΚΠΑ, σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο του ΠΜΣ και τους διδάσκοντες.

Η Διπλωματική Εργασία ανατίθεται συνήθως ατομικά ή σε ομάδα δύο φοιτητών (στη δεύτερη περίπτωση το θέμα έχει την ανάλογη έκταση). Η Εργασία αυτή μπορεί να εκπονηθεί και εκτός Πανεπιστημίου (π.χ. σε ερευνητικό Ίδρυμα, σε Οργανισμό ή σε εταιρεία). Αν ο επιβλέπων δεν ανήκει στους διδάσκοντες του ΠΜΣ ορίζεται και ένα υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ των Τμημάτων Φυσικής ή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, το οποίο έχει την ακαδημαϊκή ευθύνη της επίβλεψης της Διπλωματικής Εργασίας. Ο υπεύθυνος αυτός αποτελεί σύνδεσμο με το αρμόδιο πρόσωπο του οργανισμού ή της εταιρείας που παρακολουθεί από κοντά την εργασία του φοιτητή. Επιδιώκεται να μην ανατίθενται περισσότερες από μία Διπλωματικές Εργασίες σε κάθε επιβλέποντα, δεδομένου ότι ο αριθμός των φοιτητών του συγκεκριμένου ΠΜΣ είναι περιορισμένος.

Οι Διπλωματικές Εργασίες εξετάζονται με την ακόλουθη διαδικασία:

- Οι εξετάσεις πραγματοποιούνται στο τέλος των τριών εξεταστικών περιόδων (Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου).
- Οι φοιτητές καταθέτουν τρία αντίτυπα της Διπλωματικής Εργασίας τους στον επιβλέποντα Καθηγητή μια τουλάχιστον εβδομάδα πριν την ημερομηνία εξέτασής τους.
- Για κάθε Διπλωματική Εργασία ορίζεται τριμελής εξεταστική επιτροπή στην οποία μετέχει υποχρεωτικά ο επιβλέπων και δύο (2) από τους διδάσκοντες στο ΠΜΣ, ο ένας τουλάχιστον εκ των οποίων πρέπει να ανήκει σε Ακαδημαϊκό φορέα.
- Η παρουσίαση – εξέταση γίνεται δημόσια ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής και διαρκεί συνολικά 20 λεπτά.

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια σπουδών για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα ενώ η μέγιστη μπορεί να επεκταθεί στο διπλάσιο χρόνο δηλαδή μέχρι τρία (3) έτη. Για τους φοιτητές οι οποίοι έχουν χρεωθεί με προπτυχιακά μαθήματα μπορεί να δίνεται, με απόφαση της ΕΔΕ, επιπλέον χρόνος που αντιστοιχεί το πολύ σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους. Ο φοιτητής μπορεί να ζητήσει διακοπή σπουδών μετά την ολοκλήρωση δύο εξαμήνων φοίτησης, για μία μόνο φορά και το πολύ για δύο χρόνια. Στο ΠΜΣ Μικροηλεκτρονικής δεν προβλέπονται φοιτητικές εισφορές.

Β. ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΜΣ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων αποτελεί διεπιστημονικό πρόγραμμα με στόχο να

καλύπτει το κενό, στην εκπαίδευση, στην έρευνα και στην ανάπτυξη, σχετικά με τις νέες τάσεις των τηλεπικοινωνιών που συνδυάζουν την **τεχνολογική, οικονομική, θεσμική, διοικητική και κοινωνική διάσταση**. Το Πρόγραμμα λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004, σύμφωνα με το ιδρυτικό πλαίσιο ΦΕΚ Β-1844/10-12-2003 όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ Β-569/8-5-2006, από τα Τμήματα **Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών** της Σχολής Θετικών Επιστημών και **Οικονομικών Επιστημών** της Σχολής Νομικών Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών.

Σκοπός του **Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) στη Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων** είναι η δημιουργία **στελεχών** και ερευνητών που θα είναι σε θέση να συμβάλλουν ουσιαστικά στην **οικονομική ανάλυση, στο στρατηγικό σχεδιασμό, στη διοίκηση και τον έλεγχο** τηλεπικοινωνιακών δικτύων καθώς και επιχειρησιακών και διοικητικών διαδικασιών που προϋποθέτουν τηλεπικοινωνιακές υποδομές. Σκοπός επίσης, είναι η δημιουργία στελεχών ικανών να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διοίκηση τηλεπικοινωνιακών οργανισμών και επιχειρήσεων.

Οι απόφοιτοι του Μεταπτυχιακού Προγράμματος είναι σε θέση να προτείνουν σενάρια επίλυσης τεχνικών και οικονομικών τηλεπικοινωνιακών προβλημάτων που εμφανίζονται κατά την ανάλυση απαιτήσεων, το σχεδιασμό και την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων που υποστηρίζουν γεωγραφικά διεσπαρμένες ή / και λειτουργικά κατανομημένες δραστηριότητες που συνδέονται με την αγορά. Είναι επίσης σε θέση να συμβάλλουν ουσιαστικά στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση έργων ανάπτυξης τηλεπικοινωνιακών υποδομών, καθώς και έργων αναβάθμισης της λειτουργίας και της διοίκησης τηλεπικοινωνιακών οργανισμών. Η φοίτηση στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ανοίγει επίσης το δρόμο για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών σε συναφή ερευνητικά θέματα και είναι έτσι δυνατόν να αποτελέσει για πολλούς/ές το πρώτο στάδιο ερευνητικής και ακαδημαϊκής σταδιοδρομίας στο διεπιστημονικό πεδίο της Διοίκησης και Οικονομικής των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων.

Υπόβαθρο. Η δυναμική της τηλεπικοινωνιακής αγοράς εξακολουθεί να παρουσιάζει μεγάλη ρευστότητα και κινητικότητα αρκετά χρόνια μετά τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας που έλαβαν χώρα στις Η.Π.Α., την Ε.Ε. και πολλές άλλες χώρες. Η κινητικότητα αυτή εκδηλώνεται σε όλες τις επιμέρους διαστάσεις, δηλαδή στις υπηρεσίες και εφαρμογές, στις τεχνολογίες, στην επιχειρηματική συμπεριφορά και ρύθμιση (οικονομική, νομική και τεχνική). Σε μια πλειάδα θεμάτων όπως η πρόβλεψη της ζήτησης σταθερών και κινητών ευρυζωνικών υπηρεσιών, οι τρόποι εκχώρησης φάσματος και ο προσδιορισμός τελών, η προστασία του ανταγωνισμού με ορθολογικές πολιτικές διασύνδεσης δικτύων, η ασφαλής μετάδοση με την κρυπτογραφία και τις ψηφιακές υπογραφές, αναθεωρούνται ή προτείνονται νέες μέθοδοι προσέγγισης που συνδυάζουν γνώσεις τεχνικές, οικονομικές, νομικές και επιχειρηματικές. Το παρόν μεταπτυχιακό πρόγραμμα φιλοδοξεί να συμβάλει προς την κατεύθυνση αυτή τόσο με τον εφοδιασμό των αποφοίτων του με τις σχετικές απαραίτητες γνώσεις όσο και με την ανάπτυξη στο πεδίο της έρευνας νέων μεθόδων και προσεγγίσεων.

Αποτελεί σήμερα μια πραγματικότητα ότι οι μεν τεχνικοί δύσκολα λαμβάνουν υπόψη στην ανάλυση και το σχεδιασμό θέματα κόστους, τιμών, κανονιστικού πλαισίου, οργανωσιακών

παραμέτρων κλπ., λόγω κυρίως της έλλειψης των αναγκαίων γνώσεων, οι δε οικονομολόγοι ή οι συντελεστές των αποφάσεων και οι νομοθέτες, στερούνται το υπόβαθρο που θα τους επιτρέψει να παρακολουθήσουν τις τεχνικές εξελίξεις. Επίσης, ο συνδυασμός οικονομικών και τεχνικών γνώσεων λείπει συχνά από τα διοικητικά στελέχη που αναλαμβάνουν ρόλους στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της ανάπτυξης τηλεπικοινωνιακών και πληροφοριακών συστημάτων. Τελευταία παρατηρείται διεθνώς ένα αυξανόμενο ενδιαφέρον για διεπιστημονική έρευνα, νέα προγράμματα σπουδών και σύμπραξη στους παραπάνω τομείς. Την τάση αυτή έρχεται να καλύψει και να ενσωματώσει στην ελληνική κοινωνία το συγκεκριμένο ΔΠΜΣ.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων συνδυάστηκαν ενέργειες σε **τέσσερις άξονες**.

α. Πρόγραμμα Σπουδών. Το πρόγραμμα μαθημάτων έχει σχεδιασθεί ώστε να καλύψει με επάρκεια όλη τη θεματολογία. Τα μαθήματα είναι προσαρμοσμένα στις ειδικές συνθήκες του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος. Μια συμμετρική και ενοποιητική αντίληψη χαρακτηρίζει το σύνολο των σπονδύλων του προγράμματος. Τα τεχνολογικά μαθήματα έχουν χαρακτηριστικά κάλυψης και ένα προσανατολισμό απ' άκρο σε άκρο, δεν περιορίζονται δηλαδή μόνο στην τεχνολογική διάσταση, αλλά εξετάζουν την οικονομική, οργανωσιακή και ρυθμιστική διάσταση, τη δυναμική τους και τις αλληλεπιδράσεις. Τα μαθήματα δεν είναι ανεξάρτητα αλλά ανήκουν σε μια ιεραρχικά διαμορφωμένη γνωστική δομή που σταδιακά καλύπτει τη διάσταση του βάθους και εγγυάται τη συνέχεια από το γενικό στο ειδικό.

β. Ανθρώπινο Δυναμικό. Η ομάδα των διδασκόντων αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών με πλούσια εμπειρία στο αντικείμενο, μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων αλλά και νέους επιστήμονες με συναφή ερευνητική και αναπτυξιακή δραστηριότητα. Η ομάδα των διδασκόντων διευρύνεται με επισκέπτες καθηγητές και ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό που συμβάλουν διδακτικά με διαλέξεις, εντατικά μαθήματα σύντομης διάρκειας, εξ αποστάσεως ομιλίες κ.ά.. Σημαντικός αριθμός διδασκόντων έχει χρηματίσει σε θέσεις ευθύνης, όπως σε υπουργεία και σε δημόσιους οργανισμούς, συναφείς με το αντικείμενο του Προγράμματος.

γ. Μεταπτυχιακοί φοιτητές υψηλού επιπέδου. Η επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών υψηλού επιπέδου είναι αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του απαιτητικού προγράμματος σπουδών που προσφέρει το Πρόγραμμα. Η απαίτηση αυτή αποτελεί σημαντικό παράγοντα κατά την επιλογή των νέων μεταπτυχιακών φοιτητών κάθε έτος.

δ. Διοικητικές υποστηρικτικές δομές του μεταπτυχιακού. Η εγκαθίδρυση υποστηρικτικών διοικητικών δομών συμβάλουν στην αντιμετώπιση των φοιτητικών θεμάτων, στην ομαλή και αποτελεσματική ροή του προγράμματος, στην ορθολογική διαχείριση των οικονομικών, στην υποστήριξη του διδακτικού προσωπικού και στην προβολή των δραστηριοτήτων του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Για την απόκτηση του ΜΔΕ προσφέρονται τα ακόλουθα μαθήματα. Οι ώρες διδασκαλίας είναι 2 ή 3 ανά εβδομάδα για κάθε μάθημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΜΣ ΣΤΗ «ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ»

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
Επισκόπηση των τηλεπικοινωνιών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Τσίπουρας	1	3
Δίκτυα κορμού και δίκτυα πρόσβασης	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Μεράκος	1	2
Πληροφοριακά συστήματα	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Μαρτάκος	1	2
Οικονομική των επιχειρήσεων και των αγορών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Λιωνής	1	2
Μικροοικονομική και οικονομική της διοίκησης	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Αθανασίου	1	3
Οικονομικά του κλάδου των Τηλεπικοινωνιών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ/ ΟΜΟΓΕΝ.	Κιουλάφας- Παπαδημητρίου	1	3
Κινητές και ασύρματες επικοινωνίες	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Στεφάνου- Στελλάκης	2	2
Νέες υπηρεσίες και τεχνολογίες δικτύων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Χ#Ευθυμιάδης	2	2
Θεσμικό πλαίσιο τηλεπικοινωνιών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Ψάρρας	2	2
Θεωρία και Πολιτική του ανταγωνισμού και της εποπτείας των δικτύων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Λιωνής	2	2
Βιομηχανική οργάνωση και οικονομική των δικτύων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Λιωνής	3	3
Στρατηγική διοίκηση επιχειρήσεων και αλλαγών	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Παπούλιας	3	3
Τεχνολογία διαδικτύου και ηλεκτρονικό εμπόριο	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Χ' Έυθυμιάδης	3	2
Τεχνοοικονομική ανάλυση δικτύων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Βαρουτάς- Κατσιάνης	3	3
Μεθοδολογίες κοστολόγησης και τιμολόγησης για υπηρεσίες και δίκτυα	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Κατσιάνης	4	2
Ασφάλεια συστημάτων	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ	Καλουπτσίδης- Κολοκοτρώνης	4	2
Marketing – Management Τηλεπικοινωνιών	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κιουλάφας- Παπαδημητρίου	2	2
Γνώση, εργασία και δικτυακές τεχνολογίες	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Μαρτάκος	2	2
Εναλλακτικά τηλεπικοινωνιακά δίκτυα	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Τσίπουρας/ Μαθιόπουλος	2	2
Τεχνολογική και Επιχειρησιακή Διοίκηση Τηλεπικοινωνιακών και Πληροφοριακών Συστημάτων	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Γεωργιάδης- Γκούσκος	3	2
Οργανωσιακός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Γεωργιάδης- Παπούλιας	3	2
Θεωρία αποφάσεων και βελτιστοποίηση	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Ζησιμόπουλος	2	2
Ειδικά θέματα τεχνολογίας	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	-	4	2

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	ΕΞΑΜ	ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
τηλεπικοινωνιών				
Ειδικά θέματα διοίκησης και οικονομικής των τηλεπικοινωνιών	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Κιουλάφας	4	2
Χρηματοοικονομική Λογιστική	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Ηρειώτης Παρδάλης	- 4	2
Τεχνολογικές αλλαγές, Τεχνολογική Πολιτική και Μετασχηματισμός	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Γιαννίτης	2 ή 4	2
Τεχνολογική Αλλάγή και Επιχειρήσεις (Βερναρδάκης)	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Βερναρδάκης	3	2
Επενδύσεις υπό αβεβαιότητα (NEO)	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	Αθανασίου/ Βαρουτάς	4	2
Ψηφιακή Τηλεόραση (NEO)	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	-		2
Εφαρμογές της Οικονομετρίας στις Τηλεπικοινωνίες (NEO)	ΕΠΙΛΟΓΗΣ	-		2

Η διάρκεια των σπουδών είναι 4 εξάμηνα. Τα μαθήματα καλύπτουν τα τεχνικά και οικονομικά θέματα όπως, δίκτυα τηλεπικοινωνιών, τεχνολογίες και εφαρμογές διαδικτύου, οικονομικά δικτύων, αξιολόγηση τηλεπικοινωνιακών επενδύσεων, κλπ. Επίσης, προβλέπονται μαθήματα *ομογενοποίησης* καθώς οι φοιτητές έχουν διαφορετικό υπόβαθρο. Απαιτείται επίσης η εκπόνηση Διπλωματικής εργασίας στο 4^ο εξάμηνο. Για τις ανάγκες του μεταπτυχιακού σε υποδομές και ανθρώπινο δυναμικό προβλέπονται φοιτητικές εισφορές ύψους 1000€ ανά εξάμηνο.

Από τα παραπάνω μαθήματα κάθε φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει τουλάχιστον **20**, εκ των οποίων τα **6** είναι μαθήματα **ομογενοποίησης**, τα **10** είναι **υποχρεωτικά** και τα **4** τα **επιλέγει** από το σύνολο των υπολοίπων μαθημάτων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα καθορίζονται (εν μέρει) και ανάλογα με την επιστημονική προέλευση των φοιτητών. Για την απόκτηση του ΜΔΕ απαιτείται και η συγγραφή μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής υπό την καθοδήγηση ενός εκ των διδασκόντων στο Διατμηματικό Πρόγραμμα. Η βαθμολογική κλίμακα είναι με άριστα το 10. Η βάση για να θεωρηθεί επιτυχής η εξέταση σε ένα μάθημα είναι το 6. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής δικαιούται να επαναλάβει το μάθημα μία φορά, τον αμέσως επόμενο χρόνο, ή να δώσει επαναληπτικές εξετάσεις μια φορά τον αμέσως επόμενο Σεπτέμβριο.

Η διδασκαλία συμπληρώνεται με την εκπόνηση εργασιών από ομάδες φοιτητών σε θέματα αιχμής, με έμφαση στις τρέχουσες και άμεσα μελλοντικές εξελίξεις (έρευνα- προϊόντα- υπηρεσίες- τεχνολογία) και καλύπτουν την τεχνολογική αλλά και την οικονομική πλευρά τους. Οι ομάδες είναι συνήθως μεικτές από τεχνολόγους και οικονομολόγους και κάθε φοιτητής, ανάλογα με την ειδικότητά του, έχει καθοδηγητικό ρόλο στον αντίστοιχο τομέα. Τα θέματα των εργασιών ορίζονται από τους διδάσκοντες με την έναρξη των μαθημάτων και ανακοινώνονται προς το τέλος του πρώτου μήνα διδασκαλίας, ώστε οι φοιτητές να έχουν στη διάθεσή τους ένα εύλογο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωσή τους. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να τονωθεί το ενδιαφέρον των φοιτητών, να αναπτυχθεί η συνθετική σκέψη, να ενισχυθεί η δυνατότητα λήψεως πρωτοβουλιών και να διαμορφωθεί πνεύμα ομαδικότητας κατά την εκτέλεση έργων. Τα θέματα των εργασιών είναι οριζόντιου

χαρακτήρα (end to end project) και περιλαμβάνουν εκτός από την τεχνολογική συνιστώσα και την τεχνοοικονομική, ώστε να αποτελούν ολοκληρωμένο έργο. Επιπλέον, οι φοιτητές με διαφορετικό γνωστικό υπόβαθρο που συγκροτούν τις ομάδες, επιλέγονται έτσι ώστε ο καθένας να συμβάλει αποφασιστικά στην ολοκλήρωση συγκεκριμένων σημείων του έργου. Ένα μέρος των διδακτικών ωρών διατίθεται για την παρουσίαση εργασιών από ομάδες φοιτητών, έτσι ώστε να αναπτυχθούν οι επικοινωνιακές ικανότητές τους.

Γ. ΠΜΣ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Η ταχεία ανάπτυξη της Βιοπληροφορικής και της Ιατρικής Τεχνολογίας καθώς και η ευρεία εξάπλωση των δύο αυτών κλάδων στην Υγεία προϋποθέτει, για αποτελεσματική εκμετάλλευσή της, τη στελέχωσή της με εξειδικευμένους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων (πτυχιούχοι πληροφορικής, ιατροί, μηχανικοί, τεχνολόγοι, βιολόγοι). Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο «**Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία**» ιδρύθηκε το **2006** και έχει σαν σκοπό:

- Την εξειδίκευση νέων αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στους ραγδαία εξελισσόμενους τομείς της Βιοπληροφορικής και της Ιατρικής Τεχνολογίας.
- Την ενίσχυση των ικανοτήτων των αποφοίτων ΑΕΙ-ΤΕΙ, που ήδη απασχολούνται σε κλάδους συναφείς με την Ιατρική Τεχνολογία, να αντιμετωπίσουν με επιτυχία την πρόκληση των νέων τεχνολογιών στο χώρο της Υγείας.
- Τη δυνατότητα των αποφοίτων του προτεινόμενου ΠΜΣ να είναι συνεχώς στην αιχμή της τεχνολογίας, είτε με συνεχή αυτομόρφωση ή με τη συνεχή επιμόρφωσή τους, συμμετέχοντας σε προγράμματα συνεχιζόμενης εκπαίδευσης.
- Την ανάπτυξη της ικανότητας συνεργασίας με άλλους επιστήμονες διαφορετικών ειδικοτήτων, μέσα από το προτεινόμενο πρόγραμμα θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων (περιλαμβάνει θεματικές ενότητες μηχανικού-επιστημών υγείας-πληροφορικής) αλλά και μέσα από την πρακτική εξάσκηση σε χώρους Υγείας (Νοσοκομεία-κλινικές).

Εκτός από το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, στο ΠΜΣ συνεργάζονται το Τμήμα Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος. Το Πρόγραμμα απονέμει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε) στην α) Πληροφορική στην Ιατρική και β) Βιοπληροφορική. Επίσης απονέμει Διδακτορικό Δίπλωμα στο πλαίσιο του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Η διοίκηση του συγκεκριμένου ΠΜΣ ασκείται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, η οποία εκλέγει και τον Δ/ντη του ΠΜΣ.

Για το ΜΔΕ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων Πληροφορικής, Τμημάτων Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ, Τμημάτων Ιατρικής, Φυσικής, Βιολογίας, απόφοιτοι Τμημάτων ΤΕΙ συναφών γνωστικών αντικειμένων, καθώς και απόφοιτοι αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, συναφών με τις ανωτέρω ειδικότητες. Για το Διδακτορικό Δίπλωμα γίνονται δεκτοί κάτοχοι του ανωτέρω Μ.Δ.Ε. ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών άλλου συναφούς γνωστικού αντικειμένου της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΜΣ «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ»

1 ^ο Εξάμηνο- Μαθήματα: Υποχρεωτικά					
Κωδικός	Πληροφορική στην Ιατρική	Διδάσκων	Κωδικός	Βιοπληροφορική	Διδάσκων
Υπ1	Βιολογία – Φυσιολογία	Καραλή- Αναστασιάδου (ΠΒΕΑΑ)	Υπ1	Βιολογία –Φυσιολογία	Καραλή- Αναστασιάδου (ΠΒΕΑΑ)
Υπ2	Αναγνώριση Προτύπων	Περαντώνης (Δημόκριτος)	Υπ2	Αναγνώριση Προτύπων	Περαντώνης (Δημόκριτος) (ΠΒΕΑΑ)
Υπ3	Συστήματα Ιατρικής Απεικόνισης	Κανδαράκης (ΤΕΙ Αθήνας)	ΥπΒ3	Αλγόριθμοι στη Μοριακή Βιολογία	Κουτσουπιάς (ΕΚΠΑ)
Υπ14	Προχωρημένα Θέματα Επεξεργασίας Σήματος	Καραμπογιάς-Θεοδορίδης (ΕΚΠΑ)	ΥπΒ4	Εισαγωγή στη Βιοτεχνολογία	Βλάχου-Τσάγκαρης (ΠΒΕΑΑ)
Υπ15	Επεξεργασία Στοχαστικών Σημάτων	Θεοδορίδης (ΕΚΠΑ)	ΥπΒ5	Εισαγωγή στη Βιοπληροφορική	Χατζηγεωργίου (Φλέμινγκ) – Κοσσίδα (ΠΒΕΑΑ)
2 ^ο Εξάμηνο- Μαθήματα: Υποχρεωτικά					
Υπ16	Συλλογή και Επεξεργασία Βιοϊατρικών Δεδομένων	Βεντούρας (ΤΕΙ Αθήνας)	ΥπΒ6	Οργάνωση Βάσεων Βιολογικών Δεδομένων	Ιωαννίδης-Γουνόπουλος (ΕΚΠΑ)
Υπ7	Ανάλυση και Επεξεργασία Εικόνων	Ε. Σαγκριώτης (ΕΚΠΑ), Δ.Κάβουρας (ΤΕΙ Αθήνας)	Υπ7	Ανάλυση και Επεξεργασία Εικόνων	Ε. Σαγκριώτης (ΕΚΠΑ), Δ.Κάβουρας (ΤΕΙ Αθήνας)
Υπ18	Πληροφορικά Συστήματα Υγείας και Τηλεϊατρική	Σπυρόπουλος	ΥπΒ8	Αλγόριθμοι στη Δομική Βιοπληροφορική	Εμίρης (ΕΚΠΑ)
Υπ19	Απεικονιστική Ανατομία	Δημητρόπουλος (EUROMEDICA)	ΥπΒ9	Μέθοδοι Μηχανικής Μάθησης στην Υπολογιστική Βιολογία	Μανωλάκος (ΕΚΠΑ)
3 ^ο Εξάμηνο- Μαθήματα: Επιλογής					
Επ1	Ενσωματωμένα Συστήματα	Μανωλάκος (ΕΚΠΑ)	Επ1	Ενσωματωμένα Συστήματα	Μανωλάκος (ΕΚΠΑ)
Επ2	Συστήματα Πραγματικού Χρόνου	Μαρούλης (ΕΚΠΑ)	Επ2	Συστήματα Πραγματικού Χρόνου	Μαρούλης (ΕΚΠΑ)
Επ3	Εξόρυξη Γνώσης Βιοϊατρικών Δεδομένων	Ε. Καρκαλέτσης, (ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος), Δ. Γουνόπουλος (ΕΚΠΑ)	Επ3	Εξόρυξη Γνώσης Βιοϊατρικών Δεδομένων	Ε. Καρκαλέτσης, (ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος), Δ. Γουνόπουλος (ΕΚΠΑ)
Επ4	Βιοστατιστική	Διον. Λιναρδάτος (ΕΕΤΤ)	Επ4	Βιοστατιστική	Διον. Λιναρδάτος (ΕΕΤΤ)
Επ5	Μέθοδοι Προσομοίωσης στην Ιατρική και Βιολογία	Σπύρου (ΠΒΕΑΑ)	Επ5	Μέθοδοι Προσομοίωσης στην Ιατρική και Βιολογία	Σπύρου (ΠΒΕΑΑ)
Επ6	Μέθοδοι και Εφαρμογές Πληροφορικής στις Νευροεπιστήμες	Κουτσουρίδης (ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος-Univ. Of Stirling, UK)	Επ6	Μέθοδοι και Εφαρμογές Πληροφορικής στις Νευροεπιστήμες	Κουτσουρίδης (ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος-Univ. Of Stirling, UK)
Επ17	Ευφυή Ιατρικά Συστήματα	Μαρούλης (ΕΚΠΑ), Ιακωβίδης (ΕΚΠΑ)	ΕπΒ7	Προχωρημένα Θέματα Βιοτεχνολογίας	Δ. Σανούδου, Σ. Γαρμπής (ΠΒΕΑΑ)
Επ18	Ειδικά Θέματα Σχεδιασμού Δικτύων	Τμήμα Πληροφορικής	ΕπΒ8	Επεξεργασία Στοχαστικών Σημάτων	Θεοδορίδης (ΕΚΠΑ)
Επ19	Εισαγωγή στη Βιοπληροφορική	Χατζηγεωργίου (Φλέμινγκ) – Κοσσίδα (ΠΒΕΑΑ)	ΕπΒ9	Ειδικά Θέματα Βιοπληροφορικής	Ειδικοί Επιστήμονες
Επ110	Οργάνωση Υγείας: Θεσμοί ΕΣΥ-Διοίκηση Νοσοκομείων-Βιοηθική-Προσωπικά Δεδομένα	Γεωργιάδης-Σπυρόπουλος (ΕΚΠΑ-ΤΕΙ Αθήνας)	ΕπΒ10	---	---
Επ111	Ειδικά Θέματα Πληροφορικής και Βιοϊατρικών Εφαρμογών	Ειδικοί Επιστήμονες	ΕπΒ11	--	--

Για τη λήψη του ΜΔΕ οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα πρέπει να εξεταστούν με επιτυχία σε όλα τα **υποχρεωτικά** μαθήματα της αντίστοιχης κατεύθυνσης (**9** μαθήματα ανά

κατεύθυνση), σε δύο (2) μαθήματα **επιλογής**, όπως επίσης και να εκπονήσουν με επιτυχία μεταπτυχιακή **Διπλωματική** εργασία διάρκειας τουλάχιστον ενός εξαμήνου. Επιπλέον, οι σπουδαστές που δεν είναι απόφοιτοι τμημάτων Πληροφορικής, ή Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ή Ηλεκτρολόγων/Ηλεκτρονικών Μηχανικών ή Μηχανικών Πληροφορικής, υποχρεούνται να εξεταστούν με επιτυχία στα ακόλουθα προπτυχιακά μαθήματα: 1. Δομές Δεδομένων 2. Ψηφιακή Επεξεργασία Σήματος 3. Ένα μάθημα Προγραμματισμού (C, ή C++).

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του Μ.Δ.Ε ορίζεται κατ' ελάχιστον σε τρία διδακτικά εξάμηνα. Η μέγιστη χρονική διάρκεια ορίζεται σε πέντε διδακτικά εξάμηνα. Σε ειδικές περιπτώσεις η Γ.Σ.Ε.Σ μπορεί να παρατείνει το χρόνο αυτό. Ο ετήσιος αριθμός εισακτέων στο ΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 30 μεταπτυχιακούς φοιτητές.

4.2.3 Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Η διαδικασία επιλογής των φοιτητών κάθε ακαδημαϊκό έτος στο ΠΜΣ του Τμήματος γίνεται σε δύο φάσεις:

(α) Την άνοιξη (Απρίλιο ή Μάιο) του προηγούμενου ακαδημαϊκού έτους γίνεται μια (προ)επιλογή, η οποία αποτελεί και το ουσιαστικό τμήμα της όλης διαδικασίας. Στους (προ)επιλεγθέντες γνωστοποιείται ότι θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους για τη λήψη πτυχίου μέχρι το τέλος της περιόδου εγγραφών στο ΠΜΣ (συνήθως προς το τέλος Οκτωβρίου), ώστε να επικυρωθεί η επιλογή τους και να εγγραφούν στο πρόγραμμα.

(β) Πριν τις εγγραφές, επικυρώνεται η επιλογή όσων (προ)επιλεγθέντων έχουν ικανοποιήσει τα τυπικώς απαιτούμενα.

Οι κατευθύνσεις 1-5 του Προγράμματος απευθύνονται κυρίως σε φοιτητές των οποίων οι μεταπτυχιακές σπουδές θα αποτελούν τη βασική τους απασχόληση. Αντίθετα, στην 6^η κατεύθυνση γίνονται δεκτοί φοιτητές για τους οποίους έχουν παρέλθει τουλάχιστον 5 έτη από τη λήψη του βασικού τους πτυχίου, κυρίως εργαζόμενοι με επαρκή ενασχόληση σε αντικείμενο συναφές της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.

Υποψήφιοι μπορούν να είναι απόφοιτοι Τμημάτων Πληροφορικής και άλλων Τμημάτων Σχολών Θετικών Επιστημών Πανεπιστημίων, Πολυτεχνείων και ΤΕΙ της ημεδαπής ή αντιστοίχων ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης, υποψήφιοι μπορούν να είναι προπτυχιακοί φοιτητές οι οποίοι βρίσκονται στο τελευταίο εξάμηνο υποχρεωτικής φοίτησης και αναμένεται να αποκτήσουν το πτυχίο τους μέχρι το τέλος της περιόδου εγγραφών (δηλαδή, μετά και τα αποτελέσματα της περιόδου Σεπτεμβρίου, όπου αυτή υπάρχει).

Όλοι οι υποψήφιοι κρίνονται ως προς τρία κριτήρια:

Α. Απόδοση – Για τους ήδη αποφοίτους είναι ο βαθμός πτυχίου. Για τους προπτυχιακούς φοιτητές είναι ο μέχρι τότε μέσος όρος βαθμολογίας τους.

Β. Υπόβαθρο – Κρίνεται με βάση συγκεκριμένα μαθήματα, σχετικά με τις ειδικεύσεις του ΠΜΣ, που έχει παρακολουθήσει ο υποψήφιος καθώς και την υπόλοιπη δραστηριότητά του. Ειδικά για τους προπτυχιακούς φοιτητές και πρόσφατους απόφοιτους του Τμήματος, το κριτήριο αυτό αντιπροσωπεύεται από το μέσο όρο των 7 καλύτερων βαθμών του

υποψηφίου σε προπτυχιακά μαθήματα που ανήκουν σε συγκεκριμένο σύνολο (αναρτημένο στο διαδίκτυο) που έχει οριστεί για κάθε μεταπτυχιακή ειδίκευση.

Γ. Γενική Αξιολόγηση – Περιλαμβάνει επιπρόσθετα στοιχεία που συμπληρώνουν την εικόνα του υποψηφίου, όπως ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα, δημοσιεύσεις, συστατικές επιστολές, πτυχιακή εργασία, κτλ. Στο κριτήριο αυτό περιλαμβάνεται και η συνέντευξη στην οποία πιθανώς να κληθεί ο υποψήφιος.

Ανάλογα με την παραπάνω διαδικασία γίνεται και η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών στα τρία Διατμηματικά – Διεπιστημονικά ΠΜΣ των οποίων τη διοικητική υποστήριξη έχει υπό την ευθύνη του το Τμήμα.

4.2.4 Τα ΠΜΣ του Τμήματος ως προς τις επιστημονικές εξελίξεις, την Ελληνική πραγματικότητα και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών, την ευθύνη των οποίων έχει το Τμήμα, ανταποκρίνονται πλήρως στις τελευταίες εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνολογίας στους τομείς που θεραπεύουν. Τα μαθήματα ανανεώνονται συνεχώς, τόσο ως προς το αντικείμενό όσο και ως προς το περιεχόμενό τους. Η **διεπιστημονική διάσταση** είναι εμφανής όχι μόνο στα Διατμηματικά ΠΜΣ που υποστηρίζει το Τμήμα αλλά και στο ΠΜΣ του ίδιου του Τμήματος. Οι τομείς που έχουν επιλεγεί είναι **τομείς αιχμής** της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά ταυτόχρονα προσφέρουν τη δυνατότητα **επαγγελματικής αποκατάστασης** των αποφοίτων τους στην Ελληνική πραγματικότητα. Επειδή η Ελληνική βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών δεν χαρακτηρίζεται από μεγάλη εξειδίκευση, οι ειδικεύσεις του ΠΜΣ του Τμήματος είναι αρκετά ευρείες και προσφέρουν τη δυνατότητα απόκτησης στέρεων και συνεκτικών γνώσεων σε ένα σχετικά μεγάλο φάσμα γνωστικών αντικειμένων. Για το λόγο αυτό και το πλήθος των απαιτούμενων μαθημάτων για την ολοκλήρωση των σπουδών είναι ελαφρώς μεγαλύτερο από εκείνο που συναντά κανείς σε χώρες με πιο ανεπτυγμένη βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Το γεγονός αυτό προσφέρει στους αποφοίτους **περισσότερες ευκαιρίες** στην αγορά εργασίας και μεγαλύτερη δυνατότητα κινητικότητας.

4.2.5 Διεθνείς συνεργασίες

Όπως ήδη αναφέρθηκε, στο Διατμηματικό ΠΜΣ Μικροηλεκτρονικής συμμετέχει το Institut National Polytechnique de Grenoble (INPG) της Γαλλίας.

Το Τμήμα συμμετείχε, επίσης, από το 1999 έως το 2003 στο Διακρατικό «European Masters in Language and Speech», το οποίο δημιουργήθηκε υπό την αιγίδα του ISCA και του EACL με συνεργασία 11 Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (Aalborg Universitets – Denmark, Ethniko kai Kapodistriako Panepistimio Athinon – Greece, Universitat Politecnica de Catalunya – Barcelona, University of Edinburgh – UK, Universitat Erlangen Nrenberg – Germany, Katholieke Universiteit Leuven – Belgium, Masaryk University - Czech Republic, University of Patras – Greece, Rheinische Friedrich -Wilhelms, Universitat Bonn- Germany, Universitl des Saarlandes - Germany, University of Sheffield - UK, Universiteit Utrecht - The Netherlands, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne - Switzerland, Institut Dalle Molle d'Intelligence Artificielle Perceptive - Switzerland, Universitat Stuttgart - Germany, Brno University of Technology - Czech Republic).

4.2.6 Συνολική αποτίμηση των ΠΜΣ και προτάσεις βελτίωσης

Όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος (συμπεριλαμβανομένων και των διατμηματικών) βρίσκονται σε διαδικασία αναμόρφωσης, ώστε να εναρμονιστούν με το νέο νόμο για τις μεταπτυχιακές σπουδές (ν. 3685/2008), όπως ήδη αναφέρθηκε. Παράλληλα, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης αυτής, αξιολογούνται τα ισχυρά σημεία και οι αδυναμίες του κάθε Προγράμματος όπως λειτουργεί μετά την τελευταία του αναμόρφωση (για το ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, το 2004) και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν θα αποτελέσουν τη βάση των παρεμβάσεων που θα προταθούν με στόχο την καλύτερη προσαρμογή στις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης, της κοινωνίας και της οικονομίας. Έτσι, επανεξετάζονται οι Ειδικεύσεις των ΠΜΣ και η διαλειτουργικότητά τους, επανασχεδιάζονται τα μαθήματα του κάθε Προγράμματος σε σχέση με τις αντίστοιχες πιστωτικές και διδακτικές μονάδες καθώς και οι προπαρασκευαστικοί κύκλοι μαθημάτων (για όσους δεν έχουν βασικό Πτυχίο Πληροφορικής ή συναφούς αντικειμένου) και τα μαθήματα ομογενοποίησης (για τα διατμηματικά ΠΜΣ). Επίσης, εξετάζονται τρόποι βελτίωσης της προβολής του κάθε ΠΜΣ και μέτρα για τη σταδιακή ανάπτυξη της διεθνούς διάστασής τους με στόχο και την προσέλκυση ξένων φοιτητών. Τέλος, αντιμετωπίζεται ο τρόπος ενίσχυσης της διοργάνωσης σεμιναρίων, διαλέξεων και ημερίδων από ερευνητές διεθνούς κύρους και καταξιωμένους επιστήμονες του παραγωγικού και ακαδημαϊκού χώρου και η καλύτερη ενσωμάτωση των διαδικασιών αυτών στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών.

Όσον αφορά ειδικότερα στο ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (ΠΜΣ αμιγώς του Τμήματος), κατά το διάστημα της μέχρι τώρα λειτουργίας του έχει γνωρίσει ιδιαίτερη άνθιση, ο αριθμός των υποψηφίων που εντάχθηκε σε αυτό έχει αυξηθεί σημαντικά, ενώ εκπονήθηκαν και πολλές διπλωματικές διατριβές υψηλού επιπέδου. Στόχος της διαδικασίας αναμόρφωσής του, μετά από επιτυχή λειτουργία αρκετών ετών, είναι η διαμόρφωση του Προγράμματος κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στο σημερινό περιβάλλον, στις δυνατότητες και στους στόχους του Τμήματος. Στην προσπάθεια αυτή, λαμβάνεται σοβαρά υπόψη η εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τη μέχρι σήμερα λειτουργία του, διατηρούνται τα θετικά στοιχεία και βελτιώνονται οι όποιες αδυναμίες ή δυσλειτουργίες έχουν διαπιστωθεί.

Οι βασικοί άξονες της αναμόρφωσης των Μεταπτυχιακών Ειδικεύσεων που προσφέρονται είναι οι εξής:

- Αξιολόγηση όλων των Ειδικεύσεων, αναμόρφωσή τους, κατάργηση κάποιων από αυτές ή/και εισαγωγή κάποιων νέων, με στόχο την καλύτερη ανταπόκριση στις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης αλλά και τις ανάγκες της αγοράς.
- Ιδιαίτερη μελέτη της Ειδικεύσης που προσφέρει το ΠΜΣ αποκλειστικά σε επαγγελματίες του χώρου, με πιθανή αναπροσαρμογή των μαθημάτων της και του τρόπου διδασκαλίας τους, ώστε να αντιμετωπίζονται καλύτερα οι ανάγκες των φοιτητών αυτών.
- Προσδιορισμός πιστωτικών μονάδων σε κάθε μάθημα, πέραν των διδακτικών μονάδων, σύμφωνα με την πρόσφατη νομοθεσία.
- Δημιουργία ενός συνεχούς φάσματος προσφερόμενης γνώσης μεταξύ του Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, χωρίς επικαλύψεις στην ύλη των μαθημάτων και με τη δημιουργία μαθημάτων που θα μπορούν να

προσφέρονται τόσο σε προπτυχιακούς όσο και σε μεταπτυχιακούς φοιτητές. Τα παραπάνω θα βοηθήσουν σε κάποια αποσυμφόρηση του διδακτικού φόρτου που επιβαρύνει το Τμήμα και θα προσφέρει μια επιθυμητή ευελιξία στους φοιτητές.

4.3 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

4.3.1 Κανόνες εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Η Γ.Σ. του Τμήματος έχει εγκρίνει κανονισμό εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σχεδόν από την ίδρυση του Τμήματος τον οποίο συμπληρώνει και τροποποιεί συχνά. Στην παρούσα φάση, η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ έχει συντάξει νέο Κανονισμό εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ο οποίος όμως δεν έχει ακόμη εγκριθεί από τη Γ.Σ.Ε.Σ. η οποία είναι αρμόδια για θέματα του ΠΜΣ.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα σήμερα Κανονισμό, διδακτορική διατριβή μπορούν να εκπονήσουν στο Τμήμα απόφοιτοι Πανεπιστημίων ή ΤΕΙ με μεταπτυχιακό τίτλο σε αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα. Σε ειδικές περιπτώσεις και όχι συχνά, γίνονται δεκτοί για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και πτυχιούχοι χωρίς μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Στις περιπτώσεις αυτές χρεώνονται στους υποψηφίους τουλάχιστον 5 μεταπτυχιακά μαθήματα και ορισμένες φορές και κάποια προπτυχιακά μαθήματα που ανήκουν στην επιστημονική περιοχή του θέματος της διατριβής τους, εφόσον δεν έχουν διδαχθεί αντίστοιχα μαθήματα κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών τους σπουδών. Μεταπτυχιακά μαθήματα (3-5), μπορεί να χρεωθούν και σε υποψηφίους που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου, ο οποίος όμως δεν είναι σχετικός με το αντικείμενο της διατριβής τους. Τα μαθήματα αυτά ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση του επιβλέποντα Καθηγητή.

Στους Υποψηφίους Διδάκτορες ορίζεται κατ' αρχήν η θεματική περιοχή στην οποία θα εκπονήσουν τη διατριβή τους και στη συνέχεια ορίζεται το ακριβές θέμα μετά από πρόταση της τριμελούς Επιτροπής επίβλεψης του υποψηφίου. Η μέση διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής είναι 4-5 έτη, ενώ η ελάχιστη διάρκεια είναι σύμφωνα με το νόμο 3 έτη. Κάθε έτος οι Υποψήφιοι Διδάκτορες οφείλουν να υποβάλουν έκθεση προόδου υπογεγραμμένη και από τα μέλη της τριμελούς Επιτροπής τους. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες συμμετέχουν στην εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα του Τμήματος, σύμφωνα με όσα έχουν περιγραφεί σε προηγούμενη παράγραφο. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες βρίσκονται στο Τμήμα σε καθημερινή βάση και διαθέτουν ατομική θέση εργασίας.

Ο ορισμός της επταμελούς εξεταστικής Επιτροπής κάθε υποψηφίου γίνεται σύμφωνα με το νόμο από τη Γ.Σ.Ε.Σ, μετά από εισήγηση της τριμελούς Επιτροπής του. Για να φτάσει σε αυτό το στάδιο, που προηγείται της υποστήριξης της διατριβής ενώπιον της εξεταστικής Επιτροπής, ο υποψήφιος πρέπει να έχει δημοσιεύσει μέρος της διατριβής του τουλάχιστον σε ένα διεθνές επιστημονικό περιοδικό ή συνέδριο που θεωρείται από τα καλύτερα στην επιστημονική περιοχή που ανήκει το θέμα του. Συνήθως οι Υποψήφιοι Διδάκτορες του Τμήματος, πριν την υποστήριξη της διατριβής τους, έχουν δημοσιεύσει εργασίες τους σχετικές με το θέμα του διδακτορικού τους σε πολύ περισσότερα από ένα περιοδικά καθώς και σε διεθνή συνέδρια. Στο σημείο αυτό το Τμήμα είναι εξαιρετικά αυστηρό διότι θέτει

υψηλές απαιτήσεις κατά την **έξοδο** από τον κύκλο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, ενώ οι απαιτήσεις στην είσοδο του κύκλου είναι κυρίως οι τυπικές και συμπληρώνονται από εκείνες του κάθε επιβλέποντα Καθηγητή.

Ένας Υποψήφιος Διδάκτορας, ο οποίος κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής του δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Τμήματος, μπορεί να διαγραφεί μετά από εισήγηση του επιβλέποντα καθηγητή. Το μέτρο αυτό εφαρμόζεται αρκετά συχνά. Ένας στους δύο περίπου Υποψήφιος Διδάκτορες που εγγράφονται στο Τμήμα δεν ολοκληρώνει τη διατριβή του. Ένας Υποψήφιος Διδάκτορας έχει δικαίωμα να υποβάλει αίτηση αναστολής της ιδιότητάς του αυτής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και συγκεκριμένους λόγους (π.χ. ασθένεια, στράτευση, σοβαρούς οικογενειακούς ή επαγγελματικούς λόγους), η οποία εγκρίνεται ή απορρίπτεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ. Όσο διαρκεί η αναστολή αυτή, δεν προσμετρείται ο χρόνος στη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής και ο υποψήφιος απαλλάσσεται από οποιαδήποτε καθήκοντά του, ενώ αναστέλλονται και τα δικαιώματά του.

4.3.2 Διαδικασία επιλογής υποψηφίων διδασκόντων

Όποιος επιθυμεί να εκπονήσει διδακτορική διατριβή στο Τμήμα, υποβάλει στη Γραμματεία σχετική αίτηση σε ειδικό έντυπο μαζί με το Βιογραφικό του Σημείωμα. Στην αίτησή του προτείνει τη θεματική περιοχή στην οποία επιθυμεί να εκπονήσει τη διατριβή του και συνήθως και τον Καθηγητή με τον οποίο επιθυμεί να συνεργαστεί. Τις περισσότερες φορές αυτό γίνεται μετά από συζητήσεις του ενδιαφερόμενου με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Η πολύ καλή γνώση της Αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Η αίτηση του ενδιαφερόμενου προωθείται στη Συνέλευση του Τομέα που θεραπεύει το γνωστικό αντικείμενο της προτεινόμενης διατριβής. Η Συνέλευση του Τομέα, μετά από Εισήγηση αρμοδίου μέλους ΔΕΠ, προτείνει προς τη Γ.Σ.Ε.Σ. την αποδοχή ή όχι της υποψηφιότητας, τα μαθήματα που πιθανώς θα πρέπει να χρεωθεί ο υποψήφιος, τον επιβλέποντα καθηγητή και την τριμελή Επιτροπή παρακολούθησης του υποψηφίου. Η Γ.Σ.Ε.Σ. αφού ελέγξει προσεκτικά τις τυπικές προϋποθέσεις αποφασίζει με βάση την εισήγηση της Συνέλευσης του Τομέα.

4.3.3 Οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών

Σε κάθε Τομέα του Τμήματος ορίζεται ένα υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ για την οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών σε αντικείμενα του Τομέα. Προσκεκλημένοι ομιλητές είναι διακεκριμένοι Έλληνες και ξένοι επιστήμονες. Τα σεμινάρια αυτά, που συνήθως έχουν θέματα στην αιχμή της επιστήμης και της τεχνολογίας, τα παρακολουθούν μέλη ΔΕΠ και ερευνητές του Τμήματος, Υποψήφιοι Διδάκτορες και μεταπτυχιακοί φοιτητές. Σε κάθε **Τομέα** διοργανώνονται περίπου **10** ομιλίες ανά ακαδημαϊκό έτος.

4.3.4 Διεθνείς συνεργασίες στο πλαίσιο εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών

Το Τμήμα έχει απονεμίσει ένα διδακτορικό Δίπλωμα σε συνεργασία με το INPG (Institut National Polytechnique de Grenoble) μετά από διακρατική συνεργασία.

4.3.5 Συνολική αποτίμηση του συστήματος εκπόνησης διδακτορικών διατριβών και προτάσεις βελτίωσης

Η γενική εκτίμηση ως προς την **ποιότητα** των διδακτορικών διατριβών που ολοκληρώνονται στο Τμήμα είναι πολύ καλή, όπως άλλωστε προκύπτει και από σχετικούς δείκτες (πλήθος δημοσιεύσεων ανά διατριβή, ποιότητα των περιοδικών ή συνεδρίων που δημοσιεύονται οι εργασίες αυτές, αναφορές από άλλους ερευνητές στις δημοσιεύσεις που προέκυψαν από Διδακτορικές Διατριβές, σταδιοδρομία των Διδακτόρων του Τμήματος). Τα κύρια σημεία που έχουν εντοπιστεί και εκτιμάται ότι χρήζουν βελτίωσης αφορούν κυρίως στη διαδικασία **εισαγωγής** στο Πρόγραμμα Διδακτορικού Διπλώματος και **παρακολούθησης της προόδου** των Υποψηφίων Διδακτόρων με στόχο τη βελτίωση του προγραμματισμού του χρόνου τους για την επιτυχή ολοκλήρωση της προσπάθειάς τους, αλλά και την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων που μπορεί να αντιμετωπίζουν. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίζονται στον υπό έγκριση κανονισμό εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Έμμεσος στόχος των παραπάνω είναι και η γενικότερη ενίσχυση του πυλώνα της έρευνας του Τμήματος, βασικός μοχλός της οποίας είναι η εκπόνηση Διδακτορικών Διατριβών.

5. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΈΡΓΟ

5.1 ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΈΡΓΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται ορισμένοι ποσοτικοί δείκτες που αφορούν το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και έχουν σημασία για την ορθολογική κατανομή του διδακτικού φόρτου και την αξιολόγηση της επάρκειας του ανθρώπινου δυναμικού.

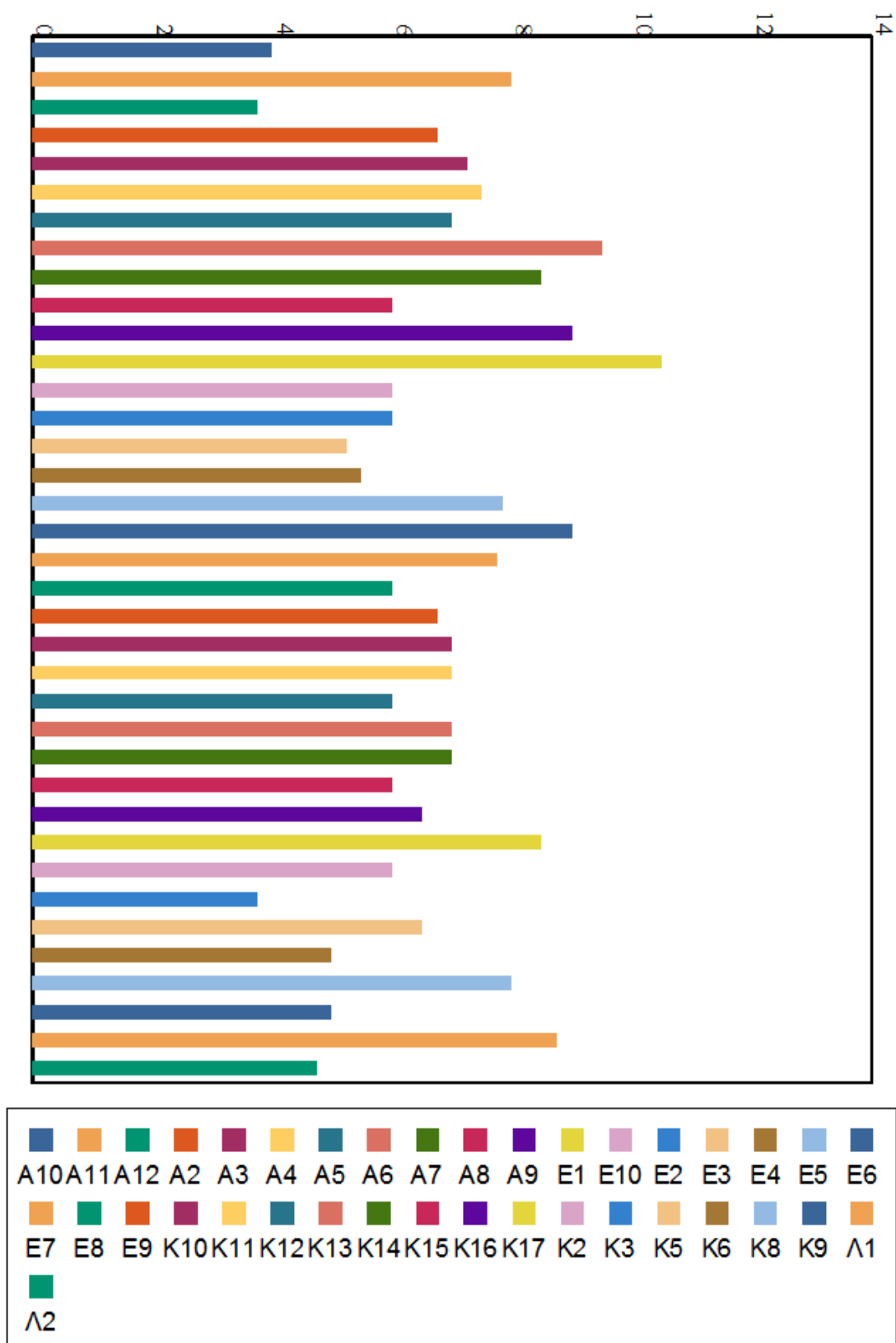
Όπως προκύπτει από προηγούμενες παραγράφους, τα 40 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν περίπου **160 μαθήματα** σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Αυτό αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε **4 μαθήματα ανά μέλος ΔΕΠ** κάθε ακαδημαϊκό έτος, δηλαδή λίγο περισσότερο από τις 6 ώρες ανά εβδομάδα το εξάμηνο που προβλέπεται από το νόμο. Προκύπτει ότι ως προς τις διδακτικές ανάγκες ο αριθμός των μελών ΔΕΠ είναι **οριακά επαρκής**.

Στο Διάγραμμα 5.1 παρουσιάζεται ο μέσος συνολικός εξαμηνιαίος διδακτικός φόρτος ανά μέλος ΔΕΠ για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Παρόμοια είναι η κατάσταση για τα ακαδημαϊκά έτη 2006-2007 και 2008-2009. Στον κατακόρυφο άξονα του Διαγράμματος αυτού φαίνονται οι ώρες διδασκαλίας, ενώ κάθε ράβδος αντιστοιχεί σε ένα μέλος ΔΕΠ. Στο κάτω μέρος του Διαγράμματος φαίνεται ο χρωματικός κώδικας των ράβδων κατά σειρά που αυτές εμφανίζονται στο διάγραμμα, από αριστερά προς τα δεξιά, και η αντιστοιχία τους με κάθε μέλος ΔΕΠ. Τα μέλη ΔΕΠ συμβολίζονται με τη βαθμίδα τους (Κ: Καθηγητής, Α: Αναπληρωτής Καθηγητής, Ε: Επίκουρος Καθηγητής, Λ: Λέκτορας) και έναν αριθμό που καθορίζεται με σχεδόν τυχαίο τρόπο. Είναι φανερό ότι ο **μέσος όρος** εξαμηνιαίας **διδασκαλίας** των μελών ΔΕΠ κυμαίνεται γύρω από τις **6 ώρες (6.3)** ανά εβδομάδα, με ορισμένες (λίγες) περιπτώσεις να εμφανίζουν σημαντικές αποκλίσεις (4 ή 10 ώρες). Κάποιες από τις αποκλίσεις δικαιολογούνται (εξαμηνιαίες εκπαιδευτικές άδειες, απαλλαγή λόγω διοικητικών ευθυνών), ενώ κάποιες άλλες χρήζουν διορθωτικών κινήσεων κυρίως από τις Συνελεύσεις των Τομέων.

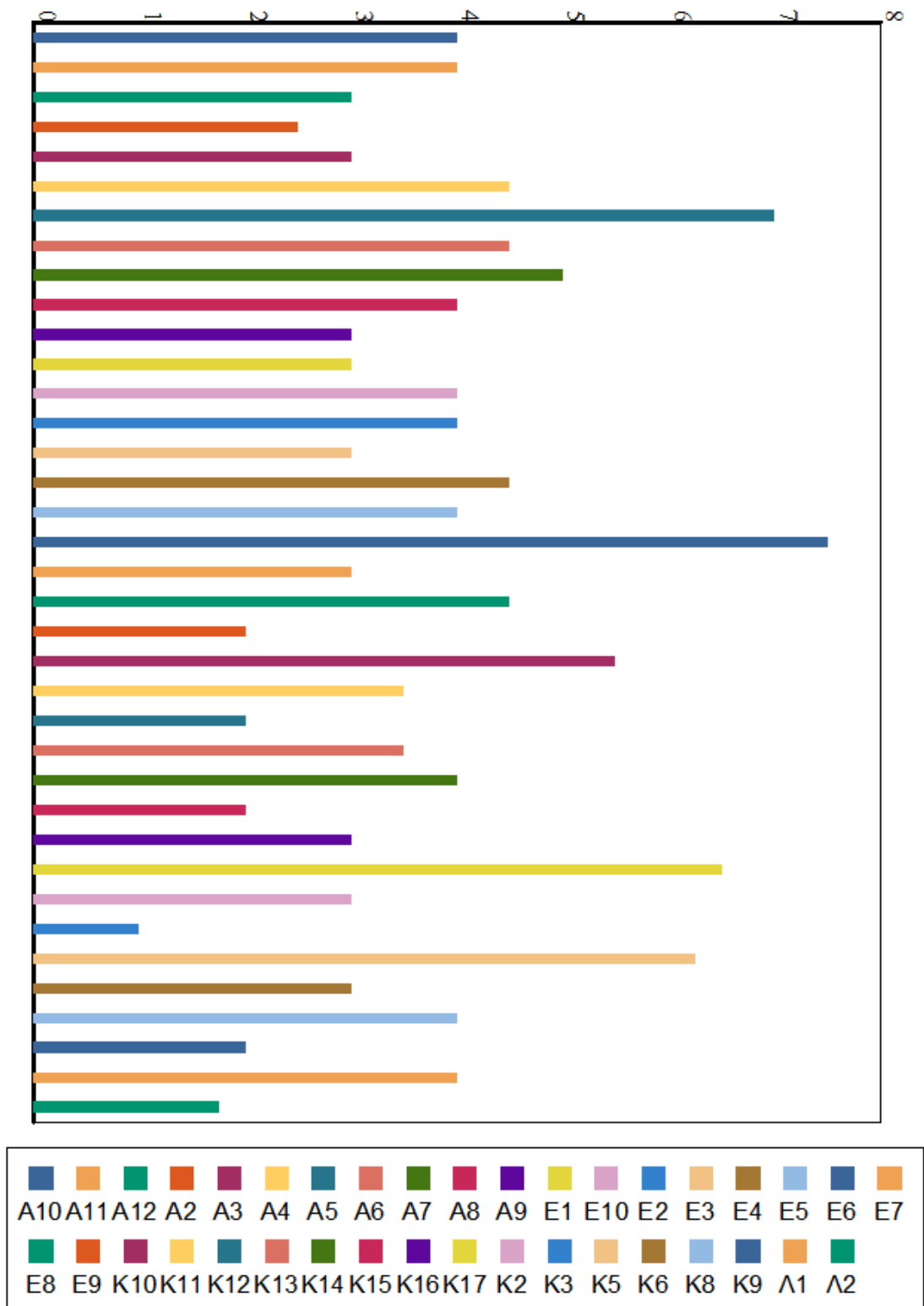
Στα Διαγράμματα 5.2 και 5.3 παρουσιάζονται τα ίδια στοιχεία, αλλά μόνο για τη διδασκαλία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, αντίστοιχα. Φαίνεται ότι το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ είναι **μοιρασμένο** μεταξύ **προπτυχιακών** και **μεταπτυχιακών** μαθημάτων (κατά μέσο όρο 3 ώρες στο ΠΠΣ και 3 στα ΠΜΣ), γεγονός που δικαιολογείται από τον αριθμό των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων (90 – 70) που διδάσκουν τα μέλη του Τμήματος. Παρατηρούνται και εδώ ορισμένες σημαντικές αποκλίσεις από το μέσο όρο που πρέπει να εξεταστούν και να διορθωθούν.

Τα στοιχεία αυτά άρχισαν να είναι διαθέσιμα δημοσίως από το 2007, μετά την πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας απολογισμού έργου των μελών ΔΕΠ. Αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για τις Συνελεύσεις των Τομέων, το οποίο χρησιμοποίησαν το τρέχον ακαδημαϊκό έτος κατά τη διαδικασία των αναθέσεων και θα πρέπει να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν πιο αποτελεσματικά τα επόμενα έτη.

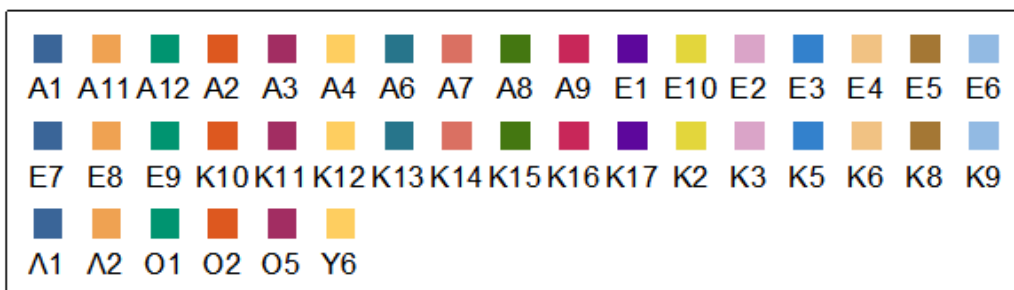
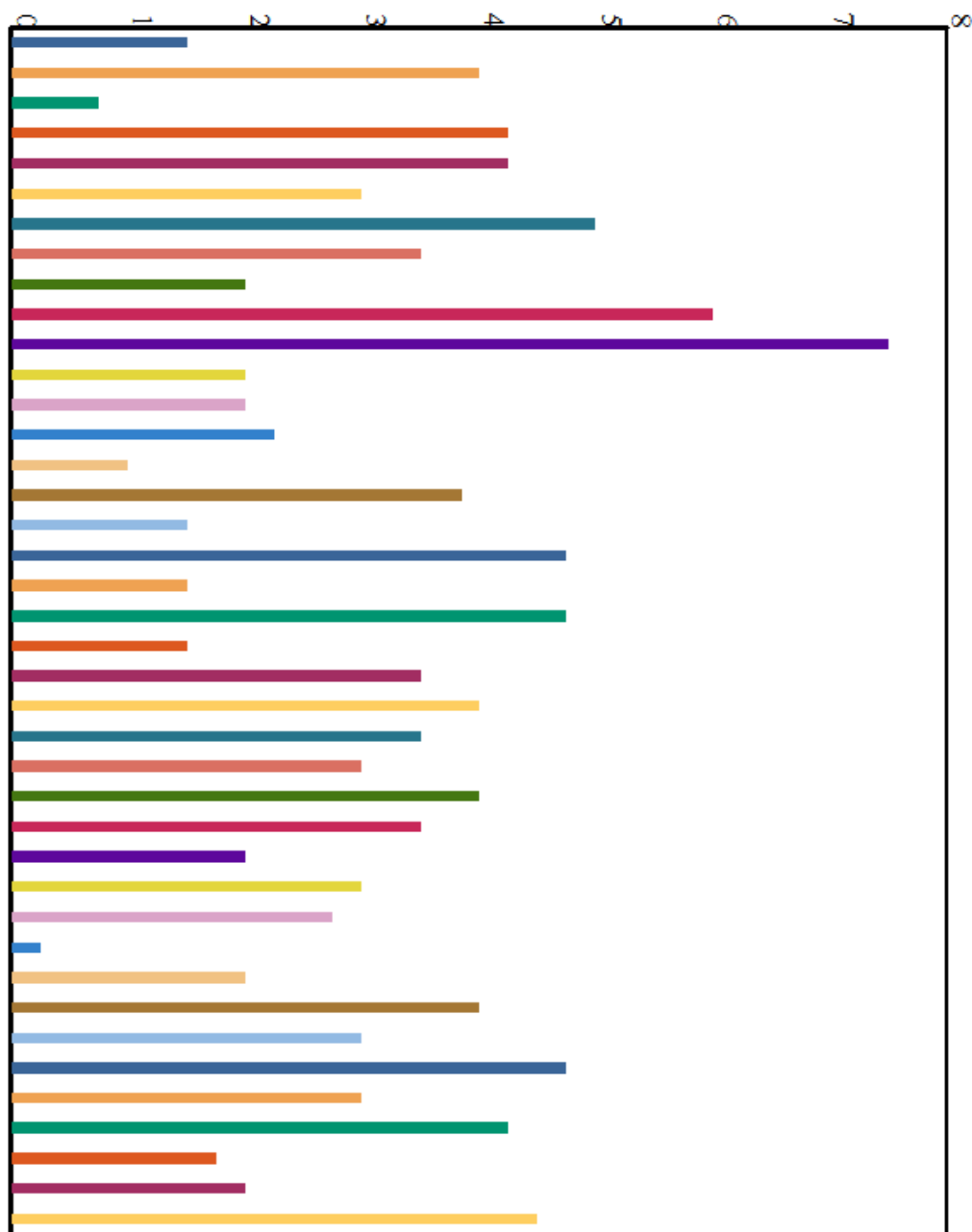
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1 Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο για κάθε μέλος ΔΕΠ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2 Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο για κάθε μέλος ΔΕΠ (ΠΠΣ)

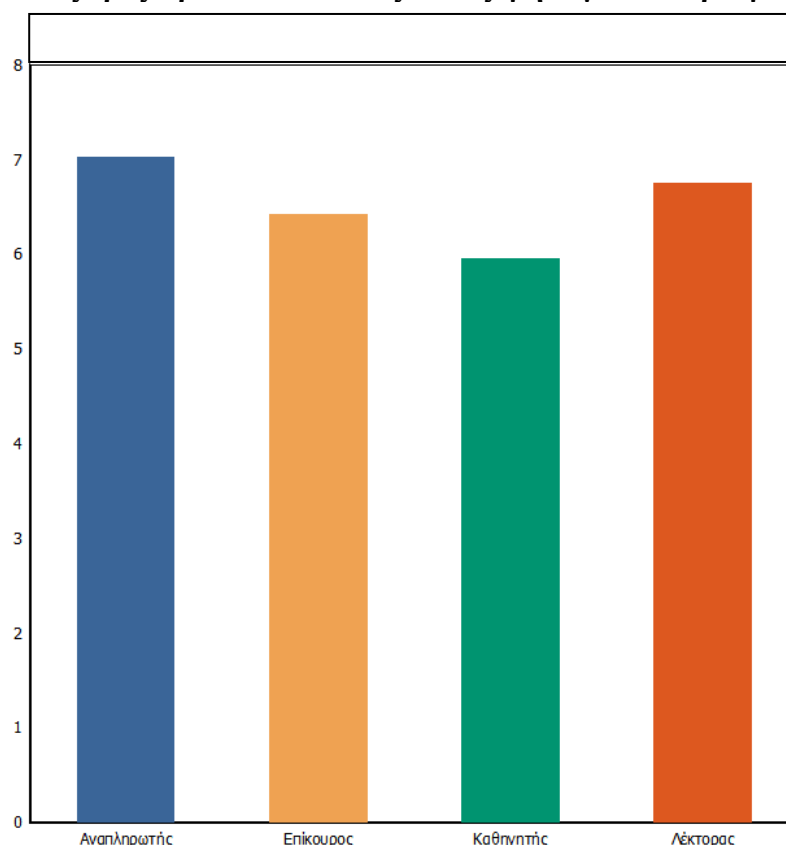

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3 Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο για κάθε μέλος ΔΕΠ (ΠΜΣ)

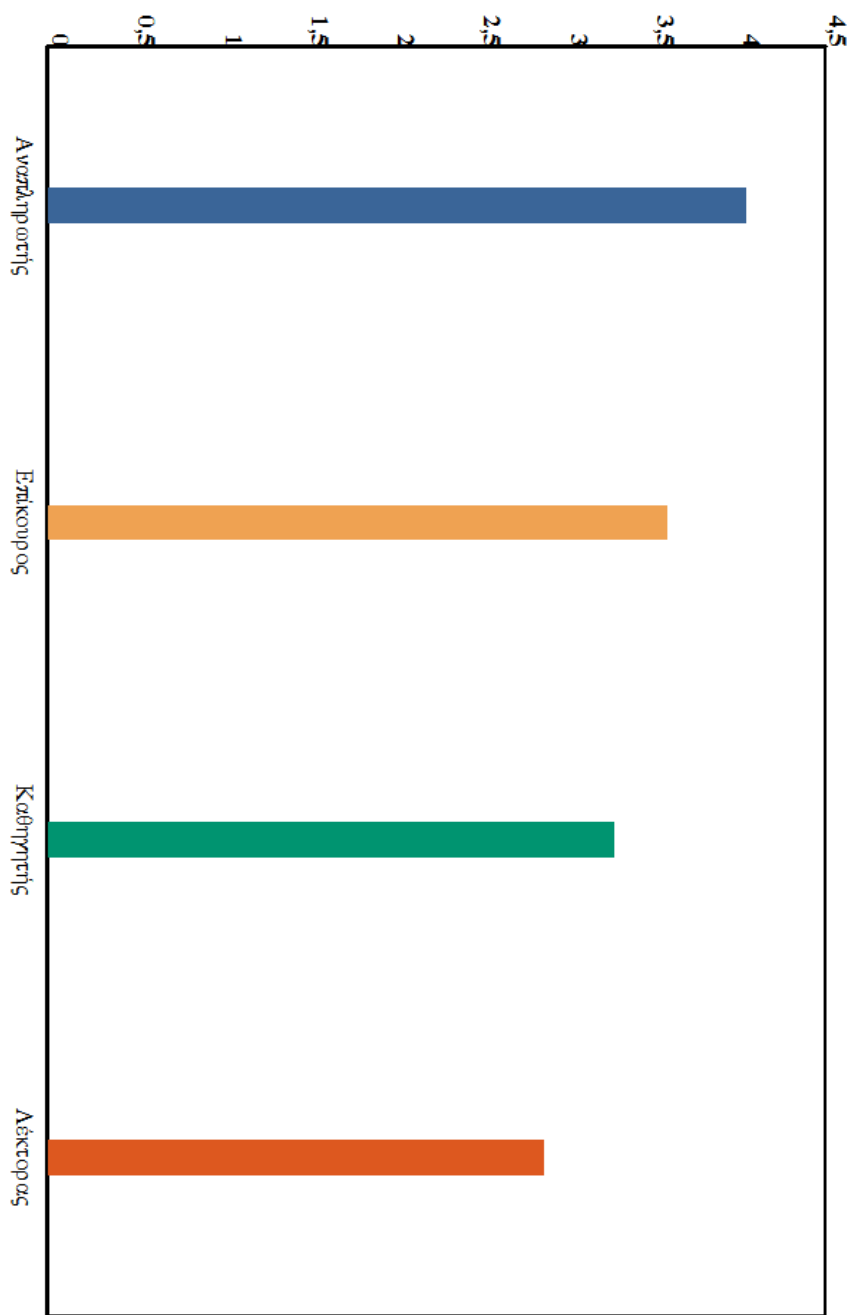

Στα Διαγράμματα 5.4 - 5.6 παρουσιάζεται ο μέσος διδακτικός φόρτος των μελών ΔΕΠ ανά βαθμίδα, α) συνολικά (Διάγραμμα 5.4), β) σε προπτυχιακό επίπεδο (Διάγραμμα 5.5) και γ) σε μεταπτυχιακό επίπεδο (Διάγραμμα 5.6). Ο μέσος όρος διδασκαλίας ανά βαθμίδα για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008 κυμαίνεται μεταξύ 6.5 ωρών ανά εβδομάδα (Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές) και 6.2 ωρών ανά εβδομάδα (Επίκουροι Καθηγητές, Λέκτορες). Σήμερα, αυτός ο μέσος όρος είναι ελαφρώς μικρότερος, λόγω της μικρής αύξησης των μελών ΔΕΠ μετά τους πρόσφατους διορισμούς 3 νέων μελών. Στην ίδια λογική κινείται και ο μέσος όρος διδασκαλίας σε προπτυχιακό (Καθηγητές 3.2, Αναπληρωτές Καθηγητές 4, Επίκουροι Καθηγητές 3.5, Λέκτορες 2.9 ώρες/ εβδομάδα) και σε μεταπτυχιακό επίπεδο (Καθηγητές 2.7, Αναπληρωτές Καθηγητές 2.9, Επίκουροι Καθηγητές 2.8, Λέκτορες 3.8 ώρες/ εβδομάδα). Υπάρχει σχετική ισοκατανομή των ωρών διδασκαλίας μεταξύ των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών μαθημάτων με μικρή απόκλιση (0.5-1 ώρα) προς όφελος των προπτυχιακών μαθημάτων. Εξαιρέση σε αυτό αποτελούν οι Λέκτορες, οι οποίοι συνήθως είναι νέα μέλη ΔΕΠ με έντονη ερευνητική δραστηριότητα και μικρή εκπαιδευτική πείρα, και συνεπώς είναι λογικό ο μεγαλύτερος διδακτικός φόρτος τους για ένα μικρό διάστημα να αφορά σε μεταπτυχιακά μαθήματα.

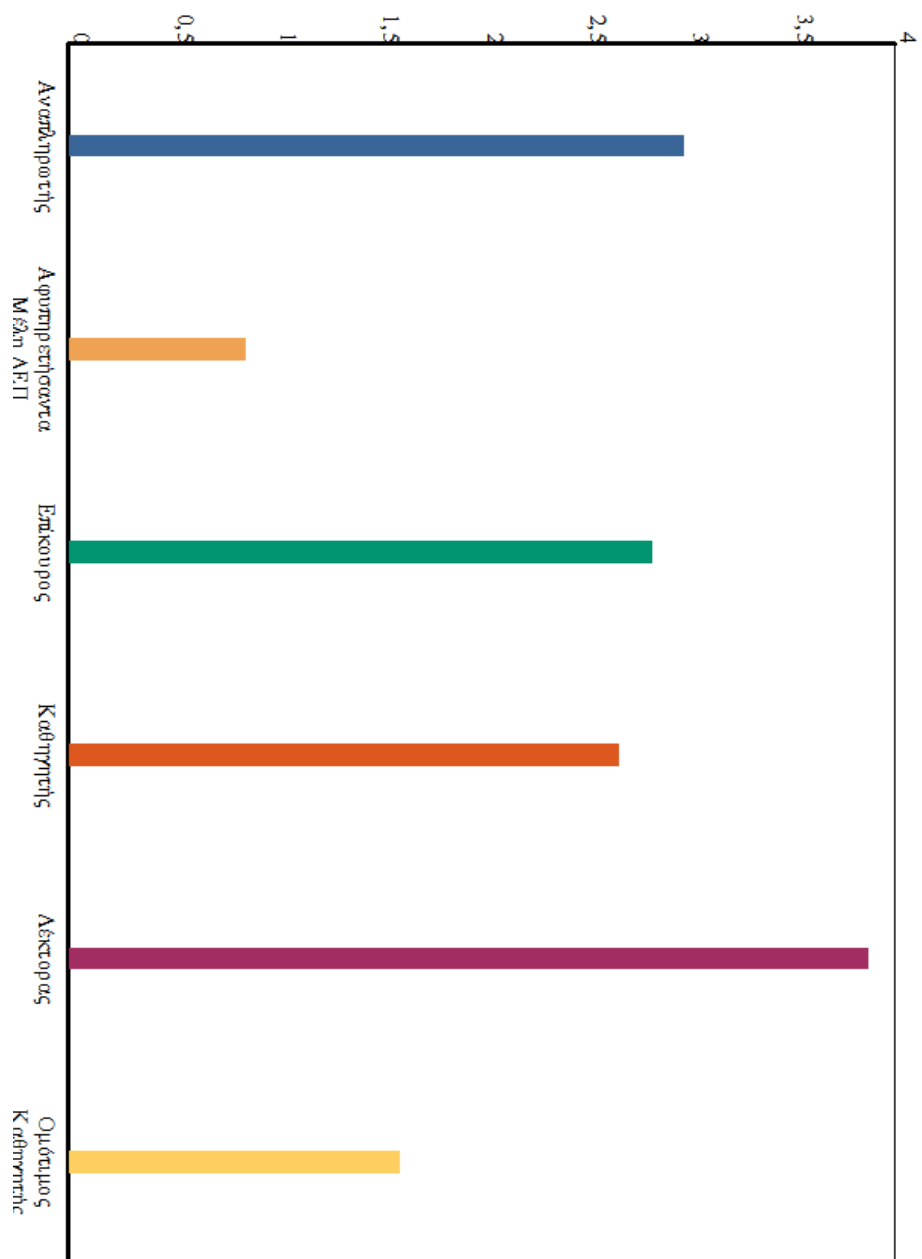
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4
Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο για κάθε βαθμίδα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.5 Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξέμηνο για κάθε Βαθμίδα (ΠΠΣ)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.6 Μέσος όρος ωρών διδασκαλίας ανά εξάμηνο για κάθε Βαθμίδα (ΠΜΣ)

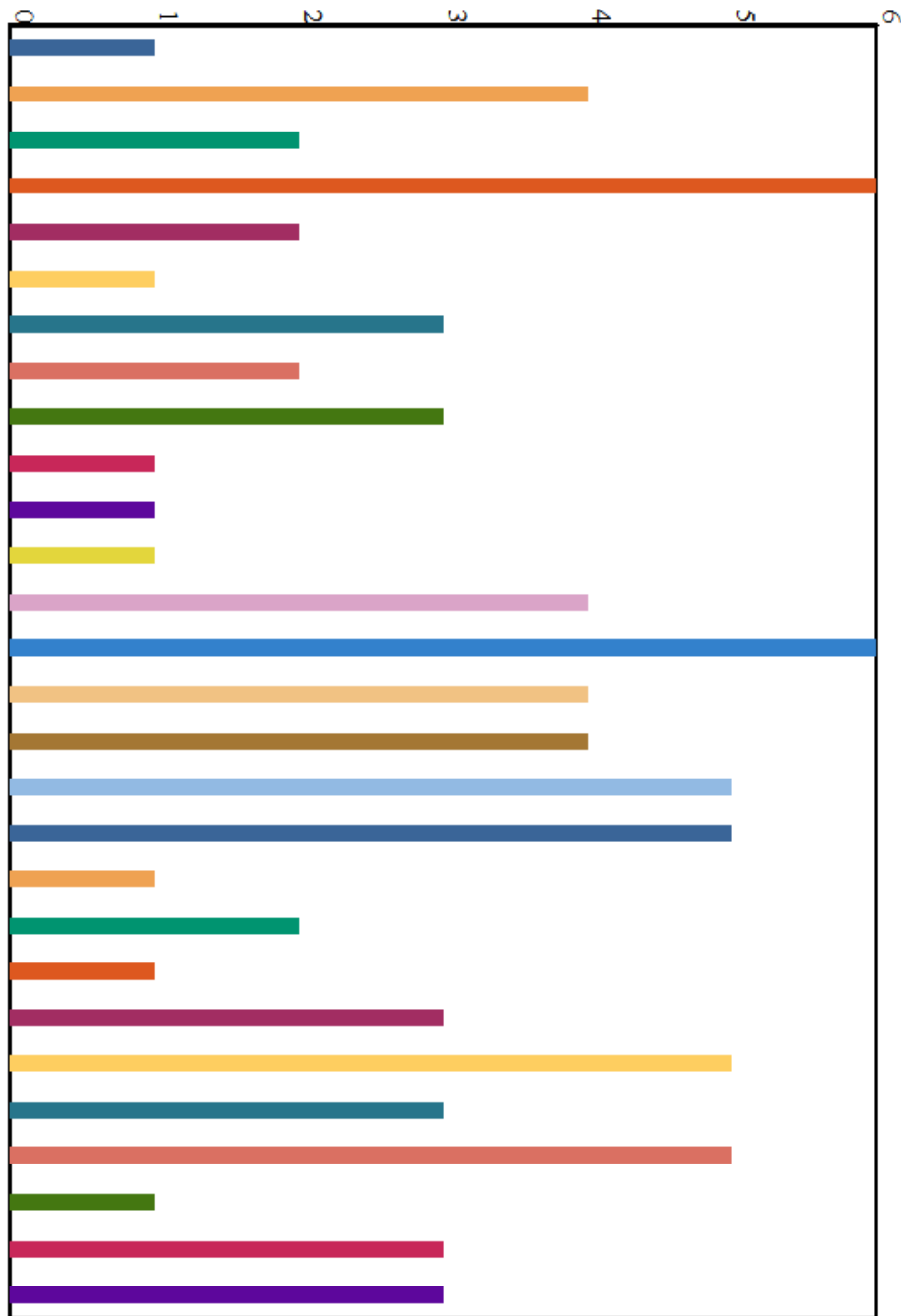

Τα Διαγράμματα 5.7 – 5.12 παρουσιάζουν την κατάσταση ως προς τη συμμετοχή όλων των μελών ΔΕΠ (Διαγράμματα 5.7 και 5.8), των Τομέων (Διαγράμματα 5.9 και 5.10) και των διαφορετικών βαθμίδων (Διαγράμματα 5.11 και 5.12) στην εκπόνηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών κατά το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007. Είναι φανερή η **ανισοκατανομή** του αριθμού των **Πτυχιακών** και **Διπλωματικών** εργασιών **ανά μέλος ΔΕΠ**, που στην πρώτη περίπτωση ο αριθμός αυτός κυμαίνεται από 0 (τα μέλη ΔΕΠ που δεν επέβλεψαν καμία εργασία δεν εμφανίζονται στο αντίστοιχο Διάγραμμα και είναι 13) έως 6, ενώ στη δεύτερη περίπτωση από 0 (20 μέλη ΔΕΠ) έως 16. Το γεγονός αυτό εν μέρει δικαιολογείται από την προτίμηση των φοιτητών σε ορισμένα αντικείμενα και από το διαφορετικό μέγεθος των ερευνητικών ομάδων, δεδομένου ότι οι Υποψήφιοι Διδάκτορες και οι άλλοι ερευνητές εμπλέκονται στη διαδικασία εκπόνησης Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών. Το μέγεθός του όμως είναι τέτοιο (13 μέλη ΔΕΠ δεν επέβλεψαν καμία Πτυχιακή εργασία το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος και 20 καμία Διπλωματική) που στο άμεσο μέλλον, εφόσον η αύξηση των εισακτέων σε 300 συνεχιστεί επί 4 και πλέον έτη, μπορεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στην εκπαιδευτική διαδικασία (θα απαιτούνται περίπου 240 Πτυχιακές εργασίες ανά έτος). Χρειάζεται επομένως **επανασχεδιασμός του τρόπου ανάθεσης Πτυχιακών και Διπλωματικών** εργασιών. Στο Διάγραμμα 5.8 τα ακρόνυμα O_N , αντιστοιχούν σε Ομότιμους Καθηγητές.

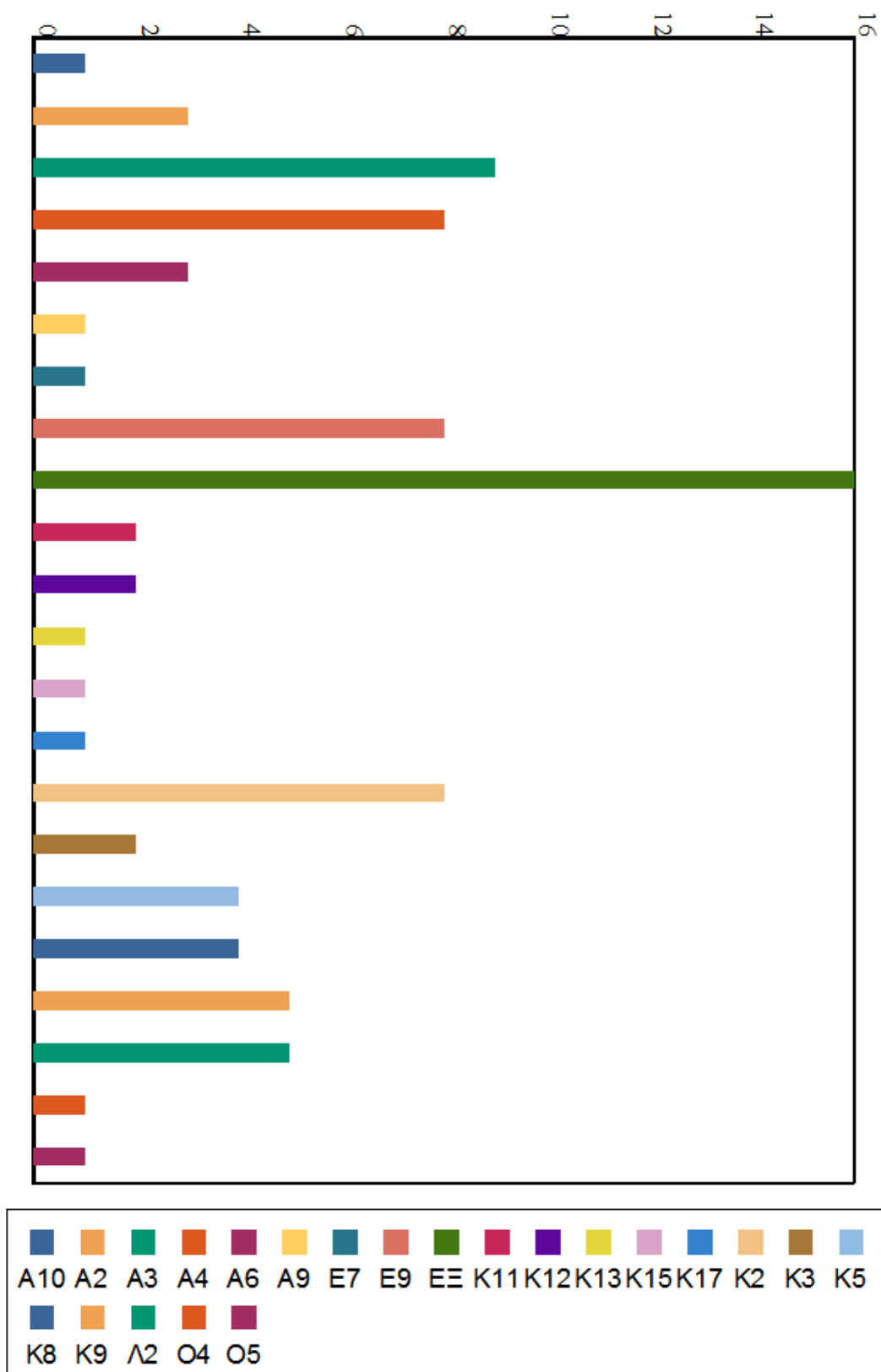
Τα Διαγράμματα 5.9 και 5.10, παρουσιάζουν τη συμμετοχή των Τομέων στην εκπόνηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, αντιστοίχως. Η πρώτη ράβδος από αριστερά αντιστοιχεί για κάθε Τομέα στον αριθμό εργασιών του συγκεκριμένου ακαδημαϊκού έτους, ενώ η δεύτερη στον αριθμό του προηγούμενου. Είναι φανερό ότι οι δύο Τομείς (2^{05} και 3^{05}) συμμετέχουν ισότιμα στην εκπόνηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, ενώ ο 1^{05} Τομέας υπολείπεται εμφανώς. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέλη ΔΕΠ του 2^{00} και του 3^{00} Τομέα είναι διπλάσια από εκείνα του 1^{00} , προκύπτει ότι ο αριθμός των Πτυχιακών εργασιών ανά μέλος ΔΕΠ του 1^{00} Τομέα είναι μικρότερος από το μισό εκείνου των άλλων δύο Τομέων και πολύ μικρότερος όσον αφορά στις Διπλωματικές εργασίες. Το γεγονός αυτό δικαιολογείται εν μέρει από τις προτιμήσεις των φοιτητών σε σχέση με τα αντικείμενα που θεραπεύει ο 1^{05} Τομέας καθώς και από τις ευκαιρίες που έχουν ή επιδιώκουν για χρηματοδότηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους τα μέλη του Τομέα. Από τα Διαγράμματα αυτά παρατηρείται επίσης ότι, σε σχέση με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος, επήλθε μία ισορροπία μεταξύ της συμμετοχής του 2^{00} και του 3^{00} Τομέα στην εκπόνηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών (ο 3^{05} Τομέας είχε κατά το παρελθόν έτος μεγαλύτερη συμμετοχή στις Πτυχιακές, ενώ ο 2^{05} στις Διπλωματικές εργασίες). Η κατηγορία «εξωτερικός» στα διαγράμματα 5.9 – 5.12, αντιστοιχεί στις εργασίες που εκπονήθηκαν υπό την αυτοδύναμη επίβλεψη εξωτερικών διδασκόντων του Τμήματος (π.χ. Διδάσκοντες με βάση το Π.Δ. 407).

Στα Διαγράμματα 5.11 και 5.12, παρουσιάζεται η συμμετοχή των διαφορετικών βαθμίδων στην εκπόνηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, αντιστοίχως. Παρατηρείται ότι οι υψηλότερες βαθμίδες συμμετέχουν με μεγαλύτερα ποσοστά στις δραστηριότητες αυτές του Τμήματος, γεγονός που οφείλεται κυρίως στο μέγεθος των ερευνητικών ομάδων τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.7 Πλήθος προγραμματικών ανά μέλος ΔΕΠ

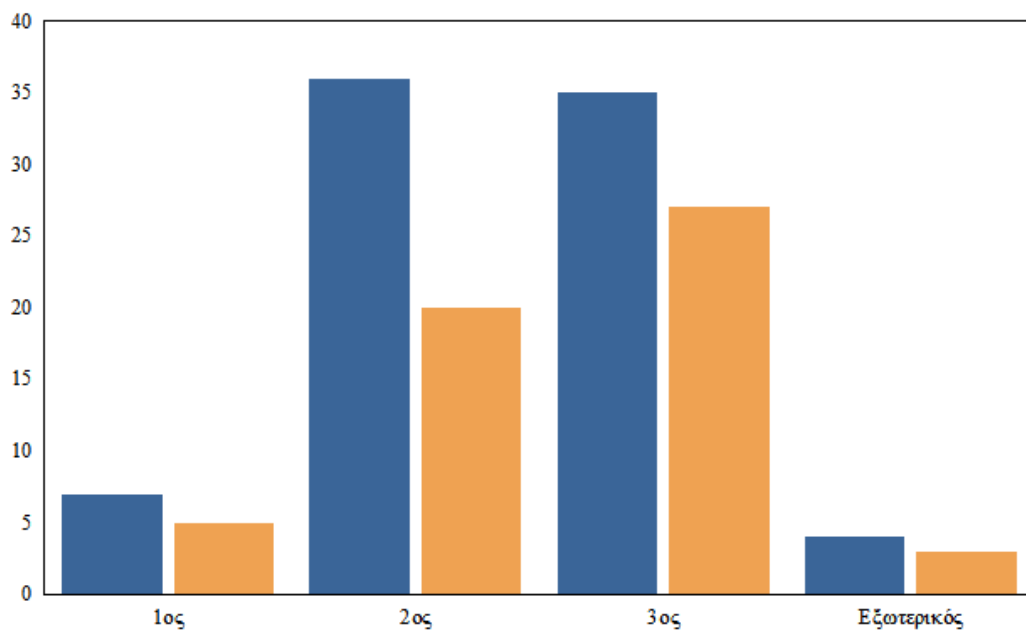

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.8 Παθήθος Αιτλώσιπτικόν σνή ηέλος ΔΕΠΠ

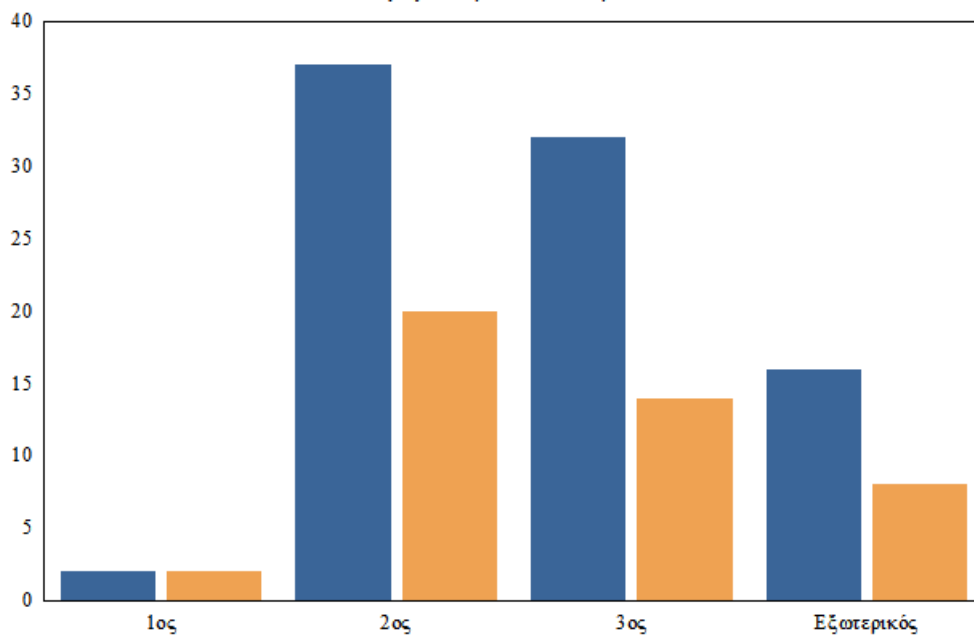
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.9

Πλήθος Πτυχιακών ανά τομέα

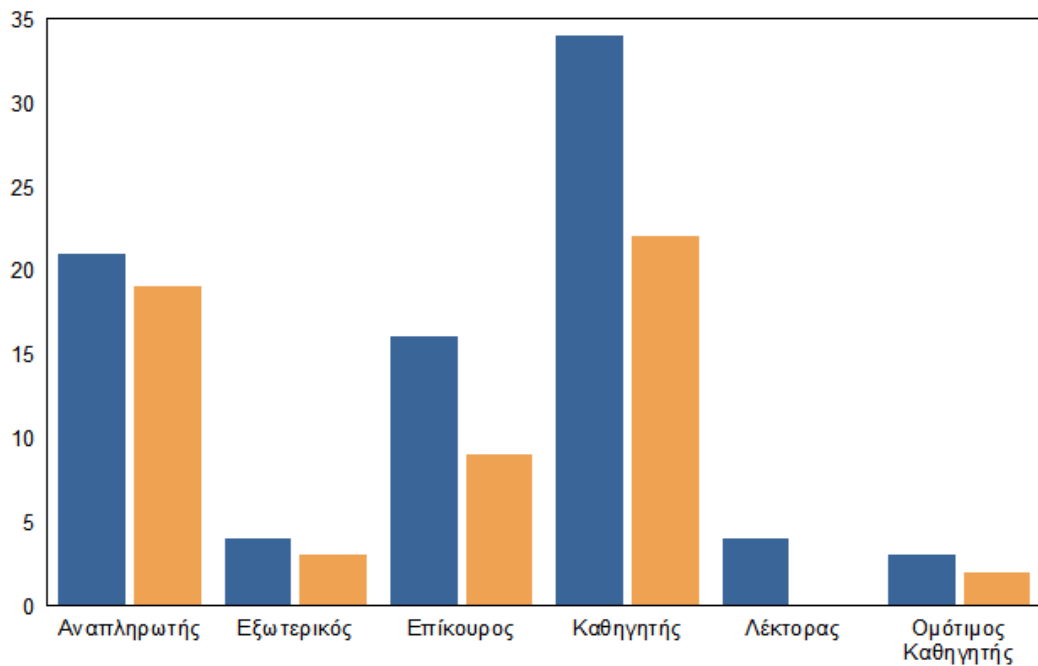

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.10

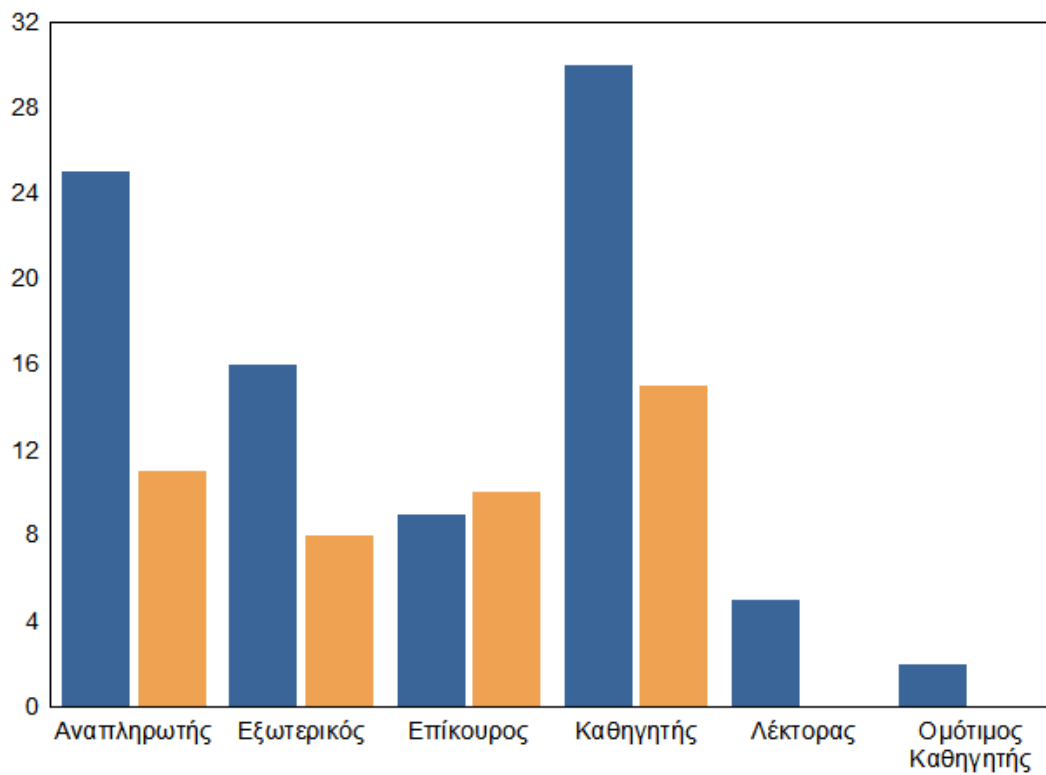
Πλήθος Διπλωματικών ανά τομέα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.11 Πλήθος Πτυχιακών ανά βαθμίδα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.12 Πλήθος Διπλωματικών ανά βαθμίδα

5.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζονται ορισμένα βασικά στοιχεία που σχετίζονται με την επίδοση των φοιτητών από την ίδρυση του Τμήματος μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008.

Στους Πίνακες 5.13 -5.15 παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν στην επίδοση των φοιτητών ως προς το βαθμό Πτυχίου καθώς και το μέσο όρο των βαθμών αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13

Κατανομή αποφοίτων ως προς την επίδοση ανά ακαδημαϊκό έτος αποφοίτησης																				
Έτος αποφοίτησης	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Σύνολο
ΑΡΙΣΤΑ	5	6	2	10	9	10	11	15	6	12	4	8	2	3	0	10	4	4	4	125
ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ	21	22	30	43	52	78	51	53	47	60	66	44	79	84	85	80	98	88	56	1137
ΚΑΛΩΣ	0	0	1	0	0	3	2	4	0	1	2	2	6	9	20	18	17	14	13	112

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.14

Κατανομή πτυχιούχων σε βαθμολογικές κλίμακες ανά έτος αποφοίτησης																			
Έτος αποφοίτησης	5.5 - 6.0	6.0 - 6.5	6.5 - 7.0	7.0 - 7.5	7.5 - 8.0	8.0 - 8.5	8.5 - 9.0	9.0 - 9.5	9.5 - 10.0	5.5 - 6.0	6.0 - 6.5	6.5 - 7.0	7.0 - 7.5	7.5 - 8.0	8.0 - 8.5	8.5 - 9.0	9.0 - 9.5	9.5 - 10.0	
1989	0	0	2	7	9	3	3	2	0	0.00%	0.00%	7.69%	26.92%	34.62%	11.54%	11.54%	7.69%	0.00%	
1990	0	0	2	4	9	7	5	1	0	0.00%	0.00%	7.14%	14.29%	32.14%	25.00%	17.86%	3.57%	0.00%	
1991	0	1	2	6	15	7	1	1	0	0.00%	3.03%	6.06%	18.18%	45.45%	21.21%	3.03%	3.03%	0.00%	
1992	0	0	6	11	17	9	7	2	1	0.00%	0.00%	11.32%	20.75%	32.08%	16.98%	13.21%	3.77%	1.89%	
1993	0	0	8	19	17	8	8	1	0	0.00%	0.00%	13.11%	31.15%	27.87%	13.11%	13.11%	1.64%	0.00%	
1994	0	3	3	26	27	22	9	1	0	0.00%	3.30%	3.30%	28.57%	29.67%	24.18%	9.89%	1.10%	0.00%	
1995	0	2	10	16	17	8	10	1	0	0.00%	3.12%	15.62%	25.00%	26.56%	12.50%	15.62%	1.56%	0.00%	
1996	0	4	19	16	11	7	14	1	0	0.00%	5.56%	26.39%	22.22%	15.28%	9.72%	19.44%	1.39%	0.00%	
1997	0	0	13	15	10	9	6	0	0	0.00%	0.00%	24.53%	28.30%	18.87%	16.98%	11.32%	0.00%	0.00%	
1998	0	1	12	26	14	8	11	1	0	0.00%	1.37%	16.44%	35.62%	19.18%	10.96%	15.07%	1.37%	0.00%	
1999	0	2	14	21	22	9	3	1	0	0.00%	2.78%	19.44%	29.17%	30.56%	12.50%	4.17%	1.39%	0.00%	
2000	0	2	22	12	8	2	8	0	0	0.00%	3.70%	40.74%	22.22%	14.81%	3.70%	14.81%	0.00%	0.00%	
2001	0	6	24	27	22	6	0	2	0	0.00%	6.90%	27.59%	31.03%	25.29%	6.90%	0.00%	2.30%	0.00%	
2002	0	9	29	34	16	5	3	0	0	0.00%	9.38%	30.21%	35.42%	16.67%	5.21%	3.12%	0.00%	0.00%	
2003	2	18	37	23	17	8	0	0	0	1.90%	17.14%	35.24%	21.90%	16.19%	7.62%	0.00%	0.00%	0.00%	
2004	4	14	29	20	23	8	9	1	0	3.70%	12.96%	26.85%	18.52%	21.30%	7.41%	8.33%	0.93%	0.00%	
2005	1	16	47	34	11	6	3	1	0	0.84%	13.45%	39.50%	28.57%	9.24%	5.04%	2.52%	0.84%	0.00%	
2006	1	13	26	30	14	18	4	0	0	0.94%	12.26%	24.53%	28.30%	13.21%	16.98%	3.77%	0.00%	0.00%	
2007	1	12	30	15	8	3	3	1	0	1.37%	16.44%	41.10%	20.55%	10.96%	4.11%	4.11%	1.37%	0.00%	
Σύνολο	9	103	335	362	287	153	107	17	1	0.66%	7.50%	24.38%	26.35%	20.89%	11.14%	7.79%	1.24%	0.07%	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.15

Μέσος όρος βαθμών πτυχίου ανά έτος αποφοίτησης																				
Έτος αποφοίτησης	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Σύνολο
Μέσος όρος βαθμών πτυχίου	7.85	7.94	7.71	7.84	7.69	7.72	7.65	7.54	7.56	7.59	7.48	7.29	7.26	7.16	7.00	7.26	7.07	7.27	7.04	7.39

Στον Πίνακα 5.13 παρουσιάζεται ο αριθμός των φοιτητών που αποφοίτησαν με Άριστα (8.50-10), Λίαν Καλώς (6.50-8.50) και Καλώς (5-6.50) από το 1989 έως το 2007, ενώ στον Πίνακα 5.14 φαίνεται η κατανομή των βαθμών Πτυχίου ανά 0.5 βαθμό για το ίδιο διάστημα. Στο αριστερό τμήμα του Πίνακα φαίνεται ο αριθμός των πτυχιούχων σε κάθε βαθμολογική κλίμακα, ενώ στο δεξιό τμήμα φαίνονται τα αντίστοιχα ποσοστά. Στον Πίνακα 5.15 παρουσιάζεται ο μέσος βαθμός Πτυχίου ανά έτος αποφοίτησης. Ένα 8% των πτυχιούχων του Τμήματος έχει αποφοιτήσει με Καλώς, ενώ τα τελευταία έτη το ποσοστό αυτό έχει τάση να αυξάνεται, ξεπερνώντας το 15%. Υπάρχει μια **καμπή το 2001** αφού μετά το συγκεκριμένο έτος παρατηρείται μια συνεχής αύξηση του ποσοστού αυτού. Η καμπή αυτή φαίνεται να ακολουθεί μετά από 4 έτη την καμπή στο Διάγραμμα 2.5, όπου μετά το 1998 παρατηρείται μια συνεχής **αύξηση των εισακτέων**. Αντίθετη είναι η συμπεριφορά της κατανομής των πτυχιούχων που έχουν αποφοιτήσει με Άριστα. Συνολικά το ποσοστό των πτυχιούχων του Τμήματος με Άριστα είναι 9%, ενώ το ποσοστό αυτό μετά το 2001 μειώνεται από 15%-20% σε 3%-8% ανά έτος. Σημαντικά μικρότερες, αλλά με την ίδια τάση, είναι οι μεταβολές ανά έτος στις βαθμολογικές κλίμακες από 6.5-8. Στη βαθμολογική περιοχή από 8-8.5 η ανά έτος κατανομή παρακολουθεί τη συμπεριφορά της κλίμακας του Άριστα. Ο **μέσος όρος των βαθμών Πτυχίου** τα τελευταία έτη κυμαίνεται γύρω στο **7.1**, ενώ την δεκαετία του 1990 κυμαινόταν γύρω στο 7.5. Τα αποτελέσματα αυτά δεν εξηγούνται αποκλειστικά και μόνο από την αύξηση των εισαγόμενων στο Τμήμα φοιτητών, αλλά θα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του και το γεγονός ότι μετά την αναμόρφωση του 2000, το ΠΠΣ έγινε αισθητά πιο απαιτητικό.

Στον Πίνακα 5.16 φαίνεται η κατανομή των εγγεγραμμένων στο Τμήμα φοιτητών ως προς τον αριθμό των μαθημάτων στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς. Οι φοιτητές είναι ομαδοποιημένοι ως προς το έτος εγγραφής τους. Οι γραμμές του Πίνακα αντιστοιχούν στον αριθμό των μαθημάτων στα οποία οι φοιτητές που περιλαμβάνονται σε κάθε γραμμή έχουν εξετασθεί επιτυχώς, ενώ οι στήλες του Πίνακα στο έτος εγγραφής. Τα στοιχεία του Πίνακα είναι ο αριθμός των φοιτητών που αντιστοιχεί στα χαρακτηριστικά κάθε γραμμής και στήλης. Στην πρώτη γραμμή μετά τα έτη εγγραφής, φαίνονται τα αθροίσματα κάθε στήλης, δηλαδή ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που εισήλθαν στο Τμήμα το συγκεκριμένο έτος (εγγραφής) και παραμένουν μέχρι σήμερα εγγεγραμμένοι. Στο έτος 2008 περιλαμβάνονται μόνο οι φοιτητές που ήταν εγγεγραμμένοι όταν συντάχθηκε η παρούσα Έκθεση, καθώς ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που εισάγονται στο Τμήμα με διάφορους τρόπους (λόγοι υγείας, κατατακτήριες, αλλοδαποί κλπ.) δεν ήταν γνωστός. Από τους 2000 εγγεγραμμένους φοιτητές οι 320, περίπου, έχουν γραφτεί πριν το 2001. Από αυτούς οι 84 έχουν πετύχει σε περισσότερα από 30 μαθήματα, άρα υπάρχουν ισχυρές πιθανότητες να αποφοιτήσουν, ενώ 34 έχουν πετύχει σε περισσότερα από 40 μαθήματα και θα αποφοιτήσουν σχεδόν σίγουρα. Από τους 84 φοιτητές, οι 24 έχουν γραφτεί το 1995 και πριν και οι 5 από αυτούς έχουν πετύχει σε περισσότερα από 40 μαθήματα. Είναι φανερό ότι υπάρχει ένας μικρός αριθμός φοιτητών που αποφοιτά σε διάστημα μεγαλύτερο των 8 ετών και ο συγκεκριμένος Πίνακας δίνει τη δυνατότητα εκτίμησης του αριθμού αυτού (περίπου 60-70).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.16

Κατανομή εγγεγραμμένων φοιτητών ως προς τον αριθμό των επιτυχώς εξετασθέντων μαθημάτων ανά έτος εγγραφής																								
Έτος εγγραφής	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
Παραμένοντες εγγεγραμμένοι	7	11	13	19	14	12	20	26	17	28	23	19	39	27	52	69	122	203	229	255	280	294	288	2067
0	1	1	4	5	6	3	2	8	3	7	4	0	10	3	12	10	5	13	7	21	35	50	288	498
1	1	2	1	2	2	1	1	1	0	1	1	2	4	3	0	2	0	4	10	4	17	37	0	96
2	1	0	2	1	0	1	2	2	0	1	0	0	1	1	1	0	1	4	4	8	20	54	0	104
3	0	0	0	1	1	0	3	0	0	0	1	0	0	1	1	4	1	7	7	8	15	22	0	72
4	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	2	0	1	1	6	7	10	27	0	61
5	0	2	0	1	1	0	0	1	0	0	1	3	0	0	0	1	2	1	3	4	18	23	0	61
6	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	1	2	0	1	0	3	3	6	8	10	16	0	53
7	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	2	0	4	4	10	15	0	44
8	0	0	0	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	4	3	4	13	19	0	48
9	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	2	2	5	17	10	0	40
10	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1	5	4	11	15	20	0	61
11	0	0	0	0	1	0	1	0	2	2	0	1	0	0	2	0	1	4	3	10	14	0	0	41
12	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3	9	3	1	0	23
13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	3	5	6	11	0	0	31
14	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	4	2	13	0	0	25
15	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	2	2	3	2	7	8	0	0	31
16	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	3	1	4	5	9	9	0	0	35
17	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	5	9	14	12	0	0	45
18	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	7	4	9	0	0	0	27
19	0	0	0	0	0	0	0	3	0	1	0	1	1	0	1	0	1	3	4	11	7	0	0	33
20	0	0	0	1	0	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	2	4	5	1	5	0	0	22
21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	2	5	6	4	0	0	22
22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	4	5	11	3	0	0	25
23	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	5	9	0	0	0	18
24	0	0	2	0	1	2	1	1	0	0	1	0	0	1	2	1	0	0	1	12	0	0	0	25
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	2	0	1	1	7	6	2	0	0	22
26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	5	0	0	0	8
27	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	2	8	7	0	0	0	21
28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	3	8	5	0	0	0	19
29	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	3	3	1	6	9	0	0	0	28
30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	0	3	3	6	3	6	0	0	0	25
31	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	2	7	0	0	0	13
32	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	4	4	1	0	0	0	16
33	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	3	5	3	3	0	0	0	20
34	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	7	2	0	0	0	17
35	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3	1	1	1	1	0	2	5	3	1	0	0	0	20
36	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	1	0	1	4	3	1	0	0	0	0	13
37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	2	3	4	3	2	0	0	0	17
38	0	0	0	0	0	1	0	1	2	2	0	1	2	2	4	1	7	2	2	0	0	0	0	27
39	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	2	6	7	4	2	0	0	0	0	27
40	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	1	0	6	2	3	0	4	1	0	0	0	0	21
41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	3	6	0	0	0	0	0	12
42	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1	5	2	5	9	2	4	3	0	0	0	0	0	34
43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4	3	3	4	2	0	0	0	0	0	18
44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	7	8	2	0	0	0	0	20
45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	3	3	0	0	0	0	0	14
46	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	2	2	0	0	0	0	0	8
47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	21	4	0	0	0	0	0	44
48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	10	14	11	0	0	0	0	0	36
49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4	3	0	0	0	0	0	13
50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	5
51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	3
52	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

Στον Πίνακα 5.17 φαίνεται για όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ και για το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008, ο αριθμός των φοιτητών που δήλωσαν κάθε μάθημα, ο αριθμός των φοιτητών που προσήλθαν σε τουλάχιστον μια εξέταση του μαθήματος και ο αριθμός και το ποσοστό των φοιτητών που εξετάστηκαν επιτυχώς. Ο πίνακας αυτός αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για την αναθεώρηση του ΠΠΣ κάθε έτος. Προκύπτει π.χ. ότι σε 15 μαθήματα του Τμήματος προσήλθαν στις εξετάσεις λιγότεροι από 10 φοιτητές ενώ σε 5 από αυτά προσήλθαν από 5 φοιτητές και κάτω. Σε 14 μαθήματα το ποσοστό των φοιτητών που βαθμολογήθηκαν από 9 και πάνω ξεπερνά το 50%. Φαίνονται επίσης τα μαθήματα που επιλέγουν οι φοιτητές από άλλα Τμήματα (σημειώνονται ως Ελεύθερα Μαθήματα).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.17

Επιδόσεις φοιτητών ανά μάθημα για όλες τις περιόδους του ακαδημαϊκού έτους 2007-2008											
					Ποσοστά επιτυχίας ανά βαθμό						
Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσήλθαν στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας	5	6	7	8	9	10	
ΑΝΑΛΥΣΗ Ι	824	456	137	30.04	56.2	20.44	12.41	4.38	5.84	0.73	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΙΙ	795	342	155	45.32	48.39	17.42	15.48	9.03	8.39	1.29	
ΔΙΑΚΡΙΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	636	421	212	50.36	43.4	26.42	15.57	7.55	4.25	2.83	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	658	288	108	37.5	62.04	24.07	11.11	1.85	0.93	0	
ΑΛΓΟΡΙΘΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	215	87	76	87.36	0	7.89	17.11	43.42	28.95	2.63	
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Ι	343	178	178	100	0	0	0	1.69	1.12	97.19	
ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ	223	41	40	97.56	15	5	10	17.5	15	37.5	
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ	114	6	6	100	0	0	33.33	33.33	16.67	16.67	
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ	122	12	7	58.33	0	0	28.57	0	14.29	57.14	
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΙΙ	360	162	162	100	0	0	0	1.85	1.85	96.3	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	451	333	309	92.79	17.8	18.45	18.45	24.27	17.48	3.56	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ	729	439	257	58.54	51.36	14.4	13.23	12.06	4.67	4.28	
ΔΟΜΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	762	358	255	71.23	19.61	16.08	25.1	20	12.55	6.67	
ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ	526	325	208	64	29.33	25	19.71	15.87	7.69	2.4	
ΜΕΤΑΓΛΩΤΙΣΤΕΣ	151	14	14	100	0	14.29	14.29	21.43	7.14	42.86	
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ	136	27	21	77.78	0	19.05	14.29	19.05	33.33	14.29	
ΓΡΑΦΙΚΑ ΙΙ	170	24	15	62.5	20	6.67	6.67	20	13.33	33.33	

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλαβαν στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΙΙ	380	135	75	55.56		21.33	14.67	22.67	14.67	20	6.67
ΣΥΝΑΡΤΗΣΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	121	28	14	50		14.29	14.29	28.57	7.14	28.57	7.14
ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ	757	476	226	47.48		49.56	23.01	12.39	7.08	5.31	2.65
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	294	173	173	100		1.16	0.58	3.47	4.62	27.17	63.01
ΣΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	763	365	183	50.14		40.98	34.97	13.66	4.92	4.37	1.09
ΠΕΔΙΑ ΚΑΙ ΚΥΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	279	67	48	71.64		14.58	14.58	25	27.08	16.67	2.08
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	136	28	14	50		14.29	35.71	28.57	14.29	7.14	0
ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	135	17	15	88.24		13.33	0	6.67	40	26.67	13.33
ΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	186	38	31	81.58		6.45	16.13	19.35	22.58	6.45	29.03
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ	68	8	8	100		0	0	12.5	25	25	37.5
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	227	50	33	66		42.42	12.12	6.06	9.09	3.03	3.03
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	125	9	7	77.78		71.43	14.29	0	0	14.29	0
ΓΡΑΦΙΚΑ Ι	473	240	133	55.42		26.32	16.54	20.3	20.3	12.78	3.76
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	107	6	6	100		0	0	0	33.33	33.33	33.33
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ Ι	603	382	139	36.39		41.73	20.14	14.39	12.23	7.19	4.32
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	224	79	57	72.15		22.81	19.3	31.58	10.53	3.51	12.28
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ	229	24	14	58.33		7.14	21.43	21.43	35.71	14.29	0
ΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	183	9	7	77.78		42.86	14.29	0	28.57	14.29	0
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	352	102	57	55.88		38.6	17.54	22.81	10.53	5.26	5.26
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΥ – ΜΗΧΑΝΗΣ	294	211	165	78.2		5.45	13.94	22.42	42.42	15.76	0
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟ	47	0	0	0		0	0	0	0	0	0

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλαβαν στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΗΜΑΤΟΣ	125	3	3	100		0	0	0	33.33	0	66.67
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	330	233	190	81.55		0.53	1.05	22.63	37.89	26.84	11.05
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	92	5	2	40		0	0	50	0	50	0
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	327	121	74	61.16		33.78	24.32	22.97	12.16	4.05	2.7
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	423	201	201	100		46.27	13.93	34.83	4.98	0	0
ΦΥΣΙΚΗ	668	367	170	46.32		44.71	35.29	10	5.88	4.12	0
ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	679	407	201	49.39		18.91	26.87	22.89	16.42	9.95	4.98
ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ- ΟΠΤΙΚΗ	697	490	241	49.18		43.15	26.97	14.94	8.71	5.81	0.41
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	503	274	274	100		2.92	6.93	28.83	33.94	18.98	8.39
ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	530	348	225	64.66		31.56	24	20.44	12.44	6.22	5.33
ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	717	380	257	67.63		10.89	15.18	22.57	23.35	17.9	10.12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	623	301	196	65.12		35.71	19.39	17.86	15.31	8.16	3.57
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	425	166	158	95.18		17.09	20.25	15.82	22.15	16.46	8.23
ΑΡΧΕΣ ΓΛΩΣΣΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	168	28	18	64.29		5.56	11.11	16.67	33.33	22.22	11.11
ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	134	37	25	67.57		8	16	28	24	24	0
ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΚΥΚΛΩΜΑΤΩΝ	122	19	12	63.16		33.33	8.33	8.33	41.67	0	8.33
ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΗΜΑΤΟΣ	205	83	57	68.67		17.54	12.28	21.05	14.04	21.05	14.04
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	343	209	206	98.56		30.58	28.64	28.16	8.25	3.88	0.49

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλθον στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	314	185	169	91.35		2.37	4.73	14.79	15.98	17.16	44.97
ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	122	3	3	100		0	0	0	33.33	66.67	0
ΚΥΜΑΤΟΔΗΓΟΙ, ΓΡΑΜΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ	161	21	16	76.19		25	18.75	6.25	12.5	31.25	6.25
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝ. ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΚΥΚΛΩΜ.	64	8	8	100		0	12.5	25	25	25	12.5
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	449	160	160	100		10	35	23.12	10.62	8.12	13.12
ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΑ	315	45	43	95.56		11.63	9.3	20.93	18.6	16.28	23.26
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	248	45	45	100		0	0	6.67	33.33	46.67	13.33
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΩΝ	339	223	222	99.55		14.41	22.07	26.58	19.37	15.32	2.25
ΜΗ ΓΡΑΜΜΙΚΗ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	43	5	3	60		0	0	0	0	33.33	66.67
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ	349	212	145	68.4		11.03	5.52	19.31	26.21	27.59	10.34
ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	52	8	8	100		12.5	25	37.5	12.5	12.5	0
ΘΕΩΡΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	388	258	169	65.5		48.52	20.71	14.79	11.83	2.96	1.18
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΣΤΡΑΦΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ	641	292	194	66.44		35.57	17.53	15.98	12.89	9.79	8.25
ΛΟΓΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ	655	395	184	46.58		38.04	17.93	15.22	10.87	10.87	7.07
ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	652	410	160	39.02		31.88	26.25	23.12	14.38	1.88	2.5
ΘΕΩΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΩΔΙΚΩΝ	363	180	105	58.33		28.57	24.76	21.9	10.48	13.33	0.95
ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	149	22	14	63.64		21.43	14.29	21.43	7.14	35.71	0
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΩΝ ΣΗΜΑΤΩΝ	238	50	31	62		41.94	9.68	22.58	9.68	16.13	0
ΟΠΤΙΚΟΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ	146	23	18	78.26		22.22	27.78	16.67	0	22.22	11.11
ΑΣΥΡΜΑΤΕΣ ΖΕΥΞΕΙΣ	144	21	17	80.95		41.18	17.65	17.65	11.76	11.76	0
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	241	106	103	97.17		11.65	4.85	7.77	15.53	27.18	33.01

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλαβαν στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΙΙ	399	273	138	50.55		33.33	21.74	22.46	13.04	8.7	0.72
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	338	198	196	98.99		5.61	10.2	28.06	23.47	10.71	21.94
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	140	83	83	100		3.61	1.2	0	20.48	54.22	20.48
ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	64	9	8	88.89		0	0	0	62.5	25	12.5
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ	338	221	220	99.55		14.09	22.27	26.36	19.55	15.45	2.27
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	343	159	67	42.14		40.3	11.94	11.94	13.43	11.94	10.45
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	327	178	113	63.48		13.27	20.35	16.81	21.24	11.5	16.81
ΠΡΟΗΓΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΛΓΟΡΙΘΜΩΝ	88	15	12	80		0	33.33	8.33	8.33	8.33	41.67
ΘΕΩΡΙΑ ΑΡΙΘΜΩΝ	499	319	178	55.8		31.46	19.1	16.29	12.92	10.67	9.55
ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΞΟΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	165	25	24	96		8.33	8.33	16.67	16.67	29.17	20.83
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΚ/ΝΙΩΝ & ΕΠΕΞ/ΣΙΑΣ ΣΗΜΑΤΟΣ (ΘΕΩΡΙΑ & ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ)	61	0	0	0		0	0	0	0	0	0
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠ/ΝΙΩΝ & ΕΠ/ΣΙΑΣ ΣΗΜΑΤΟΣ(ΠΡΟΗΓ/ΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΕΠ/ΝΙΩΝ)	63	0	0	0		0	0	0	0	0	0
ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	24	24	24	100		0	20.83	0	0	20.83	58.33
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	5	5	5	100		0	0	0	0	80	20
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	113	113	113	100		0	0	4.42	19.47	38.94	37.17
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	100	0	0	0

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλθον στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (ΣΑ 120) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	4	4	4	100		0	0	0	0	0	100
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	100	0
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ: ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	45	45	45	100		0	0	4.44	44.44	35.56	15.56
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΣΧΟΛΕΙΟΥ – ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	103	103	101	98.06		5.94	5.94	10.89	14.85	18.81	43.56
ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΑΛΓΕΒΡΙΚΗ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	100	0	0	0
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (ΦΛ -21) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΩΝ, ΔΙΑΦΕΡΟΝΤΩΝ, ΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	100	0
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΜΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΙΚΕΣ ΕΞΙΣΩΣΕΙΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ (ΦΛ-81) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ Ι (ΦΣ 02) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	6	6	6	100		0	0	0	0	83.33	16.67
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (ΦΒ 01) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	2	2	2	100		0	0	0	0	0	100

Μάθημα	Εγγεγραμμένοι	Προσέλαβαν στις εξετάσεις	Επιτυχόντες	Ποσοστό επιτυχίας		5	6	7	8	9	10
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (ΦΒ 24) (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	2	2	2	100		0	0	0	0	0	100
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΙΙ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	41	40	40	100		0	0	0	0	0	100
ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ & Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	49	35	35	100		2.86	0	5.71	5.71	14.29	71.43
ΝΟΜΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3	3	3	100		0	0	0	0	33.33	66.67
ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ, ΗΘΙΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ ΣΤΗ ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΑΛΓΕΒΡΙΚΗ ΤΟΠΟΛΟΓΙΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΜΠΥΛΩΝ & ΕΠΙΦΑΝΕΙΩΝ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	100	0
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	100	0	0
ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	1	1	1	100		0	0	0	0	0	100
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	2	2	2	100		0	0	0	0	0	100
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ (ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΜΑΘΗΜΑ)	5	5	5	100		0	0	0	0	0	100

5.3 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Ενώ οι τρεις Τομείς του Τμήματος έχουν την κύρια επιστημονική και διδακτική ευθύνη του εκπαιδευτικού έργου, η οργάνωση και η υποστήριξη του γίνεται κατά κύριο λόγο από το Λογοθέσιο του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, το Λογοθέσιο της Βιβλιοθήκης και του Ψηφιακού Υλικού, το Λογοθέσιο των Συστημάτων Πληροφορικής και των Οπτικοακουστικών Μέσων και τα Γραφεία Υποστήριξης Εκπαιδευτικής Διαδικασίας, που αποτελούν θεσμοθετημένες μονάδες του Τμήματος από τον Εσωτερικό του Κανονισμό.

Οι κύριες αρμοδιότητες του *Λογοθεσίου του Προγράμματος Σπουδών* ως προς την **οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας** είναι η κατάρτιση και παρακολούθηση του ωρολογίου προγράμματος, η κατάρτιση του προγράμματος εξετάσεων, ο προγραμματισμός και η διάθεση των αιθουσών διδασκαλίας, η επίλυση σε συνεννόηση με τους εκπροσώπους των φοιτητών, τυχόν προβλημάτων που προκύπτουν κατά τη διάρκεια των εξαμήνων, η συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και ο συντονισμός της διαδικασίας αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, η έκδοση του Οδηγού Σπουδών και ο συντονισμός της κινητικότητας των φοιτητών (π.χ. Erasmus) και της πρακτικής άσκησης.

Το *Λογοθέσιο Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού* έχει την ευθύνη για τη συγκέντρωση και καταχώρηση Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, την επικοινωνία με τη Βιβλιοθήκη της Σχολής και άλλες βιβλιοθήκες, τη συγκέντρωση των βασικών εκπαιδευτικών βιβλίων για τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές και την ανάπτυξη και διαχείριση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

Το *Λογοθέσιο Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων* έχει την ευθύνη κυρίως τεχνολογικών θεμάτων όπως η διαχείριση, η αναβάθμιση και η λειτουργία όλων των υπολογιστικών συστημάτων (εργαστηρίων, αιθουσών διδασκαλίας) και των εποπτικών μέσων, η διαχείριση και η αναβάθμιση του εκπαιδευτικού λογισμικού και η ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους φοιτητές.

Τα *Γραφεία Υποστήριξης της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας* ασχολούνται με τη διαχείριση των διδακτικών συγγραμμάτων, την οργάνωση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που βρίσκεται στο διαδίκτυο και την προμήθεια και διάθεση της γραφικής ύλης και του υλικού συντήρησης των υπολογιστικών συστημάτων και των εποπτικών μέσων.

Η **επικοινωνία** των μελών ΔΕΠ με τους **φοιτητές** είναι **ικανοποιητική** και δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα. Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ βρίσκονται στους χώρους του Τμήματος πολλές ώρες σε καθημερινή βάση (πολύ περισσότερες από τις 20 ώρες εβδομαδιαίως που απαιτεί ο νόμος) και το καθένα από αυτά έχει καθορίσει τον τρόπο επικοινωνίας με τους φοιτητές του.

Σε γενικές γραμμές το σύστημα οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε πριν 8 έτη, λειτουργεί σήμερα ικανοποιητικά, παρόλο που χρειάστηκε περίπου μια πενταετία προσαρμογής και στελέχωσης. Τα βασικότερα προβλήματα στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι η αδυναμία, κυρίως λόγω έλλειψης σταθερών αιθουσών διδασκαλίας, για ένα **εκ των προτέρων προγραμματισμό** (π.χ. σε βάθος μιας διετίας ή τριετίας) του βασικού κορμού του ωρολογίου προγράμματος και του

προγράμματος εξετάσεων. Από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, οπότε και θα έχουν ολοκληρωθεί όλες οι αίθουσες διδασκαλίας του Τμήματος, αυτό θα είναι πλέον δυνατό.

5.4 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Την τελευταία πενταετία το Τμήμα έδωσε μεγάλο βάρος στην ανάπτυξη ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού σε όλα σχεδόν τα μαθήματα. Αναπτύχθηκαν έτσι Σημειώσεις σε ψηφιακή μορφή, διαφάνειες σε ppt για τις διαλέξεις των μαθημάτων, ασκήσεις σε ψηφιακή μορφή αλλά και αλληλεπιδραστικό υλικό. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του υλικού βρίσκεται στο **διαδίκτυο** και είναι προσβάσιμο μέσω της πλατφόρμας **eclass** (<http://eclass.di.uoa.gr>) ή άλλων ιστότοπων οι οποίοι έχουν σύνδεσμο στο eclass όπου βρίσκονται οι βασικές πληροφορίες για όλα τα μαθήματα του Τμήματος (περιεχόμενο, σκοπός, συγγράμματα και βιβλιογραφία, τρόπος αξιολόγησης, σχέδιο διαλέξεων, κλπ.). Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το **2006** παρήχθησαν **3** διδακτικά βιβλία, **8** εργαστηριακές Σημειώσεις, **27** Σημειώσεις μαθημάτων σε ψηφιακή μορφή και ψηφιακές διαφάνειες για διαλέξεις **29** μαθημάτων. Αντίστοιχα, το **2007** παρήχθησαν **1** διδακτικό βιβλίο, **8** εργαστηριακές Σημειώσεις, **11** Σημειώσεις μαθημάτων σε ψηφιακή μορφή και ψηφιακές διαφάνειες για διαλέξεις **12** μαθημάτων. Τέλος το **2008** παρήχθησαν **3** διδακτικά βιβλία, **8** εργαστηριακές Σημειώσεις, **9** Σημειώσεις μαθημάτων σε ψηφιακή μορφή και ψηφιακές διαφάνειες για διαλέξεις **11** μαθημάτων. Επιπλέον, αναπτύχθηκε και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό για διαδικτυακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα σε **3** μαθήματα. Πρακτικά, την περίοδο αυτή έγινε μετάπτωση σε ψηφιακή μορφή σχεδόν όλου του εκπαιδευτικού υλικού των μαθημάτων του Τμήματος. Επίσης, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το 2006 αξιολογήθηκαν από τριμελείς επιτροπές όλα τα συγγράμματα του ΠΠΣ.

5.5 ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο που αφορά στην παρουσίαση του Τμήματος, το Τμήμα διαθέτει στους χώρους του ένα Αμφιθέατρο χωρητικότητας 320 θέσεων, 3 αίθουσες 110 – 120 θέσεων (οι 2 από αυτές είναι διαθέσιμες από το δεύτερο εξάμηνο του 2009, ενώ προβλέπεται προοδευτικά να καταργηθεί η παλαιότερη που δεν πληροί ικανοποιητικά τους όρους ασφαλείας), 2 αίθουσες 70 θέσεων, 1 αίθουσα 50 θέσεων και 4 αίθουσες 20 – 30 θέσεων. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα οπτικά μέσα και οπτικοακουστικό εξοπλισμό κατάλληλο για διδασκαλία με χρήση Η/Υ. Οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά την περίοδο των μαθημάτων, είναι πρακτικά πλήρως κατειλημμένες από τις 9:00 – 19:00 καθημερινά, ενώ κάποιες από αυτές είναι κατειλημμένες μέχρι τις 21:00, κυρίως για μεταπτυχιακά μαθήματα. Τους επόμενους μήνες πρόκειται να ολοκληρωθεί η ανέγερση ενός **Αναγνωστηρίου** 220 θέσεων με σύγχρονο εξοπλισμό Πληροφορικής και Επικοινωνιών και πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες.

Η εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών γίνεται σε 2 εργαστήρια Η/Υ, 30 και 15 θέσεων εργασίας αντιστοίχως, ένα εργαστήριο UNIX 30 θέσεων εργασίας, ένα εργαστήριο για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές 15 θέσεων εργασίας και σε ένα αριθμό εξειδικευμένων εργαστηρίων (Ηλεκτρονικής, Λογικής Σχεδίασης, Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών, Ψηφιακών Επικοινωνιών, Οπτικών Επικοινωνιών, Ψηφιακής Επεξεργασίας φωνής, κλπ.). Πρόσφατα έχει αποκτηθεί άρτιος πληροφοριακός εξοπλισμός με εξειδικευμένους

εξυπηρετητές και κατάλληλο λογισμικό για πολλών τύπων εφαρμογές. Έχει επίσης αναπτυχθεί σύγχρονη δικτυακή υποδομή στα πλαίσια του Πανεπιστημιακού δικτύου. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι θέσεις εργασίας είναι τα τελευταία έτη σαφώς ανεπαρκείς λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών. Μετά την ολοκλήρωση του νέου ορόφου του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος, δημιουργούνται νέοι εργαστηριακοί χώροι (Δικτύων, VLSI, Μικροκυμάτων, Υπολογιστικών Συστημάτων, Θεωρητικής Πληροφορικής, κλπ.) για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές. Τα νέα αυτά εργαστήρια αναμένεται να λειτουργήσουν από το 2010.

5.6 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ, ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Το **75%** των μαθημάτων του ΠΠΣ (22 από τα 25 μαθήματα του Κορμού, 13 από τα 16 μαθήματα της Θεωρητικής Πληροφορικής, 12 από τα 16 μαθήματα των Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών και 10 από τα 21 μαθήματα των Επικοινωνιών και της Επεξεργασίας Σήματος) προβλέπουν συγκεκριμένες ώρες για τη **φροντιστηριακή άσκηση** των φοιτητών. Στα μαθήματα του Κορμού και όπου αυτό είναι δυνατόν (από άποψη διαθέσιμου προσωπικού και αιθουσών), τα φροντιστήρια γίνονται σε μικρότερα τμήματα. Το ίδιο ισχύει και για λίγα Βασικά μαθήματα των Κατευθύνσεων. **Εργαστηριακή άσκηση** των φοιτητών προβλέπεται σε πολύ λιγότερα μαθήματα, που περίπου αντιστοιχούν στο **30%** του συνόλου των μαθημάτων (5 μαθήματα του Κορμού, 2 μαθήματα της Θεωρητικής Πληροφορικής, 4 μαθήματα των Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών και 12 μαθήματα των Επικοινωνιών και της Επεξεργασίας Σήματος). Μόλις ολοκληρωθεί η διαμόρφωση των νέων εργαστηριακών χώρων (προβλέπεται μέσα στο 2009), οι Τομείς έχουν προγραμματίσει τη δημιουργία **εργαστηριακών ασκήσεων σε άλλα 10 προπτυχιακά** μαθήματα (4 στη Θεωρητική Πληροφορική, 2 στα Υπολογιστικά Συστήματα και Εφαρμογές και 4 στις Επικοινωνίες και Επεξεργασία Σήματος) και σε αρκετά **Μεταπτυχιακά** μαθήματα (περίπου 12).

Πέραν της μέχρι σήμερα έλλειψης χώρων, η οποία φαίνεται ότι από το 2010 θα έχει αντιμετωπιστεί σε ένα ικανοποιητικό βαθμό, η δυνατότητα εργαστηριακής άσκησης των φοιτητών περιορίζεται σημαντικά από την έλλειψη, έως ουσιαστική **ανυπαρξία**, του αντίστοιχου **Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού** – ΕΕΔΙΠ (ένας μόνο ΕΕΔΙΠ σε αντικείμενα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών). Όπως έχει ήδη αναφερθεί το γεγονός αυτό αποτελεί ένα από τα **σημαντικότερα προβλήματα** του Τμήματος. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα ως προς την εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών είναι ο μεγάλος αριθμός εισακτέων, που κυρίως οφείλεται στο νέο σύστημα (από το 2004) μετεγγραφών (το 2007 ήταν 170 εισακτέοι απευθείας με εισαγωγικές εξετάσεις και περίπου 140 με άλλους τρόπους, εκ των οποίων οι 105 με μετεγγραφές). Το γεγονός αυτό απαιτεί τη δημιουργία πολλών τμημάτων (7-10) για τα εργαστήρια των μαθημάτων Κορμού που ισοδυναμεί με 20 - 30 ανθρωπόωρες ανά εβδομάδα ανά μάθημα (δηλαδή ένας ΕΕΔΙΠ για κάθε 3 μαθήματα Κορμού). Αυτό οδηγεί στην ανάγκη για τουλάχιστον 5 νέες θέσεις ΕΕΔΙΠ (σχηματικά, 2 για τα 6 μαθήματα Κορμού και 3 για τα 27 μαθήματα των 3 Κατευθύνσεων που προβλέπουν εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών). Ο παραπάνω υπολογισμός προβλέπει 4-5 μαθήματα ανά ΕΕΔΙΠ ανά εξάμηνο και έξι ώρες ανά εβδομάδα ανά μάθημα. Είναι προφανές ότι πρόκειται για την ελάχιστη απαίτηση. Πέραν των παραπάνω όμως, ο μεγάλος αριθμός εισακτέων και άρα ο μεγάλος αριθμός τμημάτων

στα εργαστήρια, δημιουργεί και ανυπέρβλητα προβλήματα στο **χρονοπρογραμματισμό** των εργαστηρίων στο πλαίσιο του ωρολογίου προγράμματος των φοιτητών.

Όσον αφορά στα φροντιστήρια των μαθημάτων, αυτό φαίνεται να μπορεί να επιλυθεί σε ένα αποδεκτό βαθμό με τη συμμετοχή των Υποψηφίων Διδασκτόρων και Ερευνητών στη εκπαιδευτική διαδικασία μέσω του **συστήματος παροχής έργου**, εφόσον αυτό εφαρμοστεί όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό του Τμήματος. Ο Κανονισμός αυτός, αν και ισχύει περισσότερο από 15 χρόνια, **δεν** έχει μέχρι σήμερα **εφαρμοστεί πλήρως**, διότι το ίδιο το Τμήμα δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθεί πλήρως στις υποχρεώσεις του. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών υποδομών και του οργανωτικού σχήματος (που και αυτό ισχύει περισσότερο από 5 χρόνια), θα είναι δυνατή η πλήρης εφαρμογή των σχετικών Κανονισμών.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στα περισσότερα μαθήματα απαιτείται η εκπόνηση σχετικών **εργασιών** ή η επίλυση **ασκήσεων** για την εμπέδωση της ύλης. Παρόλο που η διαδικασία αυτή έχει αποδώσει θετικά αποτελέσματα και οι φοιτητές φαίνεται να θεωρούν ότι ωφελούνται, υπάρχει ένα σημαντικό πρόβλημα ως προς το **συντονισμό** και τη συνεννόηση των διδασκόντων στο ίδιο εξάμηνο σπουδών σχετικά με τις **ημερομηνίες παράδοσης** των εργασιών και ασκήσεων. Αυτό έχει συχνά σαν αποτέλεσμα τη σύμπτωση των ημερομηνιών αυτών σε περισσότερα μαθήματα και κατά συνέπεια τη συσσώρευση της προσπάθειας των φοιτητών σε συγκεκριμένες περιόδους.

5.7 ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ – ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ

Στα 4 έτη σπουδών είναι εγγεγραμμένοι σήμερα 1200 φοιτητές (δεν περιλαμβάνονται οι φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι περισσότερα από τέσσερα έτη), εάν όμως υπολογίσει κανείς με το μέσο φοιτητή (που ορίζεται με βάση τη μέση διάρκεια σπουδών των 5.5 ετών), οι ενεργοί προπτυχιακοί φοιτητές είναι περίπου 1500. Οι ενεργοί μεταπτυχιακοί φοιτητές όλων των ΠΜΣ του Τμήματος είναι περίπου 200. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι στην παρούσα φάση 40 και εκκρεμεί ο διορισμός ή η εκλογή άλλων 6 μελών ΔΕΠ. Υπολογίζοντας ότι η δύναμη του Τμήματος σε μέλη ΔΕΠ θα είναι ίση με 46, γεγονός που αποτελεί την πλέον αισιόδοξη εκδοχή (δεδομένου ότι πάντα κάποια θέση χηρεύει λόγω συνταξιοδότησης ή άλλου λόγου και συχνά κάποιο μέλος ΔΕΠ απουσιάζει με εκπαιδευτική άδεια ή αναστολή καθηκόντων για κατοχή δημόσιας θέσης), η αναλογία μελών ΔΕΠ και **προπτυχιακών** φοιτητών θα είναι **1 προς 33**, ενώ θα είναι **1 προς 4** για τους **μεταπτυχιακούς** φοιτητές. Η αναλογία αυτή σήμερα είναι **1 προς 38** για τους προπτυχιακούς φοιτητές και **1 προς 5** για τους μεταπτυχιακούς. Δεδομένου ότι αποφοιτά περίπου το 80% των εισαγομένων φοιτητών, αυτό αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε **5 Πτυχιακές** εργασίες και **2 Διπλωματικές** εργασίες **ανά μέλος ΔΕΠ** κάθε έτος. Στον Πίνακα 5.18 φαίνεται η εξέλιξη της αναλογίας των **εγγεγραμμένων** φοιτητών ως προς τα μέλη ΔΕΠ, από το 1989 έως το 2008. Η αναλογία αυτή συνεχώς αυξάνεται και γίνεται **51.6 το 2008** από **15.5** που ήταν **το 1989**, δηλαδή υπερτριπλασιάστηκε. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι οι ενεργοί φοιτητές το 1989 ταυτίζονταν με τους εγγεγραμμένους, ενώ οι ενεργοί φοιτητές το 2008 είναι τα τρία τέταρτα (¾) των εγγεγραμμένων, η αναλογία των μελών ΔΕΠ ως προς τους **ενεργούς** φοιτητές από **1 προς 15** το **1989** έφτασε το **1 προς 38** το **2008**, δηλαδή υπερδιπλασιάστηκε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.18

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Φοιτητές του ΠΠΣ που διατηρούν τη φοιτητική ιδιότητα	279	346	411	482	509	539	546	592	624	706	764	871	1012	1122	1235	1357	1474	1682	1833	2065
Μέλη ΔΕΠ	19	21	23	23	26	27	28	29	31	30	33	34	34	35	37	39	41	40	39	40
Εγγεγραμμένοι Φοιτητές / μέλος ΔΕΠ	15,5	17,3	18,7	21,9	20,4	20,7	20,2	21,9	20,8	24,3	23,2	25,6	29,8	32,1	33,4	34,8	36,0	42,1	47,0	51,6

Η αναλογία μελών ΔΕΠ και προπτυχιακών φοιτητών είναι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή εμπειρία, σημαντικά μικρή. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η αναλογία μαθημάτων (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και υποστηρίξης άλλων Τμημάτων) ανά μέλος ΔΕΠ είναι περίπου 4 και αυτό μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτό, ο βέλτιστος τρόπος επίλυσης του προβλήματος αυτού φαίνεται να είναι η **μείωση των εισαγομένων φοιτητών**, που πρακτικά επιτυγχάνεται με την κατάργηση ή τον εξορθολογισμό των μετεγγραφών. Εξάλλου, η ανάγκη αύξησης του αριθμού των μελών ΔΕΠ προκύπτει κυρίως από την ανάγκη χωρισμού των θεωρητικών διαλέξεων των μαθημάτων Κορμού σε περισσότερα τμήματα λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών που τα παρακολουθούν (ιδανικά 300). Η κατάργηση και μόνο των μετεγγραφών, θα βελτίωνε σημαντικά την αναλογία μελών ΔΕΠ και προπτυχιακών φοιτητών σε 1/19, θα ελαχιστοποιούσε την ανάγκη ύπαρξης πολλών τμημάτων στα θεωρητικά μαθήματα, θα μείωνε τα εργαστηριακά τμήματα των μαθημάτων Κορμού από (κατά μέσο όρο) 8 σε 5 και θα αλάφρυνε το ωρολόγιο πρόγραμμα, ώστε σε ορισμένες περιπτώσεις να μην προσομοιάζει με εκείνο νυχτερινού σχολείου. Φυσικά, όλα αυτά θα είχαν εμμέσως πολύ θετική επίπτωση στην απόδοση των φοιτητών και τον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό του χρόνου τους. Σημειώνεται εδώ, ότι **οι πιστώσεις για την εκπαίδευση των φοιτητών που μετεγγράφονται** δεν μεταφέρονται στο Τμήμα, αλλά **παραμένουν στα ιδρύματα** αρχικής προέλευσής τους. Από τους φοιτητές που μετεγγράφονται από Τμήματα Πληροφορικής Πανεπιστημίων της περιφέρειας σε Τμήματα Πληροφορικής Πανεπιστημίων του λεκανοπεδίου Αττικής, το **75%** προτιμούν το **Πανεπιστήμιο Αθηνών** (δηλαδή από τους 150 περίπου ανά έτος οι 110). Για το λόγο αυτό το Τμήμα πρότείνει οι **μετεγγραφές** από τα Πανεπιστήμια της περιφέρειας (που γίνονται για κοινωνικούς λόγους) να **κατανέμονται** στα Πανεπιστήμια της Αττικής **αναλογικά** με τον αριθμό των **εισακτέων** τους. Το Υπουργείο Παιδείας **αρνήθηκε** να υιοθετήσει ένα τέτοιο μέτρο.

5.8 ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Ο Θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή έχει υιοθετηθεί από το Τμήμα πριν από 7 περίπου έτη, τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Ενώ όμως σε μεταπτυχιακό επίπεδο ο θεσμός αυτός λειτουργεί ικανοποιητικά και όπως περιγράφηκε αναλυτικά παραπάνω (στο Κεφάλαιο που αφορούσε τις μεταπτυχιακές σπουδές), κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής επισκέπτεται και συζητάει υποχρεωτικά με το Σύμβουλό Καθηγητή τουλάχιστον δύο φορές το έτος, σε προπτυχιακό επίπεδο υπολειτουργεί. Στο προπτυχιακό επίπεδο, λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών, ο θεσμός είναι προαιρετικός και οι φοιτητές μπορούν να επισκέπτονται τους **Συμβούλους Καθηγητές** που τους ορίζονται κατά την εισαγωγή

τους στο Τμήμα, εφόσον το επιθυμούν. Η πραγματικότητα είναι ότι **οι φοιτητές κάνουν σπάνια χρήση** αυτής της δυνατότητας.

Παρόλο που ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός προπτυχιακών φοιτητών, όσο υπάρχει, αποτελεί αντικειμενικά αξεπέραστο εμπόδιο, θα μπορούσαν να ληφθούν ορισμένα μέτρα για την καλύτερη λειτουργία του και το Τμήμα θα πρέπει να εξειδικεύσει τα μέτρα αυτά. Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ η μεγαλύτερη **προβολή του θεσμού** προς τους φοιτητές, η **ανά έτος σπουδών** οργάνωσή του (δηλαδή Σύμβουλοι πρώτου, δεύτερου, τρίτου και τέταρτου έτους), η διοργάνωση από πλευράς των Συμβούλων Καθηγητών περιοδικών (π.χ. δύο φορές το έτος) ανοικτών **εκδηλώσεων ενημέρωσης** και συζήτησης και η **υποχρεωτική** συνάντηση με το Σύμβουλο Καθηγητή για τους φοιτητές που **καθυστερούν** υπερβολικά στις σπουδές τους δύο φορές το έτος πριν τις δηλώσεις μαθημάτων του κάθε εξαμήνου. Φυσικά, αυτό προϋποθέτει συγκεκριμένη και ενιαία πολιτική που θα καθορίσει το Τμήμα και της οποίας θα είναι κοινωνοί οι Σύμβουλοι Καθηγητές, καθώς και την επιλογή κατάλληλων μελών ΔΕΠ με τις αναγκαίες ικανότητες. Στην περίπτωση αυτή, τα αποτελέσματα του έργου τους θα πρέπει να αξιολογούνται ουσιαστικά κατά τη διαδικασία εξέλιξής τους σε υψηλότερη βαθμίδα.

5.9 ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ

Η σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα στα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών αλλά και στις προπτυχιακές σπουδές, επιτυγχάνεται μέσα από διάφορους μηχανισμούς. Έναν από αυτούς αποτελεί η συνεχής **αναμόρφωση της ύλης** των μεταπτυχιακών (και σε μικρότερο βαθμό και των προχωρημένων προπτυχιακών) μαθημάτων σύμφωνα με τις **τελευταίες εξελίξεις** στους επιστημονικούς κλάδους που θεραπεύει το Τμήμα, για τις οποίες τα μέλη ΔΕΠ ενημερώνονται συνεχώς (τουλάχιστον για εκείνες που αφορά το αντικείμενό τους). Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είναι ερευνητικά ενεργή, με πλούσιο δημοσιευμένο ερευνητικό έργο, αξιοσημείωτη συμμετοχή σε συνέδρια και συστηματική συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, διεθνή και εθνικά. Η ερευνητική δραστηριότητα αποτελεί σοβαρότατο παράγοντα αξιολόγησης κατά την εκλογή και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ. Ένας άλλος μηχανισμός βασίζεται στο σύστημα **συμμετοχής των Υποψηφίων Διδασκόντων** και των άλλων Ερευνητών στην **εκπαιδευτική διαδικασία**. Με τον τρόπο αυτό οι **Διπλωματικές** εργασίες των μεταπτυχιακών φοιτητών αλλά σε σημαντικό βαθμό και οι **Πτυχιακές** εργασίες των προπτυχιακών φοιτητών **βασίζονται** σε προβλήματα που σχετίζονται με την **έρευνα** που διεξάγεται στο Τμήμα. Η συνεχής **αναμόρφωση** του προπτυχιακού **Προγράμματος Σπουδών** λαμβάνει υπόψη της και τις σημαντικότερες **ερευνητικές εξελίξεις** στα αντικείμενα του Τμήματος. Τέλος, ο θεσμός της **εκπαιδευτικής άδειας** που χρησιμοποιείται ικανοποιητικά τα τελευταία χρόνια, μεταξύ άλλων, προσφέρει μεγαλύτερη δυνατότητα σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα, με την έννοια ότι επιτρέπει την υιοθέτηση διεθνώς επιτυχημένων παραδειγμάτων.

5.10 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Εκτός από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και γενικότερα του Πανεπιστημίου Αθηνών, στα Προγράμματα Σπουδών του το Τμήμα συστηματικά χρησιμοποιεί για ορισμένα **εξειδικευμένα** αντικείμενα (κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο) και **αναγνωρισμένους**

επιστήμονες από τον παραγωγικό τομέα, τα ερευνητικά κέντρα της χώρας και άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το τρέχον ακαδημαϊκό έτος, διδάσκουν στο ΠΠΣ 6 εξωτερικοί διδάσκοντες (που δεν είναι μέλη ΔΕΠ του ΕΚΠΑ) και στο ΠΜΣ του Τμήματος (δεν περιλαμβάνονται τα διατμηματικά μεταπτυχιακά) διδάσκουν 15 εξωτερικοί διδάσκοντες. Ένα μικρό μέρος αυτών των διδασκόντων (2) αμείβεται μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ οι υπόλοιποι από πόρους που εξασφαλίζει το ίδιο το Τμήμα με τις δραστηριότητές του. Η συνεργασία του Τμήματος με εξωτερικούς διδάσκοντες υπάρχει ανελλιπώς από τη δημιουργία του μέχρι σήμερα και το έχει βοηθήσει στην ανάπτυξή του με πολλούς τρόπους.

5.11 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Από το χειμερινό εξάμηνο 2002-2003 ξεκίνησε η αξιολόγηση των προπτυχιακών μαθημάτων από τους φοιτητές, κατ' αρχήν πιλοτικά (για 2 χρόνια) και στη συνέχεια σε πλήρη εφαρμογή. Τέθηκαν οι εξής προδιαγραφές και περιορισμοί:

1. Οι αξιολογήσεις των φοιτητών είναι **ανώνυμες**. Η ανωνυμία αποτελεί βασική προϋπόθεση συμμετοχής των φοιτητών.
2. Κάθε φοιτητής έχει δικαίωμα να συμπληρώσει **ένα** μόνο **ερωτηματολόγιο** για κάθε **μάθημα**. Σε περίπτωση **συνδιδασκαλίας** συμπληρώνει **ένα** ερωτηματολόγιο **ανά διδάσκοντα**.
3. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται **ηλεκτρονικά** μέσω ιστοσελίδας. Με τον τρόπο αυτό το Τμήμα μπορεί να υποστηρίξει τη διαδικασία με ίδιους πόρους, ενώ διαφορετικά θα υπήρχε επιπλέον κόστος για την προμήθεια κατάλληλης εφαρμογής που θα διάβαζε και θα επεξεργαζόταν τα ερωτηματολόγια.
4. Κατά το πρώτο έτος τα αποτελέσματα κάθε μαθήματος ήταν διαθέσιμα μόνο στον αντίστοιχο διδάσκοντα. Ο περιορισμός αυτός τέθηκε ώστε οι διδάσκοντες να έχουν «ιδιωτικά» αποτελέσματα, που θα τους δώσουν κατευθύνσεις και χρόνο βελτίωσης και προσαρμογής.

Το Πληροφοριακό Σύστημα Αξιολόγησης Μαθημάτων (ΠΣΑΜ) που αναπτύχθηκε (στα πλαίσια Διπλωματικής Εργασίας) έχει τρία υποσυστήματα: **παραγωγή λογαριασμών και κουπονιών δικαιώματος αξιολόγησης, συλλογή αξιολογήσεων και επεξεργασία απαντήσεων**.

Το υποσύστημα παραγωγής λογαριασμών γεννά λογαριασμούς φοιτητών (account-password) και παράγει τα Κουπόνια Δικαιώματος Αξιολόγησης Μαθήματος (ΚΔΑΜ) που μοιράζονται στους φοιτητές.

Η συλλογή αξιολογήσεων είναι μια εφαρμογή Web που αναπτύχθηκε στο Τμήμα και βασίζεται σε διεθνή πρότυπα ερωτηματολογίων (surveys και tests). Καλύπτει όλους τους τύπους ερωτήσεων που χρησιμοποιούνται σε ερωτηματολόγια (πολλαπλών επιλογών, πολλαπλών απαντήσεων και ανοικτές, καθώς και συνδυασμό τους).

Το σύστημα επεξεργασίας και παρουσίασης χρησιμοποιεί επερωτήσεις SQL τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται μέσω Crystal Reports. Μπορούν να δημιουργούνται δυναμικά τέσσερις τύποι αποτελεσμάτων:

- a. Πόσοι απάντησαν σε κάποιο μάθημα και συνολικά σε όλα τα μαθήματα.

- b. Πώς απάντησαν στις ενότητες του ερωτηματολογίου για κάποιο συγκεκριμένο μάθημα.
- c. Πώς απάντησαν στις ενότητες του ερωτηματολογίου συνολικά σε όλα τα μαθήματα.

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ικανοποιεί τις προδιαγραφές και τους περιορισμούς που τέθηκαν. Κεντρικό στοιχείο της διαδικασίας αξιολόγησης είναι το Κουπόνι Δικαιώματος Αξιολόγησης Μαθήματος (ΚΔΑΜ) που κατοχυρώνει σε έναν φοιτητή το δικαίωμα της ανώνυμης συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου συγκεκριμένου μαθήματος. Το ΚΔΑΜ επιλέγει κάθε φοιτητής τυχαία και μυστικά (ένα για κάθε διδάσκοντα), ώστε να διασφαλίζεται η ανωνυμία του. Κάθε ΚΔΑΜ προσδιορίζει τέσσερα στοιχεία ΟΝΟΜΑ, ΚΩΔΙΚΟ, ΜΑΘΗΜΑ και ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ. Τα δυο πρώτα είναι το «account» και «password», τα οποία τα χρησιμοποιεί ο φοιτητής για να συνδεθεί στο ΠΣΑΜ, ενώ τα δυο επόμενα είναι ο τίτλος του μαθήματος και το όνομα του διδάσκοντα που ο φοιτητής δικαιούται να αξιολογήσει με το κουπόνι αυτό.

Το αρχικό ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε βασίστηκε στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2002-2007 του Τμήματος και το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας (Μάιος 2002). Στη πρώτη εφαρμογή του περιελάμβανε πάνω από 100 ερωτήσεις σε οκτώ ενότητες που αφορούσαν

- στο Διδάσκοντα
- στην Ύλη του μαθήματος
- στα Συγγράμματα
- στα Εργαστήρια
- στις Εργασίες και Ασκήσεις του μαθήματος
- στο Εποπτικό Υλικό
- στους Χώρους Διδασκαλίας
- στον ίδιο το φοιτητή-αξιολογητή

Οι φοιτητές και οι διδάσκοντες ενημερώθηκαν έγκαιρα και εκτενώς για την Αξιολόγηση, ενώ προετοιμάστηκε ένα ενημερωτικό κείμενο, ειδικά για τους φοιτητές, το οποίο στάλθηκε σε όλους με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και αναρτήθηκε στις ανακοινώσεις της ιστοσελίδας του Τμήματος. Επίσης, κάθε εξάμηνο, μια από τις τελευταίες εβδομάδες διδασκαλίας οι φοιτητές ενημερώνονται απευθείας από τους διδάσκοντες. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε κρίνεται γενικά ικανοποιητική και το Πληροφοριακό Σύστημα Αξιολόγησης λειτούργησε χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Στην πορεία των πέντε ετών πλήρους εφαρμογής του συστήματος μειώθηκαν οι ερωτήσεις και διορθώθηκαν αδυναμίες του Πληροφοριακού Συστήματος.

Το πρόβλημα όμως που παραμένει είναι η χαμηλή συμμετοχή των φοιτητών. Αρχικά, το έτος 2002-03, η συμμετοχή ήταν μόνο 3-5% και αποδόθηκε στον πραγματικά μεγάλο όγκο των ερωτήσεων. Η αρχική επιδίωξη ήταν να αντληθούν τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά αποτελέσματα και εκτιμήθηκε ότι οι φοιτητές θα συνέπρατταν σε αυτό το εγχείρημα, αφιερώνοντας τον απαραίτητο χρόνο και προσπάθεια.

Η μείωση των ερωτήσεων σε 50, τη δεύτερη χρονιά εφαρμογής της αξιολόγησης, δεν έφερε ουσιαστική αύξηση της συμμετοχής. Έτσι τα τελευταία έτη οι ερωτήσεις μειώθηκαν

σε 15, αποσκοπώντας στην άντληση ποιοτικών μόνο αποτελεσμάτων. Διατηρήθηκαν έξι λογικές ενότητες αξιολόγησης (διδάσκων, ύλη, συγγράμματα, εποπτικό υλικό, εργαστήρια, εργασίες) μειώνοντας βεβαίως τις ερωτήσεις σε κάθε ενότητα. Δυστυχώς η συμμετοχή αυξήθηκε οριακά στο 5-8%. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι αυξήθηκε η συμμετοχή στα μαθήματα που οι φοιτητές ήταν είτε πολύ ευχαριστημένοι είτε πολύ δυσαρεστημένοι.

Οι λόγοι της χαμηλής συμμετοχής των φοιτητών, αρχικά αποδόθηκε σε δυο λόγους α) στη μη εμπιστοσύνη τους για τη διασφάλιση της ανωνυμίας και β) σε γενικότερες κοινωνικές αντιλήψεις, όπως «και τι θα αλλάξει», «τι νόημα έχει». Με βάση την παραπάνω εκτίμηση δόθηκαν ικανοποιητικές εξηγήσεις και διευκρινίσεις σχετικά με τη διασφάλιση της ανωνυμίας. Ο δεύτερος λόγος οφείλεται εν μέρει σε γενικότερες αντιλήψεις της ελληνικής κοινωνίας (μη εμπιστοσύνη σε θεσμούς, όργανα, κλπ), αλλά και στο γεγονός ότι γνωστά και υπαρκτά προβλήματα των φοιτητών δεν λυνόντουσαν. Όταν όμως τα **αποτελέσματα** της αξιολόγησης (έστω και με αυτή τη μικρή συμμετοχή) λήφθηκαν **υπόψη** μαζί με άλλα στοιχεία, έγιναν με βάση αυτά αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών, συντονίστηκαν οι εργασίες μεταξύ των μαθημάτων του ίδιου εξαμήνου, έγιναν νέες αναθέσεις διδασκαλίας κλπ., έδειξαν και έπεισαν τους φοιτητές ότι μπορεί να γίνουν αλλαγές στο Τμήμα με στόχο τη βελτίωση των σπουδών τους λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις τους.

Αυτή η γενικότερη πολυμέτωπη προσπάθεια του Τμήματος ενίσχυσε το θεσμό της αξιολόγησης. Δυστυχώς, με τις κινητοποιήσεις των δύο τελευταίων ετών η αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές υποβαθμίστηκε. Όμως προέκυψαν ορισμένα θετικά στοιχεία. Στις μαζικές συνελεύσεις τους, οι φοιτητές του Τμήματος ενώ ψήφισαν κατά του νόμου για την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων, ψήφισαν **υπέρ της διατήρησης της εσωτερικής αξιολόγησης**.

Τελικά, φαίνεται ότι ένας ουσιαστικός λόγος που περιορίζει τη συμμετοχή των φοιτητών στην αξιολόγηση των μαθημάτων, είναι ο χρόνος που απαιτείται για τη συμπλήρωση μέσω Web των ερωτηματολογίων πρακτικά ταυτόχρονα για όλα τα μαθήματα του εξαμήνου. Για το λόγο αυτό το Τμήμα προσανατολίζεται να αλλάξει ριζικά τον τρόπο συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων.

Η συμπλήρωσή τους θα γίνεται στην αίθουσα διδασκαλίας, σε προκαθορισμένη ημέρα και σε έντυπη μορφή. Θα διατίθεται για τη συμπλήρωση χρόνος 15' πριν τη διδασκαλία του μαθήματος. Τα ερωτηματολόγια θα συλλέγονται από συγκεκριμένο μέλος του Τμήματος (όχι το διδάσκοντα) και η επεξεργασία θα γίνεται από ειδικό σύστημα που θα προμηθευτεί το Τμήμα. Στη συνέχεια παρατίθεται το ερωτηματολόγιο με τη σημερινή του μορφή.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗ

1. Φύλο:

1) Άνδρας

2) Γυναίκα

2. Πότε εισαχθήκατε στο Τμήμα (ακαδημαϊκό έτος)

3. Ποια κατεύθυνση σκοπεύετε να κατοχυρώσετε κατά τη διάρκεια των σπουδών σας;

1) Θεωρητικής Πληροφορικής 2) Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών 3) Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος 4) Καμία 5) Δεν έχω αποφασίσει

4. Παρακολουθήσατε στο τρέχον εξάμηνο το μάθημα που αξιολογήσατε;

1) Σχεδόν πάντα 2) Συχνά 3) Αρκετά 4) Λίγο 5) Σχεδόν Ποτέ

OK

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Η γνώση που έχει ο διδάσκων για το αντικείμενο του μαθήματος είναι

1) Εξαιρετική 2) Ικανοποιητική 3) Μέτρια 4) Ελλιπής 5) ΔΓ

2. Είναι κατανοητός;

1) Εξαιρετικά 2) Ικανοποιητικά 3) Λίγο 4) Καθόλου 5) ΔΓ

3. Απαντά στις απορίες/ ερωτήματα σας;

- 1) Εξαιρετικά 2) Ικανοποιητικά 3) Μέτρια 4) Καθόλου 5) ΔΓ

4. Ελκύει το ενδιαφέρον των φοιτητών κατά την παράδοση;

- 1) Εξαιρετικά 2) Ικανοποιητικά 3) Λίγο 4) Καθόλου 5) ΔΓ

5. Αξιολογήστε συνολικά τον διδάσκοντα

- 1) Εξαιρετικός 2) Πολύ καλός 3) Καλός 4) Μέτριος 5) ΔΓ

6. Η χρήση των εποπτικών μέσων και το εποπτικό υλικό είναι

- 1) Εξαιρετικά 2) Πολύ καλά 3) Καλά 4) Ελλιπή 5) ΔΓ

7. Το σύγγραμμα έχει επιστημονική αρτιότητα σε σχέση με την ύλη;

- 1) Εξαιρετική 2) Ικανοποιητική 3) Μέτρια 4) Ελλιπή 5) ΔΓ

8. Αξιολογήστε συνολικά το σύγγραμμα

- 1) Εξαιρετικό 2) Ικανοποιητικό 3) Μέτριο 4) Ελλιπές 5) ΔΓ

9. Σας βοήθησε η Ιστοσελίδα του μαθήματος;

- 1) Εξαιρετικά 2) Ικανοποιητικά 3) Λίγο 4) Δεν υπάρχει 5) ΔΓ

10. Οι Εργασίες του μαθήματος είναι

- 1) Λίγες
 2) Πολλές

- 3) Εύκολες
- 4) Δύσκολες
- 5) Χρονοβόρες
- 6) Έχουν μικρό βάρος
- 7) Έχουν μεγάλο βάρος
- 8) Δεν δίδονται εργασίες
- Άλλο (προσδιορίστε)

11. Αξιολογήστε τις εργασίες ως προς την χρησιμότητά τους

-
- 1) Εξαιρετικές 2) Ικανοποιητικές 3) Μέτριες 4) Άχρηστες 5) ΔΓ

12. Ο χρόνος που απαιτείται για την ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ των ασκήσεων των εργαστηρίων είναι

-
- 1) Πολύς 2) Λογικός 3) Λίγος 4) ΔΓ

13. Ο χρόνος που απαιτείται για την ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ των ασκήσεων στο εργαστήριο είναι

-
- 1) Πολύς 2) Κανονικός 3) Λίγος 4) ΔΓ

14. Η οργάνωση και διεξαγωγή των εργαστηρίων είναι

-
- 1) Εξαιρετική 2) Ικανοποιητική 3) Μέτρια 4) Ελλιπής 5) ΔΓ

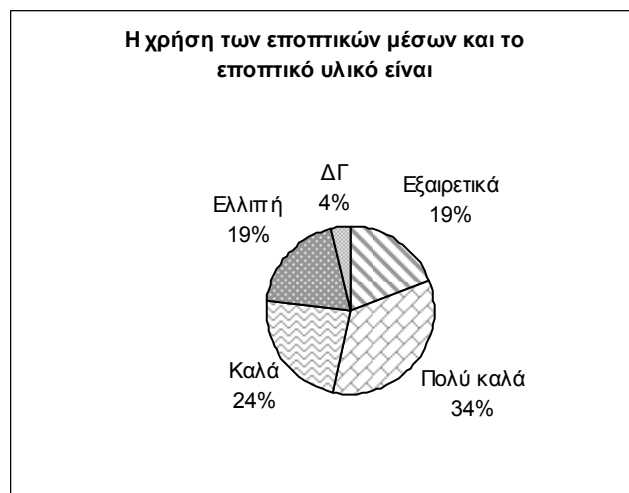
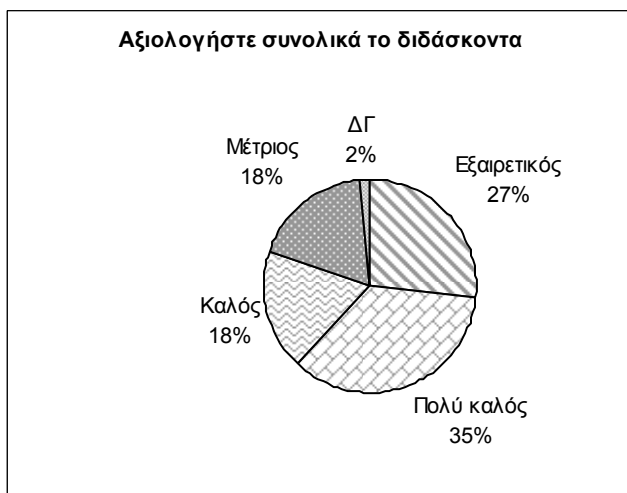
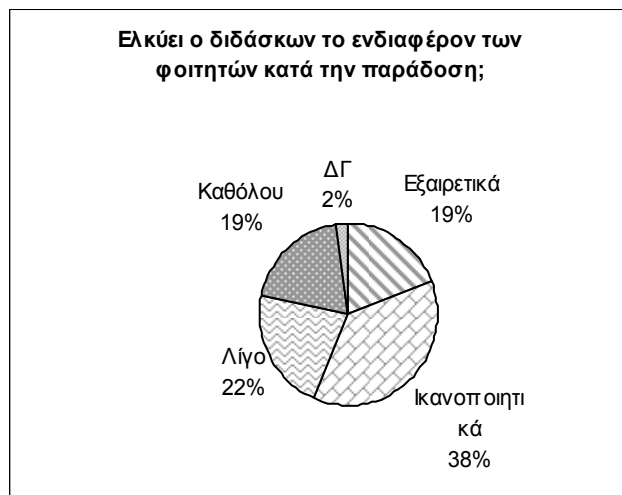
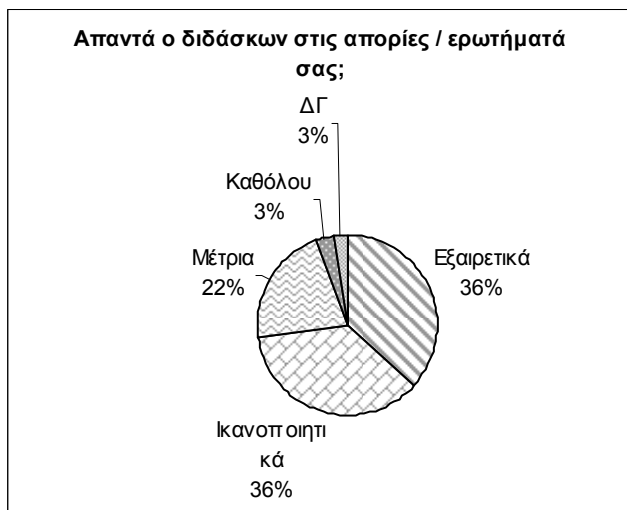
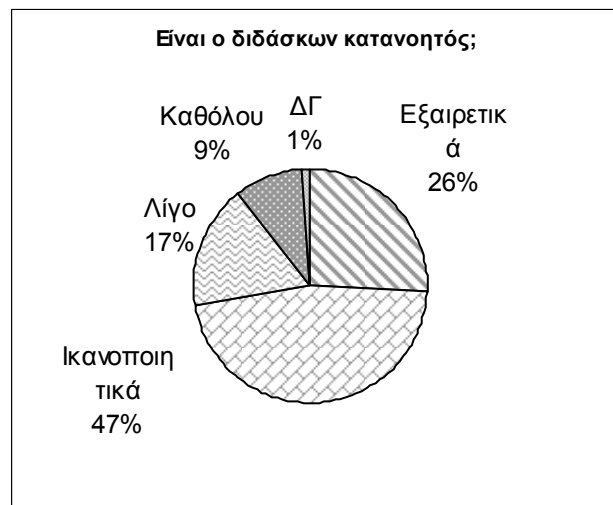
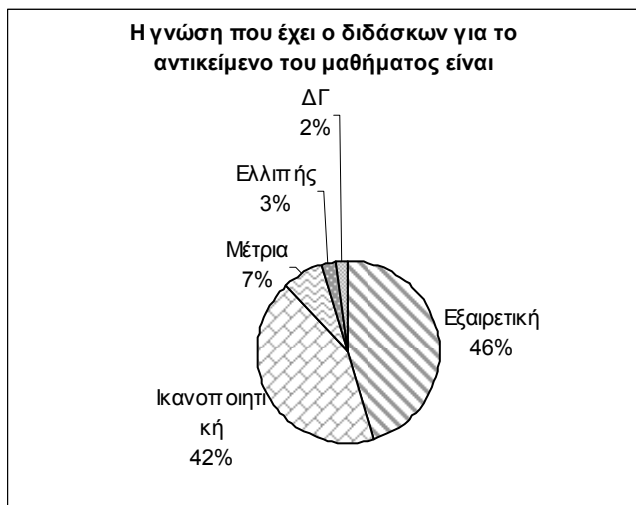
15. Ελεύθερα Σχόλια (500 χαρακτήρες)

OK

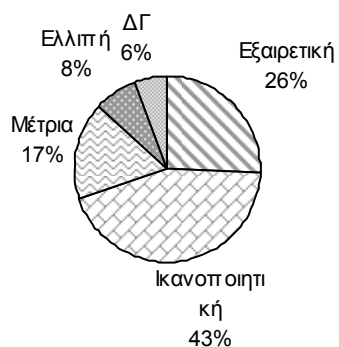
Τα Διαγράμματα 5.19, απεικονίζουν τα **συγκεντρωτικά αποτελέσματα** (όλα τα μαθήματα) του χειμερινού εξαμήνου 2007-2008 για όλες τις ερωτήσεις του **ερωτηματολογίου**. Τα αποτελέσματα αυτά αποτελούν μια ενδεικτική συνολική εικόνα των φοιτητών για την ποιότητα της εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα ανά μάθημα είναι δημοσιοποιημένα σε δικτυακό τόπο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.19

Συγκεντρωτικά Αποτελέσματα Αξιολόγησης Μαθημάτων από τους φοιτητές

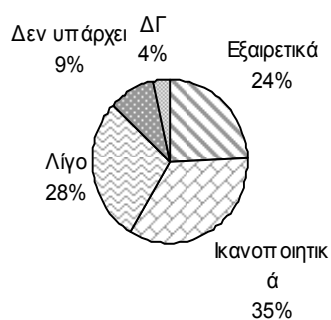
Το σύγγραμμα έχει επιστημονική αρτιότητα σε σχέση με την ύλη;

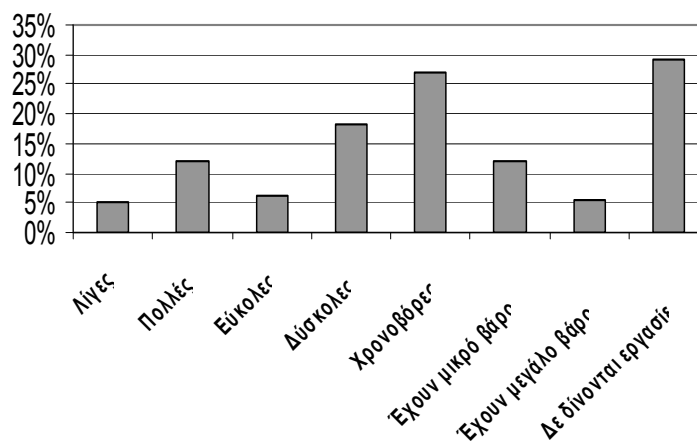
Αξιολογήστε συνολικά το σύγγραμμα

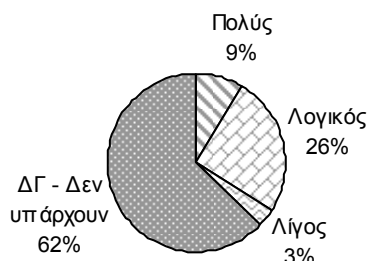
Σας βοήθησε η ιστοσελίδα του μαθήματος;

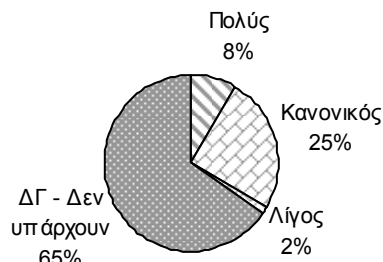
Οι Εργασίες του μαθήματος είναι (δυνατότητα πολλαπλής απάντησης)

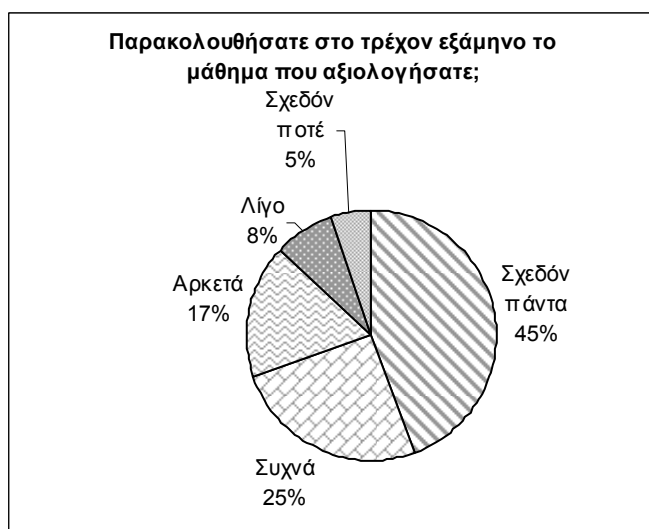

Ο χρόνος που απαιτείται για την ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ των ασκήσεων των εργαστηρίων είναι

Ο χρόνος που απαιτείται για την ΕΠΙΞΕΡΓΑΣΙΑ των ασκήσεων στο εργαστήριο είναι

5.12 ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Σε γενικές γραμμές η εκπαιδευτική διαδικασία στο Τμήμα δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια συνεχής πρόοδος, αλλά υπάρχουν ακόμα περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης. Όπως προκύπτει από τη σχετική αποτύπωση της κατάστασης που παρουσιάστηκε στις προηγούμενες παραγράφους, τα κύρια σημεία τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της επόμενης προγραμματικής περιόδου είναι τα εξής:

- Ο περαιτέρω **εξορθολογισμός** του εκπαιδευτικού **φόρτου** μεταξύ των μελών ΔΕΠ, κυρίως σε προπτυχιακό επίπεδο.
- Η καλύτερη **οργάνωση** της **διαδικασίας ανάθεσης** Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, καθώς και η διαδικασία ελέγχου της ποιότητάς τους και της εξασφάλισης της εκπλήρωσης του παιδαγωγικού στόχου των εργασιών αυτών.
- Η ανακοίνωση του **ωρολογίου** προγράμματος και του προγράμματος εξετάσεων στην **αρχή** κάθε **ακαδημαϊκού έτους**. Το μέτρο αυτό θα είναι δυνατόν να εφαρμοστεί από

το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία των νέων αιθουσών διδασκαλίας που είναι απαραίτητες για την κάλυψη των ελάχιστων αναγκών του Τμήματος.

- Η καλύτερη οργάνωση και η διεύρυνση της **εργαστηριακής εκπαίδευσης** των φοιτητών. Για την επίτευξη του στόχου αυτού καθοριστικό παράγοντα αποτελεί η δραστική **αύξηση** του **εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού** που σήμερα είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο.
- Ο επανακαθορισμός του **θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή** στο ΠΠΣ. Έμφαση πρέπει να δοθεί στους **φοιτητές των δύο πρώτων ετών** και στους **φοιτητές που καθυστερούν** στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Πρόγραμμα Σπουδών. Μια προσέγγιση που θα πρέπει να εξεταστεί είναι η σύνδεση του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή με τη δήλωση μαθημάτων από τους φοιτητές στην αρχή κάθε εξαμήνου.
- Η ανακοίνωση των **ημερομηνιών παράδοσης των εργασιών** και ασκήσεων των μαθημάτων στην **αρχή** κάθε **εξαμήνου**, μετά από συνεννόηση μεταξύ των διδασκόντων στο ίδιο εξάμηνο σπουδών και το συντονισμό τους από τον Υπεύθυνο του Λογοθεσίου του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
- Η **αλλαγή** του συστήματος **αξιολόγησης** των μαθημάτων από τους φοιτητές, με στόχο τη διευκόλυνσή τους και συνεπώς την αύξηση της συμμετοχής τους. Προς αυτή την κατεύθυνση έχει ήδη υπάρξει σχετικός προβληματισμός και μελέτη και το Τμήμα προσανατολίζεται στην αντικατάσταση της ηλεκτρονικής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων με τη συμπλήρωσή τους (ανώνυμα) σε **έντυπη μορφή** κατά τη διάρκεια των μαθημάτων λίγες εβδομάδες πριν τη λήξη κάθε εξαμήνου. Η διακίνηση των ερωτηματολογίων θα γίνεται από εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τμήματος (και όχι από τους διδάσκοντες) και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων θα γίνεται ηλεκτρονικά μετά από προηγούμενη επεξεργασία των ερωτηματολογίων από ειδικό σαρωτή (scanner). Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων θα γίνεται όπως και σήμερα σε ειδικό δικτυακό τόπο του Τμήματος μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων.

6. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΈΡΓΟ

6.1 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΈΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στον τομέα της Έρευνας και της Ανάπτυξης, η επιτυχία ενός Τμήματος με έντονη τεχνολογική διάσταση, εξαρτάται από την καλή **ισορροπία** μεταξύ διαφόρων τύπων δραστηριοτήτων, από τη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα και την εκπαίδευση μέχρι τη μεταφορά τεχνολογίας και την παρέμβαση στην κοινωνία. Η επίτευξη αυτής της ισορροπίας απαιτεί **στρατηγικό σχέδιο, ικανή ηγεσία και καλή διαχείριση των πόρων**. Ένα μέρος των δραστηριοτήτων πρέπει να εστιάζεται στη **βασική** έρευνα και ένα άλλο στην **εφαρμοσμένη**. **Διαφορετικά χαρακτηριστικά και δείκτες** πρέπει να ισχύουν με **ίση βαρύτητα** για διαφορετικές ερευνητικές δραστηριότητες. Για την πλήρη αποτίμηση όλων των απαιτούμενων δραστηριοτήτων σ' ένα ποιοτικό ως προς την έρευνα Πανεπιστημιακό Τμήμα με τεχνολογική διάσταση, χρησιμοποιούνται διεθνώς πέντε διαφορετικά κριτήρια που αντιστοιχούν σε μια ολοκληρωμένη λειτουργία.

1. Ποιότητα στη Βασική Έρευνα: Η ποιότητα στη βασική έρευνα είναι θεμελιώδες προαπαιτούμενο για την παραγωγή γνώσης και καινοτομίας και αποτελεί το πρώτο κριτήριο αποτίμησης. Εμπεριέχει την πρωτοτυπία σε ιδέες και μεθόδους, την επιστημονική παραγωγικότητα, το επιστημονικό κύρος και τη διάκριση. Ένα Πανεπιστήμιο (ή χώρα) που δεν ενισχύει την τεχνολογική έρευνα με βαθιά επιστημονική γνώση είναι σε δυσχερή θέση για να αναπτύξει την καινοτομία. Δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση της ποιότητας της βασικής έρευνας είναι η **ποιότητα των επιστημονικών δημοσιεύσεων**, η **χρηματοδότηση από ανταγωνιστικά** διεθνή και εθνικά ερευνητικά **προγράμματα**, η **σταδιοδρομία των διδασκτόρων** του Τμήματος, η **συμμετοχή** σε εθνικά ή διεθνή **Κέντρα αριστείας** ακαδημαϊκού τύπου, σημαντικές **διεθνείς συνεργασίες**, εμπλοκή σε ουσιώδεις **δραστηριότητες της επιστημονικής κοινότητας**.

2. Ποιότητα στην Εφαρμοσμένη Έρευνα: Τα Τμήματα με τεχνολογική διάσταση έχουν μια ιδιαίτερη ευθύνη να εκτιμούν και να ανταποκρίνονται στις μακροχρόνιες ανάγκες του παραγωγικού τομέα και της κοινωνίας. Η επιτυχής μεταφορά της γνώσης στην πράξη απαιτεί μεγάλη διορατικότητα, καινοτόμες μεθόδους και διεπιστημονική προσέγγιση. Η επιτυχία στο πεδίο αυτό προϋποθέτει επίσης την αποτελεσματική αντιμετώπιση των απαιτήσεων επικοινωνίας και των φραγμών αλληλοκατανόησης μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και των παραγωγικών φορέων. Η αριστεία στο κριτήριο αυτό χαρακτηρίζεται από **ισχυρή αλληλεπίδραση** με τον **παραγωγικό τομέα**, επιτυχείς δραστηριότητες επιχειρηματικότητας και δραστηριότητες **συμβουλευτικού τύπου**. Σχετικοί δείκτες με το κριτήριο αυτό είναι η **χρηματοδότηση από στρατηγικές ή αναπτυξιακές δραστηριότητες**, οι σημαντικές **συμβάσεις** με τον **ιδιωτικό ή δημόσιο** τομέα, οι δραστηριότητες **καινοτομίας** (ευρεσιτεχνίες και πνευματικά δικαιώματα, τεχνοβλαστοί, ανάπτυξη πρωτότυπου λογισμικού και εφαρμογών κλπ.), η σταδιοδρομία των διδασκτόρων του Τμήματος, η συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή Κέντρα αριστείας που δεν είναι ακαδημαϊκού τύπου, η ποσότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών **εμπειρογνομοσύνης**, η **συμμετοχή** σε **όργανα και επιτροπές της ευρείας κυβέρνησης**, των **διεθνών οργανισμών ή σημαντικών φορέων** του ιδιωτικού τομέα.

3. Ανεξάρτητη Αυθεντία: Το κριτήριο αυτό χαρακτηρίζεται από τις ιδιότητες της υψηλής ποιότητας, της ανεξαρτησίας στη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, της απαλλαγής από οικονομικό και πολιτικό έλεγχο, της ευρυμάθειας, της δράσης για την ευημερία της κοινωνίας. Απαιτείται **ηγετική ακαδημαϊκή προσωπικότητα** και **χάραξη νέας κατεύθυνσης** για τη μελλοντική παραγωγή γνώσης. Ακαδημαϊκοί αυτής της κατηγορίας συχνά προσκαλούνται ως ειδικοί σύμβουλοι των εθνικών κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών ή των παραγωγικών φορέων. Αναδεικνύοντας την αξία της ανεξάρτητης αυθεντίας, προστατεύονται κοινωνικά συμφέροντα που δεν υπηρετούνται από την παραγωγή πλούτου και προστατεύεται η ακεραιότητα του Πανεπιστημίου ως ανεξάρτητη και αξιόπιστη πηγή γνώσης. Η ανεξάρτητη αυθεντία συνοδεύεται από ένα ισχυρό συνδυασμό **υψηλής εμπιστοσύνης** από την **επιστημονική κοινότητα**, σημαντικών **βραβείων** και **διακρίσεων**, σημαντικής **εμπλοκής** στην **κυβέρνηση**, σε **διεθνείς οργανισμούς** ή σε **παραγωγικούς φορείς**, **κοινωνικής αναγνωρισιμότητας**, **ποιότητας** και **πρωτοτυπίας** στη συνολική επιστημονική δραστηριότητα, ελκυστικότητας στο ερευνητικό περιβάλλον (αριθμός υποψηφίων διδασκτόρων, συνεργατών μεταδιδακτορικής έρευνας, επισκεπτών καθηγητών) και σταδιοδρομίας των διδασκτόρων – μαθητών σε σημαντικές θέσεις στην κοινωνία.

4. Ανανέωση και Δυναμικότητα: Η ανανέωση και η δυναμικότητα μιας ερευνητικής ομάδας είναι συνάρτηση του **μεγέθους** και της ισχύος της, της **ποιότητας** των ερευνητών και του **εύρους των αντικειμένων** που θεραπεύουν, της **αλληλεπίδρασης** των μελών της, της **κινητικότητας** των ερευνητών, των **διεπιστημονικών** δραστηριοτήτων, των διαθέσιμων **υποδομών** και εξοπλισμού, της διοικητικής και τεχνικής **υποστήριξης**. Απαιτείται συνεχής απόκτηση νέων γνώσεων, καλή προοπτική σταδιοδρομίας των μελών της ομάδας, προσέλκυση νέου ικανού προσωπικού σε επιλεγμένα αντικείμενα και συνεχής ανάπτυξη των υποδομών. Οι χρησιμοποιούμενοι δείκτες για την αποτίμηση της ανανέωσης και της δυναμικότητας είναι η συνολική **χρηματοδότηση**, ο αριθμός και το προφίλ του **προσωπικού**, η ποσότητα και η ποιότητα των **δημοσιεύσεων**, ο αριθμός των ολοκληρωμένων **διδακτορικών**, η ποσότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών **εμπειρογνομοσύνης**, η **κινητικότητα** των ερευνητών, η **προσέλκυση** νέου ικανού προσωπικού, η ανάδειξη ανερχόμενων **ταλέντων** και η συμμετοχή σε όργανα και **επιτροπές** της ευρείας κυβέρνησης, των διεθνών οργανισμών ή σημαντικών φορέων του ιδιωτικού τομέα.

5. Στρατηγική: Μια ερευνητική ομάδα πρέπει να διευθύνει και να εστιάζει το εύρος των δραστηριοτήτων της και να οικοδομεί μια **κρίσιμη μάζα** ερευνητών και δραστηριοτήτων. Η στρατηγική ικανότητα της διαχείρισης πολλαπλών απαιτήσεων για την επίτευξη σημαντικών αποτελεσμάτων είναι το καθοριστικό χαρακτηριστικό μιας ερευνητικής ομάδας. Ο **στρατηγικός σχεδιασμός**, η **διαχείριση των πόρων**, η προσέγγιση **ανταλλαγής γνώσεων** και μεταφοράς τεχνογνωσίας καθορίζει τον τελικό αντίκτυπο της ερευνητικής δραστηριότητας.

Η παραπάνω προσέγγιση αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές στην πολιτική του Τμήματος ως προς την έρευνα και την ανάπτυξη, όπως αυτή εκφράζεται από τους στόχους του, το στρατηγικό σχεδιασμό, τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης του ΔΕΠ, την προσέγγιση

αξιολόγησης και προβολής των ερευνητικών δραστηριοτήτων του και το περιεχόμενο του Απολογισμού έργου των μελών του.

Υπεύθυνο για την παρακολούθηση των ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων του Τμήματος, την ανάλυση και δημοσιοποίηση των διαφόρων επιτευγμάτων, γεγονότων και δεικτών είναι το Λογοθέσιο Ερευνητικών και Αναπτυξιακών δραστηριοτήτων.

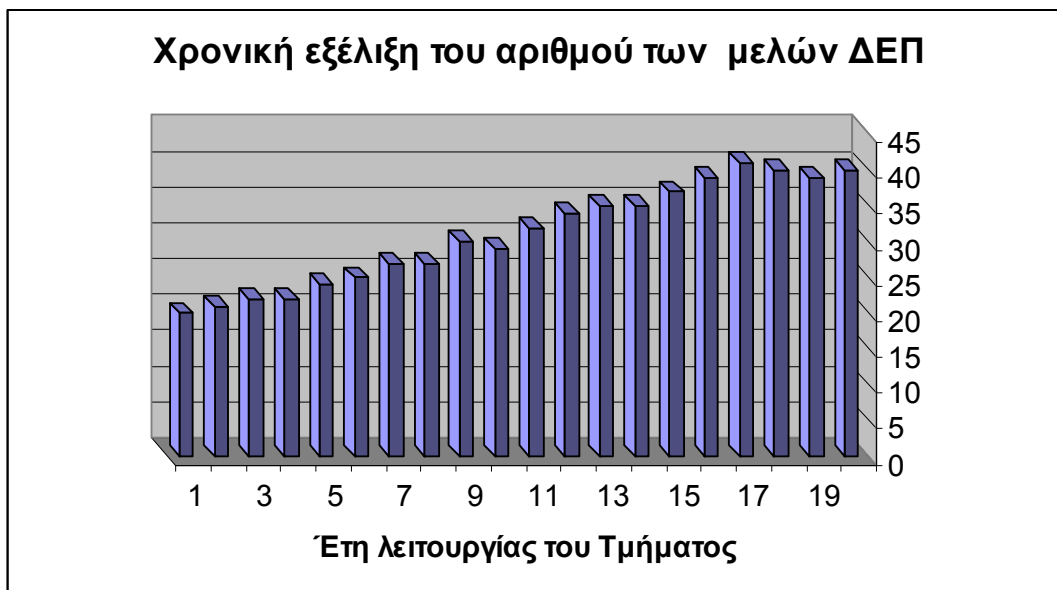
6.2 ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, μετά τον επανακαθορισμό της χρήσης των χώρων του Τμήματος που αποφασίστηκε το 2005 και τις σχετικές κτηριακές παρεμβάσεις που αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο 2009, δημιουργούνται 200 περίπου θέσεις εργασίας σε γραφεία για Υποψήφιους Διδάκτορες και άλλους Ερευνητές. Η κατάσταση αυτή κρίνεται οριακά επαρκής για τα επόμενα χρόνια και για το υπάρχον ακαδημαϊκό προσωπικό. Οι θέσεις αυτές είναι συνεχώς κατειλημμένες και απαιτείται μεγάλη **οικονομία κλίμακας**. Το Τμήμα διαθέτει επίσης ικανοποιητικό εξοπλισμό σε Υπολογιστικά Συστήματα και καλή Δικτυακή Υποδομή. Εκεί που υπάρχει σημαντική **έλλειψη** στον εξοπλισμό είναι σε **επιστημονικά όργανα**. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην πρακτικά μηδενική χρηματοδότηση της Πολιτείας σε ερευνητικό εξοπλισμό (**250 ευρώ ανά έτος ανά μέλος ΔΕΠ**). Συνεπώς, ο όποιος ερευνητικός εξοπλισμός έχει αποκτηθεί στο Τμήμα είναι από ανταγωνιστικά ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα, στα οποία όμως ο εξοπλισμός δεν αποτελεί πάντα επιλέξιμη δαπάνη. Επειδή ο εξοπλισμός αυτός είναι εξαιρετικά ακριβός, η μοναδική αυτή πηγή χρηματοδότησης δεν επαρκεί (η τρίτη πηγή, η ελληνική βιομηχανία, είναι παντελώς απύσχα από οποιαδήποτε σοβαρή ερευνητική προσπάθεια). Αντίστοιχα, υπάρχει **έλλειψη** χώρων για **ερευνητικά εργαστήρια** και όπως αναφέρθηκε, χρειάζονται περίπου 250 μ² για να εξυπηρετήσουν κατ' ελάχιστον τις υπάρχουσες σήμερα ανάγκες.

6.3 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΗΝ Ε&Α

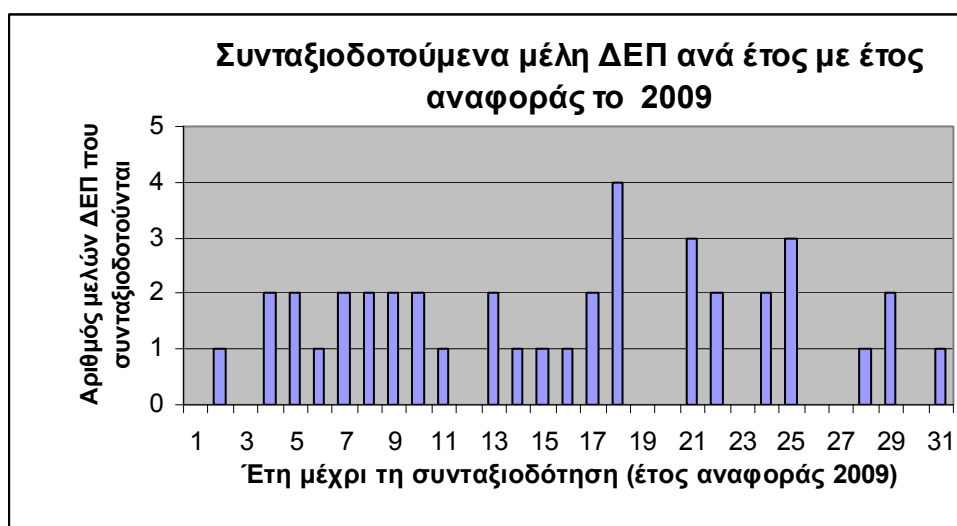
Η εξέλιξη του αριθμού των μελών ΔΕΠ από την ίδρυση του Τμήματος (1989) μέχρι το τέλος του 2008 φαίνεται στο Διάγραμμα 6.1 (οι ετήσιες τιμές αντιστοιχούν στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους). Τα μέλη ΔΕΠ σε μια εικοσαετία έχουν διπλασιαστεί, ενώ την τελευταία πενταετία παρατηρείται μια σταθεροποίηση του αριθμού τους γύρω στο 40 (το Παράρτημα ΙΙ περιέχει τα Βιογραφικά Σημειώματα όλων των μελών ΔΕΠ). Σημειώνεται εδώ ότι οι οργανικές θέσεις ΔΕΠ του Τμήματος είναι σήμερα 47 (αναμένεται ο διορισμός 3 νέων μελών ΔΕΠ, η εκλογή ενός και η προκήρυξη άλλων 3 νέων θέσεων). Με τα σημερινά δεδομένα όμως, σύμφωνα με τα οποία από τη συνταξιοδότηση ενός μέλους ΔΕΠ μέχρι το διορισμό του νέου μέλους μεσολαβούν περίπου 3 χρόνια, ο αριθμός των υπηρετούντων μελών ΔΕΠ δύσκολα θα ξεπεράσει τον αριθμό των **43** με 44.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.1

Το τελευταίο συμπέρασμα υποστηρίζεται και από το Διάγραμμα 6.2 όπου φαίνεται η εξέλιξη των συνταξιοδοτήσεων από το 2009 και μετά για τα υπηρετούντα σήμερα μέλη ΔΕΠ. Μέχρι το 2020 προβλέπεται να συνταξιοδοτηθούν 15 μέλη ΔΕΠ. Εάν δεν αφυπηρευτούσε κανένα μέλος ΔΕΠ, η δύναμη του Τμήματος θα αναμενόταν να φτάσει το 47 το 2012. Τότε όμως θα έχουν ήδη αφυπηρητήσει 3 μέλη ΔΕΠ τα οποία προβλέπεται να έχουν αναπληρωθεί μέχρι το 2015, οπότε θα έχουν αφυπηρητήσει άλλα 5 μέλη ΔΕΠ. Είναι προφανές ότι οποιοσδήποτε σχεδιασμός πρέπει να θεωρεί ότι η πραγματική δύναμη του Τμήματος σε μέλη ΔΕΠ είναι περίπου 43 (συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν εκπαιδευτική άδεια ή κατέχουν διοικητικές θέσεις).

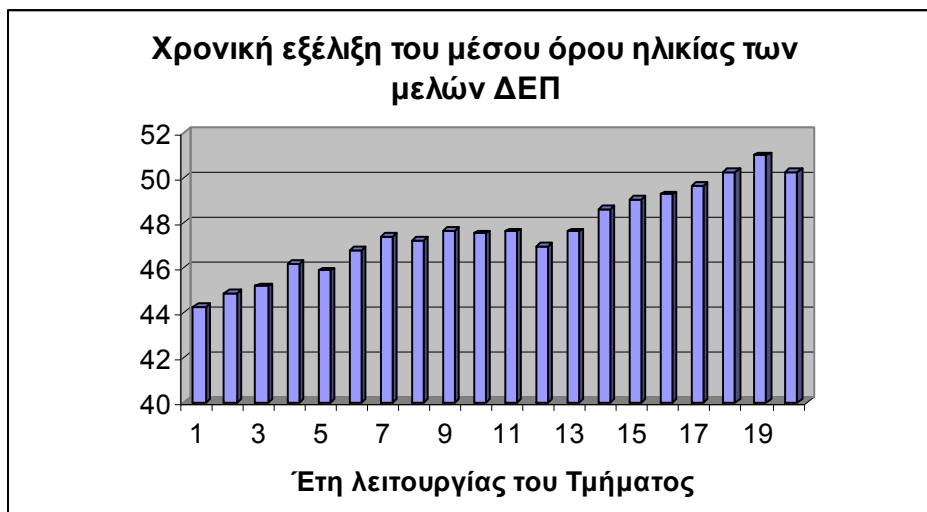
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.2

Στο Διάγραμμα 6.3, φαίνεται από την ίδρυση του Τμήματος μέχρι το 2008 η εξέλιξη ανά έτος του μέσου όρου ηλικίας των μελών ΔΕΠ που κυμαίνεται γύρω στα 48 έτη. Το

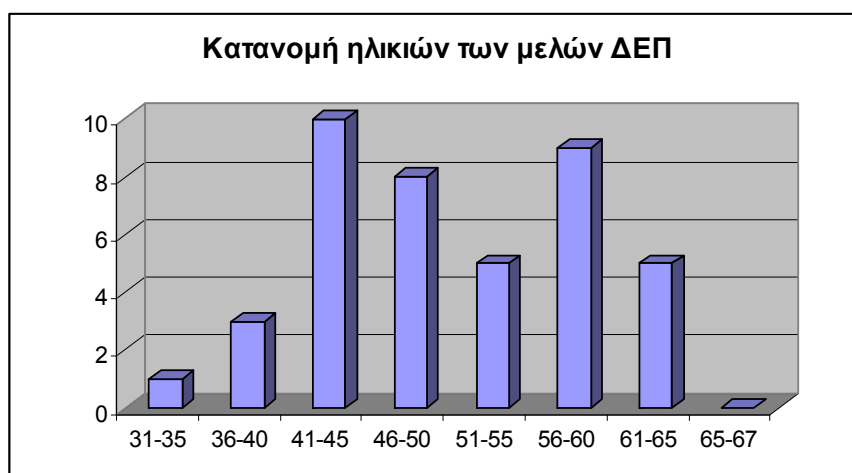
αποτέλεσμα αυτό δείχνει μια καλή ηλικιακή ισορροπία του ακαδημαϊκού προσωπικού, το οποίο δεν είναι γερασμένο αλλά, αντίθετα, συνδυάζει την εμπειρία με την νεανική δυναμικότητα. Μέσα σε 20 χρόνια, η μέση αυτή ηλικία αυξήθηκε μόνο κατά 6 έτη, ενώ την επόμενη τριετία, με δεδομένες τις νέες εκλογές που έχουν γίνει και την αναμενόμενη ανανέωση του προσωπικού, προβλέπεται να μειωθεί κάτω από τα 50 έτη που είναι σήμερα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.3

Το Διάγραμμα 6.4 δείχνει την κατανομή των ηλικιών των μελών ΔΕΠ, από την οποία προκύπτει μια σχετικά ομοιόμορφη κατανομή των μελών ΔΕΠ (ο κατακόρυφος άξονας αντιστοιχεί στον αριθμό των μελών ΔΕΠ σε κάθε ηλικιακό παράθυρο) στα παράθυρα από 36-40 ετών μέχρι και 61-65 ετών. Το ίδιο συμπέρασμα προκύπτει εμμέσως και από το Διάγραμμα 6.2 όπου η κατανομή των αφυπηρετήσεων δεν παρουσιάζει συσσώρευση σε κάποια χρονική περίοδο. Το γεγονός αυτό εξασφαλίζει, με την προϋπόθεση μιας καλής πολιτικής προκήρυξης νέων θέσεων και επιλογής προσωπικού, τη συνεχή ηλικιακή ανανέωση και στο μέλλον.

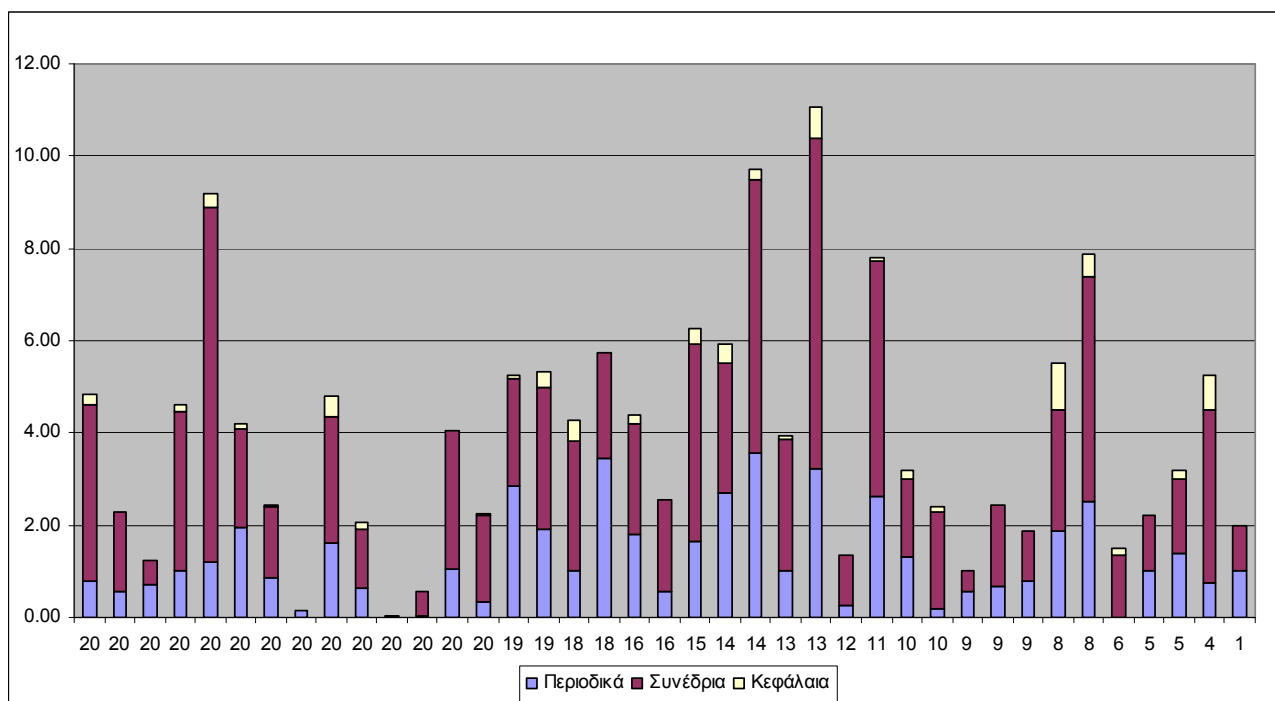
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.4

Από το 1989 μέχρι και το 2008 έχουν γίνει στο Τμήμα 31 εκλογές νέων μελών ΔΕΠ (δεν συμπεριλαμβάνονται οι εξελίξεις του υπηρετούντος προσωπικού). Δύο μέλη ΔΕΠ παραιτήθηκαν μετά από περίπου ένα έτος θητείας για προσωπικούς λόγους. Στις 31 αυτές περιπτώσεις οι 23 αντιστοιχούσαν σε επιστήμονες που δεν είχαν σχέση με το Τμήμα, ενώ οι 8 ήταν διδάκτορες του Τμήματος ή/ και συνεργαζόντουσαν με αυτό. Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών που δεν είχαν σχέση με το Τμήμα ήταν από Πανεπιστήμια της Β. Αμερικής και της Ε.Ε. Η αναλογία αυτή την τελευταία πενταετία παραμένει πρακτικά η ίδια, 3/1 (9 προς 3).

Στο Διάγραμμα 6.5, παρουσιάζεται η μέση ετήσια παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων του Τμήματος (μέσος αριθμός δημοσιεύσεων ανά έτος) σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, διεθνή συνέδρια και Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους για κάθε εν ενεργεία μέλος ΔΕΠ. Πρόκειται για εργασίες που έχουν δημοσιευτεί από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με αναφορά (affiliation) στο Τμήμα από τότε που άρχισαν να εργάζονται σ' αυτό (με οποιαδήποτε σχέση) μέχρι το τέλος του 2008. Τα μέλη ΔΕΠ έχουν ταξινομηθεί σύμφωνα με τα έτη παρουσίας τους στο Τμήμα (ανεξάρτητα του διορισμού τους), από τα παλαιότερα προς τα νεότερα, ενώ στον οριζόντιο άξονα σημειώνονται τα έτη παρουσίας τους στο Τμήμα. Η παραγωγικότητα σε δημοσιεύσεις κρίνεται πολύ ικανοποιητική και γενικά παρατηρείται μια παρόμοια συμπεριφορά ανάμεσα στα παλαιά και τα νέα μέλη, καθώς και ανάμεσα στις διαφορετικές βαθμίδες. Ο μέσος όρος **ανά μέλος ΔΕΠ και ανά έτος** είναι **1.5** δημοσιεύσεις σε διεθνή **περιοδικά** και **2.5** σε **Πρακτικά διεθνών συνεδρίων**. Ο δείκτης αυτός δεν είναι παρά ενδεικτικός, διότι υπάρχουν διαφορετικές συνθήκες από επιστημονική περιοχή σε επιστημονική περιοχή (διαφορετικός ρυθμός παραγωγής δημοσιεύσεων, διαφορετικό βάρος σε περιοδικά ή συνέδρια, κλπ.), ενώ επιπλέον δεν φαίνεται η ποιότητα και η διεθνής αναγνώριση των εργασιών αυτών (για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται άλλοι δείκτες παρακάτω). Σημειώνεται πάντως ότι σημαντικότερος αριθμός των δημοσιεύσεων αυτών είναι στα **διεθνώς αναγνωρισμένα** ως τα **καλύτερα περιοδικά και συνέδρια** της κάθε περιοχής, καθώς το κριτήριο αυτό αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την εκλογή/ εξέλιξη των μελών ΔΕΠ και την αξιολόγηση των Διδακτορικών Διατριβών (ο αναλυτικός κατάλογος όλων των δημοσιεύσεων παρατίθεται στο Παράρτημα V).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.5 Μέση ετήσια παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ

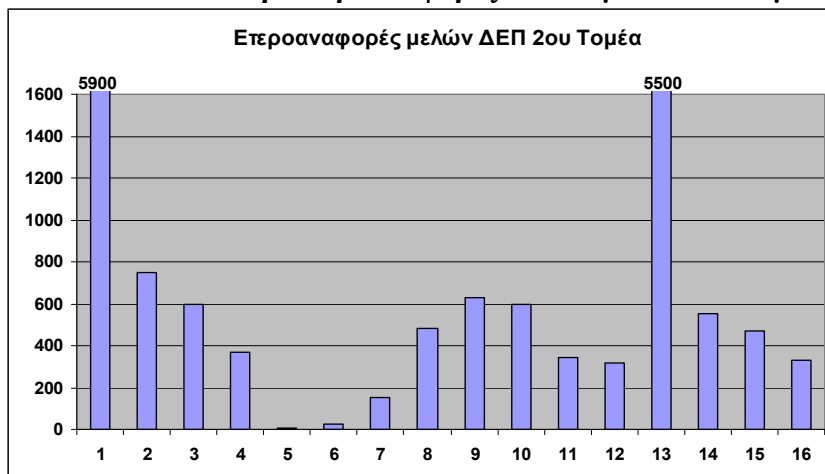

Ο μέσος όρος **ετεροαναφορών** στις εργασίες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είναι (2008) για τους **Καθηγητές 1200**, για τους **Αναπληρωτές Καθηγητές 1100**, για τους **Επίκουρους Καθηγητές 250** και για τους **Λέκτορες 30**. Το αποτέλεσμα αυτό προέκυψε με βάση στοιχεία που κατέθεσαν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ. Στα Διαγράμματα 6.6 αποτυπώνεται ο αριθμός των ετεροαναφορών για τα μέλη κάθε Τομέα του Τμήματος, ενώ στα Διαγράμματα 6.7 παρουσιάζονται τα ίδια αποτελέσματα αλλά για τα μέλη ΔΕΠ κατηγοριοποιημένα ανά βαθμίδα.

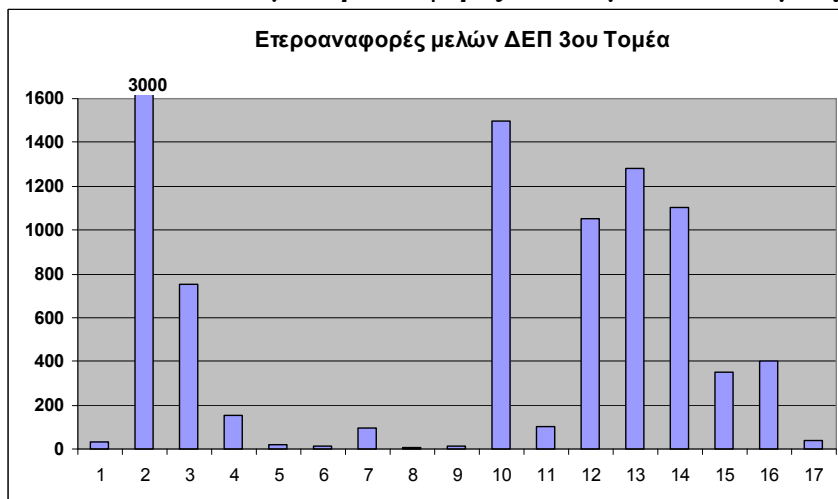
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.6α Ετεροαναφορές ανά Τομέα – 1^{ος} Τομέας

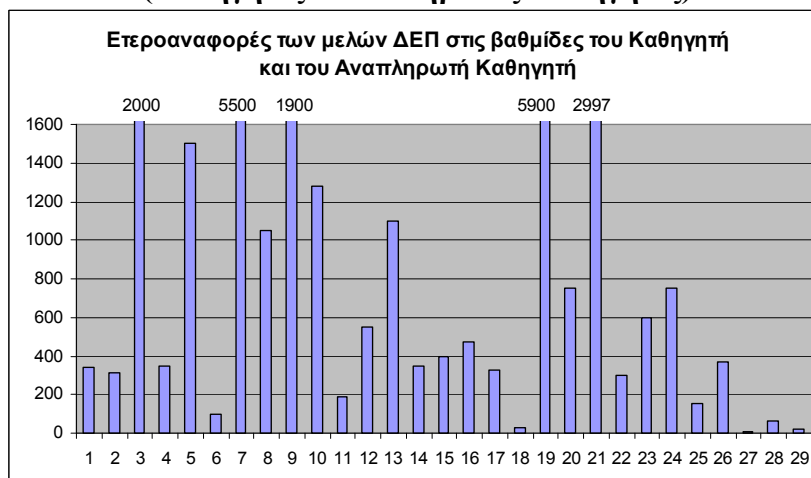
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.6β Ετεροαναφορές ανά Τομέα – 2^{ος} Τομέας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.6γ Ετεροαναφορές ανά Τομέα – 3^{ος} Τομέας

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.7α Ετεροαναφορές ανά βαθμίδα (Καθηγητές - Αναπληρωτές Καθηγητές)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.7β Ετεροαναφορές ανά βαθμίδα (Επίκουροι Καθηγητές - Λέκτορες)

Σημαντικότερο παράγοντα για την ανάπτυξη της ερευνητικής και αναπτυξιακής δραστηριότητας του Τμήματος αποτελούν οι Υποψήφιοι Διδάκτορες, οι μεταδιδακτορικοί ερευνητές και οι άλλοι συνεργάτες ερευνητές που συμμετέχουν στις ερευνητικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο Τμήμα. Όπως ήδη αναφέρθηκε, σήμερα απασχολούνται στο πλαίσιο των διαφόρων ερευνητικών ομάδων, περίπου 200 νέοι ερευνητές εκ των οποίων οι μισοί περίπου είναι Υποψήφιοι Διδάκτορες.

6.4 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Οι ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες του Τμήματος μπορούν σήμερα να ενταχθούν σε 16 **θεματικές ενότητες** όπου ανήκουν οι επιμέρους **επιστημονικές περιοχές** στις οποίες ενεργοποιούνται τα μέλη ΔΕΠ και οι συνεργάτες του Τμήματος. Οι επιστημονικές αυτές περιοχές ανά θεματική ενότητα είναι οι παρακάτω:

- **Αλγόριθμοι**
 - Αλγεβρικοί Αλγόριθμοι
 - Αλγοριθμική Επιχειρησιακή Έρευνα
 - Αλγοριθμική Θεωρία Παιγνίων
 - Ανάλυση Αλγορίθμων
 - Θεωρία Προσεγγιστικών και Άμεσων Αλγορίθμων
 - Πιθανοτικοί Αλγόριθμοι
 - Κρυπτογραφία
 - Συνδυαστική Βελτιστοποίηση
 - Υπολογιστική Γεωμετρία
 - Υπολογιστική Πολυπλοκότητα
- **Θεωρία Γλωσσών Προγραμματισμού**
- **Γραφικά**
 - Αλγόριθμοι Γραφικών Υψηλής Απόδοσης
 - Αρχαιολογική Ανακατασκευή με Μεθόδους Γραφικών

- Οπτικοποίηση, Χάος, Μορφοκλασματική και Υπολογιστική Γεωμετρία
- **Επιστημονικοί Υπολογισμοί**
- **Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Εκπαίδευση από Απόσταση**
 - Διδακτική αξιοποίηση και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
 - Προσαρμοστικά (Νοήμονα) Συστήματα Μάθησης
 - Σχεδίαση και Υλοποίηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού
 - Σχεδίαση και υλοποίηση περιβαλλόντων μάθησης για το Διαδίκτυο
- **Βάσεις Δεδομένων**
 - Βάσεις Γνώσεων
 - Βάσεις Δεδομένων και Διαδίκτυο
 - Διαχείριση Δεδομένων σε Αρχιτεκτονικές Πλέγματος
 - Εξατομίκευση και Συστήματα Προσωπικών Πληροφοριών
 - Ετερογενή Συστήματα
 - Ψηφιακές Βιβλιοθήκες
 - Βιοϊατρικές Βάσεις Πληροφοριών
 - Εξόρυξη Δεδομένων και Ανακάλυψη Γνώσης
- **Επικοινωνία Ανθρώπου-Μηχανής**
 - Διεπαφές Χρηστών
 - Εικονική Πραγματικότητα
 - Προσβασιμότητα και Υποστηρικτικές Τεχνολογίες για Άτομα με Αναπηρίες
- **Τεχνητή Νοημοσύνη**
 - Γλωσσική Τεχνολογία
 - Προγραμματισμός με Περιορισμούς
 - Συστήματα Πολλαπλών Πρακτόρων
 - Μηχανική Μάθηση
 - Σημασιολογικός Ιστός
- **Μεθοδολογίες, Τεχνικές και Εργαλεία Ανάπτυξης Λογισμικού**
 - Αντικειμενοστρεφής και Μεταβολοστρεφής Προγραμματισμός
 - Λογικός και Συναρτησιακός Προγραμματισμός
 - Μοντελοποίηση και Προσομοίωση
 - Τεχνολογία Λογισμικού και Ανάλυση Συστημάτων
 - Τεχνολογία Παράλληλου Λογισμικού
- **Εφαρμογές Διαδικτύου**
 - Αρχιτεκτονική Εφαρμογών Διαδικτύου
 - Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση
 - Ηλεκτρονικό Εμπόριο
 - Τεχνολογίες Υπηρεσιών
 - Κοινωνική Δικτύωση
- **Πληροφοριακά Συστήματα**
 - Αναδιοργάνωση Επιχειρησιακών Διαδικασιών
 - Εφαρμογές Πληροφοριακών Συστημάτων
- **Υλικό και Λογισμικό Υπολογιστικών Συστημάτων**
 - Αρχιτεκτονική Επεξεργαστών
 - Κατανεμημένα Συστήματα
 - Συστήματα Πραγματικού Χρόνου
 - Συστήματα Συλλογής και Επεξεργασίας Δεδομένων
 - Σχεδίαση και Δοκιμή Ψηφιακών Συστημάτων

- Υπολογιστές Ανθεκτικοί σε Ελαττώματα
- **Συστήματα Επικοινωνιών**
 - Συστήματα Ασύρματων και Δορυφορικών Επικοινωνιών
 - Συστήματα Επικοινωνίας Κινητών τερματικών
 - Συστήματα Οπτικών Επικοινωνιών
 - Τηλεπικοινωνιακή Πολιτική
- **Δίκτυα Επικοινωνιών**
 - Ανάλυση και Σχεδιασμός Πρωτοκόλλων
 - Το Διαδίκτυο του Μέλλοντος
 - Γνωσιακά και Αυτόνομα Δίκτυα
 - Δικτύωση Πολυμέσων, Εφαρμογές και Υπηρεσίες
 - Δίκτυα Ομοτίμων
 - Επικοινωνίες Κινητών
 - Οπτικά Δίκτυα (Κορμού και Μητροπολιτικά)
 - Προσομοίωση και Αξιολόγηση Δικτύων
 - Τεχνοοικονομική αποτίμηση τηλεπικοινωνιακών δικτύων
- **Διατάξεις και Υποσυστήματα**
 - Σχεδίαση VLSI Κυκλωμάτων
 - Σχεδίαση, Χαρακτηρισμός και Ανάπτυξη Φωτονικών Διατάξεων και Υποσυστημάτων
- **Επεξεργασία Σήματος και Εικόνας**
 - Τεχνολογίες Φωνής
 - Αναγνώριση προτύπων
 - Βιοπληροφορική και Βιοϊατρικές Εφαρμογές
 - Επεξεργασία, Συμπύεση και Μετάδοση Εικόνας και Βίντεο
 - Επεξεργασία Τηλεπικοινωνιακών Σημάτων
 - Θεωρία Κωδίκων και Κρυπτογραφία
 - Μουσική Πληροφορική
 - Αρχιτεκτονικές Ειδικού Σκοπού και Ενσωματωμένα Συστήματα
 - Υποστηρικτικές Τεχνολογίες για ΑΜΕΑ

Οι **ερευνητικές ομάδες** που δραστηριοποιούνται στο Τμήμα θεραπεύουν **μια ή περισσότερες** από τις παραπάνω **επιστημονικές περιοχές** οι οποίες μπορούν να ανήκουν σε μια ή περισσότερες θεματικές ενότητες. Οι ομάδες αυτές δεν διέπονται από κάποιο συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο ή σχήμα οργάνωσης και λειτουργίας. Δημιουργούνται συνήθως γύρω από τις δραστηριότητες ενός μέλους ΔΕΠ, ενώ σε λίγες μόνο περιπτώσεις συνυπάρχουν στην ίδια ομάδα δύο ή περισσότερα μέλη ΔΕΠ. Οι **συνεργασίες** μεταξύ των ομάδων είναι **ελάχιστες** και οι γενικότερες σχέσεις τους χαλαρές έως ανύπαρκτες με περιπτώσεις (ελάχιστες αλλά υπαρκτές) εκδήλωσης αντιπαλότητας. Οι διάφορες ερευνητικές ομάδες αριθμούν από 2 συνεργάτες ερευνητές έως 40. Σήμερα, δραστηριοποιούνται στο Τμήμα **10 μεγάλες** ερευνητικές **ομάδες** (με περισσότερους από 10 συνεργάτες) και **12 ομάδες μεσαίου μεγέθους** (5-10 συνεργάτες), ενώ υπάρχουν αρκετές μικρότερες ομάδες. Πολλές ερευνητικές ομάδες του Τμήματος έχουν συνεχή δραστηριότητα επί σειρά ετών, συμμετοχή σε πολλά προγράμματα E&A, υψηλή χρηματοδότηση, διεθνή αναγνωρισιμότητα, ενεργό συμμετοχή στις κυριότερες δράσεις της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας και παραγωγή ποιοτικού ερευνητικού έργου. Τα μέλη των ομάδων χρησιμοποιούνται ως εμπειρογνώμονες από διεθνείς οργανισμούς,

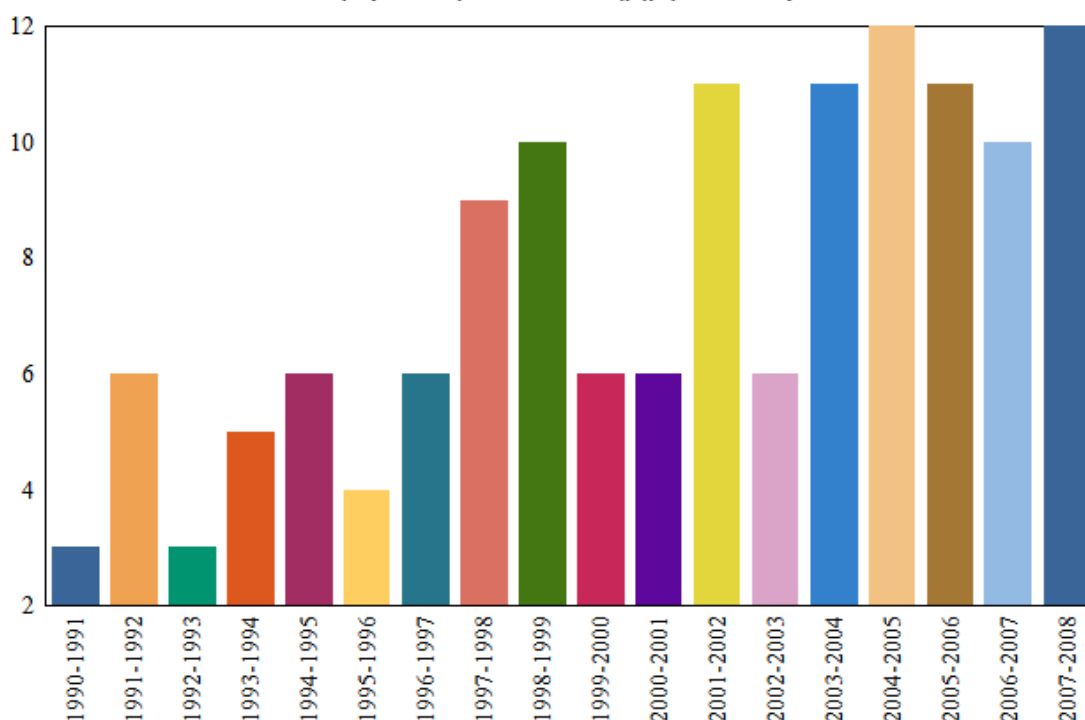
κυβερνητικές υπηρεσίες και οργανισμούς και μεγάλους φορείς του ιδιωτικού τομέα. Οι διδάκτορες και οι άλλοι συνεργάτες των ομάδων αυτών, συνήθως έχουν επιτυχημένη επαγγελματική σταδιοδρομία.

6.5 ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

Στα 20 έτη λειτουργίας του Τμήματος έχουν ολοκληρωθεί περίπου **150** Διδακτορικές Διατριβές δηλαδή κατά μέσο όρο 7 διατριβές **ανά έτος** ή μία ανά 4 έτη για κάθε μέλος ΔΕΠ (ο μέσος αριθμός μελών ΔΕΠ για τα 20 χρόνια λειτουργίας του Τμήματος είναι 30). Στο Διάγραμμα 6.8 φαίνεται ο αριθμός Διδακτορικών Διατριβών που υποστηρίζονται κάθε έτος. Ο αριθμός των διατριβών ανά έτος θα μπορούσε να είναι ελαφρώς μεγαλύτερος, γεγονός που σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, φαίνεται να επιτυγχάνεται τα αμέσως επόμενα έτη (εκτιμάται ότι τα 2 επόμενα έτη ο αριθμός των διατριβών ανά έτος θα είναι 14).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.8

Πλήθος διδακτορικών που υποστηρίχθηκαν ανά έτος

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Τμήματος για τις Διδακτορικές Διατριβές, πριν τον ορισμό από τη Γ.Σ.Ε.Σ. της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής κάθε Υποψήφιου Διδάκτορα, αυτός πρέπει να έχει αποδείξει τη δυνατότητά του να δημοσιεύσει εργασίες του στα καλύτερα περιοδικά ή/και συνέδρια της επιστημονικής περιοχής στην οποία εντάσσεται το θέμα της διατριβής του. Στη μεγάλη πλειοψηφία των διατριβών που έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα, τα αποτελέσματά τους έχουν δημοσιευθεί σε εξαιρετικά περιοδικά ή συνέδρια, ενώ από κάθε διατριβή προκύπτουν αρκετές επιστημονικές δημοσιεύσεις. Γενικά, το επίπεδο των διατριβών του Τμήματος αξιολογείται ως **πολύ ποιοτικό**. Οι διδάκτορες του Τμήματος διακρίνονται στην Ελληνική κοινωνία ή και διεθνώς και συνήθως κατέχουν θέσεις

ευθύνης. Οι 30 από αυτούς είναι ήδη Καθηγητές Πανεπιστημίου στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, ενώ περισσότεροι από 30 κατέχουν διευθυντική θέση.

6.6 ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων από τα μέλη του Τμήματος (με αναφορά-affiliation του Τμήματος) την τελευταία πενταετία (2003-2008), φαίνονται στον Πίνακα 6.9. Στον Πίνακα περιλαμβάνονται επιστημονικά βιβλία, άρθρα σε διεθνή περιοδικά, δημοσιεύσεις σε Πρακτικά διεθνών συνεδρίων με κριτές, Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και επιμέλειες Εκδόσεων - Συλλογών δοκιμίων/ άρθρων ή Πρακτικών συνεδρίων. Ο Πίνακας περιλαμβάνει επίσης τον αριθμό ετεροαναφορών ανά έτος σε δημοσιεύσεις του Τμήματος (με αναφορά – affiliation - το Τμήμα) καθώς και τον αριθμό των μελών ΔΕΠ που αριθμούσε το Τμήμα κάθε έτος. Η αναζήτηση των ετεροαναφορών του Τμήματος βασίστηκε κυρίως στο Scopus, το οποίο κατά τεκμήριο υποεκτιμά το πλήθος των αναφορών. Η παραγωγή επιστημονικών δημοσιεύσεων του Τμήματος κρίνεται ικανοποιητική και με διεθνή διάσταση. Στο Παράρτημα V, παρατίθεται ο κατάλογος όλων των δημοσιεύσεων των μελών του Τμήματος από την ίδρυσή του. Προκύπτει ότι σημαντικός αριθμός εξ αυτών είναι σε περιοδικά (της ACM, IEEE, OSA κλπ.) και συνέδρια (ACM SIGMOD, VLDB, EUSIPCO, OFC, IEEE κλπ.) αναγνωρισμένα από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα ως τα καλύτερα σε κάθε επιμέρους επιστημονική περιοχή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.9 Επιστημονικές Δημοσιεύσεις

	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Βιβλία	4	0	1	4	3	4
Εργασίες σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές	82	72	76	74	63	61
Εργασίες σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων με κριτές	114	138	137	115	119	91
Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους	23	10	10	11	3	5
Επιμέλεια Εκδόσεων Συλλογών/ Πρακτικών	7	7	10	5	6	1
Ετεροαναφορές σε εργασίες με αναφορά (affiliation) του Τμήματος	994	707	533	432	376	297
Αριθμός μελών ΔΕΠ	40	39	40	41	39	37

Στον Πίνακα 6.10, φαίνονται οι επιστημονικές δημοσιεύσεις ανά Τομέα για το 2006 και το 2007, ενώ αντίστοιχα είναι τα στοιχεία και για το 2008. Οι δημοσιεύσεις στις οποίες συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ από δύο Τομείς προστίθενται και στους δύο Τομείς. Στην τελευταία γραμμή του πίνακα φαίνεται ο αριθμός των μελών ΔΕΠ (με bold) του κάθε Τομέα. Τα στοιχεία του πίνακα μέσα σε παρένθεση, αντιστοιχούν (για κάθε κατηγορία) σε δημοσιεύσεις ανά μέλος ΔΕΠ. Είναι εμφανές ότι ο Γ΄ Τομέας (Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος) θεωρεί εξαιρετικά σημαντικές τις δημοσιεύσεις σε περιοδικά, ενώ ο Β΄ Τομέας (Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών) δίνει μεγάλο βάρος και στις εργασίες σε συγκεκριμένα συνέδρια. Αυτό οφείλεται σε ιδιαιτερότητες των αντίστοιχων επιστημονικών περιοχών (γνωστικών αντικειμένων) και η διαφορά αυτή είναι εμφανής και στον τρόπο αξιολόγησης κατά τις εκλογές ή εξελίξεις των μελών ΔΕΠ σε θέσεις των

Τομέων αυτών. Η μικρότερη παραγωγικότητα του Α΄ Τομέα (Θεωρητικής Πληροφορικής) οφείλεται στη φύση των αντικειμένων που αυτός θεραπεύει καθώς και στις μικρότερες ερευνητικές ομάδες που δραστηριοποιούνται γύρω από αυτόν, γεγονός που κρίνεται απολύτως φυσιολογικό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.10 Επιστημονικές Δημοσιεύσεις ανά Τομέα

ΕΡΓΑΣΙΕΣ	2007			2006		
	Α΄ Τομέας	Β΄ Τομέας	Γ΄ Τομέας	Α΄ Τομέας	Β΄ Τομέας	Γ΄ Τομέας
Διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές	10 (1.25)	21 (1.325)	41 (2.733)	7 (0.875)	28 (1.647)	56 (3.733)
Πρακτικά διεθνών συνεδρίων με κριτές	22 (2.75)	60 (3.75)	58 (3.867)	16 (2.0)	68 (4.0)	68 (4.533)
Κεφάλαια συλλογικών τόμων	1 (0.125)	4 (0.25)	8 (0.60)	1 (0.125)	7 (0.412)	3 (0.20)
Επιμέλεια έκδοσης Συλλογών/ Πρακτικών	0	2	5	1	3	6
Αριθμός μελών ΔΕΠ	8 (4.125)	16 (5.325)	15 (7.20)	8 (3.0)	17 (6.059)	15 (8.466)

Ο πίνακας 6.11 απεικονίζει τον ετήσιο μέσο αριθμό δημοσιεύσεων ανά μέλος ΔΕΠ και ανά βαθμίδα, σε περιοδικά, συνέδρια και κεφάλαια συλλογικών τόμων. Είναι εμφανές ότι η υψηλότερες βαθμίδες παρουσιάζουν μεγαλύτερο ρυθμό δημοσιεύσεων όπως θα αναμενόταν λόγω της συνήθως μεγαλύτερης εμπειρίας τους και των πολυπληθέστερων ερευνητικών ομάδων που έχουν δημιουργήσει. Σημειώνεται εδώ ότι με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο οι Λέκτορες δεν έχουν το δικαίωμα να επιβλέπουν διδακτορικές διατριβές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.11 Ετήσιος Μέσος Αριθμός Επιστημονικών Δημοσιεύσεων ανά Βαθμίδα

Βαθμίδα	Ετήσιος μέσος αριθμός εργασιών ανά βαθμίδα					
	2007			2006		
	Περιοδικά	Συνέδρια	Κεφάλαια	Περιοδικά	Συνέδρια	Κεφάλαια
Καθηγητής	3.1	3.7	0.0	2.5	3.0	0.2
Αναπληρωτής Καθηγητής	1.9	4.2	0.7	2.1	3.3	0.4
Επίκουρος Καθηγητής	1.2	2.7	0.3	1.1	2.9	0.2
Λέκτορας	1.0	4.5	0.0	0.5	2.0	0.0

Σε γενικές γραμμές, η **ποσότητα** και η **ποιότητα** του δημοσιευμένου έργου του Τμήματος κρίνονται **απολύτως ικανοποιητικές**, ενώ οι αντίστοιχοι δείκτες βελτιώνονται συνεχώς την τελευταία πενταετία.

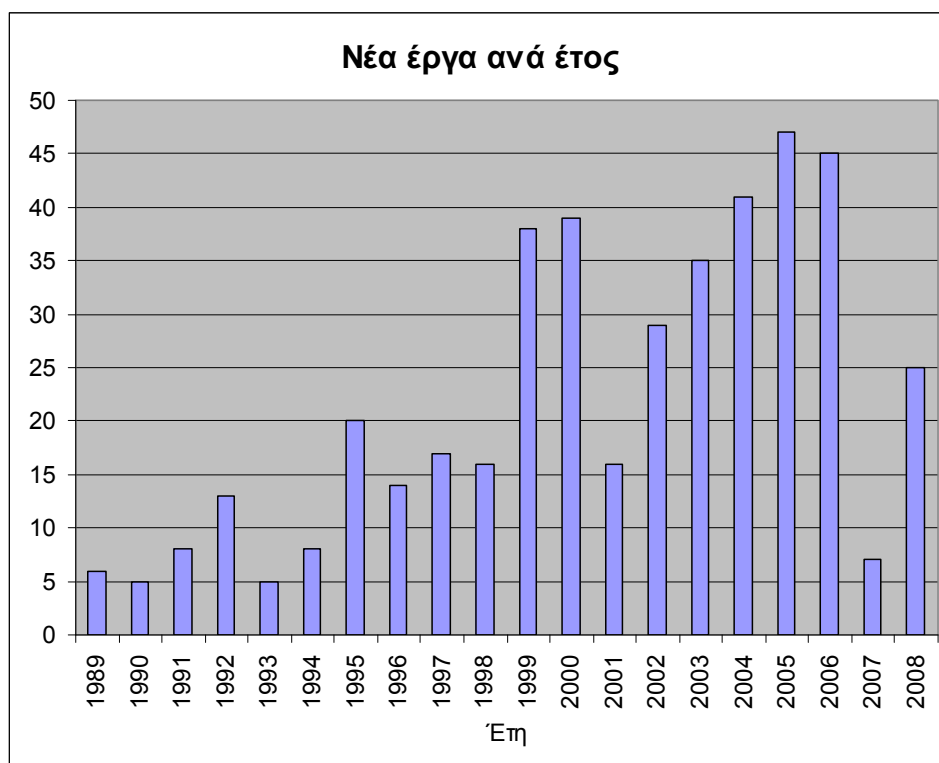
6.7 ΈΡΓΑ ΈΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Από την ίδρυση του Τμήματος δόθηκε μεγάλο βάρος στη συμμετοχή των μελών του σε ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα. Τα έργα αυτά παρουσιάζουν σημαντική πολυμορφία. Ένα μέρος εξ αυτών αφορά στη **βασική έρευνα** και ένα άλλο μέρος στην **εφαρμοσμένη**. Η χρηματοδότηση πολλών εξ αυτών προέρχεται από ανταγωνιστικά **ευρωπαϊκά** ερευνητικά

προγράμματα ενώ αρκετά χρηματοδοτούνται από **εθνικά ανταγωνιστικά προγράμματα**. Υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός έργων που προέκυψαν από συνεργασίες με τον **ιδιωτικό τομέα** και κυρίως με την Ελληνική βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Σημαντική, επίσης, είναι η δραστηριότητα του Τμήματος σε υπηρεσίες **εμπειρογνομosύνης** και **μελέτες** για την **ευρύτερη κυβέρνηση** και το **δημόσιο τομέα**. Τέλος, το Τμήμα συμμετείχε σε μεγάλες **εθνικές δράσεις ΤΠ&Ε** και υποστήριξε την υλοποίησή τους. Στο Παράρτημα VI δίνονται πληροφορίες για όλα τα έργα που υλοποιήθηκαν στο Τμήμα.

Στο Διάγραμμα 6.12 φαίνεται ο αριθμός των νέων έργων E&A που ξεκίνησαν κάθε έτος από το 1989 έως το 2008. Είναι φανερό ότι προκύπτει μια συνεχής δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Ο συνολικός αριθμός των έργων που υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται στο Τμήμα και χρηματοδοτήθηκαν από τρίτους πόρους (όχι του Πανεπιστημίου) είναι **434**, δηλαδή κατά μέσο όρο **22 έργα ανά έτος**. Είναι εμφανές στο Διάγραμμα 6.12, ότι σε ορισμένες χρονικές περιόδους (π.χ. 1999-2000, 2004-2006) παρουσιάζεται συσσώρευση νέων έργων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι των περιόδων αυτών έχουν προηγηθεί προσκλήσεις μεγάλων Ευρωπαϊκών ή εθνικών Προγραμμάτων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.12

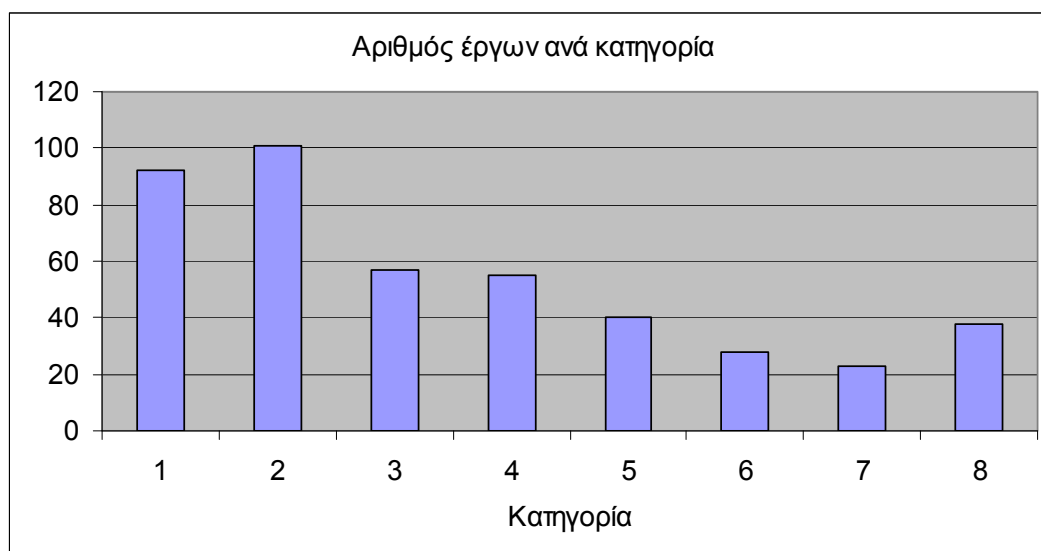

Στο Διάγραμμα 6.13 απεικονίζεται η κατανομή των έργων E&A του Τμήματος, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα, σε οκτώ κατηγορίες: 1) Έργα βασικής έρευνας χρηματοδοτούμενα από ανταγωνιστικά Προγράμματα της Ε.Ε. ή άλλων διεθνών οργανισμών. 2) Έργα βασικής έρευνας χρηματοδοτούμενα από εθνικά ανταγωνιστικά Προγράμματα. 3) Έργα εφαρμοσμένης έρευνας χρηματοδοτούμενα από ανταγωνιστικά Προγράμματα της Ε.Ε. ή άλλων διεθνών οργανισμών. 4) Έργα εφαρμοσμένης έρευνας

χρηματοδοτούμενα από εθνικά ανταγωνιστικά Προγράμματα. 5) Έργα εφαρμοσμένης έρευνας χρηματοδοτούμενα από συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα. 6) Έργα εμπειρογνομosύνης και μελέτες για την ευρύτερη κυβέρνηση και το δημόσιο τομέα. 7) Συμμετοχή στην υλοποίηση έργων μεγάλων εθνικών δράσεων και ανάπτυξης υποδομών. 8) Έργα εκπαίδευσης και υποστήριξης τρίτων στην ανάπτυξη ΤΠ&Ε. Στον οριζόντιο άξονα του Διαγράμματος, οι αριθμοί 1-8 υποδηλώνουν τις 8 παραπάνω κατηγορίες με την ίδια αντιστοίχιση.

Είναι φανερό ότι τα περισσότερα έργα αφορούν στη **βασική έρευνα** (περίπου **45%**), ενώ υπάρχει μια σχετική ισορροπία ως προς τα έργα **εφαρμοσμένης έρευνας** (περίπου **35%**). Προκύπτει επίσης μια ισορροπία μεταξύ των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από πόρους **Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων** (περίπου **35%**) και των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από πόρους **εθνικών Προγραμμάτων** (**36%**). Επίσης, ένα 9% των έργων αφορά σε έργα εκπαίδευσης και υποστήριξης τρίτων στην ανάπτυξη Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, ένα 7% σε έργα εμπειρογνομosύνης και μελετών για το δημόσιο τομέα και ένα 4% σε έργα υποδομών και συμμετοχής σε σημαντικές εθνικές δράσεις.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.13

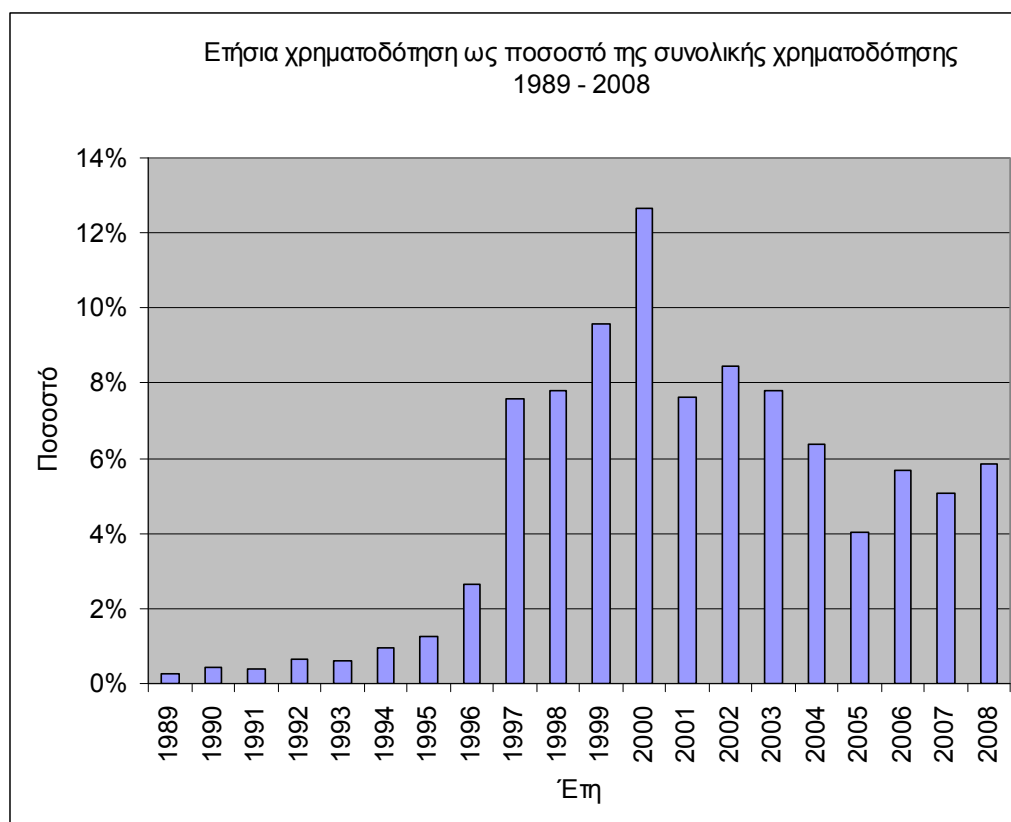

Ως προς τη συνολική χρηματοδότηση πρέπει να παρατηρήσει κανείς ότι τα έργα της 7^{ης} κατηγορίας, δηλαδή εκείνα που προέκυψαν από τη συμμετοχή σε μεγάλες εθνικές δράσεις (GUNET - Δίκτυο Πρόσβασης και Υπηρεσίες Κορμού για την Ανωτάτη Εκπαίδευση, EdUNET - Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, Διαπανεπιστημιακό Δίκτυο Τηλεκπαίδευσης), στην ανάπτυξη των υποδομών των ερευνητικών μονάδων του Τμήματος (Εργαστήριο Οπτικών Επικοινωνιών, Κέντρο Ενεργειακής Πολιτικής) και των υποδομών του Πανεπιστημίου Αθηνών (Δίκτυο Πανεπιστημίου Αθηνών - @Athina.net, Γραφείο Διασύνδεσης ΕΚΠΑ, Εργαστήρια Πληροφορικής ΕΚΠΑ), ενώ αποτελούν το **4% των έργων** αντιστοιχούν στο **40% της συνολικής χρηματοδότησης**.

Στο Διάγραμμα 6.14 παρουσιάζεται η χρηματοδότηση που πέτυχε το Τμήμα ανά έτος ως ποσοστό της συνολικής, από το 1989 έως το 2008. Η κατανομή αυτή έγινε θεωρώντας ότι η συνολική χρηματοδότηση κάθε έργου ήταν ομοιόμορφα κατανεμημένη καθ' όλη τη

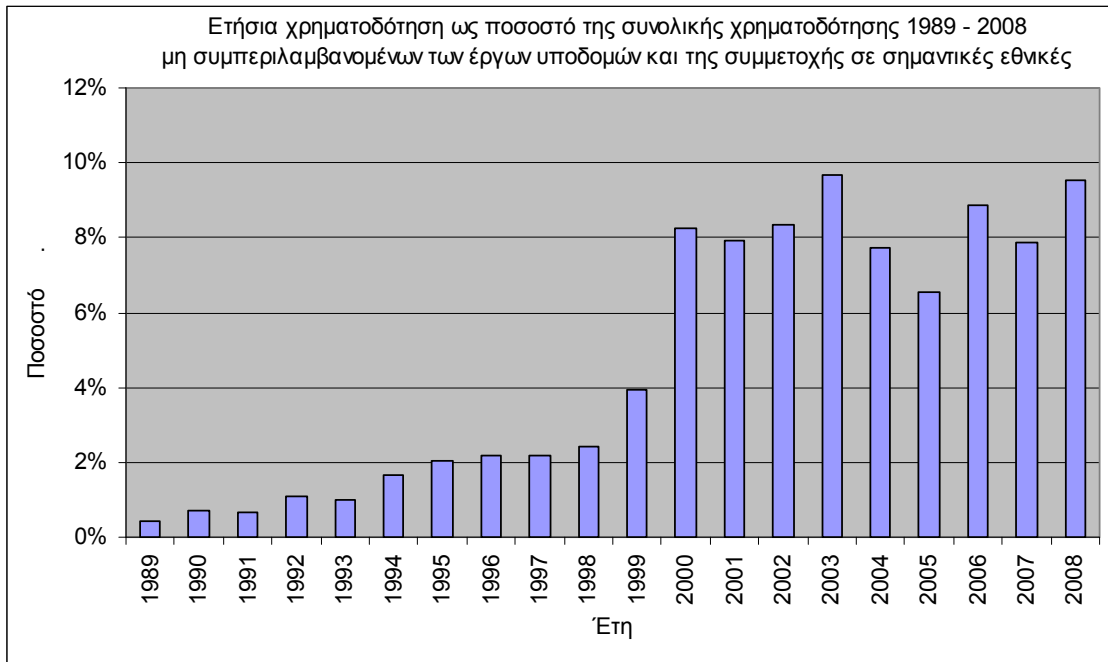
διάρκειά του. Παρατηρείται μια ιδιαίτερα αυξημένη χρηματοδότηση γύρω στο 2000. Αυτό οφείλεται στα μεγάλα εθνικά έργα και στα έργα υποδομών του Πανεπιστημίου και του Τμήματος που υλοποιήθηκαν την περίοδο εκείνη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.14

Στο Διάγραμμα 6.15, παρουσιάζεται η ετήσια χρηματοδότηση του Τμήματος ως ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης την περίοδο 1989 – 2008, χωρίς όμως να συμπεριλαμβάνονται τα έργα υποδομών και μεγάλων εθνικών δράσεων (7^η κατηγορία). Περιλαμβάνονται δηλαδή τα έργα που αντιστοιχούν στο 60% της συνολικής χρηματοδότησης των έργων όλων των κατηγοριών. Παρατηρείται, από το 2000 και μετά, μια σταθερή εισροή πόρων E&A.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.15

Στο Διάγραμμα 6.16 φαίνεται η κατανομή της χρηματοδότησης (ως ποσοστό της συνολικής για την περίοδο 1989-2008) ανά κατηγορία έργων, μη συμπεριλαμβανομένων όμως των έργων υποδομών και των μεγάλων εθνικών δράσεων (7^η κατηγορία). Παρατηρείται ότι ενώ τα έργα **βασικής έρευνας** που χρηματοδοτήθηκαν από **εθνικά προγράμματα** (στα περισσότερα από αυτά υπάρχει σημαντική συμμετοχή ευρωπαϊκών πόρων) είναι **ίσα** περίπου σε **αριθμό** με εκείνα που χρηματοδοτήθηκαν από **ευρωπαϊκά προγράμματα**, η **χρηματοδότηση** από **ευρωπαϊκά Προγράμματα** προσεγγίζει την **τριπλάσια** (2.7 φορές μεγαλύτερη) τιμή της χρηματοδότησης από εθνικά Προγράμματα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.16

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η μέχρι σήμερα πορεία του Τμήματος, όσον αφορά στη συμμετοχή του σε **έργα έρευνας και ανάπτυξης** και στην προσέλκυση ερευνητικών πόρων από τρίτες πηγές, μπορεί να θεωρηθεί ως **πολύ ικανοποιητική**.

6.8 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Στον Πίνακα 6.17, παρουσιάζονται ορισμένοι δείκτες που απεικονίζουν συνολικά την επιστημονική αναγνώριση και τη διεθνή διάσταση των δραστηριοτήτων που επιτελούνται στο Τμήμα. Οι δείκτες αυτοί εκτείνονται στο εύρος μιας τριετίας (2006-2008), διότι για τις προηγούμενες περιόδους δεν υπάρχουν πλήρη διαθέσιμα στοιχεία. Ο λόγος είναι ότι τα περισσότερα από αυτά τα στοιχεία προκύπτουν από τη διαδικασία του ετήσιου Απολογισμού των μελών ΔΕΠ, ο οποίος για πρώτη φορά εφαρμόστηκε το 2006 μετά από μια περίοδο προετοιμασίας (θέσπιση διαδικασιών, ανάπτυξη διαδικτυακών εφαρμογών, επιμόρφωση προσωπικού, αναζήτηση και καταγραφή στοιχείων) τριών περίπου ετών.

Ο πρώτος δείκτης αφορά στον αριθμό ετεροαναφορών ανά έτος σε δημοσιεύσεις με αναφορά (affiliation) του Τμήματος και είναι ο ίδιος που εμφανίζεται και στον Πίνακα 6.9.

Ο δεύτερος δείκτης αφορά στα βραβεία που δόθηκαν σε μέλη του Τμήματος για τις ερευνητικές και διδακτικές δραστηριότητές τους. Ο μεγαλύτερος αριθμός αφορά «Best Paper Award» (3 το 2006, 3 το 2007 και 2 το 2008), αλλά και το βραβείο «Εξαιρετής Πανεπιστημιακής Διδασκαλίας Ξανθόπουλου- Πνευματικού – 2006» και την ανάδειξη διδάκτορα του Τμήματος από Επιτροπή του MIT ως έναν από του 30 κορυφαίους νέους επιστήμονες του κόσμου για το 2006 με βάση εργασία της διατριβής του. Οι άλλες διακρίσεις (τρίτος δείκτης) αντιστοιχούν σε σημαντικά επιτεύγματα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, σε συμμετοχή σε διεθνείς επιστημονικές δραστηριότητες ή σε κατοχή θέσεων/ αξιωματών που προκύπτουν από τη διεθνή τους αναγνώριση. Δύο μέλη αναγορεύτηκαν το 2007 σε Fellow του IEEE, ένα μέλος αναγορεύτηκε σε Fellow IET το 2006 και ένα μέλος σε Corresponding Fellow of the Royal Society of Edinburgh RSE το 2009. Μέλη του Τμήματος επιλέχτηκαν σε σημαντικές θέσεις διεθνών επιστημονικών οργανισμών όπως «President, European Association for Signal Processing», «Chairman of the Advisory Committee, Edinburgh Research Partnership (ERP)», «Member of the Board of Governors, IEEE Circuits and Systems Society», «Μέλος Επιστημονικού Συμβουλίου του Max Planck Informatics Institute», «Πρόεδρος του WG 6.3 on Performance of Communication Systems του IFIP», «Vice-Chair του Communication Group του Test Technology Technical Committee (TTTC)», «Golden Core Member της IEEE Computer Society», «Μέλη σε ομάδες εμπειρογνομόνων για την αξιολόγηση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων».

Οι υπόλοιποι δείκτες αφορούν ευρεσιτεχνίες και πνευματικά δικαιώματα που απέκτησαν μέλη του Τμήματος, προσκλήσεις για ομιλία σε διεθνή συνέδρια (π.χ, key note speaker), συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές διεθνών περιοδικών και συνεδρίων, οργάνωση διεθνών συνεδρίων, προεδρία σε συνεδρίες διεθνών συνεδρίων (session chairman), αξιολογήσεις ερευνητικών έργων και επιστημονικών άρθρων και διαλέξεις σε ιδρύματα του εξωτερικού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.17 Διεθνής Παρουσία και Αναγνώριση

	2008	2007	2006
Ετεροαναφορές σε εργασίες με αναφορά (affiliation) του Τμήματος	994*	707*	533*
Βραβεία	2	5	4
Άλλες Διακρίσεις	2	6	3
Ευρεσιτεχνίες	1	1	0
Προσκεκλημένος Ομιλητής σε Διεθνές Συνέδριο/ Ημερίδα	7	11	8
Πρόεδρος σε Συνεδρία Διεθνούς Συνεδρίου	13	7	8
Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Διεθνούς Περιοδικού	10	15	15
Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής Διεθνούς Συνεδρίου	6	5	8
Μέλος Επιστημονικής Επιτροπής Διεθνούς Συνεδρίου	35	68	85
Οργάνωση Διεθνούς Συνεδρίου	9	9	7
Διεθνή Περιοδικά/Συνέδρια στα οποία τα μέλη ΔΕΠ Υπήρξαν Κριτές Άρθρων	69	85	135
Αξιολογητές σε Διεθνείς Προτάσεις/Εργα E&A	10	16	23
Διαλέξεις σε Ιδρύματα του εξωτερικού	5	5	8

* Σύμφωνα με το Scopus

Από τον παραπάνω πίνακα, η διεθνής παρουσία και αναγνώριση του Τμήματος κρίνεται ικανοποιητική.

6.9 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η συμμετοχή των ερευνητικών ομάδων του Τμήματος σε μεγάλα Ευρωπαϊκά ερευνητικά Προγράμματα προσφέρει τη δυνατότητα διεθνών συνεργασιών με γνωστά ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα καθώς και ερευνητικές μονάδες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, αρκετές από τις οποίες ανήκουν σε πρωτοπόρες εταιρίες των τομέων αυτών. Επίσης, αρκετά μέλη ΔΕΠ διατηρούν ερευνητικές συνεργασίες με συναδέλφους τους στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Στα πλαίσια των εθνικών προγραμμάτων και των διμερών συνεργασιών, οι ερευνητικές ομάδες του Τμήματος έχουν αναπτύξει επαφές με αντίστοιχες ομάδες από τα περισσότερα Ελληνικά Πανεπιστήμια, αρκετά ερευνητικά ιδρύματα και τις μεγαλύτερες ή πιο δραστήριες ελληνικές επιχειρήσεις. Το 2008 στο Τμήμα ξεκίνησαν 14 νέα έργα ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων ενώ συνεχίζουν να εκτελούνται άλλα 7. Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένες σημαντικές συνεργασίες του Τμήματος με άλλους οργανισμούς.

Α) Ξένα Πανεπιστήμια: Beijing University of Posts and Telecommunications , Boston University, USA, Chalmers University of Technology, Sweden, CITY UNIVERSITY LONDON, UK, Conservatoire National des Arts et Métiers CNAM France, Cyprus

University of Technology Danmarks Tekniske Universitet, Delft University of Technology - TUDelft The Netherlands, Digital Enterprise Institute (Deri) – National University of Ireland, Galway, Ecole Nationale Supérieure des Telecommunications ENST , Ecole Polytechnique Federal de Lausanne, Escuela Politécnica Superior -Univ. Carlos III de Madrid , ETH Zurich, Free University of Bozen-Bolzano, Goettingen State and University Library , Imperial College Londons, Institute Nationale Polytechnique de Grenoble, France, King's College London, KTH, Narodna in univerzitetna knjižnica , Northeastern University, Boston, USA, Politecnico Di Milano, Italy, Politecnico di Torino, Polytechnic Institute of New York University., Poznan University of Technology, Ransellar Polytechnic Institute, Troy NY, Rotterdam School of Business, SURF Foundation , Tampere University of Technology TUT Finland, Technische Universität Berlin - TUB Germany, Technische Universität Darmstadt, Technische Universität München TUM Germany, Telecom Bretagne, The University of Surrey, Tilburg University, The Netherlands, Universidad Carlos III de Madrid - UC3M, Spain, Universidad Politécnica de Madrid, Universidade do Minho , Universita degli studi di Pavia , Universitat de les Illes Balears, Universität Duisburg-Essen, Universität Münster, Germany, Universitat Politecnica de Catalunya, Université Catholique de Louvain UCL Belgium, University College Cork, University College London, University of Bath, University of Bielefeld, University of Cambridge, University of Coimbra, University of Cyprus, University of Dundee, University of Essex, University of Franche-Comte, University of Gent, University of Glasgow , University of Houston, USA, University Of Innsbruck, Austria, University Of Jyväskylä, Finland, University of London, Queen Mary, University Of Manchester, Uk, University Of Maribor, Slovenia, University of Maryland College Park, University of Napoli Federico II UNINA Italy, University of Nottingham, University Of Oslo, Norway, University of Oxford, University of Paris, University of Southampton, University Of Stockholm, Sweden, University of Toronto, University of Trento, University of Udine, University Of Vienna, Austria, University of Wales Swansea, University of Wales, Bangor, University of Zurich, Vrije Universiteit Brussel, Warwick Business School.

B) Ξένα ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμοί: Agence Nationale des Fréquences, British Library, Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen, Bureau de Recherches Géologiques et Minières BRGM, CEA-LETI Grenoble LETI France, Centre d'Essais et de Recherche de l'Entente,(CSEM), Centre Suisse d'Electronique et de Microtechnique, Centre Tecnològic de Telecomunicacions de Catalunya (CTTC), Centro Ricerche Fiat S.C.p.A., CERN, European Organization for Nuclear Research ,Consiglio Nazionale Delle Ricerche, Consorzio Interuniversitario Nazionale per l'Informatica CINI UoN/CINI Italy, Copenhagen Business School, ERCIM, Sophia-Antipolis, France, ESA, European Space Agency, FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Fraunhofer-Gesellschaft zur Foerderung der angewandten Forschung e.V., French National Library, FTW Vienna (Telecommunications Research Center Vienna), Fundación Tecnología Social, Madrid, Spain, Heinrich-Hertz-Institut, HHI, ICFO-The Institute of Photonic Sciences, ICM Uniewersytet Warszawski, IFISC (Institute for Cross-Disciplinary Physics and Complex Systems), INRIA, Rennes Bretagne Atlantique, INSA-IETR, Instituto Superior de Ciências do Trabalho e da Empresa, ISTI-CNRC, Pisa, Italian National Research Council - CNR Italy, Jozef Stefan Institute, SLOVENIA, Louvre Museum, Max Planck Institute for Informatics, Microsoft Research, Silicon Valley Center, National Information Learning Centre, Georgia, National

Library of Germany , National Library of the Netherlands, SINTEF - Trondheim SINTEF Norway, Swedish Institute for Computer Science, Uffizi gallery, Florence, Vatican Library, VTT Technical Research Centre.

Γ) Ευρωπαϊκή βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών: Alcatel Thales III-V lab, Alcatel-Lucent Deutschland AG, Alenia Aeronautica, AOS Technology Ltd, Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM), FRANCE, CEA-LETI Grenoble LETI France, Coritel , CSEM, the Swiss Center for Electronics and Microtechnology, Deimos Space, Deutsche Telekom AG, DHI Hydroinform a.s., Eblana Photonics Ltd., Emu Ltd, Engineering, Italy, Ericsson AB, Eurescom, EUROCOPTER (D) (ECD), France Telecom, GKN, IDATE, IHP Microelectronics, IMDEA Networks, Madrid, Spain, Infineon Germany, Innolume, M Squared Lasers Ltd, Metaware PLC, Pisa Italy, Microsoft Research, MMI, Motorola SAS, Navocap, Merville, France, NEC technologies UK, Nokia Corporation, Norwegian Mapping Agency, NORWAY, Office of Communications, OFS, Onefive GmbH, Philips, PhX Photonics, PZL Helicopters, Radio Communications Agency Netherlands, Siemens AG, SINTEF - Trondheim SINTEF Norway, Spanish Association of Telecommunications Operators, SpidCom, TechIdeas, Technoma SA, Spain, Telecom Italia S.p.A., Telefónica Investigación y Desarrollo S.A. Unipersonal (TID), Telekom Austria, Telenor, Telia Sonera, Thales Communications S.A., Thomson R&D France, Thyia, Thomson, Time-Bandwidth Products AG, Toptica, TWT, VocomTech, San Sebastian, Spain

Δ) Ελληνικά Πανεπιστήμια: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ΕΜΠ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Πολυτεχνείο Κρήτης, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης.

Ε) Ελληνικά ερευνητικά ιδρύματα και οργανισμοί: Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου, Ερευνητικό Κέντρο Αθηνά, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, ΕΘΙΑΓΕ, ΕΔΕΤ, Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ), Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών.

ΣΤ) Ελληνικές επιχειρήσεις: ATC, Epsilon International SA, Group 4 Securicor Security Services, H+S Technology Solutions, Helic, Hellas on Line, InAccessNetworks, Infoquest, A.E., Intrakom, OTE A.E. SIEMENS A.E, Singular, Systema S.A. Unisystems, A.E. Vodafone S.A., AVACA Technologies S.A., Athens Tecnology Center (ATC) A.E. Δημοσιογραφικός Οργανισμός Λαμπράκη, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ A.E. E.Λ.Κ.Α. A.E., Ομιλία ΕΠΕ, Τεχνολογική Συστημάτων A.E.

Ζ) Ευρεία κυβέρνηση και δημόσιος τομέας: Βουλή, Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, ΕΕΤΤ, ΑΔΑΕ, Διαχειριστική Αρχή Ψηφιακής Σύγκλισης, ΚτΠ Α.Ε., Δήμος Αθηναίων.

Από τα παραπάνω είναι φανερό ότι οι ερευνητικές συνεργασίες που αναπτύσσονται στο Τμήμα βρίσκονται σε ένα πολύ ικανοποιητικό επίπεδο (παρ' όλες τις δυσκολίες

χρηματοδότησης τέτοιων δραστηριοτήτων από την Πολιτεία και το Πανεπιστήμιο, π.χ. πρακτικά δεν προβλέπονται κονδύλια για συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικές συνεργασίες). Οι συνεργασίες αυτές έχουν διάρκεια και ευρύτητα ως προς τη μορφή τους. Σε τέτοιου τύπου συνεργασίες συμμετέχει το **75%** των μελών του Τμήματος ενώ το **50%** συμμετέχει και σε διεθνείς συνεργασίες.

6.10 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ - ΑΡΩΓΗ ΑΠΟ ΠΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες αποτελούν σημαντικότατο παράγοντα για την ανάπτυξη της έρευνας στο Τμήμα και συμμετέχουν ενεργά στα έργα E&A που εκτελούνται σ' αυτό. Τα τελευταία χρόνια έχουν ληφθεί μια σειρά μέτρα για την καλύτερη και πιο ολοκληρωμένη ένταξή τους στην ακαδημαϊκή ζωή του Τμήματος (ανάθεση σε Υ.Δ. επικουρικού εκπαιδευτικού έργου και συμμετοχή τους στη λειτουργία όλων των ακαδημαϊκών μονάδων, διαμόρφωση και διάθεση σ' αυτούς μεγάλου μέρους των χώρων του Τμήματος). Πέραν αυτών όμως, τα μέλη του Τμήματος, καλύπτοντας ουσιαστικά την ανυπαρξία υποτροφιών από την Πολιτεία (με εξαίρεση τις περιστασιακές ευκαιρίες που προσφέρονται από Προγράμματα που χρηματοδοτούνται από τα Κοινοτικά Ταμεία), προσπαθούν και εξασφαλίζουν πόρους από έργα E&A για την οικονομική ενίσχυσή τους. Το ίδιο ισχύει, σε πολύ μικρότερη κλίμακα όμως, και για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με την έρευνα. Έτσι, από το 2006 έως το 2008 πολλοί Υποψήφιοι Διδάκτορες (Υ.Δ.) και αρκετοί μεταπτυχιακοί φοιτητές (Μ.Φ.) αμείφθηκαν από τα έργα αυτά, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6.18.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.18 Αρωγή σε Υ.Δ. και Μ.Φ. από Πόρους του Τμήματος

	2006	2007	2008
Υποψήφιοι Διδάκτορες	100	91	85
Μεταπτυχιακοί φοιτητές	6	30	35

Είναι εμφανές ότι τα έργα E&A αποτελούν σημαντικό εργαλείο χρηματοδότησης της έρευνας στο Τμήμα και ουσιαστικά το μοναδικό μέχρι σήμερα. Οι παραπάνω περίπου εκατό Υποψήφιοι Διδάκτορες αποτελούν το 80% των Υποψηφίων Διδασκόντων που εκπονούν το διδακτορικό τους στο Τμήμα με πλήρη απασχόληση (δηλαδή δεν βρίσκονται σε ερευνητικό κέντρο, δεν εργάζονται και δεν έχουν αναστείλει τις σπουδές τους).

6.11 ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ E&A ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Προκύπτουν μια σειρά από στρατηγικά και δομικά ισχυρά στοιχεία του Τμήματος ως προς την έρευνα και την ανάπτυξη, αλλά και αδυναμίες. Το έργο που παράγεται είναι κατά κανόνα **ποιοτικό**, υπάρχει **ισορροπία** μεταξύ **βασικής** και **εφαρμοσμένης** έρευνας, καλή **ηλικιακή** αναλογία μεταξύ των μελών ΔΕΠ και καλό γενικά ερευνητικό προφίλ τόσο των νεώτερων όσο και των πιο ώριμων εξ αυτών. Η **αλληλεπίδραση** με τον **παραγωγικό τομέα** είναι σημαντική, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ποιότητα των συνεργασιών στην Ελλάδα σε σχέση με εκείνες στην υπόλοιπη Ευρώπη είναι πολύ διαφορετική, κυρίως λόγω των αδυναμιών της ελληνικής βιομηχανίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ως προς τη στρατηγική τους στην E&A. Η εμπλοκή των μελών ΔΕΠ του

Τμήματος σε **συμβουλευτικούς ρόλους** στην ευρύτερη κυβέρνηση είναι έντονη και πολλά από αυτά έχουν θητεύσει ή θητεύουν σε δημόσιες θέσεις. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων E&A από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα είναι σημαντική. Υπάρχει επίσης ικανοποιητική συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε διεθνείς αξιολογήσεις και επιστημονικές δραστηριότητες. Η συμμετοχή πολλών Υποψηφίων Διδακτόρων σε έργα E&A που εκτελούνται στο Τμήμα αποτελεί ένα ακόμη θετικό στοιχείο για τη σύνδεση του Πανεπιστημίου με την παραγωγή. Επίσης, έχουν αναπτυχθεί από ερευνητικές ομάδες του Τμήματος, εφαρμογές που χρησιμοποιούνται από τρίτους. Οι κυριότερες αδυναμίες εντοπίζονται στην **ανεπαρκή χρηματοδότηση** από το **Πανεπιστήμιο** των νέων μελών ΔΕΠ, στη μη αποτελεσματική διάθεση των όποιων ερευνητικών πόρων του Πανεπιστημίου ως προς τη δημιουργία κινήτρων για ποιοτική έρευνα, διεθνή αναγνώριση, καινοτομία και αναγνωρισιμότητα στην Ελληνική κοινωνία, στην **υποχρηματοδότηση** της έρευνας από την **Πολιτεία**, στην **έλλειψη** ερευνητικού **εξοπλισμού** (κυρίως εξειδικευμένου και συνήθως ακριβού). Τέλος, οι ερευνητικές ομάδες **δεν** έχουν την **κρίσιμη μάζα** σε μόνιμο και έμπειρο προσωπικό, κυρίως λόγω της **μικρής συνεργασίας** μεταξύ των μελών ΔΕΠ και της θεσμικής έλλειψης σε θέσεις ερευνητών στο Πανεπιστήμιο (π.χ. μεταδιδακτορικοί ερευνητές). Συνήθως οι συνεργασίες με ομάδες εκτός Πανεπιστημίου είναι πολύ περισσότερες και ποιοτικά καλύτερες από εκείνες μέσα στο Τμήμα. Το γεγονός αυτό μειώνει τις δυνατότητες διεθνούς διάκρισης, επιστημονικής αλληλεπίδρασης και ορθού προγραμματισμού της έρευνας, απαγορεύει τις οικονομίες κλίμακας και γενικότερα είναι εις βάρος της αποτελεσματικότητας, της βιωσιμότητας των ερευνητικών δραστηριοτήτων και του στρατηγικού σχεδιασμού των μελλοντικών ερευνητικών προσανατολισμών. Στα παραπάνω σημεία, τουλάχιστον σε εκείνα στα οποία μπορεί να παρέμβει, το Τμήμα πρέπει να προβληματιστεί και να σχεδιάσει συγκεκριμένες ενέργειες. Μια πιθανή κατεύθυνση θα ήταν ο σχεδιασμός και η θεσμοθέτηση κάποιας μορφής **δομημένων μονάδων έρευνας** οι οποίες μπορεί να έχουν και συγκεκριμένα καθήκοντα **εκπαίδευσης**. Οι μονάδες αυτές θα εξασφαλίζουν ένα επαρκές επιστημονικό εύρος, μια κρίσιμη μάζα μόνιμων μελών του Τμήματος και αξιόλογες συνέργιες και οικονομίες κλίμακας. Το εγχείρημα αυτό, το οποίο δεν μπορεί παρά να είναι προϊόν μιας ευρείας αποδοχής, είναι εξαιρετικά δύσκολο διότι αντιτίθεται στις διαχρονικά αναπτυχθείσες πρακτικές, δεν ενυπάρχει στη λογική του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για τα Πανεπιστήμια και αντιτίθεται στην υπάρχουσα κουλτούρα των μελών ΔΕΠ. Συνεπώς προβλέπεται ότι θα αναπτυχθούν ισχυρές αντιστάσεις. Πάντως, η συναίνεση προς μια τέτοια κατεύθυνση θα είναι ιδιαίτερα καταλυτική για τη βιωσιμότητα των ερευνητικών επιτευγμάτων του Τμήματος, την περαιτέρω ανάπτυξή τους και τη διεθνή του διάκριση σε ένα περιβάλλον που διεθνοποιείται και μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς, ενώ ταυτόχρονα γίνεται εξαιρετικά ανταγωνιστικό. Σε κάθε περίπτωση, η βιωσιμότητα της ποιοτικής έρευνας στο Τμήμα θα πρέπει να αποτελέσει, την επόμενη περίοδο, αντικείμενο **ευρείας διαβούλευσης**, σε πρώτη φάση ίσως στα πλαίσια των Τομέων, ώστε να διαμορφωθεί μια κοινή θέση και στη συνέχεια να αποφασιστούν τα απαραίτητα δομικά μέτρα.

7. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΈΡΓΟ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία των Πανεπιστημίων στην Ελλάδα προβλέπει ένα πολύ σημαντικό ρόλο των μελών ΔΕΠ στη διοίκηση των ιδρυμάτων τους και ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται από σημαντική διάχυση των διοικητικών αρμοδιοτήτων και της αντίστοιχης ισχύος των Οργάνων Διοίκησης. Όσον αφορά μάλιστα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, πρέπει να προστεθεί στο παραπάνω γεγονός και το τεράστιο μέγεθός του (σε φοιτητές και προσωπικό, σε εύρος επιστημονικών αντικειμένων, σε γεωγραφική έκταση και διασπορά), το οποίο εκ των πραγμάτων οδηγεί σε μια πιο αποκεντρωμένη διοικητική δομή. Τα Τμήματα του ΕΚΠΑ έχουν μέγεθος Σχολών (σε σύγκριση με άλλα Πανεπιστήμια) και οι Σχολές έχουν μέγεθος Πανεπιστημίου. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το απαιτούμενο **διοικητικό έργο** των μελών ΔΕΠ για την ορθή λειτουργία και την ανάπτυξη ενός Τμήματος είναι **πολυδιάστατο, ογκώδες και εξαιρετικής αξίας**.

Οι θεσμοθετημένες από το νόμο διοικητικές θέσεις σε ένα Τμήμα είναι εκείνες του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Δ/ντών Τομέων, των Δ/ντών Μεταπτυχιακών Σπουδών και Προέδρων Επιτροπών Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων και του Επόπτη Κτηρίων. Στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών προβλέπονται από τον Εσωτερικό του Κανονισμό 6 επιπλέον σημαντικές θέσεις ευθύνης, εκείνες των Υπευθύνων των 6 Λογοθεσιών (του ΠΠΣ, των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων, της Προβολής και Συνεργασιών, της Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού, των Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων και της Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού), όπως επανειλημμένα έχουν αναφερθεί και περιγραφεί. Έτσι οι «αξιοματούχοι» στο Τμήμα είναι 16 (Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος, 3 Δ/ντες Τομέων, Δ/ντης Μεταπτυχιακών Σπουδών, 3 Πρόεδροι ή Δ/ντες Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, Επόπτης Κτηρίων και 6 Υπεύθυνοι Λογοθεσιών) ή ελαφρώς λιγότεροι στην περίπτωση που κάποιο μέλος ΔΕΠ κατέχει δύο θέσεις (συνήθως ο Αναπληρωτής Πρόεδρος). Επιπλέον, τα μέλη των διαφόρων προβλεπόμενων μονίμων Επιτροπών του Τμήματος (Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ, Διατμηματικές Επιτροπές Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων στα οποία μετέχει το Τμήμα, Επιτροπές Λογοθεσιών) αριθμούν περίπου τα 40 και σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν και εκείνα των Επιτροπών που συγκροτούνται για ειδικούς σκοπούς σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα (π.χ. Επιτροπή καταστροφής απαξιωμένου υλικού).

Από τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τις σημαντικές αρμοδιότητες των Λογοθεσιών και των αντίστοιχων Επιτροπών, προκύπτει το μέγεθος του απαιτούμενου από τα μέλη ΔΕΠ διοικητικού έργου, αλλά και η εξαιρετική σημασία του στη λειτουργία του Τμήματος. Πολλά μέλη ΔΕΠ δεν αντιλαμβάνονται τον τρόπο λειτουργίας του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να επιβαρύνουν έμμεσα άλλους συναδέλφους τους ή να ζημιώνουν την ορθή λειτουργία του Τμήματος. Η **μη δίκαιη** κατανομή του διοικητικού έργου οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην **αποστασιοποίηση** όλων των μελών ΔΕΠ από αυτό, στην πλημμελή άσκησή του και εν τέλει στην κατάρρευση της συνεκτικής λειτουργίας του Τμήματος που σήμερα έχει σε μεγάλο βαθμό κατακτηθεί μετά από τεράστια προσπάθεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των παραπάνω προβλημάτων αποτελεί η λειτουργία της Γ.Σ. του Τμήματος καθώς και των Γ.Σ. των Τομέων, όπου εκτός από την απροθυμία

συμμετοχής, παρατηρείται από πολλούς και απροθυμία σχεδιασμού, προγραμματισμού, λήψεως και υλοποίησης αποφάσεων και γενικότερα συμμετοχής σε οποιαδήποτε κοινή προσπάθεια ανάπτυξης και βελτίωσης της λειτουργίας του Τμήματος. Αποκτά επικίνδυνες διαστάσεις η τάση που παρατηρείται πολλοί να προσπαθούν, **μέσω** των γενικότερων **αποφάσεων στα διοικητικά όργανα, να επιλύσουν τα προσωπικά τους προβλήματα** ή να προωθήσουν τα νοούμενα ως προσωπικά τους συμφέροντα ή να προσαρμόσουν τους αξιολογικούς δείκτες στις δικές τους προτιμήσεις, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα γενικότερα προβλήματα της υπάρχουσας κατάστασης στην εκπαίδευση και την έρευνα, του συνολικού προγραμματισμού και των διεθνών τάσεων στην ανωτάτη εκπαίδευση. Παρατηρείται επίσης έλλειμμα αφοσίωσης, εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης.

Στον Πίνακα 7.1, παρουσιάζεται η συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στις συνεδριάσεις της Γ.Σ. του Τμήματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008. Το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος έγιναν συνολικά 9 συνεδριάσεις της Γ.Σ. του Τμήματος με γενικά θέματα ημερήσιας διάταξης και άλλες 10 κοινές συνεδριάσεις με εκλεκτορικά σώματα και μοναδικό ή κύριο θέμα την εκλογή ή εξέλιξη μέλους ΔΕΠ. Ο Πίνακας παρουσιάζει στοιχεία για τις 9 συνεδριάσεις της πρώτης κατηγορίας. Από τα 35 μέλη της Γ.Σ. τα 11 απουσίαζαν από μια ή περισσότερες στις 3 συνεδριάσεις, ενώ από αυτά τα 7 απουσίαζαν σχεδόν από μια στις δύο συνεδριάσεις. Όμως, το σημαντικότερο πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι εάν καταμετρούνταν σε κάθε Γ.Σ. τα παρόντα μέλη της στο μέσο της συνεδρίασης, μετά βίας θα διαπιστωνόταν απαρτία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.1 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΣΤΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ Γ.Σ. ΤΟ ΕΤΟΣ 2007-2008

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	Απουσίες επί 9 Γ.Σ.	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	Απουσίες επί 9 Γ.Σ.
Καθηγητής 1	1	Αναπληρωτής Καθηγητής 1	1
Καθηγητής 2	1	Αναπληρωτής Καθηγητής 2	5
Καθηγητής 3	3	Αναπληρωτής Καθηγητής 3	0
Καθηγητής 4	1	Αναπληρωτής Καθηγητής 4	0
Καθηγητής 5	4	Αναπληρωτής Καθηγητής 5	2
Καθηγητής 6	2	Αναπληρωτής Καθηγητής 6	3
Καθηγητής 7	2	Αναπληρωτής Καθηγητής 7	6
Καθηγητής 8	2	Αναπληρωτής Καθηγητής 8	4
Καθηγητής 9	5	Αναπληρωτής Καθηγητής 9	1
Καθηγητής 10	3	Αναπληρωτής Καθηγητής 10	0
Καθηγητής 11	1	Αναπληρωτής Καθηγητής 11	0
Καθηγητής 12	2	Αναπληρωτής Καθηγητής 12	4
		Αναπληρωτής Καθηγητής 13	0
ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ		ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	
Επίκουρος Καθηγητής 1	4	Επίκουρος Καθηγητής 7	2
Επίκουρος Καθηγητής 2	1	Επίκουρος Καθηγητής 8	1
Επίκουρος Καθηγητής 3	3	Επίκουρος Καθηγητής 9	3
Επίκουρος Καθηγητής 4	1	Επίκουρος Καθηγητής 10	1
Επίκουρος Καθηγητής 5	2	ΛΕΚΤΟΡΕΣ	
Επίκουρος Καθηγητής 6	1	Λέκτορας 1	1
		Λέκτορας 2	1

Εκτός από το μοντέλο διοίκησης των Α.Ε.Ι. που ισχύει στην Ελλάδα γενικότερα και στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ειδικότερα, στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών προστίθεται επιπλέον διοικητικός φόρτος και από το γεγονός ότι πρόκειται για ένα Τμήμα σε **περίοδο πλήρους ανάπτυξης**, αλλά και με φιλόδοξους στόχους (χρησιμοποιείται μάλιστα, πολλές φορές, ως επιτυχημένο παράδειγμα όχι μόνο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, αλλά και σε άλλα Πανεπιστήμια). Έτσι, από το 2002 έως σήμερα, με αποκλειστική προσπάθεια της Διοίκησης του Τμήματος, έχει **υπερδιπλασιαστεί** η επιφάνεια των **χώρων** που διαθέτει το Τμήμα, έχει **ανανεωθεί** κατά **30%** περίπου το **ΔΕΠ**, έχουν υιοθετηθεί και λειτουργήσει **νέες διοικητικές δομές** και διαδικασίες, έχουν **αναπτυχθεί** κατά **50%** τα **Μεταπτυχιακά** του Προγράμματα και έχουν όλα αναμορφωθεί τουλάχιστον μια φορά. Υπάρχει όμως, σε όλα τα επίπεδα, σημαντικό έργο να πραγματοποιηθεί την επόμενη προγραμματική περίοδο, όπως αυτό αναλύεται στην παρούσα Έκθεση. Σημαντική προσφορά στο διοικητικό έργο του Τμήματος έχουν προσφέρει μέχρι σήμερα τα παλαιότερα μέλη ΔΕΠ (που υπηρετούν στο Τμήμα πάνω από 10 χρόνια), τα οποία έχουν αναλάβει το 85% των θέσεων ευθύνης του Τμήματος ενώ αποτελούν το 67% των μελών του Τμήματος συνολικά και το 66% των μελών στις δύο ψηλότερες βαθμίδες. Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος εκείνων των μελών ΔΕΠ (ασχέτως βαθμίδας) που αντιλαμβάνονται την αξία του έργου αυτού καθώς και το γεγονός ότι όλοι σχεδόν οι διαθέσιμοι πόροι είναι προϊόν της κοινής προσπάθειας των μελών του Τμήματος και δεν προέκυψαν με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Η πραγματικότητα αυτή ίσχυσε μέχρι σήμερα και φαίνεται ότι θα εξακολουθήσει να ισχύει και για τα επόμενα χρόνια. Είναι χαρακτηριστικό όμως ότι αρκετά άλλα μέλη ΔΕΠ αποφεύγουν να αναλαμβάνουν εργασίες που απαιτούν σημαντικό κόστος σε χρόνο και ηρεμία, ενώ ταυτόχρονα προβάλλουν υπερβολικές απαιτήσεις χωρίς να συνειδητοποιούν τους **διαθέσιμους πόρους** και το **κόστος** που προκαλούν σε άλλους. Θα πρέπει συνεπώς, όλα τα μέλη ΔΕΠ να αναλαμβάνουν θέσεις ευθύνης, ώστε να κατανοούν καλύτερα τις ανάγκες του συστήματος, να εκτιμούν συνολικά και όχι επιλεκτικά το έργο που επιτελείται στο Τμήμα και να προσφέρουν σφαιρικά στην ανάπτυξή του.

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο σχετικά με το φόρτο των μελών ΔΕΠ, αποτελεί η συμμετοχή τους σε **εκλεκτορικά σώματα** άλλων Πανεπιστημίων. Μετά την αλλαγή του νόμου για τα Πανεπιστήμια το 2006, η συμμετοχή αυτή αυξήθηκε σε υπερβολικό βαθμό. Έτσι, το 2007 και το 2008 τα μέλη του Τμήματος κλήθηκαν σε **241** εκλεκτορικά σώματα εκ των οποίων τα **158** ήταν σε Πανεπιστήμια **εκτός** του Νομού Αττικής. Τελικά, συμμετείχαν σε **49** εκλεκτορικά σώματα Πανεπιστημίων του **Νομού Αττικής** και σε **63** εκλεκτορικά σώματα Πανεπιστημίων της **περιφέρειας**.

8. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

8.1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Οι Διοικητικές μονάδες του Τμήματος είναι: 1) Η *Κεντρική Γραμματεία* του Τμήματος που είναι αρμόδια για να διατηρεί το φοιτητολόγιο, να εκδίδει επίσημα πιστοποιητικά και έγγραφα, να επικοινωνεί με τις Διοικητικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και να εξυπηρετεί σε διοικητικά θέματα τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και το προσωπικό του Τμήματος. Η Κεντρική Γραμματεία στελεχώνεται από τη Γραμματέα του Τμήματος και τέσσερις υπαλλήλους αορίστου χρόνου. 2) Το *Γραφείο Γραμματείας των Τομέων και του ΠΜΣ* που υποστηρίζει τους Δ/ντες Τομέων, το Δ/ντη ΠΜΣ, τις διαδικασίες εκτύπωσης και διανομής των διδακτικών Σημειώσεων, τις απαιτούμενες διαδικασίες σχετικά με τα οικονομικά του Τμήματος, τη διαχείριση των αιθουσών συνεδριάσεων, τις παραγγελίες και τη διάθεση της γραφικής ύλης και των αναλωσίμων και τυχόν άλλες γραμματειακές διαδικασίες που απαιτούνται στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η Γραμματεία των Τομέων στελεχώνεται από τέσσερις υπαλλήλους (3 αορίστου χρόνου και μία μόνιμη) και ένα μέλος του ΕΕΔΙΠ. 3) Το *Γραφείο Διαχείρισης Υποδομών ΤΠ&Ε* που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση και λειτουργία όλων των κοινόχρηστων υπολογιστικών συστημάτων (εργαστηρίων, Γραμματειών, αιθουσών διδασκαλίας) και των εποπτικών μέσων, καθώς και την ανανέωση, εγκατάσταση και διαχείριση του απαραίτητου λογισμικού για την εκπαίδευση των φοιτητών και τη λειτουργία του Τμήματος. Το Γραφείο Διαχείρισης Υποδομών ΤΠ&Ε στελεχώνεται από 6 υπαλλήλους ΠΕ Πληροφορικής αορίστου χρόνου. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων. 4) Το *Γραφείο Υποστήριξης Εσωτερικών Διαδικασιών* που είναι αρμόδιο για την υποστήριξη της συλλογής στοιχείων σχετικά με τους δείκτες εκπαίδευσης και έρευνας, της διαδικασίας Απολογισμού και Προγραμματισμού του έργου των μελών ΔΕΠ, της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές και της υποστήριξης του Συστήματος ανάθεσης έργου στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το Γραφείο Υποστήριξης Εσωτερικών Διαδικασιών στελεχώνεται από δύο υπαλλήλους αορίστου χρόνου. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Προέδρου του Τμήματος και συνεργάζεται στενά με τους Υπευθύνους των Λογοθεσιών της Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού και των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων 5) Το *Γραφείο Αναγνωστηρίου* που είναι αρμόδιο για τη λειτουργία του Αναγνωστηρίου, την οργάνωση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που βρίσκεται στο διαδίκτυο, τη συλλογή και ταξινόμηση των Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών και των Διδακτορικών Διατριβών και την έκδοση ηλεκτρονικών καρτών για την πρόσβαση στα κτήρια του Τμήματος. Το Γραφείο Αναγνωστηρίου στελεχώνεται από μια υπάλληλο αορίστου χρόνου και δύο μόνιμες υπαλλήλους που έχουν διατεθεί στο Τμήμα από το Υπολογιστικό Κέντρο. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού. 6) Το *Γραφείο Προβολής* που είναι αρμόδιο για τις εκδηλώσεις και ενέργειες προβολής του Τμήματος, τις ετήσιες εκδόσεις του Τμήματος (Οδηγός Σπουδών, Τόμος Επιλεγμένων άρθρων από Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες, Τόμος Παρουσίασης Διδακτορικών Διατριβών του Τμήματος), τις έρευνες γνώμης που διενεργεί το Τμήμα και την ανανέωση του περιεχομένου του δικτυακού τόπου του Τμήματος. Το Γραφείο Προβολής

στελεχώνεται από ένα υπάλληλο αορίστου χρόνου και ένα ΕΕΔΙΠ. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Προβολής και Συνεργασιών και συνεργάζεται στενά με τους Υπευθύνους των Λογοθεσιών του ΠΠΣ και των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων.

8.2 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η *Κεντρική Γραμματεία* υποστηρίζει γραμματειακά τις βασικές λειτουργίες του Τμήματος και εξυπηρετεί τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές καθώς και το προσωπικό σε διοικητικά θέματα. Η μηχανοργάνωσή της έχει προχωρήσει σε ικανοποιητικό βαθμό, ενώ συνεχώς βελτιώνεται. Σήμερα, το φοιτητολόγιο των Προπτυχιακών σπουδών έχει πλήρως ενταχθεί στο κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα του Πανεπιστημίου, ενώ έχει αναπτυχθεί, με πρωτοβουλία και προσωπικό κόστος μελών του Τμήματος, ειδικό Πληροφοριακό Σύστημα για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές. Σημειώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων του ΕΚΠΑ δεν διαθέτει μηχανογραφική υποστήριξη. Τα περισσότερα (τυποποιημένα) πιστοποιητικά εκδίδονται μετά από αίτηση που υποβάλλουν οι φοιτητές ηλεκτρονικά, ενώ όλο το σύστημα δήλωσης μαθημάτων και βαθμολόγησης λειτουργεί πλέον μόνο ηλεκτρονικά. Η Κεντρική Γραμματεία του Τμήματος είναι η μοναδική υπηρεσία του Τμήματος που είναι εξουσιοδοτημένη να εκδίδει επίσημα πιστοποιητικά.

8.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΠ&Ε ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Οι δικτυακές υποδομές και οι υποδομές σε υπολογιστικά συστήματα βρίσκονται στο Τμήμα σε πολύ ικανοποιητικό επίπεδο. Όλοι οι χώροι έχουν πρόσβαση από σταθερές θύρες στο δίκτυο του Πανεπιστημίου με 100 Mbps, ενώ στους περισσότερους χώρους υπάρχει και δυνατότητα ασύρματης πρόσβασης. Οι εξυπηρετητές του Τμήματος και ο εξοπλισμός ηλεκτρονικής αποθήκευσης, αλλά και όλος ο περιφερειακός εξοπλισμός, συνεχώς αναβαθμίζεται. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας και οι αίθουσες συνεδριάσεων διαθέτουν σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Λειτουργεί ειδική αίθουσα τηλεδιάσκεψης-τηλεκπαίδευσης. Έχει αναπτυχθεί ειδικός ιστοχώρος όπου διατίθενται πληροφορίες και ψηφιακό υλικό για όλα τα μαθήματα. Επίσης, μέσω αυτού ο κάθε διδάσκων μπορεί να επικοινωνεί με τους φοιτητές που είναι γραμμένοι στο μάθημά του. Αρκετές αίθουσες διδασκαλίας διαθέτουν εξοπλισμό τηλεμετάδοσης και πολλά μαθήματα που γίνονται σε αυτές μεταδίδονται σύγχρονα από το διαδίκτυο. Επειδή το μέτρο αυτό αποτελεί αντικείμενο προβληματισμού και δεν εξασφαλίζει, για διάφορους λόγους, υψηλό βαθμό συναίνεσης από τους διδάσκοντες, εφαρμόζεται μόνο κατόπιν συμφωνίας του διδάσκοντα κάθε μαθήματος. Η πρόσβαση στα κτήρια του Τμήματος τις μη εργάσιμες ώρες (τα κτήρια είναι ανοικτά καθημερινά 8:00 – 22:00 και τα Σάββατα 8:00 – 14:00) είναι δυνατή με ηλεκτρονική κάρτα, η οποία χορηγείται σύμφωνα με συγκεκριμένους κανόνες.

8.4 ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Παράλληλα με την ανάπτυξη του **συστήματος διασύνδεσης** με τους **αποφοίτους** του Τμήματος που βρίσκεται σε εξέλιξη, το Τμήμα ενθάρρυνε και υποστήριξε τη σύσταση του συλλόγου αποφοίτων του (ιδρύθηκε περί τα τέλη του 2008). Με τις πρωτοβουλίες αυτές

επιδιώκεται η καλύτερη και συστηματικότερη επαφή με τους αποφοίτους του Τμήματος με στόχο την αμοιβαία ανάδραση. Το Τμήμα θα μπορεί να αντιλαμβάνεται με μεγαλύτερη σαφήνεια και ασφάλεια τα προβλήματα που αυτοί αντιμετωπίζουν στην αγορά εργασίας και να κάνει τις αναγκαίες βελτιώσεις στα Προγράμματα Σπουδών του, να παγιώνει και να αναδεικνύει τα ισχυρά του σημεία, να έχει πληρέστερη γνώση της σταδιοδρομίας και εξέλιξης των αποφοίτων του. Από την άλλη μεριά, οι απόφοιτοι σε συνεργασία με το Τμήμα θα μπορούν να οργανώνουν δράσεις, σε ομαδικό ή ατομικό επίπεδο, που θα τους επιτρέπουν να βελτιώνουν την επαγγελματική θέση και δυναμική τους καθώς και την επιστημονική τους κατάρτιση, βασιζόμενοι στις υποδομές του Τμήματος και την τεχνογνωσία των μελών του. Η σχέση αυτή θα αποτελέσει κίνητρο για τους αποφοίτους να ενισχύουν το Τμήμα με διάφορους τρόπους και για τα μέλη του Τμήματος να προσφέρουν υπηρεσίες προς τους αποφοίτους του σε συνεχή βάση.

8.5 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Στο Τμήμα δραστηριοποιούνται για μεγάλο χρονικό διάστημα ερευνητικές ομάδες με αντικείμενο τη χρήση των νέων τεχνολογιών για την καλύτερη ενσωμάτωση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) στο κοινωνικό σύνολο. Έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο αυτό πρωτότυπες μέθοδοι και εφαρμογές, με αποτέλεσμα να θεωρείται το Τμήμα ένας από τους πλέον προηγμένους χώρους στην Ελλάδα στον τομέα αυτό. Παράλληλα με την τεχνογνωσία, αναπτύχθηκε και η σχετική ευαισθησία με αποτέλεσμα να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα, τόσο ως προς την προσβασιμότητα των χώρων από τα ΑμεΑ όσο και ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία ώστε να υποστηρίζονται κατάλληλα οι διάφορες περιπτώσεις αναπηρίας. Τα αποτελέσματα, με δεδομένη τη μηδαμινή χρηματοδότηση από την Πολιτεία, είναι αρκετά ενθαρρυντικά. Υπάρχει υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ (ειδικό στον τομέα αυτό) για την εκπαιδευτική υποστήριξη των ΑμεΑ και σε πολλά μαθήματα τους παρέχεται ατομική υποστήριξη μέσα από το σύστημα παροχής έργου των Υ.Δ. και υπό την καθοδήγηση του παραπάνω υπευθύνου. Με πρόταση του Τμήματος, και με βάση την εμπειρία που είχε αποκτηθεί σ' αυτό, δημιουργήθηκε σχετική μονάδα προσβασιμότητας των φοιτητών με αναπηρία για όλο το Πανεπιστήμιο με πολύ θετικό αντίκτυπο από τους ενδιαφερόμενους και την κοινωνία.

8.6 ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, βρίσκεται υπό ανέγερση, με πόρους που εξασφάλισε το Τμήμα από μόνο του, Αναγνωστήριο 200 περίπου θέσεων το οποίο αναμένεται να λειτουργήσει από το **2010**. Η λειτουργία ενός Αναγνωστηρίου στους χώρους του Τμήματος, συμπληρωματικά με τη Βιβλιοθήκη των Θετικών Επιστημών (που ήδη άρχισε να λειτουργεί σε χώρους που απέχουν 1 km από το Τμήμα), θεωρείται εξαιρετικά σημαντική για την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι λόγοι είναι κυρίως δύο. Ο πρώτος σχετίζεται με το γεγονός ότι σήμερα δεν υπάρχουν άλλοι χώροι παραμονής των φοιτητών στο Τμήμα όταν βρίσκονται εκτός των αιθουσών διδασκαλίας και εργαστηριακής άσκησης, οι οποίες είναι όλες προσβάσιμες από εξωτερικό αύλειο χώρο. Ο δεύτερος και σημαντικότερος σχετίζεται με την εμπέδωση παιδείας μελέτης και έρευνας στην οποία το Τμήμα αποδίδει μεγάλη αξία. Το Αναγνωστήριο έχει προβλεφθεί να έχει ενσύρματη και ασύρματη πρόσβαση στο δίκτυο του Πανεπιστημίου και συνεπώς σε όλες τις ψηφιακές βιβλιοθήκες που αυτό είναι συνδρομητής. Οι μισές περίπου θέσεις θα είναι εξοπλισμένες με Η/Υ, ενώ οι φοιτητές θα

μπορούν να δανείζονται όλα τα εκπαιδευτικά συγγράμματα που χρησιμοποιούνται καθώς και τα κυριότερα βιβλία που ανήκουν στην προτεινόμενη βιβλιογραφία των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων. Το μεγαλύτερο μέρος του υλικού αυτού βρίσκεται ήδη στο Τμήμα. Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών (μέχρι το 2010) διαμόρφωσης των χώρων και τη λειτουργία του ανοικτού εργαστηρίου Η/Υ, 40 περίπου θέσεων, οι φοιτητές του Τμήματος θα διαθέτουν πλέον όλα τα αναγκαία μέσα και υποδομές για την απρόσκοπτη εργασία τους στους χώρους του Τμήματος.

8.7 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η συνεργασία με τη Κεντρική Διοίκηση και τις Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου βρίσκεται διαχρονικά σε πολύ υψηλό επίπεδο. Σε αυτό έχει βοηθήσει σημαντικά και η συνεχής προσφορά υπηρεσιών προς το Πανεπιστήμιο από τα μέλη του Τμήματος. Μέλη του Τμήματος έχουν διατελέσει σε κρίσιμες θέσεις της Διοίκησης, έχουν αναλάβει και ολοκληρώσει σημαντικά αναπτυξιακά έργα του Πανεπιστημίου (Πανεπιστημιακό Δίκτυο, Υπολογιστικό Κέντρο Βιβλιοθηκών, Κέντρο η-Προσβασιμότητας ΑμεΑ, Γραφείο Διασύνδεσης, έργα Μηχανοργάνωσης και ηλεκτρονικών υπηρεσιών κλπ.) και συνδράμουν συνεχώς με την τεχνογνωσία τους τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου σε μια σειρά από λειτουργικές δραστηριότητες (Επιτροπές διαγωνισμών, Οικονομικό Συμβούλιο, ΜΟ.ΔΙ.Π κλπ.). Παράλληλα, οι εκάστοτε Διοικήσεις έχουν κατανοήσει τις σημαντικές ανάγκες του Τμήματος, αλλά και τον ιδιαίτερο ρόλο του στο πλαίσιο του ΕΚΠΑ και έχουν βοηθήσει, στο μέτρο του εφικτού, την ανάπτυξή του.

8.8 ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Σε γενικές γραμμές, οι υπηρεσίες που προσφέρει το Τμήμα στην κοινότητά του βρίσκονται σε συνεχή ανάπτυξη και βελτίωση. Τα κυριότερα προβλήματα που αναφέρθηκαν από τους φοιτητές, αλλά και από ορισμένα μέλη ΔΕΠ, αφορούν στη Γραμματεία του Τμήματος και το Αναγνωστήριο καθώς και τις Γραμματείες των Τομέων. Εντοπίστηκαν κυρίως στην προθυμία εξυπηρέτησης, τη γραφειοκρατία και την τήρηση του ωραρίου. Το τελευταίο διάστημα, και μετά τη σημαντική ανανέωση του σχετικού προσωπικού, έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα και έχουν υιοθετηθεί νέες διαδικασίες που ήδη φαίνεται να έχουν βελτιώσει την κατάσταση, ενώ πιστεύεται ότι στο άμεσο μέλλον τα προβλήματα αυτά θα λυθούν σε σημαντικό βαθμό. Ένα σημαντικό βήμα βελτίωσης που πρέπει να γίνει την επόμενη περίοδο, είναι η **κωδικοποίηση των πληροφοριών** σχετικά με τις **υπηρεσίες** (καθώς και των **καθηκόντων** του αντίστοιχου προσωπικού και των διοικητικών μονάδων) που προσφέρονται από το Τμήμα και η **δημοσιοποίησή** τους στο διαδίκτυο και αλλού. Επίσης θα πρέπει να βελτιωθεί η **ηλεκτρονική πρόσβαση** σε σημαντικά έγγραφα, δεδομένα και στοιχεία που ενδιαφέρουν την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος.

9. ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο τομέας της Προβολής του Τμήματος και της διάχυσης των δραστηριοτήτων του είναι ίσως εκείνος που διαχρονικά υστερεί περισσότερο από όλους τους άλλους. Ο κύριος λόγος είναι ότι το Τμήμα πέρασε μια μακρά έντονα αναπτυξιακή περίοδο, κατά την οποία τέθηκαν άλλες προτεραιότητες, καθώς τα μέλη ΔΕΠ δεν επαρκούσαν ώστε να αντεπεξέλθουν ταυτόχρονα σε όλες τις ανάγκες. Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, μέχρι το 2008, το υποστηρικτικό προσωπικό ήταν πρακτικά ανύπαρκτο.

Παρόλα αυτά, αναπτύχθηκαν ορισμένες πρωτοποριακές δραστηριότητες, όπως α) η θεσμοθέτηση της ετήσιας υποβολής από τους φοιτητές του Τμήματος επιστημονικών άρθρων βασισμένων στις Πτυχιακές και Διπλωματικές τους εργασίες και της δημοσίευσης, μετά από κρίση, των καλύτερων εξ αυτών σε σχετικό τόμο (το Παράρτημα ΙΧ αποτελεί τον τόμο του 2008 με τις επιλεγμένες Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες) και β) η ετήσια έκδοση με τις εκτενείς περιλήψεις στα Αγγλικά όλων των διδακτορικών διατριβών που υποστηρίχθηκαν στο Τμήμα κατά τη διάρκεια του έτους (το Παράρτημα Χ αποτελεί τον τόμο του 2008 με τα *Abstracts of Doctoral Dissertations*). Έγιναν επίσης ορισμένες πολύ σημαντικές εργασίες υποδομής, οι οποίες θα δώσουν καρπούς στο μέλλον, όπως η συγκέντρωση και καταγραφή των στοιχείων όλου του ερευνητικού και αναπτυξιακού έργου (δημοσιεύσεις, έργα E&A) που έχει εκπονηθεί στο Τμήμα από την ίδρυσή του. Το 2004 οργανώθηκε με επιτυχία μια διημερίδα προβολής του έργου του Τμήματος για την οποία ετοιμάστηκε σημαντικό υλικό, έγινε μεγάλη προσπάθεια δημοσιότητας και είχε μεγάλη συμμετοχή τόσο από την εκπαιδευτική και ερευνητική κοινότητα όσο και από τους παραγωγικούς φορείς.

Οι κυριότερες ενέργειες που πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα κατά την περίοδο 2008-2013 είναι: 1) Η **αναβάθμιση της ιστοσελίδας** του Τμήματος, κυρίως ως προς το περιεχόμενο (Ελληνικά και Αγγλικά) που περιέχει και τη μορφή που το παρουσιάζει. Πρέπει να ανανεώνεται συνεχώς η πληροφορία σχετικά με τα Προγράμματα Σπουδών, τη λειτουργία και το προσωπικό του Τμήματος, να αναδεικνύονται οι επιτυχίες και το έργο του και να είναι επικαιροποιημένες και εύκολα προσβάσιμες οι ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητές του. 2) Η συστηματική επαφή με το χώρο της οικονομίας και του πολιτισμού με τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων και **περιοδικών εκδηλώσεων** (π.χ. ημέρα ανοικτών πυλών στο κοινό). 3) Η παραγωγή **ενημερωτικού υλικού** που απευθύνεται στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση. 4) Η διοργάνωση **εκδηλώσεων πολιτισμικού και επιστημονικού** περιεχομένου. 5) Η παραγωγή **υλικού** που να απευθύνεται σε **φορείς** του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. 6) Η ενίσχυση της **διεθνούς διάστασης των Προγραμμάτων Σπουδών**. 7) Η προετοιμασία των εκδηλώσεων για τα **20 χρόνια του Τμήματος** το 2009. 8) Έρευνα γνώμης σχετικά με την **εικόνα** του Τμήματος στον **ακαδημαϊκό** χώρο και την **αγορά εργασίας**. 9) Έρευνα για τη **γνώμη των αποφοίτων** σχετικά με τις σπουδές τους στο Τμήμα σε συνδυασμό με την έρευνα γνώμης που γίνεται στους νεοεισερχόμενους φοιτητές.

Στην προσπάθεια αυτή θα πρέπει να ενεργοποιηθεί και να ενισχυθεί κατά κύριο λόγο το Λογοθέσιο Προβολής και Συνεργασιών καθώς και το Γραφείο Προβολής. Σημαντική βοήθεια όμως οφείλουν να προσφέρουν τόσο το Δ.Σ. του Τμήματος όσο και οι άλλοι χώροι ευθύνης. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και μεγάλο μέρος από το προσωπικό υποστήριξης θα χρειαστεί να συνδράμουν στην προσπάθεια αυτή, τουλάχιστον μέχρι να οριστικοποιηθούν οι δράσεις και να σταθεροποιηθούν οι διαδικασίες.

10. ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

10.1 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΌΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τα μέλη του Τμήματος, εκτός από τη συμμετοχή τους στα Όργανα όπου εκ του νόμου εκπροσωπείται το Τμήμα (Σύγκλητος, Συμβούλιο Κοσμητείας, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Επιτροπή Ερευνών, Εφορευτικό Συμβούλιο Βιβλιοθήκης Θετικών Επιστημών), ορίζονται και **συμμετέχουν διαχρονικά σε θεσμικά Όργανα** και μόνιμες **Επιτροπές του Πανεπιστημίου** σε ποσοστό πολύ υψηλότερο εκείνου που αντιστοιχεί στη δύναμη του Τμήματος σε αριθμό μελών ΔΕΠ (1.5% ή 40 μέλη ΔΕΠ στα 2600). Το γεγονός αυτό εξηγείται από πολλούς παράγοντες, όπως η αναγνωρισιμότητά τους στην επιστημονική κοινότητα και την Ελληνική κοινωνία, η σημαντική εμπλοκή τους στην έρευνα και ανάπτυξη, η τεχνογνωσία τους σε ένα κρίσιμο τομέα για την ανάπτυξη του Πανεπιστημίου, η αφοσίωσή τους στο Πανεπιστήμιο και η εμπειρία τους στη διοίκηση λόγω θέσεων που κατείχαν στο δημόσιο τομέα. Σήμερα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν:

- στο Οικονομικό και Τεχνικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου
- στο Δ.Σ. της Εταιρείας Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου
- στο Δ.Σ. του Ιστορικού Αρχείου του Πανεπιστημίου
- στη Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας του Πανεπιστημίου (ΜΟ.ΔΙ.Π.)
- στην Επιτροπή Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία έχοντας την ευθύνη της Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας
- στο Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου του Πανεπιστημίου, όπου μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου
- στο Κέντρο Πληροφοριακών Συστημάτων Βιβλιοθηκών, όπου μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου
- στη Διοικούσα Επιτροπή των υποτροφιών Sasakawa (για φοιτητές του ΕΚΠΑ)
- στο Συμβούλιο του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης
- στην Επιτροπή Δεοντολογίας για τη Διακίνηση Ηλεκτρονικής Πληροφορίας
- στην Επιτροπή Διαμόρφωσης Ιστοχώρου του Πανεπιστημίου

10.2 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΈΡΓΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Πέραν της συμμετοχής τους, και συνεπώς της συμβολής τους, σε Όργανα και μόνιμες Επιτροπές του Πανεπιστημίου, τα μέλη του Τμήματος συνδράμουν με πολλούς άλλους τρόπους την Κεντρική Διοίκηση του Πανεπιστημίου και αφιερώνουν για το σκοπό αυτό **σημαντικό μέρος του χρόνου τους**. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τα τελευταία τρία έτη συμμετείχαν σε περισσότερες από **30** επιτροπές διενέργειας **διεθνών διαγωνισμών** που προκήρυξε το Πανεπιστήμιο Αθηνών (με την ιδιότητα του Προέδρου ή του μέλους), κυρίως για εξοπλισμό Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Συνέταξαν, επίσης, τις **τεχνικές προδιαγραφές** πολλών διαγωνισμών. Πέραν όμως της συμμετοχής σε δράσεις που άπτονται του επιστημονικού αντικείμενου του Τμήματος, τα μέλη του, λόγω της γενικότερης εμπειρίας τους και αποδοχής τους, ορίζονται σε σειρά ομάδων εργασίας και

ειδικών επιτροπών. Ενδεικτικά αναφέρονται η **Επιτροπή** που ετοίμασε τις προτάσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών για το **θεσμικό πλαίσιο** των Πανεπιστημίων, η Επιτροπή για την προετοιμασία του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο του **ΕΣΠΑ**, η Ακαδημαϊκή Επιτροπή για θέματα **φύλου και ισότητας** και Επιτροπές διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης που δεν αφορούσαν υποθέσεις του Τμήματος.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι μέλη του Τμήματος ανέπτυξαν **κομβικές μονάδες** του Πανεπιστημίου ή συνέβαλλαν καθοριστικά στη λειτουργία τους. Αρκετές από αυτές μάλιστα λειτουργούν ακόμα σε χώρους του Τμήματος υπό την εποπτεία μελών του. Χαρακτηριστικά αναφέρονται το Δίκτυο του Πανεπιστημίου (το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου –ΚΛΕΙΔΙ εδρεύει στο Τμήμα), το Υπολογιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου (εδρεύει στο Τμήμα), το Κέντρο Πληροφοριακών Συστημάτων των Βιβλιοθηκών (εδρεύει στο Τμήμα), η μονάδα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας για τους φοιτητές με αναπηρία (εδρεύει στο Τμήμα) και το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου. Είναι προφανές ότι πολλά μέλη του Τμήματος προσφέρουν σημαντικά στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του Πανεπιστημίου όπου αφιερώνουν σημαντικό χρόνο και ενέργεια.

10.3 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ, ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΟΥ ΥΠΕΠΘ

Εκτός από τη συμβολή τους στο Πανεπιστήμιο, μέλη του Τμήματος έχουν κατά καιρούς υποστηρίξει τις δραστηριότητες του ΥΠΕΠΘ, τόσο από **θεσμικές θέσεις** (Ειδικός Γραμματέας Ε.Ε. και Κ.Π.Σ., Αντιπρόεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, μέλος Δ.Σ. του ΔΟΑΤΑΠ, μέλος Δ.Σ. του Ι.Τ.Υ.), όσο και με τη **συμμετοχή** τους σε **σημαντικές εθνικές δράσεις** του και σε **Οργανισμούς και Επιτροπές** του. Επί σειρά ετών ένα ή δύο μέλη του συμμετέχουν στην Κεντρική Επιτροπή των Πανελλήνιων Εξετάσεων, υπάρχει σχεδόν συνεχής συμμετοχή στις ακαδημαϊκές επιτροπές του ΔΟΑΤΑΠ, ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Δικτύου Πρόσβασης και Υπηρεσιών Κορμού της Ανωτάτης Εκπαίδευσης – Gunet είναι από την ίδρυσή του μέλος του Τμήματος, μέλη του Τμήματος αλλά και το ίδιο το Τμήμα με τις υποδομές του υποστήριξαν τη δημιουργία και τη λειτουργία του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου – Edunet, επίσης μέλη του Τμήματος συμμετείχαν κατά καιρούς την τελευταία πενταετία στα Συμβούλια επιλογής Προϊσταμένων Διευθύνσεων, Συμβούλων και ΠΛΗΝΕΤ της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε Διοικούσες Επιτροπές νέων Πανεπιστημίων και προσωρινές Γενικές Συνελεύσεις νέων Τμημάτων, στην Επιτροπή του ΥΠΕΠΘ για τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων Πληροφορικής, στην Επιτροπή για το Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Πληροφορικής στην Εκπαίδευση, σε πολλές επιτροπές διαγωνισμών και αξιολόγησης Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ. Είναι φανερό ότι το Τμήμα, δια των μελών του, μετέχει **ενεργά** στα **τεκταινόμενα** στην **εκπαίδευση** γενικότερα.

10.4 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΦΟΡΕΙΣ, ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν γενικότερα στη Διοίκηση και στις αναπτυξιακές δραστηριότητες του δημόσιου τομέα. Την τελευταία πενταετία ένα μέλος του Τμήματος υπηρέτησε ως Γενικός Γραμματέας Υπουργείου (Γ.Γ. Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών), 4 μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στο Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ), δύο μέλη του

Τμήματος συμμετέχουν στην Ολομέλεια της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) και ένα μέλος του στο Δ.Σ. του Εθνικού Δικτύου Έρευνας και Τεχνολογίας ΑΕ. Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν επίσης σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), σε Επιτροπές αξιολόγησης προσωπικού του ΑΣΕΠ, σε Επιτροπές διαγωνισμών και εμπειρογνωμοσύνης της Βουλής, της Γ.Γ. Πληροφοριακών Συστημάτων, της Κοινωνίας της Πληροφορίας, της Γ.Γ.Ε.Τ., του Κτηματολογίου και άλλων φορέων του Δημοσίου.

10.5 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών συμμετέχει σε πολλά έργα με Δήμους, Νομαρχίες και Περιφέρειες, κυρίως όσον αφορά στην ανάπτυξη των ευρυζωνικών Δικτύων και Υπηρεσιών στους ΟΤΑ. Επίσης μέλη του συνεργάζονται με την ΚΕΔΚΕ ως Σύμβουλοι. Γενικότερα, τα μέλη του Τμήματος ενημερώνονται για τις δραστηριότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης συμμετέχουν και παρεμβαίνουν στην Περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

10.6 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΑΞΙΟΛΟΓΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν σε κοινωφελείς φορείς και ιδρύματα κυρίως όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία και την Κοινωνία της Πληροφορίας. Σημαντική για το Τμήμα ήταν η συμμετοχή μέλους του στη 16η Ολυμπιάδα Πληροφορικής ως Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής και στη 18η Ολυμπιάδα Πληροφορικής ως Αρχηγός της Ελληνικής Αποστολής.

11. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 2008-2013 ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

11.1 ΒΑΘΜΟΣ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΤΟΧΩΝ 2002 -2007

Οι κύριοι στόχοι που είχαν τεθεί στο Στρατηγικό Σχεδιασμό Ανάπτυξης για την περίοδο 2002-2007, οπότε το Τμήμα άρχισε να λειτουργεί σύμφωνα με τη νέα αντίληψη που διαμορφώθηκε το διάστημα 2000-2002 μετά από διετή διαβούλευση, ήταν:

- ✓ **Στόχος 1**, η εφαρμογή νέων διαδικασιών λειτουργίας και οργανωτικού σχήματος.
- ✓ **Στόχος 2**, η ανάπτυξη των υποδομών, κυρίως των κτηριακών.
- ✓ **Στόχος 3**, η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού (κυρίως των μελών ΔΕΠ) και η προσέλκυση αξιόλογων επιστημόνων.
- ✓ **Στόχος 4**, η εισαγωγή στην εκπαιδευτική διαδικασία νέων και σύγχρονων αντιλήψεων και πρακτικών.

Στο πλαίσιο αυτό, για καθένα από τους παραπάνω τέσσερις κύριους στόχους (που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους άξονες ανάπτυξης), επιτεύχθηκαν τα εξής αποτελέσματα:

1. Εκπονήθηκαν οι **7** από τους **κανονισμούς** που αναφέρονται στην παράγραφο 3.2, λειτούργησε (με όλες τις αδυναμίες που αναφέρθηκαν) το οργανωτικό σχήμα με τα **Λογοθέσια**, εφαρμόστηκε η **αξιολόγηση των μαθημάτων** από τους φοιτητές και ο **ετήσιος Απολογισμός** – Προγραμματισμός έργου των μελών ΔΕΠ, αναπτύχθηκαν από μέλη του Τμήματος δύο **Πληροφοριακά Συστήματα** υποστήριξης διαδικασιών (ένα για την Αξιολόγηση Μαθημάτων και ένα για τον Απολογισμό – Προγραμματισμό) και μια εφαρμογή για την εξαγωγή (από το φοιτητολόγιο) των δεικτών που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. Τέλος αναπτύχθηκε από μέλη του Τμήματος ένα Πληροφοριακό Σύστημα για τη διαχείριση των Μεταπτυχιακών φοιτητών (συμπεριλαμβανομένων και των Διατμηματικών ΠΜΣ των οποίων τη διοικητική υποστήριξη παρέχει το Τμήμα).

2. Με παρέμβαση μελών του Τμήματος στο ΥΠΕΠΘ, εγκρίθηκε η χρηματοδότηση και στη συνέχεια ανεγέρθηκε το **Αμφιθέατρο Πληροφορικής 320** θέσεων, χωρίς το οποίο το Τμήμα πρακτικά ήταν αδύνατον να λειτουργήσει με στοιχειώδη αξιοπρέπεια ως προς τους χώρους διδασκαλίας (τάξεις 300 και πλέον φοιτητών με τη μεγαλύτερη αίθουσα να είναι χωρητικότητας 120 θέσεων και χωρίς να υπάρχει δυνατότητα δημιουργίας περισσότερων τμημάτων ανά μάθημα λόγω έλλειψης διαθέσιμων αιθουσών και προσωπικού). Με ενέργειες, επίσης, μελών του Τμήματος εγκρίθηκε η χρηματοδότηση **δύο αιθουσών διδασκαλίας** χωρητικότητας περίπου **100** θέσεων η καθεμία, η ανέγερση των οποίων πρακτικά ολοκληρώθηκε. Παράλληλα με το έργο αυτό κατασκευάστηκαν χώροι για το Υπολογιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου, γεγονός που απελευθερώνει πολλούς χώρους του Τμήματος οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν κυρίως ως εκπαιδευτικοί εργαστηριακοί χώροι. Ολοκληρώθηκε ακόμη ο **Β' όροφος** της νέας πτέρυγας του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος όπου μεταφέρθηκαν τα γραφεία των μελών ΔΕΠ απελευθερώνοντας χώρο για 200 περίπου θέσεις εργασίας υποψηφίων διδασκόντων και ερευνητών. Υπογράφηκε η σύμβαση και ξεκίνησαν τα έργα για την ανέγερση **Αναγνωστηρίου 200** και πλέον θέσεων, το κόστος του οποίου θα καλυφθεί από τρίτους πόρους που **εξασφάλισε μόνο του το Τμήμα**. Τέλος, σχεδιάστηκε **νέα χωροθέτηση** των δραστηριοτήτων του Τμήματος, σύμφωνα με την οποία εξασφαλίζονται περισσότεροι εκπαιδευτικοί εργαστηριακοί χώροι και θέσεις εργασίας υποψηφίων διδασκόντων και μεταπτυχιακών φοιτητών. Όλα τα παραπάνω έγιναν εφικτά αποκλειστικά με την

προσωπική προσπάθεια και τις **προτοβουλίες** μελών του Τμήματος, ενώ τίποτα δεν είχε επιτευχθεί με την απλή ανάδειξη των προβλημάτων και την υποβολή αιτημάτων προς την Πολιτεία και την Κεντρική Διοίκηση του Πανεπιστημίου. Στην κατεύθυνση αυτή **βοήθησε** σημαντικά και η **ύπαρξη** του **Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2002 -2007**, διότι όλες οι προσπάθειες ήταν στοχευμένες και τεκμηριωμένες.

3. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ενίσχυσης των Σπουδών Πληροφορικής του ΥΠΕΠΘ, στη διαμόρφωση του οποίου συμμετείχαν ενεργά 3 μέλη του Τμήματος, επιτεύχθη η κατανομή **7 νέων θέσεων ΔΕΠ** στο Τμήμα, η εκλογή των οποίων έχει ολοκληρωθεί. Με τις θέσεις αυτές καλύφθηκαν γνωστικά αντικείμενα που κρίθηκαν αναγκαία για την ανάπτυξη του Τμήματος, ενώ επελέγησαν επιστήμονες διεθνούς αναγνώρισης, κυρίως στις υψηλές βαθμίδες. Τέλος, εξασφαλίστηκε μια θέση **ΕΕΔΙΠ** για τα εργαστηριακά μαθήματα γενικών γνώσεων και δεξιοτήτων (π.χ. Δομή και Θεσμοί της Ε.Ε., Διοίκηση Έργων, Συγγραφή Επιστημονικών Εκθέσεων και Τεχνικές Παρουσιάσεων) που είναι χρήσιμες στους φοιτητές για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

4. Έγιναν προσπάθειες για την προώθηση της **διεπιστημονικότητας**, κυρίως σε μεταπτυχιακό επίπεδο (με χαρακτηριστικό παράδειγμα τα Διατμηματικά ΠΜΣ στη Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων και στις Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία), αλλά και σε προπτυχιακό επίπεδο κυρίως μέσω της δυνατότητας επιλογής μαθημάτων (μέχρι 3 Ελεύθερα μαθήματα) από όλα τα Τμήματα του ΕΚΠΑ. Εισήχθησαν, επίσης, στο Πρόγραμμα Σπουδών **μαθήματα Γενικών Γνώσεων** και Δεξιοτήτων ως υποχρεωτικά για όλους τους φοιτητές. Έγιναν σοβαρά βήματα ως προς τις **εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης των φοιτητών** που προωθούν τη συνεχή προσπάθεια και τη δημιουργική εργασία. Όλες οι αίθουσες εξοπλίστηκαν με **σύγχρονα οπτικοακουστικά** μέσα και οι τεχνολογίες ΤΠΕ ενσωματώθηκαν πλήρως στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αναπτύχθηκε στα περισσότερα μαθήματα **ψηφιακό υλικό** διαθέσιμο στους φοιτητές από το **διαδίκτυο**. Υιοθετήθηκε ο θεσμός του **Συμβούλου Καθηγητή** σε μεταπτυχιακό και προπτυχιακό επίπεδο, με σοβαρά όμως προβλήματα εφαρμογής του ακόμα, κυρίως στο προπτυχιακό επίπεδο. Τέλος προωθήθηκε η **κινητικότητα** των φοιτητών με μεγάλη ανάπτυξη των προγραμμάτων Erasmus.

11.2 ΣΤΟΧΟΙ 2008 -2013

Οι δράσεις του Τμήματος την επόμενη πενταετία θα εστιαστούν στους εξής στόχους:

- 1. Ολοκλήρωση των υποδομών και εμπέδωση των διαδικασιών και κανονισμών λειτουργίας.** Την πενταετία 2002 – 2007 αναπτύχθηκαν σε εξαιρετικά ικανοποιητικό βαθμό οι υποδομές του Τμήματος, κυρίως οι κτηριακές αλλά και οι εξοπλισμοί. Στην παρούσα προγραμματική περίοδο θα επιδιωχθεί η διαμόρφωση του **περιβάλλοντος χώρου** και η **ενοποίηση** του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος, καθώς και η εξεύρεση χώρων για να φιλοξενήσει **ερευνητικούς εξοπλισμούς**. Εκτός από τις υποδομές, μεγάλη πρόοδος έγινε κατά την προηγούμενη πενταετία και όσον αφορά στη θεσμοθέτηση διαδικασιών και κανόνων που διέπουν τη λειτουργία και οργάνωση του Τμήματος. Το επόμενο διάστημα θα επιδιωχθεί η **εμπέδωση** και βελτίωση των **διαδικασιών** αυτών, γεγονός που θα εξασφαλίσει τη σταθερότητα του συστήματος οργάνωσης και λειτουργίας και θα μειώσει σημαντικά τον κίνδυνο αδρανοποίησης και αποδόμησής του. Θα επανεξεταστεί ακόμη ο τρόπος **αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές** με ερωτηματολόγια σε έντυπη μορφή.

2. **Αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών και ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.** Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του Τμήματος κατά την περίοδο αυτή θα είναι η **αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών** στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό επίπεδο, μετά από εκτενή και οργανωμένο διάλογο καθώς και μελέτη των επιστημονικών, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών εξελίξεων διεθνώς. Στο πλαίσιο αυτό θα επανεξεταστούν οι **τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών** και παρακολούθησης της προόδου τους μέσω της αναβάθμισης του θεσμού του **Συμβούλου Καθηγητή**, θα αναπτυχθούν περισσότερο τα **εργαστηριακά μαθήματα** και η **διεπιστημονικότητα** και θα επιδιωχθεί να συνδεθεί αποτελεσματικότερα η παρεχόμενη εκπαίδευση με την επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών. Επίσης, θα επιδιωχθεί η ορθολογικότερη **κατανομή του φόρτου των φοιτητών** κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, κυρίως όσον αφορά στο χρονοπρογραμματισμό για την παράδοση των εργασιών ή ασκήσεων και τη διεξαγωγή προόδων.
3. **Προβολή και διεθνής διάσταση των Προγραμμάτων Σπουδών.** Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει, το Τμήμα παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες ως προς την προβολή του έργου και των δραστηριοτήτων του. Μέχρι ένα βαθμό το γεγονός αυτό ήταν αναμενόμενο, δεδομένου ότι η μεγάλη προσπάθεια της προηγούμενης περιόδου εστιάστηκε στην εσωτερική του οργάνωση και στην ανάπτυξη των υποδομών του, με αποτέλεσμα μια σχετική εσωστρέφεια. Στην παρούσα προγραμματική περίοδο θα δοθεί έμφαση στην προβολή του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και αναπτυξιακού έργου του Τμήματος, αλλά και στη συμμετοχή του στην ανάπτυξη του Πανεπιστημίου και σε διάφορες κοινωνικές και πολιτισμικές παρεμβάσεις. Παράλληλα, θα βελτιωθούν και θα αναπτυχθούν τα αναγκαία **εργαλεία προβολής**, όπως ο **ιστοχώρος** του Τμήματος, οι **εκδόσεις** του, οι **έρευνες γνώμης**, τα επιστημονικά **σεμινάρια**, **ημερίδες** και συνέδρια καθώς και οι διάφορες **εκδηλώσεις**. Ταυτόχρονα, θα εξεταστεί η **διεθνής διάσταση** των Προγραμμάτων Σπουδών του, κυρίως των Μεταπτυχιακών, για την προσέλκυση ξένων φοιτητών και την πρόσκληση επιστημόνων διεθνούς κύρους. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και ενέργειες που θα διευκολύνουν τη διεθνή σταδιοδρομία των αποφοίτων του.
4. **Σύνδεση με τους αποφοίτους, τους κοινωνικούς εταίρους και διεθνείς συνεργασίες.** Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, γίνεται ήδη προσπάθεια για τη δημιουργία του **συλλόγου των αποφοίτων** του Τμήματος, την ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος **διασύνδεσης** με τους **αποφοίτους** και του αντίστοιχου ιστοχώρου (alumni) και τη θέσπιση μηχανισμών διαρκούς αλληλεπίδρασης του Τμήματος με τους αποφοίτους του. Παράλληλα με την αλληλεπίδραση με τους αποφοίτους του, το Τμήμα θα αναπτύξει διαδικασίες για τη σύνδεση των δραστηριοτήτων του με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας. Τέλος, θα ενθαρρυνθούν ενέργειες που προωθούν τις διεθνείς συνεργασίες είτε στο επίπεδο **κινητικότητας** των φοιτητών και του προσωπικού είτε στο επίπεδο θεσμικής **συνεργασίας** του Τμήματος με ιδρύματα της αλλοδαπής σε θέματα εκπαίδευσης και έρευνας.

11.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι κυριότερες δράσεις που προγραμματίζονται στο πλαίσιο των τεσσάρων αξόνων που περιγράφηκαν παραπάνω, είναι οι εξής:

1^{ος} άξονας - Ολοκλήρωση των υποδομών και εμπέδωση των διαδικασιών

- Εκπόνηση **Μελέτης** για τον **περιβάλλοντα χώρο** και την **ενοποίηση** των **κτηρίων** του Τμήματος. Προκήρυξη σχετικού Διαγωνισμού.
- Επίτευξη συμφωνίας με τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου για την παραχώρηση ή δημιουργία **ερευνητικών εργαστηρίων για εξοπλισμό.**
- **Αξιολόγηση και επανακαθορισμός των διαδικασιών λειτουργίας** του Τμήματος.
- Ολοκλήρωση **Εσωτερικών Κανονισμών** του Τμήματος.
- **Επανακαθορισμός του τρόπου αξιολόγησης των μαθημάτων** από τους φοιτητές.
- Ενεργοποίηση της αξιολόγησης των **Διοικητικών Οργάνων, των Λογοθεσιών και των διοικητικών υποστηρικτικών δομών με ερωτηματολόγια.**
- Άμεση εφαρμογή του **συστήματος διαχείρισης της παροχής έργου.**

2^{ος} άξονας - Αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών και ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

- **Διαδικασία αναμόρφωσης Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών** με έμφαση:
 - Στην αναθεώρηση του **πλήθους** και πιθανώς του **περιεχομένου** των μαθημάτων που διδάσκονται στα **δύο πρώτα έτη** λαμβάνοντας υπόψη τις **συνθήκες** που επικρατούν στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση.
 - Στην καλύτερη **δόμηση** των μαθημάτων κατεύθυνσης με πιθανό καθορισμό **ομάδων** μαθημάτων συναφούς αντικειμένου και ταυτόχρονη **κατάργηση** των υπαρχόντων **κατευθύνσεων.**
- **Διαδικασία αναμόρφωσης Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών** με πιθανό επανακαθορισμό των Ειδικεύσεων.
- **Επανεκτίμηση της απαιτούμενης προσπάθειας των φοιτητών ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο και επαναπροσδιορισμός της κατανομής του φόρτου τους** για κάθε μάθημα στη διάρκεια του εξαμήνου.
- Εκπόνηση πρακτικά **σταθερού ωρολογίου προγράμματος και προγράμματος εξετάσεων.**
- Καλύτερη **οργάνωση της διαδικασίας ανάθεσης Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών.**
- **Μέτρα** για την επίτευξη ορθολογικής παρακολούθησης και **τήρησης** του **ενδεικτικού Προγράμματος Σπουδών** από τους φοιτητές.
- **Βελτίωση του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή στο ΠΠΣ** κυρίως για τους φοιτητές των **δύο πρώτων ετών** και στους φοιτητές που **καθυστερούν** στις υποχρεώσεις τους.
- Εισαγωγή στην εκπαιδευτική διαδικασία **δραστηριοτήτων** που συνδέονται άμεσα με την **επαγγελματική σταδιοδρομία.**
- Ανάπτυξη **νέων εκπαιδευτικών εργαστηρίων.**
- Εξασφάλιση **εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού.**

3^{ος} άξονας - Προβολή και διεθνής διάσταση των Προγραμμάτων Σπουδών

- Επανασχεδιασμός και κυρίως αναβάθμιση και ενημέρωση του **περιεχομένου** της **ιστοσελίδας** του Τμήματος.
- Κωδικοποίηση και **δημοσιοποίησή** στο **διαδίκτυο των πληροφοριών** σχετικά με τις **υπηρεσίες** και τα **καθήκοντα των διοικητικών μονάδων** του Τμήματος.

Ηλεκτρονική πρόσβαση σε σημαντικά έγγραφα, δεδομένα και στοιχεία του Τμήματος.

- Δημιουργία έντυπου και ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού σχετικά με το Τμήμα για τους μαθητές του Λυκείου.
- **Βελτίωση του Οδηγού Σπουδών.**
- **Μέτρα βελτίωσης της δημοσιότητας των ετήσιων εκδόσεων του Τμήματος** με τις επιλεγμένες Πτυχιακές/Διπλωματικές εργασίες και τις Διδακτορικές διατριβές.
- **Σχεδιασμός άλλων εκδόσεων** (έντυπων ή/και ηλεκτρονικών) του Τμήματος που θα απευθύνονται σε **ακαδημαϊκούς και παραγωγικούς φορείς.**
- **Έρευνα γνώμης** για την εικόνα του Τμήματος στον **ακαδημαϊκό χώρο** και την **αγορά εργασίας.**
- **Έρευνα** για τη γνώμη των **αποφοίτων** σχετικά με τις σπουδές τους στο Τμήμα σε συνδυασμό με την έρευνα γνώμης που γίνεται στους νεοεισερχόμενους φοιτητές.
- Βελτίωση του θεσμού των **σεμιναρίων** και σχεδιασμός άλλων **διαλέξεων** (περιοδικών ή ειδικών) **επιστημονικού και πολιτισμικού χαρακτήρα.** Συστηματική **επαφή** με το χώρο της **οικονομίας και του πολιτισμού** με τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων και **περιοδικών εκδηλώσεων** (π.χ. ημέρα ανοικτών πυλών στο κοινό).
- Μελέτη για τον τρόπο **προσέλκυσης ξένων φοιτητών** σε **μεταπτυχιακό επίπεδο** και τις αναγκαίες ενέργειες.
- Προγραμματισμός και οργάνωση **προσκλήσεων διακεκριμένων επιστημόνων.**
- **Προετοιμασία των εκδηλώσεων για τα 20 χρόνια του Τμήματος** το 2009.

4^{ος} άξονας - Σύνδεση με τους αποφοίτους, τους κοινωνικούς εταίρους και διεθνείς συνεργασίες

- Ανάπτυξη του **ιστοχώρου των αποφοίτων.**
- Υπογραφή **προγραμματικής συμφωνίας** μεταξύ του **Τμήματος** και του **Συλλόγου των αποφοίτων.**
- Βελτίωση του μηχανισμού **υποστήριξης της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού.**
- Διαδικασίες **σύνδεσης** με τη **βιομηχανία** Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και την **αγορά εργασίας.**
- Σχέδιο **διεθνών συνεργασιών.**

12. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ, ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

12.1 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Οι κυριότεροι πόροι που απαιτούνται από το Πανεπιστήμιο για την υλοποίηση όλων των προγραμματιζόμενων ενεργειών την περίοδο 2008-2013 είναι, σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε, οι εξής:

- **Κτηριακές εγκαταστάσεις ερευνητικών εργαστηρίων (250 μ²).**
- **Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και ενοποίηση κτηρίων.**
- **Εξοπλισμός εκπαιδευτικών και ερευνητικών εργαστηρίων.**
- **Μεγαλύτερη χρηματοδότηση για την πρώτη εγκατάσταση των νέων μελών ΔΕΠ.**
- **Χρηματοδότηση μελών ΔΕΠ και Υποψηφίων Διδασκτόρων για συμμετοχή σε συνέδρια, επιστημονικές συναντήσεις, κλπ.**

12.2 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Το κύριο πρόβλημα του Τμήματος που εξαρτάται αποκλειστικά από την Πολιτεία είναι η **μείωση** των συνολικά **εισαγομένων** ανά έτος φοιτητών, κυρίως **μέσω** της δραστηκής μείωσης των **μετεγγραφών**. Η αμέσως επόμενη προτεραιότητα είναι η εργαστηριακή εκπαίδευση των φοιτητών, όπως διεξοδικά περιγράφηκε σε προηγούμενα Κεφάλαια. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική η ανάγκη να διατεθούν στο Τμήμα και να προκηρυχθούν:

- **Τέσσερις (4) νέες θέσεις Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού – ΕΕΔΠ.**
- **Τρεις (3) νέες θέσεις ΔΕΠ.**

Εφόσον οι παραπάνω πόροι διατεθούν στο Τμήμα, η μέχρι σήμερα πορεία του εγγυάται την επίτευξη των στόχων που τίθενται για την περίοδο 2008-2013, όπως άλλωστε επιτεύχθηκαν οι στόχοι που τέθηκαν από το Τμήμα την περίοδο 2002-2007.

12.3 ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Στον Πίνακα 12.1 που ακολουθεί παρουσιάζονται οι προτεραιότητες του Τμήματος ως προς τις ανάγκες του και τις προγραμματιζόμενες ενέργειες, σε συνδυασμό με ένα ενδεικτικό προτεινόμενο χρονοπρογραμματισμό υπό τη μορφή καταληκτικών ημερομηνιών - στόχων. Η κάθε μια από αυτές τις προτεραιότητες χαρακτηρίζεται ως υψηλή (Y), μεσαία (M) ή χαμηλή (X). Το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα καθορίζεται στη βάση δύο εξαμήνων ανά έτος, **I** (Ιανουάριος - Ιούνιος), **II** (Ιούλιος - Δεκέμβριος). Το χρονοδιάγραμμα αυτό έχει αξία κυρίως για την παρακολούθηση των απαιτούμενων δράσεων και την ενεργοποίηση των αρμόδιων για κάθε δράση Διοικητικών οργάνων και Λογοθεσιών. Ένα παρόμοιο χρονοδιάγραμμα που εκπονήθηκε μετά το Στρατηγικό Σχεδιασμό του Τμήματος για την περίοδο 2002 – 2007, αποδείχτηκε χρήσιμο σε αρκετές περιπτώσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12.1

ΑΝΑΓΚΕΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙ-ΟΤΗΤΑ	ΧΡΟΝΟ-ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
1^{ος} άξονας		
Μελέτη περιβάλλοντος χώρου και ενοποίησης κτηρίων	Y	2010 I
Ερευνητικοί χώροι για εξοπλισμό	Y	2012 II
Αξιολόγηση και επανακαθορισμός διαδικασιών λειτουργίας	M	2010 I
Ολοκλήρωση Εσωτερικών Κανονισμών	M	2011 II
Επανασχεδιασμός του τρόπου αξιολόγησης των μαθημάτων	Y	2009 II
Αξιολόγηση Διοικητικών Οργάνων, Λογοθεσιών και διοικητικών δομών	M	2010 II
Σύστημα διαχείρισης παροχής έργου	Y	2009 II
2^{ος} άξονας		
Αναμόρφωση Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών	Y	2011 I
Αναμόρφωση Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών	Y	2009 II
Εξορθολογισμός κατανομής φόρτου των φοιτητών ανά εξάμηνο	Y	2010 I
Σταθερό ωρολόγιο πρόγραμμα και πρόγραμμα εξετάσεων	Y	2009 II
Διαδικασία ανάθεσης Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών	X	2010 I
Μέτρα τήρησης του Προγράμματος Σπουδών από τους φοιτητές	X	2010 II
Βελτίωση του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή στο ΠΠΣ	M	2010 II
Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που συνδέονται με την επαγγελματική σταδιοδρομία	M	2011 I
Ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών εργαστηρίων.	Y	2010 I
Εξασφάλιση εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού.	Y	2010 I
3^{ος} άξονας		
Αναβάθμιση και ενημέρωση της ιστοσελίδας του Τμήματος.	Y	2010 I
Δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τις υπηρεσίες και τις διοικητικές μονάδες του Τμήματος	X	2010 II
Έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό για τους μαθητές του Λυκείου	M	2010 I
Βελτίωση του Οδηγού Σπουδών	X	2009 II
Δημοσιότητα των ετήσιων εκδόσεων του Τμήματος	X	2010 I
Εκδόσεις για ακαδημαϊκούς και παραγωγικούς φορείς.	X	2012 II
Έρευνα γνώμης για την εικόνα του Τμήματος στον ακαδημαϊκό χώρο και την αγορά εργασίας	M	2011 II
Έρευνα γνώμης των αποφοίτων ως προς τις σπουδές τους στο Τμήμα μαζί με την έρευνα στους νεοεισερχόμενους φοιτητές	M	2010 I
Διαλέξεις επιστημονικού και πολιτισμικού χαρακτήρα	X	2012 I
Εκδηλώσεις επαφής με το χώρο της οικονομίας και του πολιτισμού	X	2011 II
Προσέλκυση ξένων μεταπτυχιακών φοιτητών	X	2013 I
Πρόσκληση διακεκριμένων επιστημόνων	M	2010 II
Εκδηλώσεις για τα 20 χρόνια του Τμήματος	M	2009 II
4^{ος} άξονας		
Ανάπτυξη δικτυακής πύλης αποφοίτων (alumni portal)	M	2010 I
Προγραμματική συμφωνία με το Σύλλογο αποφοίτων	X	2010 I
Βελτίωση της κινητικότητας φοιτητών και προσωπικού	X	2013 I
Σύνδεση με τη βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών	X	2013 II
Σχέδιο διεθνών συνεργασιών	X	2013 II

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε από την Επιτροπή «Αποτίμησης και Σχεδιασμού» του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών η οποία, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό του, αποτελείται από το Δ.Σ. διευρυμένο με τους Δ/ντες Μεταπτυχιακών Σπουδών, τον Επόπτη Κτηρίων και τους Υπευθύνους των 6 Λογοθεσιών (μονίμων Επιτροπών). Στο πλαίσιο της διεκπεραίωσης του έργου της, η Επιτροπή βασίστηκε στη βαθιά της πεποίθηση ότι τα όποια προβλήματα στη λειτουργία των Πανεπιστημίων δεν λύνονται με παρεμβάσεις διοικητικού χαρακτήρα, αλλά με ρυθμίσεις που συμβάλουν στη διαμόρφωση μιας διαφορετικής κουλτούρας. Δεδομένης, μάλιστα, της ιδιαίτερης λειτουργίας και οργάνωσης του «Ελληνικού Πανεπιστημίου», η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι το **κλίμα εμπιστοσύνης** αποτελεί το **σημαντικότερο παράγοντα** ανάπτυξης και βελτίωσής του. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι οι διαφανείς διαδικασίες, η ύπαρξη γενικά αποδεκτών κανόνων και η ενιαία και όχι κατά περίπτωση τήρηση και εφαρμογή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε από την Επιτροπή «Αποτίμησης και Σχεδιασμού» του Τμήματος κατά τη συγγραφή της παρούσας Έκθεσης μπορεί να χωρισθεί σε τρία στάδια. Ο Εισηγητής, που ήταν ο Πρόεδρος του Τμήματος, συνέταξε ένα **πρώτο σχέδιο** της Έκθεσης. Το σχέδιο αυτό, εκτός από τα μέλη της Επιτροπής, διαβιβάστηκε σε **όλα τα μέλη ΔΕΠ** του Τμήματος, τα οποία μέσα σ' ένα συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο υπέβαλαν τις **παρατηρήσεις** τους. Η **τελική μορφή** της Έκθεσης **διαμορφώθηκε** από την **Επιτροπή** μετά από συζητήσεις των μελών της και λαμβάνοντας υπ' όψιν τη διαβούλευση με τα μέλη ΔΕΠ.

Η διαδικασία αυτή, **Αποτίμησης και Σχεδιασμού**, είναι η **δεύτερη φορά** που πραγματοποιείται στο Τμήμα. Το **Μάιο του 2002** ψηφίστηκε από τη Γ.Σ. του Τμήματος **Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης** μετά από διάλογο που πρακτικά διήρκεσε 2 έτη, και ουσιαστικά ξεκίνησε αμέσως μετά την απόφαση του Ιανουαρίου 2000 για ένα νέο Εσωτερικό Κανονισμό Διοίκησης και Λειτουργίας του Τμήματος. Η αναγκαιότητα του Σχεδίου αυτού προέκυψε από το γεγονός ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σήμερα αντιμέτωπα με σημαντικές δομικές αλλαγές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λόγω του ταχύτατου μετασχηματισμού της κοινωνίας και γενικότερα των διεθνών εξελίξεων. Το Σχέδιο αυτό περιελάμβανε την αποτύπωση της τότε ισχύουσας κατάστασης στο Τμήμα, την εκτίμηση των εξελίξεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς, την καταγραφή των αναγκών που προέκυπταν και τον προσδιορισμό δράσεων και ενεργειών που έπρεπε να δρομολογηθούν. Οι δράσεις αυτές είχαν ως κύριους στόχους:

- Την εγκαθίδρυση και παγίωση Νέας Δομής Οργάνωσης και Λειτουργίας.
- Την ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση των Υποδομών (χώρων και εξοπλισμών).
- Την ανάπτυξη και βελτίωση του Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Τη βελτίωση των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Την υιοθέτηση και λειτουργία Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου Ποιότητας.

Η υλοποίηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, υποστηρίχθηκε στη συνέχεια και από σχετικό έργο του Τμήματος στο πλαίσιο του «Προγράμματος Ενίσχυσης των Σπουδών Πληροφορικής» του ΥΠΕΠΘ (2003 – 2008). Το έργο αυτό, πέραν της χρηματοδότησης συγκεκριμένων δράσεων για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας, περιελάμβανε **Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση**, η οποία ήταν η δεύτερη που οργανώθηκε στο Τμήμα από την ίδρυσή του.

Το Στρατηγικό Σχέδιο του 2002, τροφοδοτήθηκε, επίσης, από τα αποτελέσματα του έργου **"2000+1: προς την Κοινωνία της Πληροφορίας και την ευρεία χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής στην εκπαιδευτική διαδικασία"**, στο πλαίσιο του οποίου αναπτύχθηκαν δράσεις που αφορούσαν στην αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών και τη δυναμική προσαρμογή του Τμήματος στις τρέχουσες εξελίξεις. Το έργο υλοποιήθηκε από τον Απρίλιο του 1998 έως τον Ιούνιο του 2000 και περιελάμβανε Έρευνα Αγοράς Εργασίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Συγκριτική Μελέτη Προγραμμάτων Σπουδών Ελληνικών και Ξένων Πανεπιστημίων, Αναμόρφωση Χώρων Διδασκαλίας, Ανάπτυξη Ηλεκτρονικού και Πολυμεσικού Εκπαιδευτικού Υλικού, Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση, Εγκαθίδρυση Δυναμικού Μηχανισμού Διοίκησης και Λειτουργίας του Τμήματος.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, στη λειτουργία του Τμήματος προβλέπονται α) διαδικασίες προγραμματισμού που επιτρέπουν την ορθολογική και δίκαιη ανάπτυξη και διαχείριση των πόρων με οικονομία κλίμακας και β) διαδικασίες απολογισμού που συμβάλλουν στον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των αποφάσεων και εξασφαλίζουν τη διαφάνεια. Τέλος, η διαδικασία αποτίμησης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος ανατροφοδοτεί το σύστημα λειτουργίας του και επιτρέπει διορθωτικές κινήσεις. Συνοπτικά, ο εσωτερικός μηχανισμός που έχει υιοθετηθεί, με σκοπό τη συνεχή βελτίωση του Τμήματος, βασίζεται στον κύκλο που αποτελείται από τα εξής βήματα: α) **καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος, β) **δημοσιοποίηση** των δραστηριοτήτων αυτών καθώς και των αποτελεσμάτων αποτίμησής τους γ) δημιουργία κλίματος **άμιλλας και εξαγωγή συμπερασμάτων** που βασίζονται στην **ακριβή γνώση** του περιβάλλοντος, στην **ανάδειξη των διαφορετικού τύπου δραστηριοτήτων και δεξιοτήτων** και στη δυνατότητα **επανεκτίμησης και αξιολόγησης** του έργου του Τμήματος με ποσοτικά και συγκριτικά στοιχεία και δ) ατομικές και συλλογικές αποφάσεις και ενέργειες, ως αποτέλεσμα **αναστοχασμού**, που οδηγούν στη βελτίωση του έργου του Τμήματος και των μελών του.

Τα ποσοτικά **στοιχεία** της Έκθεσης προέρχονται από τις **διαδικασίες** και τα υποστηρικτικά προς αυτές πληροφοριακά **συστήματα** και εφαρμογές, που αναπτύχθηκαν μετά το 2002. Τέτοιες διαδικασίες και συστήματα είναι ο ετήσιος **Απολογισμός** έργου (εκπαιδευτικού, ερευνητικού/ αναπτυξιακού, διοικητικού, κοινωνικού) των μελών του Τμήματος και η ετήσια **αποτύπωση των δεικτών** εκπαίδευσης και έρευνας. Οι διαδικασίες και οι εφαρμογές αυτές περιγράφονται αναλυτικά στις σχετικές παραγράφους του κυρίως κειμένου.

Η Έκθεση περιλαμβάνει μια κριτική αποτίμηση της πορείας του Τμήματος κυρίως κατά την περίοδο 2002 - 2007 και προσδιορίζει τις απαιτούμενες ενέργειες, πολιτικές και προτεραιότητες για την πενταετία 2008 – 2013. Τόσο η **αποτίμηση** του έργου του

Τμήματος όσο και οι **στόχοι** του για την περίοδο 2008 – 2013, περιλαμβάνουν ξεχωριστές ενότητες που αφορούν σε **όλο** το **εύρος** των δραστηριοτήτων ενός Δημόσιου Πανεπιστημίου σύμφωνα με την αποστολή του, όπως περιγράφηκε στον Πρόλογο αυτού του κειμένου. Έτσι, **εξίσου** σημαντική έμφαση δίνεται στο **εκπαιδευτικό** έργο, στο **ερευνητικό** και **αναπτυξιακό** έργο, στο **διοικητικό** έργο και στο έργο οργάνωσης, λειτουργίας και ανάπτυξης του Τμήματος (που ουσιαστικά εξασφαλίζει το αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων και την ανεξαρτησία στη διδασκαλία και την έρευνα) και στη γενικότερη συνεισφορά προς την **Πολιτεία**, την κοινωνία και την οικονομία.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται το **Όραμα και οι Στόχοι** του Τμήματος, μια **Παρουσίασή** του, η **Εσωτερική Οργάνωση** και οι **Διαδικασίες** του, τα **Προγράμματα Σπουδών**, προπτυχιακό και μεταπτυχιακά, το **Εκπαιδευτικό Έργο**, το **Ερευνητικό και Αναπτυξιακό Έργο** και το **Διοικητικό Έργο** των μελών του. Επίσης, παρουσιάζονται οι **Υπηρεσίες** και οι **Διοικητικές του Μονάδες**, η **Προβολή** και η **Διάχυση** των δραστηριοτήτων του, καθώς και η **συνεισφορά** των μελών του γενικότερα στο **Πανεπιστήμιο** και την **Πολιτεία**. Τέλος, τίθενται οι **Στόχοι** και οι **Προγραμματιζόμενες Δράσεις** για την περίοδο 2008 – 2013, καθώς και οι απαιτούμενοι **Πόροι** για την επίτευξη των Στόχων αυτών, οι **Προτεραιότητες** και το σχετικό **Χρονοδιάγραμμα**. Αναπόσπαστο τμήμα του κυρίως σώματος της Έκθεσης, αποτελούν και τα δώδεκα (12) επισυναπτόμενα σε αυτήν **Παραρτήματα**.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι γενικοί στόχοι που έθεσε το Τμήμα το 2002 κατά την εκπόνηση του Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης 2002 – 2007 (Παράρτημα Ι), παραμένουν και σήμερα επίκαιροι. Οι πρωταρχικοί στόχοι του είναι:

1. Να παρέχει στους φοιτητές τις **γνώσεις**, τις **δεξιότητες** και τις **ικανότητες** για να δράσουν με τον καλύτερο και πιο **ευέλικτο** τρόπο στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
2. Να παράγει **έρευνα υψηλού επιπέδου** που θα συμβάλει στην εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών.
3. Να εγκαθιδρύσει αποτελεσματικές **διοικητικές δομές** που θα εξασφαλίζουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους παραπάνω εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς στόχους.

Οι παραπάνω πρωταρχικοί στόχοι εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο επιδιώξεων στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Η αναγνώριση και η **προβολή** του **διεθνώς**.
- Η εδραίωση και προαγωγή των **ακαδημαϊκών αρχών**.
- Η προσέλκυση **αξιόλογου** διδακτικού και ερευνητικού **προσωπικού**.
- Η ανάπτυξη των **υποδομών** του.
- Η **βελτίωση** των διαδικασιών και της **λειτουργίας** του.
- Η παραγωγή **πρωτότυπης** εκπαιδευτικής και ερευνητικής **πολιτικής** στις νέες κοινωνικές και τεχνολογικές συνθήκες.

- Η άμεση ή έμμεση **συμμετοχή** στη **διαμόρφωση** των **πολιτικών** που αφορούν σε θέματα **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**.

Όραμα του Τμήματος είναι να αποτελέσει **πρότυπο** στην **Ελλάδα** και να εξελιχθεί σε ένα από τα **καλύτερα** Τμήματα στην **Ευρώπη** τα αμέσως επόμενα χρόνια.

ΑΡΧΕΣ

Η μέθοδος που αναπτύχθηκε στο Τμήμα για την επίτευξη των στόχων του στη σημερινή πραγματικότητα, βασίζεται στις παρακάτω αρχές:

- **Δυναμική προσαρμογή.** Δηλαδή τη δημιουργία των κατάλληλων δομών, διαδικασιών και κουλτούρας που να εξασφαλίζουν τη δυνατότητα αξιολόγησης των εκάστοτε συνθηκών και την άμεση αντίδραση σ' αυτές, στα πλαίσια ενός ισχυρά ανταγωνιστικού περιβάλλοντος που μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται α) η γρήγορη **αναπροσαρμογή** των **προγραμμάτων σπουδών** και της εκπαιδευτικής διαδικασίας, β) η αντιμετώπιση της μεγάλης **κινητικότητας** των επιστημόνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και της αναγκαιότητας **συνεργασιών** στην εκπαίδευση και την έρευνα, γ) η εξασφάλιση **πόρων** για τη συντήρηση και αναβάθμιση των υποδομών και η εξασφάλιση του **απαραίτητου ανθρώπινου δυναμικού**, δ) ο καλύτερος **σχεδιασμός** και συντονισμός των ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, ε) η έγκαιρη και σωστή προβολή όλων των δραστηριοτήτων και επιτευγμάτων του Τμήματος.
- **Συμμετογή στη διοίκηση και λειτουργία του Τμήματος.** Είναι φανερό ότι το μέχρι πρόσφατα μοντέλο λειτουργίας που βασιζόταν κυρίως στο συνυπολογισμό των επιμέρους ατομικών δραστηριοτήτων δεν μπορεί να λειτουργήσει στο νέο περιβάλλον. Υιοθετήθηκε, έτσι, ένα νέο σχήμα λειτουργίας που αποσκοπεί στη **συντεταγμένη δράση**, στο **συλλογικό σχεδιασμό**, στην **κατανομημένη και ισομερή προσπάθεια** όλου του προσωπικού, στην υιοθέτηση **κινήτρων** και στην **ορθολογική διαχείριση** των πόρων κάθε τύπου.
- **Διαφάνεια – Συναίνεση – Εμπιστοσύνη.** Δεδομένου του θεσμικού πλαισίου που δίδει τα Πανεπιστήμια, της ιδιαιτερότητας του κοινωνικού τους ρόλου, αλλά και των διαμορφωμένων ηθών σε αυτά, η συντεταγμένη δράση δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο σε ένα **περιβάλλον συναίνεσης**. Προϋπόθεση γι αυτό είναι οι **διαφανείς διαδικασίες**, η ύπαρξη γενικά **αποδεκτών κανόνων** και η τήρηση και **εφαρμογή** τους ενιαία, **χωρίς αποκλίσεις**. Αποτέλεσμα είναι το καλό **κλίμα εμπιστοσύνης** που δημιουργείται και το οποίο αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα ανάπτυξης και βελτίωσης.
- **Απολογισμός – Προγραμματισμός – Αποτίμηση.** Για την επίτευξη των στόχων που τίθενται και τη δημιουργία του αναγκαίου κλίματος που απαιτείται για αυτό, προβλέπονται **διαδικασίες προγραμματισμού** σε **κάθε επίπεδο**, που επιτρέπουν την ορθολογική και δίκαιη διαχείριση των πόρων με οικονομία κλίμακας, αλλά και **διαδικασίες απολογισμού** ώστε να ελέγχεται η **αποτελεσματικότητα** των αποφάσεων και να εξασφαλίζεται η διαφάνεια. Τέλος, η διαδικασία αποτίμησης όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος με βάση τα παραπάνω καθώς και με τη βοήθεια στοιχείων που προκύπτουν από μετρήσεις (γνώμης και δεικτών) ανατροφοδοτεί το σύστημα και επιτρέπει διορθωτικές κινήσεις.
- **Παρακολούθηση – Δημοσιοποίηση – Αναστογασμός – Βελτίωση.** Η εσωτερική αυτορύθμιση βασίζεται στον κύκλο που αποτελείται από τα βήματα: α) Παρακολούθηση και **καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων του Τμήματος και

των μελών του β) **Δημοσιοποίηση** των δραστηριοτήτων αυτών καθώς και των διαφόρων δεικτών του Τμήματος. γ) Δημιουργία κλίματος **άμιλλας** που βασίζεται στην ακριβή γνώση του περιβάλλοντος, στην **ανάδειξη των διαφορετικού τύπου δραστηριοτήτων, δεξιοτήτων και έργου**, στη δυνατότητα κάθε μέλους του Τμήματος να **επανεκτιμήσει** και αξιολογήσει το έργο του με συγκριτικά στοιχεία και στην εξαγωγή **συμπερασμάτων** για τη γενική πορεία του Τμήματος. δ) Ατομικές αποφάσεις και ενέργειες που οδηγούν στη βελτίωση του έργου του κάθε μέλους του Τμήματος και συλλογικές αποφάσεις και ενέργειες που αποβλέπουν στη βελτίωση των διαδικασιών και των υπηρεσιών του Τμήματος.

- **Διεπιστημονικότητα.** Σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και της έρευνας αποτελεί σήμερα η διεπιστημονικότητα και αυτό εντάσσεται στρατηγικά στα σχέδια του Τμήματος.
- **Σύνδεση με την κοινωνία και την οικονομία.** Στρατηγική επιλογή αποτελεί επίσης ο συνυπολογισμός, τόσο στα προγράμματα σπουδών όσο και στις ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες, των κοινωνικών αναγκών και των απαιτήσεων της οικονομίας της χώρας.
- **Σύνδεση με τον πολιτισμό.** Η προσφορά στον πολιτισμό, που αποτελεί και θεσμικά αποστολή του Πανεπιστημίου, θεωρείται σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη του Τμήματος και επιδιώκεται στοιχεία και δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό να μην υποβαθμίζονται αλλά αντίθετα να ενισχύονται.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ανήκει στη Σχολή Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Ιδρύθηκε το **1989** ως **Τμήμα Πληροφορικής**, ουσιαστικά όμως άρχισε να λειτουργεί το **1986** μετά από απόφαση της Συγκλήτου, ως **Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων Φυσικής και Μαθηματικών** στην «**Επιστήμη των Υπολογιστών και των Τηλεπικοινωνιών**». Οι **πρώτοι πτυχιούχοι** του Τμήματος αποφοίτησαν το **1990**. Το **2000** μετονομάστηκε σε **Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών**. Το κτηριακό συγκρότημα του Τμήματος βρίσκεται επί του κεντρικού οδικού άξονα της Πανεπιστημιούπολης Ιλισίων, μεταξύ των αθλητικών εγκαταστάσεων και του υδραγωγείου της Πανεπιστημιούπολης.

Από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας του, προ εικοσαετίας, με εξαιρετική οξυδέρκεια και επιστημονική ευστοχία, θεράπευσε με **ενιαία αντιμετώπιση τον τομέα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών** στη βάση της επικράτησης της **ψηφιακής τεχνολογίας** και της συνεπαγόμενης **σύγκλισης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών**. Για το λόγο αυτό αποτελεί σήμερα ένα «επιτυχημένο παράδειγμα» στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Το ακαδημαϊκό έτος 2001 – 2002 ολοκλήρωσε, σύμφωνα με την παραπάνω φιλοσοφία, την τέταρτη ριζική αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Ο αρχικός πυρήνας του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) προήλθε από τα Τμήματα Φυσικής και Μαθηματικών και αποτελείτο από 19 μέλη. Στις αρχές του 2009 το **ΔΕΠ** του Τμήματος αριθμεί **40 μέλη** (15 Καθηγητές, 12 Αναπληρωτές Καθηγητές, 10 Επίκουρους Καθηγητές και 3 Λέκτορες), ενώ μέχρι το τέλος του 2009 προβλέπεται να

διοριστούν 3 επιπλέον μέλη ΔΕΠ που έχουν ήδη εκλεγεί. Στο Τμήμα διδάσκουν ακόμη και 5 Ομότιμοι Καθηγητές.

Εκτός από τον Προπτυχιακό Κύκλο Σπουδών, στο Τμήμα λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τις ακόλουθες έξι Μεταπτυχιακές Ειδিকেύσεις:

- Υπολογιστική Επιστήμη
- Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
- Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
- Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
- Επεξεργασία Σήματος για Επικοινωνίες και Πολυμέσα
- Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Το Τμήμα έχει επίσης τη διοικητική υποστήριξη τριών Διατμηματικών ΠΜΣ:

- Μικροηλεκτρονική (συμμετέχουν το Τμήμα Φυσικής και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος) με Ειδিকেύσεις α) Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων και β) Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων
- Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων (συμμετέχει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)
- Τεχνολογίες Πληροφορικής στην Ιατρική και τη Βιολογία με ειδικεύσεις α) στην Βιοπληροφορική και β) στην Πληροφορική στην Ιατρική (συμμετέχουν το Τμήμα Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος).

Τέλος, το Τμήμα συμμετέχει και στα ακόλουθα Διατμηματικά/ Διαπανεπιστημιακά ΠΜΣ:

- Ηλεκτρονικής, Ραδιοηλεκτρολογίας και Αυτοματισμού (υποστήριξη από το Τμήμα Φυσικής)
- Βασικής και Εφαρμοσμένης Γνωσιακής Επιστήμης (υποστήριξη από το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας των Επιστημών)
- Λογικής και Θεωρίας Αλγορίθμων και Υπολογισμών (υποστήριξη από το Τμήμα Μαθηματικών)

Εκτός από την εκπαιδευτική δραστηριότητα το Τμήμα αναπτύσσει και **έντονη ερευνητική και αναπτυξιακή δραστηριότητα** σε διάφορες επιστημονικές περιοχές. Για το σκοπό αυτό λειτουργούν ερευνητικά εργαστήρια και διατίθενται περίπου 200 θέσεις εργασίας για συνεργάτες ερευνητές, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι Υποψήφιοι Διδάκτορες. Αξιόλογη είναι και η συμμετοχή του Τμήματος σε πολλά εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα. Η εμπειρία των μελών του στα παραπάνω έργα έχει οδηγήσει τις Πανεπιστημιακές αρχές να αναθέσουν σ' αυτά την εκτέλεση **μεγάλων πανεπιστημιακών έργων** ανάπτυξης στους τομείς των Δικτύων, των Βιβλιοθηκών, της Επαγγελματικής Κατάρτισης και Επιμόρφωσης, του Γραφείου Διασύνδεσης, της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ, κλπ.

Το Τμήμα αποτελείται από τρεις Τομείς: 1) Θεωρητικής Πληροφορικής (Α' Τομέας) 2) Υπολογιστικών Συστημάτων και Εφαρμογών (Β' Τομέας) και 3) Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος (Γ' Τομέας). Στη Διοίκηση του Τμήματος συμμετέχει και ο Δ/ντης Μεταπτυχιακών Σπουδών. Όπως προαναφέρθηκε στο Τμήμα λειτουργεί ένα ΠΜΣ (εκτός των Διατμηματικών ΠΜΣ) με έξι ειδικεύσεις. Σημαντικό ρόλο στη διοίκηση του Τμήματος, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο έχει η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) και η

Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.), η οποία είναι αρμόδια για θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και διαδικασιών προκήρυξης θέσεων ΔΕΠ.

Το 2000 υιοθετήθηκε από το Τμήμα ένα νέο σχήμα λειτουργίας, σύμφωνα με το οποίο εκτός από τις θεσμικές θέσεις του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Διευθυντών Τομέων, του Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Επόπτη Κτηρίων, προβλέπει, τον ορισμό Υπευθύνων για τους σημαντικότερους τομείς δράσης του Τμήματος, τα «**Λογοθέσια**» (ο όρος Λογοθέσιο συναντάται στη Βυζαντινή περίοδο και αντιστοιχούσε σε τμήμα της διοικητικής δομής με αρμοδιότητες ανάλογες εκείνων των σημερινών υπηρεσιών). Οι Υπεύθυνοι των Λογοθεσίων ορίζονται κάθε δύο έτη από τη Γ.Σ. του Τμήματος μετά από πρόταση του Προέδρου και αμέσως μετά την εκλογή του.

Το Τμήμα διαθέτει συνολικά **11 αίθουσες διδασκαλίας** για τα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι το νεοαποκτηθέν Αμφιθέατρο του Τμήματος χωρητικότητας 320 ατόμων, ενώ η χωρητικότητα των υπολοίπων έχει ως εξής: 3 αίθουσες 100 – 120 ατόμων, 2 αίθουσες 70 ατόμων, 1 αίθουσα 50 ατόμων, 4 αίθουσες 20 – 30 ατόμων. Όλες οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα εποπτικά μέσα και οπτικοακουστικό εξοπλισμό κατάλληλο για διδασκαλία με χρήση Η/Υ. Μια από τις αίθουσες των 30 ατόμων είναι πλήρως εξοπλισμένη για τηλεκπαίδευση – τηλεδιάσκεψη. Οι αίθουσες διδασκαλίας, κατά την περίοδο των μαθημάτων, είναι πρακτικά πλήρως κατειλημμένες 9:00 – 17:00 καθημερινά, ενώ τα μεταπτυχιακά μαθήματα που καταλαμβάνουν τις μικρότερες αίθουσες διαρκούν μέχρι τις 21:00. Υπάρχουν ακόμα 2 αίθουσες συνεδριάσεων των 40 ατόμων και προβλέπονται στις αρχές του 2009 άλλες 3 μικρότερες των 15 – 20 ατόμων, κυρίως για τις ανάγκες των ερευνητικών ομάδων του Τμήματος. Επίσης, ξεκίνησε η ανέγερση ενός **Αναγνωστηρίου** 220 θέσεων με σύγχρονο εξοπλισμό Πληροφορικής και Επικοινωνιών και πρόσβαση σε ψηφιακές βιβλιοθήκες. Η χρηματοδότηση του Αναγνωστηρίου αυτού θα γίνει αποκλειστικά από πόρους που εξασφάλισε μόνο του το Τμήμα επί σειρά ετών.

Λειτουργούν 2 εργαστήρια με PCs, 30 και 15 θέσεων εργασίας αντιστοίχως, ένα εργαστήριο UNIX 30 θέσεων εργασίας, ένα εργαστήριο για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές 15 θέσεων εργασίας και ένας αριθμός εξειδικευμένων εργαστηρίων (Ηλεκτρονικής, Λογικής Σχεδίασης, Αρχιτεκτονικής Υπολογιστών, Ψηφιακών Επικοινωνιών, Οπτικών Επικοινωνιών κλπ.). Το ένα εργαστήριο των PCs, το εργαστήριο UNIX και το εργαστήριο των Μεταπτυχιακών φοιτητών είναι εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης. Τα εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης παραμένουν ανοικτά για τους φοιτητές από τις 9:00 έως τις 21:00. Πρόσφατα έχει αποκτηθεί άρτιος πληροφοριακός εξοπλισμός με εξειδικευμένους εξυπηρετητές και κατάλληλο λογισμικό για πολλών τύπων εφαρμογές. Έχει επίσης αναπτυχθεί σύγχρονη δικτυακή υποδομή στα πλαίσια του Πανεπιστημιακού δικτύου. Οι εργαστηριακοί χώροι και οι θέσεις εργασίας είναι τα τελευταία έτη σαφώς ανεπαρκείς λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητών. Μετά την ολοκλήρωση, το 2006, ενός νέου ορόφου του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος και τη νέα χωροθέτηση των δραστηριοτήτων του που αναμένεται να οριστικοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2009, δημιουργούνται νέοι εργαστηριακοί χώροι (Δικτύων, VLSI, Μικροκυμάτων, Υπολογιστικών Συστημάτων, Θεωρητικής Πληροφορικής, κλπ.) για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Παρόλο που τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διπλασιάστηκαν κατά τα 20 έτη λειτουργίας του, παραμένουν σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό, κυρίως υποστηρικτικό (ΕΕΔΠ, Διοικητικοί υπάλληλοι ΠΕ Πληροφορικής). Κύριοι λόγοι είναι ο υπερδιπλασιασμός των προπτυχιακών φοιτητών την τελευταία δεκαετία, η ραγδαία ανάπτυξη των Μεταπτυχιακών Σπουδών και η μόνιμη αδιαφορία της Πολιτείας για την πλήρωση θέσεων εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού. Οι **ώρες διδασκαλίας** (το 2007 – 2008) για το σύνολο των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων που ανατίθενται στα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 280 εβδομαδιαίως (**7 ανά μέλος ΔΕΠ**). Η **αναλογία προπτυχιακών φοιτητών ανά μέλος ΔΕΠ** αυξήθηκε **από 20** το 1997 **σε 50** το 2007. Ο μέσος όρος της **διάρκειας αποφοίτησης** είναι **5.5 έτη**. Οι Μεταπτυχιακοί φοιτητές αυξάνονται κάθε έτος και από περίπου 200 το 2002 ανέρχονται σε 650 το 2007 (χωρίς να συνυπολογίζονται οι Υποψήφιοι Διδάκτορες). Τα αναλυτικά στοιχεία του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος έχουν ως εξής:

Α) Φοιτητικό δυναμικό

Προπτυχιακοί φοιτητές: α) *Συνολικά εγγεγραμμένοι:* ~ 2000 β) *Εισαγόμενοι τα τελευταία έτη:* ~ 310 (190 από Πανελλαδικές, 100 από μετεγγραφές, 20 από άλλες κατηγορίες).

Μεταπτυχιακοί φοιτητές α) *Συνολικά εγγεγραμμένοι:* ~ 650 (400 ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 90 Διατμηματικό ΠΜΣ στη Μικροηλεκτρονική, 140 Διατμηματικό ΠΜΣ στη Διοίκηση και Οικονομική των Τηλεπικοινωνιών, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ στις Τεχνολογίες Πληροφορικής στη Βιολογία και στην Ιατρική). β) *Εισαγόμενοι ανά έτος:* ~ 160 (80 ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 40 Διατμηματικό ΠΜΣ Μικροηλεκτρονικής, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ Διοίκηση και Οικονομική στις Τηλεπικοινωνίες, 20 Διατμηματικό ΠΜΣ Τεχνολογίες Πληροφορικής στη Βιολογία και την Ιατρική).

Υποψήφιοι Διδάκτορες

Συνολικά εγγεγραμμένοι: ~ 250

Β) Μέλη ΔΕΠ

Υπηρετούντες σήμερα (τέλος 2008): 40 (15 Καθηγητές, 12 Αναπλ. Καθηγητές, 10 Επίκ. Καθηγητές, 3 Λέκτορες). Α΄ Τομέας 9, Β΄ Τομέας 14, Γ΄ Τομέας 17.

Υπό πλήρωση θέσεις: 4 (2 Καθηγητές, 1 Αναπλ. Καθηγητής, 1 Επίκ. Καθηγητής), Α΄ Τομέας 1, Β΄ Τομέας 2, Γ΄ Τομέας 1.

Υπό προκήρυξη θέσεις: 3 (Β΄ Τομέας)

Γ) Μέλη ΕΕΔΠ και ΕΤΕΠ

Υπηρετούντες σήμερα ΕΕΔΠ: 3 (1 στην Ηλεκτρονική, 1 στο υλικό Πληροφορικής, 1 σε θέματα Διοίκηση Έργων και Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Δ) Προσωπικό Γραμματείας

Υπηρετούντες σήμερα διοικητικοί υπάλληλοι: 5

Τεχνικός Πληροφορικής ΠΕ: 1

Ε) Άλλο υποστηρικτικό Προσωπικό Τμήματος

Γραμματείες Τομέων: 4

Υποστήριξη Αναγνωστηρίου: 1

Διοικητική και Τεχνική υποστήριξη εργαστηρίων και γενικού εξοπλισμού Π&Ε και οπτικοακουστικών συστημάτων: 4

Υπάλληλοι υποστήριξης Διαδικασίας Αξιολόγησης – Προγραμματισμού: 2

Κλητήρας: 1

Επιστάτης: 1

Στα πλαίσια του ετήσιου προγραμματισμού των νέων θέσεων ΔΕΠ, η Γ.Σ. του Τμήματος αποφάσισε επανειλημμένα τα προηγούμενα έτη να μην ζητήσει επιπλέον θέσεις ΔΕΠ, θεωρώντας ότι στην παρούσα φάση καλύπτονται οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες. Αντίθετα, έκρινε άκρως επιτακτική την ανάγκη για την **άμεση πρόσληψη τεσσάρων (4) ΕΕΔΠ** (Ειδικό Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό). Το Τμήμα, από τη δημιουργία του το 1989, δεν είχε ποτέ επαρκή για τις ανάγκες του αριθμό ΕΕΔΠ. Έτσι, σήμερα το Τμήμα διαθέτει μόνο έναν (1) ΕΕΔΠ στην Πληροφορική. Οι πραγματικές ανάγκες, όπως προκύπτουν από το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, υπολογίζονται σε 6 θέσεις.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Εκτιμώντας ότι τα Πανεπιστήμια βρίσκονται σήμερα αντιμέτωπα με σημαντικές **δομικές** αλλαγές, απαιτείται ένα **νέο σχήμα λειτουργίας και διοίκησης**, το οποίο να μπορεί να **προσαρμόζεται δυναμικά**, σύμφωνα με την εμπειρία που αποκτάται από την εφαρμογή του αλλά και τη γενικότερη διαμόρφωση του περιβάλλοντος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (στη χώρα και διεθνώς). Το 2002 η Γ.Σ. του Τμήματος ενέκρινε ένα νέο σχήμα εσωτερικής λειτουργίας και οργάνωσης με στόχο να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις.

Το νέο αυτό σχήμα, εκτός από τις θεσμοθετημένες θέσεις του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Διευθυντών Τομέων, του Διευθυντή Μεταπτυχιακών Σπουδών και του Επόπτη Κτηρίων, προβλέπει, τον ορισμό Υπευθύνων για τους σημαντικότερους τομείς δράσης του Τμήματος, τα «Λογοθέσια». Οι Υπεύθυνοι των Λογοθεσίων ορίζονται κάθε δύο έτη από τη Γ.Σ. του Τμήματος μετά από πρόταση του Προέδρου και αμέσως μετά την εκλογή του. Οι Υπεύθυνοι αυτοί συνεργάζονται στενά με τον Πρόεδρο και το ΔΣ, τους παρέχονται στο μέτρο του δυνατού τα αναγκαία μέσα και οι πόροι για να διεκπεραιώσουν το έργο τους και υποβάλλουν προγραμματισμό των ενεργειών τους και ετήσια απολογιστική έκθεση. Μετά από πρόταση των Υπευθύνων των Λογοθεσίων, η Γ.Σ. ορίζει μια Επιτροπή για κάθε Λογοθέσιο, τα μέλη της οποίας μπορούν να έχουν την ευθύνη συγκεκριμένης αρμοδιότητας. Τα 6 Λογοθέσια είναι τα εξής:

- Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με αντικείμενο την παρακολούθηση και το συντονισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών.
- Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού: με αντικείμενο τον προγραμματισμό και τη διαχείριση των πόρων (χώροι, επικουρικό έργο φοιτητών) του Τμήματος.
- Προβολής και Συνεργασιών: με αντικείμενο την προβολή του Τμήματος και ανάπτυξη κάθε τύπου συνεργασιών.
- Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων: με αντικείμενο την καταγραφή ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων και δραστηριοτήτων του Τμήματος, την ενημέρωση σχετικά με αυτά και την προβολή τους.

- Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων: με αντικείμενο τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη των κοινόχρηστων συστημάτων Πληροφορικής και οπτικοακουστικών μέσων που διαθέτει το Τμήμα
- Αναγνωστηρίου και Ψηφιακού Υλικού: με αντικείμενο τη λειτουργία και ανάπτυξη υπηρεσιών αναγνωστηρίου και ανάπτυξη και διαχείριση ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού.

Παράλληλα με τα Λογοθέσια, δημιουργήθηκαν και **υποστηρικτικές μονάδες** Υποστήριξης της Εκπαιδευτικής Διαδικασίας και της Προβολής του Τμήματος των οποίων η στελέχωση γίνεται κατά κύριο λόγο από υπαλλήλους του Πανεπιστημίου (κλάδου Πληροφορικής) με σύμβαση αορίστου χρόνου τοποθετημένους στο Τμήμα, αλλά και από άλλο μόνιμο προσωπικό (ΕΕΔΙΠ, Διοικητικό). Επικουρικά μπορεί να χρησιμοποιούνται μεταπτυχιακοί φοιτητές και Υποψήφιοι Διδάκτορες που παρέχουν έργο στο Τμήμα.

Θεσμός Συμβούλου Καθηγητή

Το Τμήμα έχει ήδη υιοθετήσει και εφαρμόζει το θεσμό του Συμβούλου Καθηγητή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών. Κάθε φοιτητής συνεργάζεται υποχρεωτικά με το Σύμβουλο Καθηγητή του τουλάχιστον μία φορά στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών έχει θεσμοθετηθεί ο Σύμβουλος Καθηγητής (ορίζονται μέλη ΔΕΠ από τη Γ.Σ. του Τμήματος), τον οποίο οι φοιτητές, κυρίως των δύο πρώτων ετών, μπορούν να επισκέπτονται εφ' όσον το επιθυμούν ή εάν κρίνουν ότι αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα. Η συνεργασία του φοιτητή με το Σύμβουλο Καθηγητή του είναι προαιρετική για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κυρίως λόγω του μεγάλου αριθμού τους. Πρέπει να εξεταστεί σοβαρά η καθιέρωση της συνεργασίας με το Σύμβουλο Καθηγητή σε **υποχρεωτική βάση** τουλάχιστον για τους φοιτητές των **δύο πρώτων ετών** και τους φοιτητές που **καθυστερούν** στις σπουδές τους. Αυτό θα γίνει δυνατό με την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος. Ο θεσμός αυτός διευκολύνει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με ορθολογικότερο και αποδοτικότερο τρόπο και μειώνει τους λιμνάζοντες φοιτητές.

Θεσμός Σεμιναρίων των Τομέων

Οι τρεις Τομείς του Τμήματος έχουν υιοθετήσει το θεσμό των επιστημονικών σεμιναρίων που εφαρμόζουν με αρκετή επιτυχία προσκαλώντας σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογούς επισκέπτες ομιλητές, από την Ελλάδα ή το εξωτερικό, σ' ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

Σύστημα Εσωτερικής Αποτίμησης του Έργου του Τμήματος

Στο Τμήμα έχει υιοθετηθεί από το 2002 ένα σύστημα Εσωτερικής Αποτίμησης και Προγραμματισμού που βασίζεται στις εξής αρχές:

- **Διαφάνεια** των διαδικασιών.
- **Καταγραφή** όλων των δραστηριοτήτων των μελών του Τμήματος και των Οργάνων του.
- **Δημοσιοποίηση** των αποτελεσμάτων καταγραφής.
- **Αξιολόγηση** της πορείας του Τμήματος στις βασικές δραστηριότητές του και **εξαγωγή γενικών συμπερασμάτων** και κατευθυντηρίων **γραμμών σχεδιασμού**.
- Καταγραφή **διαφορετικών απόψεων** επί της γενικής αξιολόγησης.

- **Εκτίμηση** των παραπάνω από τα όργανα και τα μέλη του Τμήματος και **καθορισμό της προσωπικής στάσης** του καθένα με βάση την **ελεύθερη βούλησή** του.

Όλα τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στο Σύστημα Εσωτερικής Αποτίμησης και Προγραμματισμού. Οι τρεις άξονες του Συστήματος αυτού είναι: Αξιολόγηση με Ερωτηματολόγια των Διοικητικών Οργάνων, Επιτροπών και Διοικητικών Υπηρεσιών – Εκθέσεις απολογισμού και προγραμματισμού των μελών ΔΕΠ και των Διοικητικών Οργάνων – Ετήσια Έκθεση Αποτίμησης και Σχεδιασμού.

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου

Οι φοιτητές συμπληρώνουν (ανώνυμα) **σε όλα τα μαθήματα** που παρακολουθούν **ενιαίο ερωτηματολόγιο** με το οποίο αξιολογούν τη διδαχθείσα ύλη, τα εργαστήρια, τις εργασίες στα πλαίσια του μαθήματος, το εποπτικό υλικό, τα συγγράμματα, τους διδάσκοντες καθηγητές και το υποστηρικτικό προσωπικό. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων γίνεται (με ευθύνη των οργάνων του Τμήματος και ειδικότερα του Υπεύθυνου Προπτυχιακών Σπουδών) πριν από τις εξετάσεις των περιόδων Φεβρουαρίου και Ιουνίου για κάθε μάθημα. Τα **αποτελέσματα δημοσιοποιούνται** μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων. Μαζί με τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων κοινοποιούνται **και στατιστικά στοιχεία του μαθήματος** (πόσοι φοιτητές το δήλωσαν, πόσοι έλαβαν μέρος στις εξετάσεις, το ποσοστό επιτυχίας, το μέσο όρο των προβιβάσιμων βαθμών και την κατανομή τους).

Σύστημα Μέτρησης

Πρόσφατα ολοκληρώθηκε το σύστημα μέτρησης όλων των δεικτών του Τμήματος (στατιστικά στοιχεία φοιτητολογίου προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, στατιστικά στοιχεία μαθημάτων, στατιστικά στοιχεία ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, κατάλογοι υποδομών, στοιχεία αποφοίτων, κλπ.) το οποίο χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του Τμήματος.

Διαχείριση Χώρων

Το Τμήμα οφείλει να παρέχει στα μέλη του τουλάχιστον τους ελάχιστους πόρους για να μπορούν να επιτελούν το ερευνητικό και διδακτικό τους έργο. Επίσης το Τμήμα οφείλει να δίνει τη δυνατότητα στους Υποψήφιους Διδάκτορες (Υ.Δ.) να εκπονούν τη διατριβή τους σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον και να τους προσφέρει τα απαραίτητα μέσα. Παράλληλα, οι Υ.Δ. και οι ερευνητές που εργάζονται στο Τμήμα **οφείλουν να συμμετέχουν** σε όλες τις δραστηριότητές του και την εσωτερική του ζωή. Με βάση τις παραπάνω γενικές αρχές, οι αποφάσεις της Γ.Σ. για τη διάθεση και τη διαχείριση των χώρων (εκτός από τα γραφεία των μελών ΔΕΠ) γίνεται ανά κατηγορία ως εξής:

- Οι αίθουσες **διδασκαλίας** και οι αίθουσες συνεδριάσεων είναι στην ευθύνη του **Λογοθεσίου Προπτυχιακών Σπουδών**.
- Τα **εργαστήρια ελεύθερης πρόσβασης** των προπτυχιακών φοιτητών είναι στην ευθύνη του **Λογοθεσίου Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων**, ενώ εκείνα των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ευθύνη του **Διευθυντή και της Συντονιστικής Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών**.
- Τα **εργαστήρια προγραμματισμένης πρόσβασης** για την άσκηση των φοιτητών είναι στην ευθύνη του **Διευθυντή του Τομέα** στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο των αντίστοιχων με τα εργαστήρια μαθημάτων.

- Οι χώροι όπου υπάρχει **ειδικός ερευνητικός** εξοπλισμός διατίθενται μετά από απόφαση του Τμήματος και είναι στην ευθύνη του **Διευθυντή του Τομέα** στον οποίο ανήκει το γνωστικό αντικείμενο του ερευνητικού εργαστηρίου. Στους χώρους αυτούς έχουν δυνατότητα πρόσβασης όλα τα μέλη ΔΕΠ που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τον υπάρχοντα εξοπλισμό για ερευνητικούς σκοπούς. Επιδιώκεται όπου είναι δυνατόν η συνεγκατάσταση εξοπλισμού.
- Οι χώροι των **γραφείων των Υποψηφίων Διδασκόντων** και των άλλων ερευνητών είναι **κοινοί** και είναι στην ευθύνη του **Προέδρου** του Τμήματος και του **Λογοθεσίου Διαχείρισης και Πόρων Προγραμματισμού**, ενώ οι βασικές αρχές του τρόπου διάθεσής τους καθορίζονται από το Δ.Σ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται συνέργιες και οικονομία κλίμακας. Ενισχύονται επίσης οι συνεργασίες τόσο μεταξύ των ερευνητών όσο και μεταξύ των μελών ΔΕΠ. Οι θέσεις εργασίας κατανέμονται κάθε έτος από το ΔΣ, μετά από Εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα αιτιολογημένα αιτήματα των μελών ΔΕΠ στα πλαίσια της διαδικασίας «Απολογισμού έργου – Προγραμματισμού αναγκών». Η κατανομή γίνεται λαμβάνοντας μέριμνα ώστε οι συνεργάτες κάθε μέλους ΔΕΠ να βρίσκονται κατά το δυνατόν στους ίδιους χώρους, να μην μετακινούνται κατά κανόνα οι ήδη εγκατεστημένοι συνεργάτες και οι χώροι κάθε Τομέα να συνορεύουν.

Συμμετοχή των Μεταπτυχιακών φοιτητών και Υποψηφίων Διδασκόντων στην Ανάπτυξη και Λειτουργία του Τμήματος

Η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ανάπτυξη του Τμήματος γίνεται μέσω του θεσμού των φοιτητικών εισφορών, ο οποίος κατά τα 15 και πλέον έτη εφαρμογής του παρουσιάζει σημαντικά οφέλη όσον αφορά στη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, στην ενσωμάτωση των μεταπτυχιακών φοιτητών στη λειτουργία και τις δραστηριότητες του Τμήματος και στην ανάπτυξη πιο υπεύθυνης στάσης τόσο από πλευράς μελών ΔΕΠ όσο και από πλευράς φοιτητών. Ο θεσμός των φοιτητικών εισφορών στο ΠΜΣ του Τμήματος εισήχθη ως συμβολή στην ενίσχυση της θέσης του δημόσιου Πανεπιστημίου και συνεπώς υπακούει σε συγκεκριμένες αρχές:

- Οι φοιτητικές εισφορές να **μη δημιουργούν**, κατά κανένα τρόπο, **κοινωνική επιλογή** στις Μεταπτυχιακές Σπουδές.
- **Οι πόροι που προκύπτουν να χρησιμοποιούνται με διαφάνεια** αποκλειστικά για τη λειτουργία και την ανάπτυξη του **ΠΜΣ** και εν γένει του **Τμήματος**.
- Στις επιλέξιμες δαπάνες των σχετικών κονδυλίων **να μην προβλέπονται** πρόσθετες αμοιβές των **μελών ΔΕΠ** (ή άλλου μόνιμου ή με σύμβαση αορίστου χρόνου προσωπικού του Πανεπιστημίου) για το διδακτικό ή οποιοδήποτε άλλο έργο προσφέρουν στο ΠΜΣ.

Κάθε φοιτητής των 5 πρώτων ειδικεύσεων δικαιούται να **απαλλαγεί** πλήρως ή μερικώς από τις φοιτητικές εισφορές **παρέχοντας** εναλλακτικά **επικουρικό εκπαιδευτικό έργο** που του ανατίθεται, σύμφωνα με ανάγκες που καθορίζονται από τις Γ.Σ. των Τομέων. Με τον τρόπο αυτό αποκλείεται κάθε κοινωνική επιλογή, αφού όποιος φοιτητής το επιθυμεί μπορεί να απαλλάσσεται από κάθε οικονομική επιβάρυνση. Για τους φοιτητές της 6^{ης} ειδίκευσης, που απευθύνεται σε εργαζομένους, δεν προβλέπεται παροχή έργου. Οι ώρες παροχής έργου κατά μέσο όρο ανά εξάμηνο καθορίζονται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ.. Το έργο αυτό μπορεί να είναι διάρκειας το πολύ 32

εβδομάδων ανά ακαδημαϊκό έτος και η μέγιστη εβδομαδιαία απασχόληση δεν μπορεί να ξεπερνά τις 10 ώρες. Σήμερα η παροχή έργου για την απαλλαγή από φοιτητικές εισφορές είναι 80 ώρες κατά μέσο όρο ανά εξάμηνο για το διάστημα που διαρκούν οι σπουδές του φοιτητή, με ανώτερο όριο τα 4 εξάμηνα.

Αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής και υποχρέωση για την απόκτηση του τίτλου του Διδάκτορα από το Τμήμα αποτελεί η **συμμετοχή των Υποψηφίων Διδασκόντων** στο **εκπαιδευτικό έργο** και στην εν γένει **λειτουργία** του Τμήματος με τη μορφή υποστήριξης των διδακτικών, εργαστηριακών, διοικητικών, αναπτυξιακών και άλλων δραστηριοτήτων του. Στα πλαίσια αυτά, οι Υποψήφιοι Διδάκτορες δικαιούνται κατά προτεραιότητα χώρο εργασίας στο Τμήμα καθώς και χρήση άλλων πόρων του για 4 έτη. Μέσω της συμμετοχής αυτής στις δραστηριότητες του Τμήματος, επιτυγχάνεται η ολοκλήρωση της ακαδημαϊκής προσωπικότητας των Υποψηφίων Διδασκόντων και η προετοιμασία τους για μελλοντική σταδιοδρομία στο χώρο της έρευνας και της διδασκαλίας. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες είναι υπόχρεοι παροχής έργου 120 ωρών κατά μέσο όρο ανά ακαδημαϊκό έτος για το διάστημα που διαρκεί η εκπόνηση της Διδακτορικής Διατριβής τους, με ανώτερο όριο τα 4 έτη. Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες ενθαρρύνονται να παρέχουν τον κύριο όγκο του έργου αυτού κατά τα πρώτα έτη της εκπόνησης της διατριβής τους.

Οι **επιστημονικοί συνεργάτες** και ερευνητές που εργάζονται στο Τμήμα και στους οποίους παρέχεται σταθερός χώρος εργασίας καθώς και άλλες ευκολίες, αναλαμβάνουν την υποχρέωση για όσο διάστημα διατηρούν τη σχέση τους αυτή, να απασχολούνται κατά μέσο όρο **10 ώρες το μήνα** σε υποστηρικτικό προς τις δραστηριότητές του Τμήματος έργο. Η κατανομή έργου γίνεται με ευθύνη του ΔΣ.

Κανονισμοί του Τμήματος

Στο Τμήμα έχουν εγκριθεί ή έχουν ολοκληρωθεί και είναι υπό έγκριση οι ακόλουθοι Κανονισμοί:

- Κανονισμός Προπτυχιακών Σπουδών
- Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών
- Κανονισμός Οργάνωσης και Λειτουργίας
- Κανονισμός Απολογισμού – Προγραμματισμού έργου
- Κανονισμός Εσωτερικής Αποτίμησης Τμήματος
- Κανονισμός συγγραφής Πτυχιακών, Διπλωματικών και Διδακτορικών Διατριβών
- Κανονισμός Βιβλιοθήκης – Αναγνωστηρίου
- Κανονισμός Διάθεσης των Χώρων
- Κανονισμός Παροχής Έργου Υποψηφίων Διδασκόντων και Μεταπτυχιακών φοιτητών
- Κανονισμός Εξετάσεων (υπό έγκριση)
- Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής (υπό έγκριση)

Ο νέος τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του Τμήματος φαίνεται να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις. **Κατανέμει το Διοικητικό έργο** σε μεγάλο αριθμό μελών ΔΕΠ, αποτελώντας έτσι ένα σύστημα αποκεντρωμένο και διαφανές και ορίζει ειδικές **αρμοδιότητες** και ευθύνες σε **συγκεκριμένα** πρόσωπα με συνέπεια να γίνεται πιο αποτελεσματικό. Τα Λογοθέσια, μετά τις πρώτες προσαρμογές τους κατά την περίοδο

2000-2002, φαίνεται να αντιστοιχούν στις σημαντικότερες δραστηριότητες του Τμήματος και να ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες. Στο ίδιο πνεύμα, η διαδικασία Απολογισμού και Προγραμματισμού καθώς και το σύστημα μέτρησης δεικτών διευκολύνει την ακριβή **αποτύπωση** της κατάστασης του Τμήματος και το γενικότερο **σχεδιασμό**. Επιτρέπει στα μέλη του Τμήματος να έχουν πλήρη εικόνα όλων των δραστηριοτήτων που επιτελούνται σ' αυτό και να υιοθετούν τόσο **κριτική** όσο και **αυτοκριτική** στάση. Επιτρέπει, επίσης, την **ορθολογική** και **διαφανή** διαχείριση των **πόρων** του Τμήματος και σε συνδυασμό με τον κανονισμό διάθεσης των χώρων, δημιουργεί σημαντική **οικονομία κλίμακας**. Ο τρόπος διάθεσης των θέσεων εργασίας στους Υποψήφιους Διδάκτορες και ερευνητές δημιουργεί επίσης κλίμα συνεργασίας και αποτρέπει ιδιοκτησιακά αντανακλαστικά. Τα αποτελέσματά του όμως θα εκτιμηθούν καλύτερα μόλις ολοκληρωθούν τα έργα διαμόρφωσης που εκτελούνται στους χώρους που προβλέπονται για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους ερευνητές. Σημειώνεται ότι με την ολοκλήρωση των έργων αυτών οι διαθέσιμες θέσεις εργασίας θα ξεπερνούν τις 200.

Τα κυριότερα προβλήματα ως προς τη λειτουργία του Τμήματος είναι η καθαρά **διαχειριστική λειτουργία** των **Τομέων** (δεν παράγουν εκπαιδευτική πολιτική και πολιτική διάχυσης και προβολής των δραστηριοτήτων τους), το **άνισο** αποτέλεσμα στο **έργο** των **Λογοθεσίων** (ορισμένα λειτουργούν ικανοποιητικά ενώ άλλα υπολειτουργούν), η αδυναμία των περισσότερων Υπευθύνων των Λογοθεσίων να **ενεργοποιήσουν** τις Επιτροπές τους και να κατανεύουν αρμοδιότητες, η **καθυστέρηση** των μελών ΔΕΠ στην υποβολή του **Απολογισμού** και Προγραμματισμού του έργου τους. Γενικά τα **διοικητικά** καθήκοντα των μελών ΔΕΠ και η **συμμετοχή** τους στη λειτουργία του Τμήματος βρίσκονται **χαμηλά** στις προτεραιότητές τους.

Ο θεσμός της παροχής έργου από τους Υποψήφιους Διδάκτορες τους εντάσσει καλύτερα στο ακαδημαϊκό περιβάλλον, μειώνει τον πιθανό κίνδυνο εξάρτησής τους από τον επιβλέποντα Καθηγητή και καλύπτει σημαντικές εκπαιδευτικές και λειτουργικές ανάγκες του Τμήματος. Τέλος, συμβάλει στην αναγνώριση και τον εξορθολογισμό του έργου τους, το οποίο οι περισσότεροι προσφέρουν έτσι κι αλλιώς. Η παροχή έργου, αντί φοιτητικών εισφορών, από όσους μεταπτυχιακούς φοιτητές το επιθυμούν, συμβάλει στην αποφυγή κοινωνικής επιλογής και συνεισφέρει στην αρτιότερη λειτουργία του Τμήματος.

Ο θεσμός της **παροχής έργου** έχει προσφέρει σημαντικά στην ανάπτυξη του Τμήματος. Η **διαχείριση** όμως του **συστήματος** παρουσιάζει σημαντικές **αδυναμίες**. Κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του αυτό οφειλόταν στην ανυπαρξία κατάλληλου πλαισίου. Από το 2004 όμως το πλαίσιο αυτό υπάρχει και θα πρέπει να ενεργοποιηθούν οι Τομείς και ο Υπεύθυνος Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού του Τμήματος για να γίνει το σύστημα πιο αποτελεσματικό. Θα πρέπει πιθανώς να υπάρξει και υποστήριξη από κάποιο διοικητικό υπάλληλο.

Η κεντρικά οργανωμένη από το Τμήμα αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές έχει ήδη μια ιστορία 6 ετών. Παρόλο που προέκυψαν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα και έχουν ληφθεί **συγκεκριμένα μέτρα** (π.χ. αλλαγή διδάσκοντα, τροποποίηση της ύλης, αλλαγή εξαμήνου σε μαθήματα, αντικατάσταση συγγράμματος), η **συμμετοχή** των φοιτητών είναι εξαιρετικά **χαμηλή**. Στην αρχή υπήρξε από τους φοιτητές καχυποψία και αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας του θεσμού, αλλά σήμερα τα προβλήματα αυτά

φαίνεται να έχουν ξεπεραστεί. Το σύστημα όμως μοιάζει να δυσλειτουργεί ως προς το διαδικαστικό του σκέλος.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί, τέλος, το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των μελών του Τμήματος έχει **αποδεχτεί** το νέο τρόπο λειτουργίας του και τις σχετικές με αυτόν διαδικασίες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω θετικά στοιχεία, αλλά και τις αδυναμίες που έχουν παρουσιαστεί κατά την πρώτη περίοδο εφαρμογής του νέου τρόπου λειτουργίας του Τμήματος, τα σημαντικότερα βήματα βελτίωσης κατά την επόμενη περίοδο είναι:

- **Ενεργοποίηση της αξιολόγησης με ερωτηματολόγια των Διοικητικών Οργάνων** (Πρόεδρος, Τομείς κλπ), **των Λογοθεσίων και των διοικητικών υποστηρικτικών δομών** (π.χ. Γραμματεία). Η διαδικασία αυτή προβλέπεται από το σύστημα αποτίμησης του έργου του Τμήματος, αλλά για πρακτικούς λόγους (μεγάλες αλλαγές σε σύντομο χρονικό διάστημα και μικρή διαθεσιμότητα ανθρώπινου δυναμικού) δεν έχει ακόμα εφαρμοστεί. Με τον τρόπο αυτό τα μέλη του Τμήματος θα συνειδητοποιήσουν καλύτερα τη χρησιμότητα και το μέγεθος του απαιτούμενου «οργανωτικού – διοικητικού έργου» και θα σταματήσουν να το απαξιώνουν (βασικά στη συνείδησή τους). Οι υπεύθυνοι στις διάφορες θέσεις του Τμήματος θα συνειδητοποιήσουν (αν και οι περισσότεροι το γνωρίζουν) τις αδυναμίες τους και θα προσπαθήσουν να συντονίσουν τη δουλειά τους, να είναι πιο αποτελεσματικοί και να ενημερώνουν για το έργο τους.
- **Ενίσχυση και ενθάρρυνση της προσφοράς οργανωτικού-διοικητικού έργου**, ιδιαίτερα στις δύο υψηλότερες βαθμίδες, με τη θεσμοθέτηση **κινήτρων** και με τη δέουσα συνεκτίμηση και κατά τη διαδικασία εξέλιξης, όπως προβλέπεται από το νόμο. Εννοείται ότι και στην περίπτωση αυτή πρέπει να εφαρμοστούν κριτήρια ποιότητας. Η ανάληψη αρμοδιοτήτων χωρίς να συνοδεύεται από την παραγωγή ουσιαστικού έργου θα πρέπει να αποτελεί αρνητικό στοιχείο.
- **Κίνητρα βελτίωσης εκπαιδευτικής, ερευνητικής και διοικητικής προσφοράς** στο Τμήμα. Προτείνεται να θεσμοθετηθούν **βραβεία** όπως, Βραβείο εξαιρετικής διδασκαλίας, Βραβείο εξαιρετικής προσφοράς στο Τμήμα, Βραβείο καλύτερης διπλωματικής/ διδακτορικής διατριβής, Βραβεία αριστείας στους προπτυχιακούς φοιτητές.
- **Καλύτερη και τακτικότερη παρακολούθηση του έργου των Λογοθεσίων από τον Πρόεδρο**. Θα πρέπει να υιοθετηθούν περιοδικές συναντήσεις με τους Υπευθύνους των Λογοθεσίων όπου θα γίνεται μια ανασκόπηση του έργου που έχει γίνει και προγραμματισμός αυτού που πρέπει να γίνει.
- **Μείωση του όγκου των στοιχείων που εισάγεται από τα μέλη ΔΕΠ στο σύστημα Απολογισμού – Προγραμματισμού**. Ένας από τους κυριότερους λόγους που υπάρχει καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, είναι ο μεγάλος όγκος πληροφορίας που πρέπει να εισάγουν τα ίδια τα μέλη ΔΕΠ στο σύστημα, κυρίως όσον αφορά στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και τα ερευνητικά έργα. Θα μπορούσε αυτό να το αναλάβει το Λογοθέσιο Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων με έναν υπάλληλο ΙΔΑΧ ή μέσω του θεσμού παροχής έργου κατά ανάλογο τρόπο που η Βιβλιοθήκη έχει αναλάβει την εισαγωγή στο σύστημα των Πτυχιακών, Διπλωματικών και Διδακτορικών διατριβών.

- **Χρήση έντυπου ερωτηματολογίου κατά την αξιολόγηση των μαθημάτων από τους φοιτητές.** Η αξιολόγηση των μαθημάτων μέσω Η/Υ και με ερωτηματολόγια σε ηλεκτρονική μορφή, φαίνεται ότι παρουσιάζει αδυναμίες κυρίως όσον αφορά στη συμμετοχή των φοιτητών. Θεωρούν ότι απαιτείται να αφιερώσουν πολύ χρόνο. Θα πρέπει να εφαρμοστεί ένα σύστημα με έντυπα ερωτηματολόγια που θα συμπληρώνουν οι φοιτητές προς το τέλος κάθε εξαμήνου σε όλα τα μαθήματα και στην αρχή της ώρας διδασκαλίας τους. Τα ερωτηματολόγια αυτά θα ψηφιοποιούνται στη συνέχεια μέσω σαρωτή. Η διαδικασία αυτή θα μπορούσε να ανατεθεί στους υπαλλήλους που θα τοποθετηθούν στο Αναγνωστήριο με επικουρία μέσω του θεσμού παροχής έργου.
- **Άμεση εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της παροχής έργου από τους Υποψήφιους Διδάκτορες και μεταπτυχιακούς φοιτητές.** Μετά την ολοκλήρωση των έργων διαμόρφωσης των χώρων που προορίζονται για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και τους ερευνητές, το Λογοθέσιο Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού καθώς και οι Τομείς, θα πρέπει να εφαρμόσουν πλήρως το σύστημα διαχείρισης της παροχής έργου διότι παρουσιάζονται σοβαρές δυσλειτουργίες που οδηγούν σε άνιση μεταχείριση και χαμηλή αποτελεσματικότητα του θεσμού ως προς όλες τις πτυχές του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)

Το ισχύον Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών είναι αποτέλεσμα μίας συνεχούς εξελικτικής πορείας που βασίζεται στους ακόλουθους άξονες:

- ✓ Να ανταποκρίνεται στις παγκόσμιες **επιστημονικές/ τεχνολογικές εξελίξεις**
- ✓ Να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της **κοινωνίας** και της **οικονομίας**, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως αυτές αποτυπώνονται σε διάφορες μελέτες αλλά και εκτιμώνται από την εμπειρία των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και την επαφή του ανθρώπινου δυναμικού του με τα επιστημονικά/ τεχνολογικά τεκταινόμενα στο χώρο της Βιομηχανίας/ Υπηρεσιών.
- ✓ Να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που επιτάσσει ο **κοινωνικός ρόλος** του Πανεπιστημίου και οι οποίες συνδέονται με θέματα που αφορούν στον πολιτισμό, στον κοινωνικό αποκλεισμό, στις κοινωνικές διαστάσεις της τεχνολογίας.

Στόχος του ΠΠΣ είναι να παρέχει στους αποφοίτους του Τμήματος τα εφόδια εκείνα που σήμερα απαιτείται να διαθέτει ένας επιστήμονας, ώστε να ανταποκριθεί με επιτυχία στις προκλήσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας και της Γνώσης. Πιο συγκεκριμένα, ένας απόφοιτος του Τμήματος επιδιώκεται:

- ✓ Να είναι κάτοχος **βασικών γνώσεων** μαθηματικών και φυσικής και να έχει κατανοήσει τις θεμελιώδεις θεωρίες της επιστήμης της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών. Οι βασικές αυτές γνώσεις παρέχουν δυνατότητες ευελιξίας και προσαρμογής στις εκάστοτε ανάγκες στο χώρο εργασίας και στις επιστημονικές εξελίξεις, οι οποίες σήμερα έχουν και το χαρακτηριστικό της “μη προβλεψιμότητας”.
- ✓ Να είναι κάτοχος των **βασικών δεξιοτήτων** που σχετίζονται με την επιστήμη που θεραπεύει το Τμήμα, την αντίστοιχη τεχνολογία και τις σχετικές εφαρμογές.

- ✓ Να διαθέτει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη **ευρύτητα γνώσεων, κριτική σκέψη,** ικανότητες **ανάλυσης** και **σύνθεσης** στην επίλυση προβλημάτων και δυνατότητα **διεπιστημονικής** προσέγγισης των προβλημάτων.
- ✓ Να έχει δυνατότητα **αυτενέργειας, παραγωγής** νέας γνώσης, **ομαδικής** εργασίας, προφορικής και γραπτής παρουσίασης των ιδεών και επιστημονικών σκέψεων και να διαθέτει γνώσεις που αφορούν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αφετηρία για οποιαδήποτε προσαρμογή του προγράμματος σπουδών, πέρα από τις τυχόν ενδογενείς αδυναμίες που κατά καιρούς εντοπίζονται (μέσα από τη διαδικασία αξιολόγησης) και διορθώνονται, είναι η διεθνής εμπειρία, όπως αυτή καταγράφεται σε μελέτες και προτάσεις από έγκριτους επιστημονικούς οργανισμούς όπως οι ACM (Association for Computing Machinery) και IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers).

Το ΠΠΣ παρέχει τη δυνατότητα επιλογής κατευθύνσεων, μετά το πέμπτο εξάμηνο. Οι κατευθύνσεις αυτές είναι:

- ✓ *Θεωρητικής Πληροφορικής*
- ✓ *Υπολογιστικών Συστημάτων & Εφαρμογών*
- ✓ *Επικοινωνιών και Επεξεργασίας Σήματος*

Οι τρεις παραπάνω κατευθύνσεις δεν είναι κατ' ουδέν τρόπο στεγανές μεταξύ τους, ενώ υπάρχουν δυνατότητες επιλογής ομάδων μαθημάτων που συνιστούν επιμέρους κλάδους των τριών κατευθύνσεων. Η ύπαρξη διαγράμματος ροής μαθημάτων διευκολύνει και κατευθύνει τους φοιτητές στις επιλογές τους. Οι ροές που προσφέρονται στο Τμήμα καλύπτουν τις 3 από τις 5 ροές του *ACM Computing Curriculum*:

- ✓ *Computer Engineering (Τεχνολογίας Η/Υ)*
- ✓ *Computer Science (Επιστήμης Υπολογιστών)*
- ✓ *Software Engineering (Τεχνολογίας Λογισμικού)*

ενώ επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα επιλογής ροών που αφορούν

- ✓ *Τηλεπικοινωνίες & Δίκτυα*
- ✓ *Επεξεργασία Σήματος*

Οι παραπάνω κατευθύνσεις και ροές που προσφέρονται στο Τμήμα είναι αποτέλεσμα α) της ιστορικής διαδρομής του και των ερευνητικών περιοχών που θεραπεύονται σ' αυτό και β) της φιλοσοφίας που έχει υιοθετηθεί ως προς την ανάπτυξη του Τμήματος, δηλαδή να αντιμετωπίζονται ως ένα ενιαίο επιστημονικό πεδίο η επιστήμη της Πληροφορικής και οι Τηλεπικοινωνίες, με την αντίστοιχη τεχνολογία, το οποίο είναι διεθνώς γνωστό ως «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)».

Δεδομένου ότι η Ελληνική Βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών δεν φαίνεται να έχει ανάγκη μεγάλου αριθμού εξειδικευμένων επιστημόνων σε συγκεκριμένους τομείς, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της εστιάζεται κυρίως στο χώρο των υπηρεσιών, το Πρόγραμμα Σπουδών στοχεύει να εφοδιάσει τους προπτυχιακούς φοιτητές με **καλές βάσεις** στην επιστήμη, μεγάλο **εύρος γνώσεων** στα αντικείμενα του Τμήματος και **γενικές γνώσεις** σε τομείς που είναι χρήσιμοι στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Επιδιώκεται με τον τρόπο αυτό οι απόφοιτοι του Τμήματος να έχουν **ισχυρό** και ευρύ επιστημονικό υπόβαθρο καθώς και **προσαρμοστικότητα** ως προς τους τομείς που μπορούν να εργαστούν.

Τον τελευταίο χρόνο αναπτύσσεται το σύστημα επικοινωνίας με τους **αποφοίτους** (alumni), ενώ υποστηρίχθηκε η ίδρυση Συλλόγου αποφοίτων. Με τον τρόπο αυτό θα συνδεθεί καλύτερα το Τμήμα με τους αποφοίτους του, προς όφελος και των δύο μερών. Θα γίνει ευκολότερη η αποτύπωση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους και θα εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για πιθανές ενέργειες που πρέπει να γίνουν καθώς και για την προβολή του Τμήματος.

Το πρόγραμμα σπουδών συζητείται και αναμορφώνεται κάθε χρόνο σε ειδική συνεδρίαση της Γ.Σ. του Τμήματος κάθε Ιούνιο. Στη συνεδρίαση αυτή, παράλληλα με τις αναθέσεις διδασκαλίας, λαμβάνονται και αποφάσεις για θέματα που άπτονται της δομής και της συνοχής του ΠΠΣ καθώς και των επικαλύψεων αλλά και της απαιτούμενης συμπληρωματικότητας μεταξύ μαθημάτων που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς. Οι σχετικές Εισηγήσεις προς τη Γ.Σ. υποβάλλονται: α) Από τις Συνελεύσεις των τριών Τομέων του Τμήματος, κυρίως ως προς τα μαθήματα και τις ροές μαθημάτων που άπτονται των επιστημονικών αντικειμένων και κλάδων που ο καθένας από αυτούς θεραπεύει. β) Από το Λογοθέσιο του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, το οποίο αποτελείται από πέντε μέλη ΔΕΠ (τον Υπεύθυνο του ΠΠΣ και ένα μέλος για κάθε αρμοδιότητα του Λογοθεσίου) και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών. Η Επιτροπή αυτή, μεταξύ άλλων είναι επιφορτισμένη να συγκεντρώνει και να αναλύει τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στο ΠΠΣ, να συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές, να διαμορφώνει προτάσεις για την αναμόρφωση του ΠΠΣ σε δομικά θέματα, να αποτυπώνει και να μελετά τα προγράμματα σπουδών άλλων Πανεπιστημίων και τις Εκθέσεις διεθνών οργανισμών. γ) Από τα μέλη της Γ.Σ.

Εκτός, όμως, από την ετήσια αναμόρφωση του ΠΠΣ, η οποία συνήθως συνίσταται σε μικρότερες ή μεγαλύτερες διορθωτικές παρεμβάσεις, κατά τακτά χρονικά διαστήματα αυτό αναμορφώνεται ριζικά μετά από μακροχρόνια διαδικασία. Από την ίδρυση του Τμήματος το 1989, έχουν γίνει 5 τέτοιες αναμορφώσεις. Το 2000, αμέσως μετά τη μετονομασία του Τμήματος, έγινε μια ριζική αναμόρφωση, κατά την οποία μελετήθηκαν συστηματικά τα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων, έγινε (από εξωτερικό ανάδοχο) τηλεφωνική έρευνα σε μεγάλο αριθμό ιδιωτικών και δημοσίων επιχειρήσεων ως προς τις ανάγκες τους σε ΤΠΕ και την εικόνα του Τμήματος, αποτιμήθηκαν οι συνθήκες της Ελλάδας στον τομέα της Πληροφορικής και των Τηλεπικοινωνιών καθώς και οι διεθνείς τάσεις, έγιναν συνεντεύξεις με αποφοίτους του Τμήματος όπου καταγράφηκαν οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν αναφορικά με την εκπαίδευσή τους, τα ισχυρά στοιχεία που θεωρούσαν ότι απέκτησαν στις σπουδές τους και οι προτάσεις τους. Από το 2000, το ΠΠΣ έχει δεχθεί περαιτέρω σημαντική αναμόρφωση, που αφορά στην εισαγωγή νέων μαθημάτων και περικοπή άλλων, στην εξισορρόπηση και εξορθολογισμό του εβδομαδιαίου φόρτου του ωρολογίου προγράμματος σπουδών και στην εισαγωγή μαθημάτων γενικών γνώσεων. Στο πρόγραμμα σπουδών έχει ληφθεί υπόψη να μη συμπίπτουν στο ίδιο εξάμηνο δύο ιδιαίτερα απαιτητικά σε ασκήσεις/εργασίες μαθήματα Κορμού. Οι προτάσεις που αφορούν στις αλλαγές του προγράμματος σπουδών συντονίζονται από το Λογοθέσιο του ΠΠΣ, το οποίο συνεπικουρείται στο έργο του και από ειδικές κατά περίπτωση ομάδες εργασίας που ορίζονται για συγκεκριμένο σκοπό. Θα πρέπει να τονιστεί ότι αντιμετωπίζονται σοβαροί προβληματισμοί ως προς τον τρόπο διδασκαλίας συγκεκριμένων μαθημάτων, κυρίως βασικών γνώσεων, όπως τα μαθήματα των μαθηματικών. Τέτοιου είδους προβληματισμοί αναπτύσσονται διεθνώς και αφορούν

στους παιδαγωγικούς τρόπους προσέγγισης, εισαγωγής και εμπέδωσης των αντίστοιχων μαθηματικών εννοιών, κυρίως σε σχέση με τους πρωτοετείς φοιτητές.

Η κινητικότητα των προπτυχιακών φοιτητών και των μελών ΔΕΠ ενθαρρύνεται σταθερά από το Τμήμα, ενώ γίνεται προσπάθεια το ΠΠΣ να εμπλουτιστεί με διαλέξεις από διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες και Καθηγητές Πανεπιστημίων της αλλοδαπής.

Τα τελευταία 10 χρόνια έχει σταδιακά υιοθετηθεί στο Τμήμα, στη μεγάλη πλειονότητα των μαθημάτων, η **εκπόνηση εργασιών** ή η επίλυση **προβλημάτων/ ασκήσεων** ή/ και η διεξαγωγή **προόδων** κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες κάθε μαθήματος. Επίσης, έχουν γενικευτεί (όπου απαιτείται) οι φροντιστηριακές διαλέξεις, οι οποίες για τα μαθήματα Κορμού γίνονται σε μικρότερα Τμήματα, ενώ τελευταία καταβάλλεται προσπάθεια να ενταχθεί στο Πρόγραμμα η εργαστηριακή άσκηση των φοιτητών σε όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα. Η συνολική αξιολόγηση των φοιτητών συνίσταται κατά ένα μέρος στην γραπτή τελική εξέταση και κατά ένα άλλο μέρος (που ποικίλει ανά μάθημα) στην επίδοσή τους, κατά περίπτωση, στις ασκήσεις, τις εργασίες τις προόδους και τα εργαστήρια, όπου εξετάζονται ατομικά ή κατά ολιγομελείς ομάδες (συνήθως δύο ή τριών ατόμων). Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των φοιτητών αποζητά την κατανομημένη κατά τη διάρκεια του εξαμήνου αξιολόγηση και ανταποκρίνεται θετικά σ' αυτήν. Συνεπώς, το Τμήμα είναι πολύ κοντά στην πλήρη **ανατροπή** του «εξετασιοκεντρικού» συστήματος αξιολόγησης (αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών αποκλειστικά μέσω εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου). Στην προσπάθεια αυτή είναι σημαντική και η παροχή έργου των Υποψηφίων Διδασκόντων, όπως ισχύει στο Τμήμα και περιγράφηκε σε προηγούμενη παράγραφο.

Σε γενικές γραμμές, εκτιμάται ότι οι ροές και τα μαθήματα του ΠΠΣ χαρακτηρίζονται από ικανοποιητική ισορροπία και ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες τόσο των επιστημονικών κλάδων που θεραπεύει το Τμήμα όσο και της κοινωνικής και οικονομικής δομής της Ελλάδας. Αυτό έχει επιτευχθεί αφενός με τις ριζικές αλλαγές του ΠΠΣ που έγιναν το 1993, 1996, 2000, 2002 και 2004 και αφετέρου με τις ετήσιες συνεχείς προσαρμογές και βελτιώσεις. Μεγάλες αλλαγές έχουν, επίσης, επέλθει τα τελευταία 8 έτη και στο σύστημα αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, βελτιώνοντάς το σημαντικά με την προοδευτική υιοθέτηση ενός κατανομημένου τρόπου αξιολόγησης.

Τα κυριότερα σημεία για τα οποία χρειάζεται να προγραμματιστούν συγκεκριμένες ενέργειες το επόμενο διάστημα είναι:

- Αναθεώρηση του **πλήθους** και πιθανώς του **περιεχομένου** των μαθημάτων που διδάσκονται στα **δύο πρώτα έτη** του ΠΠΣ, καθώς και της συνολικής εκπαιδευτικής διαδικασίας και πολιτικής στα αντίστοιχα εξάμηνα, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι **συνθήκες** που επικρατούν στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση. Στόχος είναι να προσαρμοστούν οι νέοι φοιτητές ταχύτερα και καλύτερα στις απαιτήσεις της Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και να μειωθεί σημαντικά η απόκλιση των επιδόσεών τους από εκείνες που προϋποθέτει το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών.
- Καλύτερη **δόμηση** των μαθημάτων κατεύθυνσης σε **ροές-κλάδους** (ομάδες μαθημάτων συναφούς αντικειμένου) και επανεξέταση του τρόπου επιλογής τους κατά τα δύο τελευταία έτη του προγράμματος σπουδών με ταυτόχρονη **κατάργηση** των υπαρχόντων **κατευθύνσεων** τις οποίες ελάχιστοι φοιτητές κατοχυρώνουν.

- Επανεξέταση του **φόρτου εργασίας** ανά μάθημα και ανά εξάμηνο, οργάνωση του συστήματος κατανεμημένης αξιολόγησης των επιδόσεων των φοιτητών, ώστε να μην δημιουργούνται περίοδοι εξαιρετικής συγκέντρωσης φόρτου εργασίας, και **επαναπροσδιορισμός** των διδακτικών-πιστωτικών **μονάδων** κάθε μαθήματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται καλύτερα στην απαιτούμενη προσπάθεια από τον φοιτητή.
- Δημιουργία πρακτικά **σταθερού ωρολογίου** προγράμματος και **προγράμματος εξετάσεων** που θα ανακοινώνεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Αυτό μέχρι σήμερα δεν ήταν δυνατό, δεδομένου ότι το Τμήμα δεν διέθετε τους αναγκαίους εκπαιδευτικούς χώρους με αποτέλεσμα κάθε εξάμηνο να φιλοξενούνται πολλά μαθήματά του σε διαφορετικές κάθε φορά αίθουσες άλλων Τμημάτων. Από το Φεβρουάριο του 2009 το Τμήμα διαθέτει όλες τις αναγκαίες αίθουσες διδασκαλίας και επομένως η παρέμβαση αυτή είναι υλοποιήσιμη.
- Συμπλήρωση από τους διδάσκοντες ερωτηματολογίων αξιολόγησης σχετικά με την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Η περίοδος **2010 -2012**, οπότε θα έχουν ολοκληρωθεί και παγιωθεί όλες οι υποδομές και οι διαδικασίες που αναπτύχθηκαν κατά την προηγούμενη πενταετία, θα πρέπει να αφιερωθεί στην ανάπτυξη **πολιτικών** και στη λήψη **αποφάσεων** ως προς την ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση του προπτυχιακού **Προγράμματος Σπουδών**. Η αντιμετώπιση των σημείων που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορούν να αποτελέσουν τη βάση της προσπάθειας αυτής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

Στο Τμήμα λειτουργεί **αυτοτελώς** ένα Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με έξι Μεταπτυχιακές **Ειδικεύσεις** ως ακολούθως:

- Υπολογιστική Επιστήμη
- Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα
- Τεχνολογία Συστημάτων Υπολογιστών
- Συστήματα Επικοινωνιών και Δίκτυα
- Επεξεργασία Σήματος για Επικοινωνίες και Πολυμέσα
- Νέες Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Υποστηρίζονται, επίσης, **διοικητικά** τρία Διατμηματικά ΠΜΣ:

- **Μικροηλεκτρονικής** (συμμετέχουν το Τμήμα Φυσικής και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος) με Ειδικεύσεις α) Σχεδίασης Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων και β) Τεχνολογίας Ολοκληρωμένων Κυκλωμάτων
- **Διοίκησης και Οικονομικής των Τηλεπικοινωνιακών Δικτύων** (συμμετέχει το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών)
- Τεχνολογιών **Πληροφορικής** στην **Ιατρική** και τη **Βιολογία** με Ειδικεύσεις α) Βιοπληροφορικής και β) Πληροφορικής στην Ιατρική (συμμετέχουν το Τμήμα Ιατρικών Οργάνων του ΤΕΙ Αθήνας, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος).

Τέλος, το Τμήμα **συμμετέχει** και στα ακόλουθα Διατμηματικά/ Διαπανεπιστημιακά ΠΜΣ:

- Ηλεκτρονικής, Ραδιοηλεκτρολογίας και Αυτοματισμού

- Βασικής και Εφαρμοσμένης Γνωσιακής Επιστήμης
- Λογικής και Θεωρίας Αλγορίθμων και Υπολογισμών

Στο πλαίσιο όλων των παραπάνω (7) ΠΜΣ, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διδάσκουν περίπου 70 μεταπτυχιακά μαθήματα και τα υποστηρίζουν ως προς την οργάνωσή τους. Εκτός από το ΠΜΣ του Τμήματος και εκείνα που υποστηρίζονται Διοικητικά από αυτό, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος έχουν επίσης μεγάλη συμμετοχή στο ΠΜΣ Ηλεκτρονικής και Ραδιοηλεκτρολογίας (συνεργασία με το Τμήμα Φυσικής), όπου διδάσκουν τα μισά περίπου μαθήματα.

Όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος, σύμφωνα με το νέο νόμο του 2008 για τις μεταπτυχιακές σπουδές, βρίσκονται σε **διαδικασία** προσαρμογής και **αναμόρφωσης** τόσο της λειτουργίας τους όσο και του Προγράμματος Σπουδών τους.

Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών την ευθύνη των οποίων έχει το Τμήμα, ανταποκρίνονται πλήρως στις **τελευταίες εξελίξεις** της επιστήμης και της τεχνολογίας στους τομείς που θεραπεύουν. Τα μαθήματα ανανεώνονται συνεχώς, τόσο ως προς το αντικείμενό όσο και ως προς το περιεχόμενό τους. Η διεπιστημονική διάσταση είναι εμφανής όχι μόνο στα Διατμηματικά ΠΜΣ που υποστηρίζει το Τμήμα αλλά και στο ΠΜΣ του ίδιου του Τμήματος. Οι τομείς που έχουν επιλεγεί είναι τομείς αιχμής της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά ταυτόχρονα προσφέρουν τη δυνατότητα **επαγγελματικής αποκατάστασης** των αποφοίτων τους στην Ελληνική πραγματικότητα. Επειδή η Ελληνική βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών δεν χαρακτηρίζεται από μεγάλη εξειδίκευση, οι **ειδικεύσεις** του ΠΜΣ του Τμήματος είναι αρκετά **ευρείες** και προσφέρουν τη δυνατότητα απόκτησης στέρεων και συνεκτικών γνώσεων σε ένα σχετικά μεγάλο φάσμα γνωστικών αντικειμένων. Για το λόγο αυτό και το πλήθος των απαιτούμενων μαθημάτων για την ολοκλήρωση των σπουδών είναι ελαφρώς μεγαλύτερο από εκείνο που συναντά κανείς σε χώρες με πιο ανεπτυγμένη βιομηχανία Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Το γεγονός αυτό προσφέρει στους αποφοίτους περισσότερες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και μεγαλύτερη δυνατότητα κινητικότητας.

Όλα τα ΠΜΣ του Τμήματος (συμπεριλαμβανομένων και των διατμηματικών) βρίσκονται σε διαδικασία αναμόρφωσης, ώστε να εναρμονιστούν με το νέο νόμο για τις μεταπτυχιακές σπουδές (ν. 3685/2008). Παράλληλα, στο πλαίσιο της αναμόρφωσης αυτής, αξιολογούνται τα ισχυρά σημεία και οι αδυναμίες του κάθε Προγράμματος όπως λειτουργεί μετά την τελευταία του αναμόρφωση (για το ΠΜΣ Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, το 2004) και τα αποτελέσματα που θα προκύψουν θα αποτελέσουν τη βάση των παρεμβάσεων που θα προταθούν με στόχο την καλύτερη προσαρμογή στις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης, της κοινωνίας και της οικονομίας. Έτσι, επανεξετάζονται οι Ειδικεύσεις των ΠΜΣ και η διαλειτουργικότητά τους, επανασχεδιάζονται τα μαθήματα του κάθε Προγράμματος σε σχέση με τις αντίστοιχες πιστωτικές και διδακτικές μονάδες καθώς και οι προπαρασκευαστικοί κύκλοι μαθημάτων (για όσους δεν έχουν βασικό Πτυχίο Πληροφορικής ή συναφούς αντικειμένου) και τα μαθήματα ομογενοποίησης (για τα διατμηματικά ΠΜΣ). Επίσης, εξετάζονται τρόποι βελτίωσης της προβολής του κάθε ΠΜΣ και μέτρα για τη σταδιακή ανάπτυξη της διεθνούς διάστασής τους με στόχο και την προσέλκυση ξένων φοιτητών. Τέλος, αντιμετωπίζεται ο τρόπος ενίσχυσης της διοργάνωσης σεμιναρίων, διαλέξεων και ημερίδων από ερευνητές διεθνούς κύρους και

καταξιωμένους επιστήμονες του παραγωγικού και ακαδημαϊκού χώρου και η καλύτερη ενσωμάτωση των διαδικασιών αυτών στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Σε γενικές γραμμές η εκπαιδευτική διαδικασία στο Τμήμα δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια συνεχής πρόοδος, αλλά υπάρχουν ακόμα περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης. Όπως προκύπτει από τη σχετική αποτύπωση της κατάστασης που παρουσιάστηκε στις προηγούμενες παραγράφους, τα κύρια σημεία τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά τη διάρκεια της επόμενης προγραμματικής περιόδου είναι τα εξής:

- Ο περαιτέρω **εξορθολογισμός** του εκπαιδευτικού **φόρτου** μεταξύ των μελών ΔΕΠ, κυρίως σε προπτυχιακό επίπεδο.
- Η καλύτερη **οργάνωση** της **διαδικασίας ανάθεσης** Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών, καθώς και η διαδικασία ελέγχου της ποιότητάς τους και της εξασφάλισης της εκπλήρωσης του παιδαγωγικού στόχου των εργασιών αυτών.
- Η ανακοίνωση του **ωρολογίου** προγράμματος και του προγράμματος εξετάσεων στην **αρχή** κάθε **ακαδημαϊκού έτους**. Το μέτρο αυτό θα είναι δυνατόν να εφαρμοστεί από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία των νέων αιθουσών διδασκαλίας που είναι απαραίτητες για την κάλυψη των ελάχιστων αναγκών του Τμήματος.
- Η καλύτερη οργάνωση και η διεύρυνση της **εργαστηριακής εκπαίδευσης** των φοιτητών. Για την επίτευξη του στόχου αυτού καθοριστικό παράγοντα αποτελεί η δραστική **αύξηση** του **εργαστηριακού διδακτικού προσωπικού** που σήμερα είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο.
- Ο επανακαθορισμός του **θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή** στο ΠΠΣ. Έμφαση πρέπει να δοθεί στους **φοιτητές των δύο πρώτων ετών** και στους **φοιτητές που καθυστερούν** στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το Πρόγραμμα Σπουδών. Μια προσέγγιση που θα πρέπει να εξεταστεί είναι η σύνδεση του θεσμού του Συμβούλου Καθηγητή με τη δήλωση μαθημάτων από τους φοιτητές στην αρχή κάθε εξαμήνου.
- Η ανακοίνωση των **ημερομηνιών παράδοσης** των **εργασιών** και ασκήσεων των μαθημάτων στην **αρχή** κάθε **εξαμήνου** μετά από συνεννόηση μεταξύ των διδασκόντων στο ίδιο εξάμηνο σπουδών και συντονισμό τους από τον Υπεύθυνο του Λογοθεσίου του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
- Η **αλλαγή** του συστήματος **αξιολόγησης** των μαθημάτων από τους φοιτητές, με στόχο τη διευκόλυνσή τους και συνεπώς την αύξηση της συμμετοχής τους. Προς αυτή την κατεύθυνση έχει ήδη υπάρξει σχετικός προβληματισμός και μελέτη και το Τμήμα προσανατολίζεται στην αντικατάσταση της ηλεκτρονικής συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων με τη συμπλήρωσή τους (ανώνυμα) σε **έντυπη μορφή** κατά τη διάρκεια των μαθημάτων λίγες εβδομάδες πριν τη λήξη κάθε εξαμήνου. Η διακίνηση των ερωτηματολογίων θα γίνεται από εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τμήματος (και όχι από τους διδάσκοντες) και η επεξεργασία των αποτελεσμάτων θα γίνεται ηλεκτρονικά μετά από προηγούμενη επεξεργασία των ερωτηματολογίων από ειδικό σαρωτή (scanner). Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων θα γίνεται όπως και σήμερα σε ειδικό δικτυακό χώρο του Τμήματος.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΈΡΓΟ

Στον τομέα της Έρευνας και της Ανάπτυξης, η επιτυχία ενός Τμήματος με έντονη τεχνολογική διάσταση, εξαρτάται από την καλή **ισορροπία** μεταξύ διαφόρων τύπων δραστηριοτήτων, από τη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα και την εκπαίδευση μέχρι τη μεταφορά τεχνολογίας και την παρέμβαση στην κοινωνία. Η επίτευξη αυτής της ισορροπίας απαιτεί **στρατηγικό σχέδιο, ικανή ηγεσία και καλή διαχείριση των πόρων**. Ένα μέρος των δραστηριοτήτων πρέπει να εστιάζεται στη **βασική** έρευνα και ένα άλλο στην **εφαρμοσμένη**. **Διαφορετικά χαρακτηριστικά** και **δείκτες** πρέπει να ισχύουν με **ίση βαρύτητα** για διαφορετικές ερευνητικές δραστηριότητες. Για την πλήρη αποτίμηση όλων των απαιτούμενων δραστηριοτήτων σ' ένα ποιοτικό ως προς την έρευνα Πανεπιστημιακό Τμήμα με τεχνολογική διάσταση, χρησιμοποιούνται διεθνώς πέντε διαφορετικά κριτήρια που αντιστοιχούν σε μια ολοκληρωμένη λειτουργία.

1. Ποιότητα στη Βασική Έρευνα: Η ποιότητα στη βασική έρευνα είναι θεμελιώδες προαπαιτούμενο για την παραγωγή γνώσης και καινοτομίας και αποτελεί το πρώτο κριτήριο αποτίμησης. Εμπεριέχει την πρωτοτυπία σε ιδέες και μεθόδους, την επιστημονική παραγωγικότητα, το επιστημονικό κύρος και τη διάκριση. Ένα Πανεπιστήμιο (ή χώρα) που δεν ενισχύει την τεχνολογική έρευνα με βαθιά επιστημονική γνώση είναι σε δυσχερή θέση για να αναπτύξει την καινοτομία. Δείκτες που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση της ποιότητας της βασικής έρευνας είναι η **ποιότητα των επιστημονικών δημοσιεύσεων**, η **χρηματοδότηση από ανταγωνιστικά** διεθνή και εθνικά ερευνητικά **προγράμματα**, η **σταδιοδρομία των διδασκτόρων** του Τμήματος, η **συμμετοχή** σε εθνικά ή διεθνή **Κέντρα αριστείας** ακαδημαϊκού τύπου, σημαντικές **διεθνείς συνεργασίες**, εμπλοκή σε ουσιώδεις **δραστηριότητες της επιστημονικής κοινότητας**.

2. Ποιότητα στην Εφαρμοσμένη Έρευνα: Τα Τμήματα με τεχνολογική διάσταση έχουν μια ιδιαίτερη ευθύνη να εκτιμούν και να ανταποκρίνονται στις μακροχρόνιες ανάγκες του παραγωγικού τομέα και της κοινωνίας. Η επιτυχής μεταφορά της γνώσης στην πράξη απαιτεί μεγάλη διορατικότητα, καινοτόμες μεθόδους και διεπιστημονική προσέγγιση. Η επιτυχία στο πεδίο αυτό προϋποθέτει επίσης την αποτελεσματική αντιμετώπιση των απαιτήσεων επικοινωνίας και των φραγμών αλληλοκατανόησης μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και των παραγωγικών φορέων. Η αριστεία στο κριτήριο αυτό χαρακτηρίζεται από **ισχυρή αλληλεπίδραση** με τον **παραγωγικό τομέα**, επιτυχείς δραστηριότητες επιχειρηματικότητας και δραστηριότητες **συμβουλευτικού τύπου**. Σχετικοί δείκτες με το κριτήριο αυτό είναι η **χρηματοδότηση από στρατηγικές ή αναπτυξιακές δραστηριότητες**, οι σημαντικές **συμβάσεις** με τον **ιδιωτικό ή δημόσιο** τομέα, οι δραστηριότητες **καινοτομίας** (ευρεσιτεχνίες και πνευματικά δικαιώματα, τεχνοβλαστοί, ανάπτυξη πρωτότυπου λογισμικού και εφαρμογών κλπ.), η σταδιοδρομία των διδασκτόρων του Τμήματος, η συμμετοχή σε εθνικά και διεθνή Κέντρα αριστείας που δεν είναι ακαδημαϊκού τύπου, η ποσότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών **εμπειρογνωμοσύνης**, η **συμμετοχή** σε **όργανα** και **επιτροπές** της **ευρείας κυβέρνησης**, των **διεθνών οργανισμών** ή **σημαντικών φορέων** του ιδιωτικού τομέα.

3. Ανεξάρτητη Αυθεντία: Το κριτήριο αυτό χαρακτηρίζεται από τις ιδιότητες της υψηλής ποιότητας, της ανεξαρτησίας στη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα, της απαλλαγής από οικονομικό και πολιτικό έλεγχο, της ευρυμάθειας, της δράσης για την ευημερία της

κοινωνίας. Απαιτείται **ηγετική ακαδημαϊκή προσωπικότητα** και **χάραξη νέας κατεύθυνσης** για τη μελλοντική παραγωγή γνώσης. Ακαδημαϊκοί αυτής της κατηγορίας συχνά προσκαλούνται ως ειδικοί σύμβουλοι των εθνικών κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών ή των παραγωγικών φορέων. Αναδεικνύοντας την αξία της ανεξάρτητης αυθεντίας, προστατεύονται κοινωνικά συμφέροντα που δεν υπηρετούνται από την παραγωγή πλούτου και προστατεύεται η ακεραιότητα του Πανεπιστημίου ως ανεξάρτητη και αξιόπιστη πηγή γνώσης. Η ανεξάρτητη αυθεντία συνοδεύεται από ένα ισχυρό συνδυασμό **υψηλής εμπιστοσύνης** από την **επιστημονική κοινότητα**, σημαντικών **βραβείων** και **διακρίσεων**, σημαντικής **εμπλοκής** στην **κυβέρνηση**, σε **διεθνείς οργανισμούς** ή σε **παραγωγικούς φορείς**, **κοινωνικής αναγνωρισιμότητας**, **ποιότητας** και **πρωτοτυπίας** στη συνολική επιστημονική δραστηριότητα, ελκυστικότητας στο ερευνητικό περιβάλλον (αριθμός υποψηφίων διδασκτόρων, συνεργατών μεταδιδακτορικής έρευνας, επισκεπτών καθηγητών) και σταδιοδρομίας των διδασκτόρων – μαθητών σε σημαντικές θέσεις στην κοινωνία.

4. Ανανέωση και Δυναμικότητα: Η ανανέωση και η δυναμικότητα μιας ερευνητικής ομάδας είναι συνάρτηση του **μεγέθους** και της ισχύος της, της **ποιότητας** των ερευνητών και του **εύρους** των **αντικειμένων** που θεραπεύουν, της **αλληλεπίδρασης** των μελών της, της **κινητικότητας** των ερευνητών, των **διεπιστημονικών** δραστηριοτήτων, των διαθέσιμων **υποδομών** και εξοπλισμού, της διοικητικής και τεχνικής **υποστήριξης**. Απαιτείται συνεχής απόκτηση νέων γνώσεων, καλή προοπτική σταδιοδρομίας των μελών της ομάδας, προσέλκυση νέου ικανού προσωπικού σε επιλεγμένα αντικείμενα και συνεχής ανάπτυξη των υποδομών. Οι χρησιμοποιούμενοι δείκτες για την αποτίμηση της ανανέωσης και της δυναμικότητας είναι η συνολική χρηματοδότηση, ο αριθμός και το προφίλ του προσωπικού, η ποσότητα και η ποιότητα των δημοσιεύσεων, ο αριθμός των ολοκληρωμένων διδακτορικών, η ποσότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών εμπειρογνομosύνης, η κινητικότητα των ερευνητών, η προσέλκυση νέου ικανού προσωπικού, η ανάδειξη ανερχόμενων ταλέντων και η συμμετοχή σε όργανα και επιτροπές της ευρείας κυβέρνησης, των διεθνών οργανισμών ή σημαντικών φορέων του ιδιωτικού τομέα..

5. Στρατηγική: Μια ερευνητική ομάδα πρέπει να διευθύνει και να εστιάζει το εύρος των δραστηριοτήτων της και να οικοδομεί μια **κρίσιμη μάζα** ερευνητών και δραστηριοτήτων. Η στρατηγική ικανότητα της διαχείρισης πολλαπλών απαιτήσεων για την επίτευξη σημαντικών αποτελεσμάτων είναι το καθοριστικό χαρακτηριστικό μιας ερευνητικής ομάδας. Ο **στρατηγικός σχεδιασμός**, η **διαχείριση των πόρων**, η προσέγγιση **ανταλλαγής γνώσεων** και μεταφοράς τεχνογνωσίας καθορίζει τον τελικό αντίκτυπο της ερευνητικής δραστηριότητας.

Η παραπάνω προσέγγιση αντιστοιχεί σε γενικές γραμμές στην **πολιτική** του Τμήματος ως προς την έρευνα και την ανάπτυξη, όπως αυτή εκφράζεται από τους στόχους του, το στρατηγικό σχεδιασμό, τα κριτήρια εκλογής και εξέλιξης του ΔΕΠ, την προσέγγιση αξιολόγησης και προβολής των ερευνητικών δραστηριοτήτων του και το περιεχόμενο του απολογισμού έργου των μελών του.

Υπεύθυνο για την παρακολούθηση των ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων του Τμήματος, την ανάλυση και δημοσιοποίηση των διαφόρων επιτευγμάτων, γεγονότων και δεικτών είναι το Λογοθέσιο Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Δραστηριότητας.

Προκύπτουν μια σειρά από στρατηγικά και δομικά ισχυρά στοιχεία του Τμήματος ως προς την έρευνα και την ανάπτυξη, αλλά και αδυναμίες. Το έργο που παράγεται είναι κατά κανόνα **ποιοτικό**, υπάρχει **ισορροπία** μεταξύ **βασικής** και **εφαρμοσμένης** έρευνας, καλή **ηλικιακή** αναλογία μεταξύ των μελών ΔΕΠ και καλό γενικά ερευνητικό προφίλ τόσο των νεότερων όσο και των πιο ώριμων εξ αυτών. Η **αλληλεπίδραση** με τον **παραγωγικό τομέα** είναι σημαντική, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ποιότητα των συνεργασιών στην Ελλάδα σε σχέση με εκείνες στην υπόλοιπη Ευρώπη είναι πολύ διαφορετική, κυρίως λόγω των αδυναμιών της ελληνικής βιομηχανίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών ως προς τη στρατηγική τους στην Ε&Α. Η εμπλοκή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε **συμβουλευτικούς ρόλους** στην ευρύτερη κυβέρνηση είναι έντονη και πολλά από αυτά έχουν θητεύσει ή θητεύουν σε δημόσιες θέσεις. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων Ε&Α από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα είναι σημαντική. Υπάρχει επίσης ικανοποιητική συμμετοχή των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε διεθνείς αξιολογήσεις και επιστημονικές δραστηριότητες. Η συμμετοχή πολλών Υποψηφίων Διδασκτόρων σε έργα Ε&Α που εκτελούνται στο Τμήμα αποτελεί ένα ακόμη θετικό στοιχείο για τη σύνδεση του Πανεπιστημίου με την παραγωγή. Επίσης, έχουν αναπτυχθεί από ερευνητικές ομάδες του Τμήματος, εφαρμογές που χρησιμοποιούνται από τρίτους. Οι κυριότερες αδυναμίες εντοπίζονται στην **ανεπαρκή χρηματοδότηση** από το **Πανεπιστήμιο** των νέων μελών ΔΕΠ, στη μη αποτελεσματική διάθεση των όποιων ερευνητικών πόρων του Πανεπιστημίου ως προς τη δημιουργία κινήτρων για ποιοτική έρευνα, διεθνή αναγνώριση, καινοτομία και αναγνωρισιμότητα στην Ελληνική κοινωνία, η **υποχρηματοδότηση** της έρευνας από την **Πολιτεία**, η **έλλειψη** ερευνητικού **εξοπλισμού** (κυρίως εξειδικευμένου και συνήθως ακριβού). Τέλος, οι ερευνητικές ομάδες **δεν** έχουν την **κρίσιμη μάζα** σε μόνιμο και έμπειρο προσωπικό, κυρίως λόγω της **μικρής συνεργασίας** μεταξύ των μελών ΔΕΠ και της θεσμικής έλλειψης σε θέσεις ερευνητών στο Πανεπιστήμιο (π.χ. μεταδιδακτορικοί ερευνητές). Συνήθως οι συνεργασίες με ομάδες εκτός Πανεπιστημίου είναι πολύ περισσότερες και ποιοτικά καλύτερες από εκείνες μέσα στο Τμήμα. Το γεγονός αυτό μειώνει τις δυνατότητες διεθνούς διάκρισης, επιστημονικής αλληλεπίδρασης και ορθού προγραμματισμού της έρευνας, **απαγορεύει** τις οικονομίες κλίμακας και εν γένει είναι εις βάρος της αποτελεσματικότητας, της βιωσιμότητας των ερευνητικών δραστηριοτήτων και του στρατηγικού σχεδιασμού των μελλοντικών ερευνητικών προσανατολισμών. Στα παραπάνω σημεία, τουλάχιστον σε εκείνα στα οποία μπορεί να παρέμβει, το Τμήμα πρέπει να σκεφτεί και να σχεδιάσει συγκεκριμένες ενέργειες. Μια πιθανή κατεύθυνση θα ήταν ο σχεδιασμός και η θεσμοθέτηση κάποιας μορφής **δομημένων μονάδων έρευνας**, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν και συγκεκριμένα καθήκοντα **εκπαίδευσης**. Οι μονάδες αυτές θα εξασφάλιζαν ένα επαρκές επιστημονικό εύρος, μια κρίσιμη μάζα μόνιμων μελών του Τμήματος και αξιόλογες συνέργιες και οικονομίες κλίμακας. Το εγχείρημα αυτό, το οποίο δεν μπορεί παρά να είναι προϊόν μιας ευρείας αποδοχής, είναι εξαιρετικά δύσκολο διότι αντιτίθεται στις διαχρονικά αναπτυχθείσες πρακτικές, δεν ενυπάρχει στη λογική του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου για τα Πανεπιστήμια και αντιτίθεται στην υπάρχουσα κουλτούρα των μελών ΔΕΠ. Συνεπώς προβλέπεται ότι θα αναπτυχθούν ισχυρές αντιστάσεις. Πάντως, η συναίνεση προς μια τέτοια κατεύθυνση ίσως να είναι η μοναδική λύση για τη βιωσιμότητα των ερευνητικών επιτευγμάτων του Τμήματος, την περαιτέρω

ανάπτυξή τους και τη διεθνή του διάκριση σε ένα περιβάλλον που διεθνοποιείται και μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς, ενώ ταυτόχρονα γίνεται εξαιρετικά ανταγωνιστικό. Σε κάθε περίπτωση, η βιωσιμότητα της ποιοτικής έρευνας στο Τμήμα θα πρέπει να αποτελέσει την επόμενη περίοδο αντικείμενο **ευρείας διαβούλευσης**, σε πρώτη φάση ίσως στα πλαίσια των Τομέων, και να διαμορφωθεί μια κοινή θέση ώστε στη συνέχεια να αποφασιστούν τα απαραίτητα δομικά μέτρα.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΈΡΓΟ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία των Πανεπιστημίων στην Ελλάδα προβλέπει ένα πολύ σημαντικό ρόλο των μελών ΔΕΠ στη διοίκηση των ιδρυμάτων τους και ταυτόχρονα χαρακτηρίζεται από σημαντική διάχυση των διοικητικών αρμοδιοτήτων και της αντίστοιχης ισχύος των Οργάνων Διοίκησης. Όσον αφορά μάλιστα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, πρέπει να προστεθεί στο παραπάνω γεγονός και το τεράστιο μέγεθός του (σε φοιτητές και προσωπικό, σε εύρος επιστημονικών αντικειμένων, σε γεωγραφική έκταση και διασπορά) το οποίο εκ των πραγμάτων οδηγεί σε μια πιο αποκεντρωμένη διοικητική δομή. Τα Τμήματα του ΕΚΠΑ έχουν μέγεθος Σχολών (σε σύγκριση με άλλα Πανεπιστήμια) και οι Σχολές έχουν μέγεθος Πανεπιστημίου. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το απαιτούμενο διοικητικό έργο των μελών ΔΕΠ για την ορθή λειτουργία και την ανάπτυξη ενός Τμήματος είναι πολυδιάστατο, ογκώδες και εξαιρετικής αξίας.

Οι θεσμοθετημένες από το νόμο διοικητικές θέσεις σε ένα Τμήμα είναι εκείνες του Προέδρου, του Αναπληρωτή Προέδρου, των Δ/ντών Τομέων, των Δ/ντών Μεταπτυχιακών Σπουδών και Προέδρων Επιτροπών Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων και του Επόπτη Κτηρίων. Στο Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών προβλέπονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του 6 επιπλέον σημαντικές θέσεις ευθύνης, εκείνες των Υπευθύνων των 6 Λογοθεσιών (του ΠΠΣ, των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων, της Προβολής και Συνεργασιών, της Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού, των Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων και της Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού), όπως επανειλημμένα έχουν αναφερθεί και περιγραφεί. Έτσι οι «αξιοματούχοι» στο Τμήμα είναι **16** (Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος, 3 Δ/ντες Τομέων, Δ/ντης Μεταπτυχιακών Σπουδών, 3 Πρόεδροι ή Δ/ντες Διατμηματικών Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων, Επόπτης Κτηρίων και 6 Υπεύθυνοι Λογοθεσιών) ή ελαφρώς λιγότεροι στην περίπτωση που κάποιο μέλος ΔΕΠ κατέχει δύο θέσεις (συνήθως ο Αναπληρωτής Πρόεδρος). Επιπλέον, τα μέλη των διαφόρων προβλεπόμενων μόνιμων Επιτροπών του Τμήματος (Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ, Διατμηματικές Επιτροπές Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων στα οποία μετέχει το Τμήμα, Επιτροπές Λογοθεσιών) αριθμούν περίπου τα **40** και σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν και εκείνα των Επιτροπών που συγκροτούνται για ειδικούς σκοπούς σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα (π.χ. Επιτροπή καταστροφής απαξιωμένου υλικού).

Από τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τις αρμοδιότητες των θέσεων ευθύνης και των διαφόρων Επιτροπών, προκύπτει το μέγεθος του απαιτούμενου **διοικητικού** έργου από τα μέλη ΔΕΠ, αλλά και η **εξαιρετική σημασία** του στη λειτουργία του Τμήματος. Πολλά μέλη ΔΕΠ δεν αντιλαμβάνονται τον τρόπο λειτουργίας του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να επιβαρύνουν έμμεσα άλλους συναδέλφους τους ή να ζημιώνουν την ορθή λειτουργία του Τμήματος. Η μη δίκαιη κατανομή του διοικητικού έργου οδηγεί με μαθηματική

ακρίβεια στην αποστασιοποίηση όλων των μελών ΔΕΠ από αυτό, στην πλημμελή άσκησή του και εν τέλει στην κατάρρευση της συνεκτικής λειτουργίας του Τμήματος που έχει σε μεγάλο βαθμό κατακτηθεί σήμερα με τεράστια προσπάθεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα των παραπάνω προβλημάτων αποτελεί η λειτουργία της Γ.Σ. του Τμήματος καθώς και των Γ.Σ. των Τομέων, όπου εκτός από την απροθυμία συμμετοχής, παρατηρείται από πολλούς και απροθυμία σχεδιασμού, προγραμματισμού, λήψεως και υλοποίησης αποφάσεων και γενικότερα συμμετοχής σε οποιαδήποτε κοινή προσπάθεια ανάπτυξης και βελτίωσης της λειτουργίας του Τμήματος. Αποκτά επικίνδυνες διαστάσεις η τάση που παρατηρείται πολλοί να προσπαθούν, μέσω των γενικότερων αποφάσεων στα διοικητικά όργανα, να επιλύσουν τα προσωπικά τους προβλήματα ή να προωθήσουν τα νοούμενα ως προσωπικά τους συμφέροντα ή να προσαρμόσουν τους αξιολογικούς δείκτες στις δικές τους προτιμήσεις, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα γενικότερα προβλήματα της υπάρχουσας κατάστασης στην εκπαίδευση και την έρευνα, του συνολικού προγραμματισμού και των διεθνών τάσεων στην ανωτάτη εκπαίδευση. Παρατηρείται επίσης έλλειμμα αφοσίωσης, εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Οι Διοικητικές μονάδες του Τμήματος είναι: 1) Η *Κεντρική Γραμματεία* του Τμήματος που είναι αρμόδια για να διατηρεί το φοιτητολόγιο, να εκδίδει επίσημα πιστοποιητικά και έγγραφα, να επικοινωνεί με τις Διοικητικές Υπηρεσίες του Πανεπιστημίου και να εξυπηρετεί σε διοικητικά θέματα τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και το προσωπικό του Τμήματος. Η Κεντρική Γραμματεία στελεχώνεται από τη Γραμματέα του Τμήματος και τέσσερις υπαλλήλους αορίστου χρόνου. 2) Η *Γραμματεία των Τομέων* που υποστηρίζει τους Δ/ντες Τομέων, το Δ/ντη ΠΜΣ, την εκτύπωση και διανομή των διδακτικών Σημειώσεων, τις απαιτούμενες διαδικασίες σχετικά με τα οικονομικά του Τμήματος, τη διαχείριση των αιθουσών συνεδριάσεων, τις παραγγελίες και τη διάθεση της γραφικής ύλης και των αναλωσίμων, τυχόν άλλες γραμματειακές διαδικασίες που απαιτούνται στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών. Η Γραμματεία των Τομέων στελεχώνεται από τέσσερις υπαλλήλους (3 αορίστου χρόνου και μία μόνιμη) και ένα μέλος του ΕΕΔΠ. 3) Το *Γραφείο Διαχείρισης Υποδομών ΤΠ&Ε* που είναι αρμόδιο για τη διαχείριση και λειτουργία όλων των κοινόχρηστων υπολογιστικών συστημάτων (εργαστηρίων, Γραμματειών, αιθουσών διδασκαλίας) και των εποπτικών μέσων, καθώς και την ανανέωση, εγκατάσταση και διαχείριση του απαραίτητου λογισμικού για την εκπαίδευση των φοιτητών και τη λειτουργία του Τμήματος. Το Γραφείο Διαχείρισης Υποδομών ΤΠ&Ε στελεχώνεται από 6 υπαλλήλους ΠΕ Πληροφορικής αορίστου χρόνου. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Συστημάτων Πληροφορικής και Οπτικοακουστικών Μέσων. 4) Το *Γραφείο Υποστήριξης Εσωτερικών Διαδικασιών* που είναι αρμόδιο για την υποστήριξη της συλλογής στοιχείων σχετικά με τους δείκτες εκπαίδευσης, της διαδικασίας Απολογισμού και Προγραμματισμού του έργου των μελών ΔΕΠ, της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές και της υποστήριξης του Συστήματος ανάθεση έργου στους μεταπτυχιακούς φοιτητές. Το Γραφείο Υποστήριξης Εσωτερικών Διαδικασιών στελεχώνεται από δύο υπαλλήλους αορίστου χρόνου. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Προέδρου του Τμήματος και συνεργάζεται στενά με τους Υπευθύνους των Λογοθεσίων της Διαχείρισης Πόρων και Προγραμματισμού και των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων 5) Το *Γραφείο Αναγνωστηρίου* που είναι αρμόδιο για τη λειτουργία του Αναγνωστηρίου, την

οργάνωση του ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού που βρίσκεται στο διαδίκτυο, τη συλλογή και ταξινόμηση των Πτυχιακών και Διπλωματικών εργασιών και των Διδακτορικών Διατριβών και την έκδοση ηλεκτρονικών καρτών για την πρόσβαση στα κτήρια του Τμήματος. Το Γραφείο Αναγνωστηρίου στελεχώνεται από μια υπάλληλο αορίστου χρόνου και δύο μόνιμες υπαλλήλους που έχουν διατεθεί στο Τμήμα από το Υπολογιστικό Κέντρο. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Βιβλιοθήκης και Ψηφιακού Υλικού. 6) Το *Γραφείο Προβολής* που είναι αρμόδιο για τις εκδηλώσεις και ενέργειες προβολής του Τμήματος, τις ετήσιες εκδόσεις του Τμήματος (Οδηγός Σπουδών, Τόμος Επιλεγμένων άρθρων από Πτυχιακές και Διπλωματικές εργασίες, Τόμος Παρουσίασης Διδακτορικών Διατριβών του Τμήματος), τις έρευνες γνώμης που διενεργεί το Τμήμα και την ανανέωση του περιεχομένου του δικτυακού τόπου του Τμήματος. Το Γραφείο Προβολής στελεχώνεται από ένα υπάλληλο αορίστου χρόνου και ένα ΕΕΔΙΠ. Λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπευθύνου του Λογοθεσίου Προβολής και Συνεργασιών και συνεργάζεται στενά με τους Υπευθύνους των Λογοθεσιών του ΠΠΣ και των Ερευνητικών και Αναπτυξιακών Δραστηριοτήτων.

Σε γενικές γραμμές, οι υπηρεσίες που προσφέρει το Τμήμα στην κοινότητά του βρίσκονται σε συνεχή **ανάπτυξη** και βελτίωση. Τα κυριότερα προβλήματα που αναφέρθηκαν από τους φοιτητές, αλλά και από ορισμένα μέλη ΔΕΠ, αφορούν τη Γραμματεία του Τμήματος και το Αναγνωστήριο καθώς και τις Γραμματείες των Τομέων. Εντοπίστηκαν κυρίως στην προθυμία εξυπηρέτησης, τη γραφειοκρατία και την τήρηση του ωραρίου. Το τελευταίο διάστημα, και μετά τη σημαντική ανανέωση του σχετικού προσωπικού, έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα και έχουν υιοθετηθεί νέες διαδικασίες που ήδη φαίνεται να έχουν βελτιώσει την κατάσταση, ενώ πιστεύεται ότι στο άμεσο μέλλον τα προβλήματα αυτά θα λυθούν σε σημαντικό βαθμό. Ένα σημαντικό βήμα βελτίωσης που πρέπει να γίνει την επόμενη περίοδο, είναι η **κωδικοποίηση των πληροφοριών** σχετικά με τις **υπηρεσίες** (καθώς και των **καθηκόντων** του αντίστοιχου προσωπικού και των διοικητικών μονάδων) που προσφέρονται από το Τμήμα και η **δημοσιοποίησή τους** στο διαδίκτυο και αλλού. Επίσης θα πρέπει να βελτιωθεί η **ηλεκτρονική πρόσβαση** σε σημαντικά έγγραφα, δεδομένα και στοιχεία που ενδιαφέρουν την ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο τομέας της Προβολής του Τμήματος και της διάχυσης των δραστηριοτήτων του είναι ίσως εκείνος που διαχρονικά **υστερεί** περισσότερο από όλους τους άλλους. Ο κύριος λόγος είναι ότι το Τμήμα πέρασε μια μακρά έντονα αναπτυξιακή περίοδο, κατά την οποία τέθηκαν άλλες προτεραιότητες, καθώς τα μέλη ΔΕΠ δεν επαρκούσαν ώστε να αντεπεξέλθουν ταυτόχρονα σε όλες τις ανάγκες. Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, μέχρι το 2008, το υποστηρικτικό προσωπικό ήταν πρακτικά ανύπαρκτο.

Παρόλα αυτά, αναπτύχθηκαν ορισμένες πρωτοποριακές δραστηριότητες, όπως α) η θεσμοθέτηση της ετήσιας υποβολής από τους φοιτητές του Τμήματος επιστημονικών **άρθρων** βασισμένων στις **Πτυχιακές** και **Διπλωματικές** τους εργασίες και της δημοσίευσής, μετά από κρίση, των καλύτερων εξ αυτών σε σχετικό τόμο και β) η ετήσια έκδοση με τις εκτενείς **περιλήψεις** στα **Αγγλικά** όλων των **διδακτορικών** διατριβών που υποστηρίχθηκαν στο Τμήμα κατά τη διάρκεια του έτους. Έγιναν επίσης ορισμένες πολύ σημαντικές εργασίες υποδομής, οι οποίες θα δώσουν καρπούς στο μέλλον, όπως η

συγκέντρωση και καταγραφή των στοιχείων όλου του ερευνητικού και αναπτυξιακού έργου (δημοσιεύσεις, έργα E&A) που έχει εκπονηθεί στο Τμήμα από την ίδρυσή του. Το 2004 οργανώθηκε με επιτυχία μια διημερίδα προβολής του έργου του Τμήματος για την οποία ετοιμάστηκε σημαντικό υλικό, έγινε μεγάλη προσπάθεια δημοσιότητας και είχε μεγάλη συμμετοχή τόσο από την εκπαιδευτική και ερευνητική κοινότητα όσο και από τους παραγωγικούς φορείς.

Οι κυριότερες ενέργειες που πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα κατά την περίοδο 2008-2013 είναι: 1) Η **αναβάθμιση της ιστοσελίδας** του Τμήματος, κυρίως ως προς το περιεχόμενο (Ελληνικά και Αγγλικά) που περιέχει και τη μορφή που το παρουσιάζει. Πρέπει να ανανεώνεται συνεχώς η πληροφορία σχετικά με τα Προγράμματα Σπουδών, τη λειτουργία και το προσωπικό του Τμήματος, να αναδεικνύονται οι επιτυχίες και το έργο του και να είναι επικαιροποιημένες και εύκολα προσβάσιμες οι ερευνητικές και αναπτυξιακές δραστηριότητές του. 2) Η συστηματική επαφή με το χώρο της οικονομίας και του πολιτισμού με τη θεσμοθέτηση συγκεκριμένων και **περιοδικών εκδηλώσεων** (π.χ. ημέρα ανοικτών πυλών στο κοινό). 3) Η παραγωγή **ενημερωτικού υλικού** που απευθύνεται στη **δευτεροβάθμια** εκπαίδευση. 4) Η διοργάνωση **εκδηλώσεων πολιτισμικού και επιστημονικού** περιεχομένου. 5) Η παραγωγή **υλικού** που να απευθύνεται σε **φορείς** του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. 6) Η ενίσχυση της **διεθνούς διάστασης των Προγραμμάτων Σπουδών**. 7) Η προετοιμασία των εκδηλώσεων για τα **20 χρόνια του Τμήματος** το 2009.

Στην προσπάθεια αυτή θα πρέπει να ενεργοποιηθεί και να ενισχυθεί κατά κύριο λόγο το Λογοθέσιο Προβολής και Συνεργασιών καθώς και το Γραφείο Προβολής. Σημαντική βοήθεια όμως οφείλουν να προσφέρουν τόσο το Δ.Σ. του Τμήματος όσο και οι άλλοι χώροι ευθύνης. Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και μεγάλο μέρος από το προσωπικό υποστήριξης θα χρειαστεί να συνδράμουν στην προσπάθεια αυτή, τουλάχιστον μέχρι να οριστικοποιηθούν οι δράσεις και να σταθεροποιηθούν οι διαδικασίες.

ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Τα μέλη του Τμήματος, εκτός από τη συμμετοχή τους στα όργανα όπου εκ του νόμου εκπροσωπείται το Τμήμα (Σύγκλητος, Συμβούλιο Κοσμητείας, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, Επιτροπή Ερευνών, Εφορευτικό Συμβούλιο Βιβλιοθήκης Θετικών Επιστημών), ορίζονται και συμμετέχουν διαχρονικά σε θεσμικά Όργανα και μόνιμες Επιτροπές του Πανεπιστημίου σε ποσοστό πολύ υψηλότερο εκείνου που αντιστοιχεί στη δύναμη του Τμήματος σε αριθμό μελών ΔΕΠ (1.5% ή 40 μέλη ΔΕΠ στα 2600). Το γεγονός αυτό εξηγείται από πολλούς παράγοντες, όπως η αναγνωρισιμότητά τους στην επιστημονική κοινότητα και την Ελληνική κοινωνία, η σημαντική εμπλοκή τους στην έρευνα και ανάπτυξη, η τεχνογνωσία τους σε ένα κρίσιμο τομέα για την ανάπτυξη του Πανεπιστημίου, η αφοσίωσή τους στο Πανεπιστήμιο και η εμπειρία τους στη διοίκηση λόγω θέσεων που κατείχαν στο δημόσιο τομέα. Σήμερα **μέλη** του Τμήματος **συμμετέχουν**:

- στο Οικονομικό και Τεχνικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου
- στο Δ.Σ. της Εταιρείας Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου
- στο Δ.Σ. του Ιστορικού Αρχείου του Πανεπιστημίου
- στη Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας του Πανεπιστημίου (ΜΟ.ΔΙ.Π.)

- στην Επιτροπή Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία, όπου μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι υπεύθυνο για την Ηλεκτρονική Προσβασιμότητα
- στο Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου του Πανεπιστημίου, όπου μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου
- στο Κέντρο Πληροφοριακών Συστημάτων Βιβλιοθηκών, όπου μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Επιστημονικός υπεύθυνος του Κέντρου
- στη Διοικούσα Επιτροπή των υποτροφιών Sasakawa (για φοιτητές του ΕΚΠΑ)
- στο Συμβούλιο του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης
- στην Επιτροπή Δεοντολογίας για τη Διακίνηση Ηλεκτρονικής Πληροφορίας
- στην Επιτροπή Διαμόρφωσης Ιστοχώρου του Πανεπιστημίου

Πέραν της συμμετοχής τους, και συνεπώς της συμβολής τους, σε Όργανα και μόνιμες Επιτροπές του Πανεπιστημίου, τα μέλη του Τμήματος **συνδράμουν** με πολλούς άλλους τρόπους τη **Κεντρική Διοίκηση** του Πανεπιστημίου και αφιερώνουν για το σκοπό αυτό σημαντικό μέρος του χρόνου τους. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τα τελευταία τρία έτη συμμετείχαν σε περισσότερες από 30 επιτροπές διενέργειας διεθνών διαγωνισμών που προκήρυξε το Πανεπιστήμιο Αθηνών (με την ιδιότητα του Προέδρου ή του μέλους), κυρίως για εξοπλισμό Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Συνέταξαν, επίσης, τις τεχνικές προδιαγραφές πολλών διαγωνισμών. Πέραν όμως της συμμετοχής σε δράσεις που άπτονται του επιστημονικού αντικειμένου του Τμήματος, τα μέλη του, λόγω της γενικότερης εμπειρίας τους και αποδοχής τους, ορίζονται σε σειρά ομάδων εργασίας και ειδικών επιτροπών. Ενδεικτικά αναφέρονται η Επιτροπή που ετοίμασε τις προτάσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών για το θεσμικό πλαίσιο των Πανεπιστημίων, η Επιτροπή για την προετοιμασία του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, η Ακαδημαϊκή Επιτροπή για θέματα φύλου και ισότητας και Επιτροπές διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης που δεν αφορούσαν υποθέσεις του Τμήματος.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι μέλη του Τμήματος ανέπτυξαν **κομβικές μονάδες** του **Πανεπιστημίου** ή συνέβαλλαν καθοριστικά στη λειτουργία τους. Αρκετές από αυτές μάλιστα λειτουργούν ακόμα σε χώρους του Τμήματος υπό την εποπτεία μελών του. Χαρακτηριστικά αναφέρονται το Δίκτυο του Πανεπιστημίου (το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου – ΚΛΕΙΔΙ εδρεύει στο Τμήμα), το Υπολογιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου (εδρεύει στο Τμήμα), το Κέντρο Πληροφοριακών Συστημάτων των Βιβλιοθηκών (εδρεύει στο Τμήμα), η μονάδα Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας για τους φοιτητές με αναπηρία (εδρεύει στο Τμήμα) και το Γραφείο Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου. Είναι προφανές ότι πολλά μέλη του Τμήματος προσφέρουν σημαντικά στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του Πανεπιστημίου όπου αφιερώνουν σημαντικό χρόνο και ενέργεια.

Εκτός από τη συμβολή τους στο Πανεπιστήμιο, μέλη του Τμήματος έχουν κατά καιρούς **υποστηρίξει** τις δραστηριότητες του **ΥΠΕΠΘ**, τόσο από θεσμικές θέσεις (Ειδικός Γραμματέας Ε.Ε. και Κ.Π.Σ., Αντιπρόεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, μέλος Δ.Σ. του ΔΟΑΤΑΠ, μέλος Δ.Σ. του Ι.Τ.Υ.), όσο και με τη συμμετοχή τους σε σημαντικές εθνικές δράσεις του και σε Οργανισμούς και Επιτροπές του. Επί σειρά ετών ένα ή δύο μέλη του συμμετέχουν στην Κεντρική Επιτροπή των Πανελλήνιων Εξετάσεων, υπάρχει σχεδόν συνεχής συμμετοχή στις ακαδημαϊκές επιτροπές του ΔΟΑΤΑΠ, ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος του Δικτύου Πρόσβασης και Υπηρεσιών Κορμού της Ανωτάτης

Εκπαίδευσης – Gunet είναι από την ίδρυσή του μέλος του Τμήματος, μέλη του Τμήματος αλλά και το ίδιο το Τμήμα με τις υποδομές του υποστήριξαν τη δημιουργία και τη λειτουργία του Πανελλήνιου Σχολικού Δίκτυου – Edunet, επίσης μέλη του Τμήματος συμμετείχαν κατά καιρούς την τελευταία πενταετία στα Συμβούλια επιλογής Προϊσταμένων Διευθύνσεων, Συμβούλων και ΠΛΗΝΕΤ της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σε Διοικούσες Επιτροπές νέων Πανεπιστημίων και προσωρινές Γενικές Συνελεύσεις νέων Τμημάτων, στην Επιτροπή του ΥΠΕΠΘ για τον καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων Πληροφορικής, σε πολλές επιτροπές διαγωνισμών και αξιολόγησης Προγραμμάτων του ΥΠΕΠΘ. Είναι φανερό ότι το Τμήμα, δια των μελών του, μετέχει ενεργά στα τεκταινόμενα στην εκπαίδευση γενικότερα.

Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν γενικότερα στη Διοίκηση και στις αναπτυξιακές δραστηριότητες του δημόσιου τομέα. Την τελευταία πενταετία ένα μέλος του Τμήματος υπηρέτησε ως Γενικός Γραμματέας Υπουργείου (Γ.Γ. Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών), 4 μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στο Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΣΕΤ), δύο μέλη του Τμήματος συμμετέχουν στο Δ.Σ. της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ) και ένα μέλος του στο Δ.Σ. του Εθνικού Δικτύου Έρευνας και Τεχνολογίας ΑΕ. Μέλη του Τμήματος συμμετέχουν επίσης σε Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), σε Επιτροπές αξιολόγησης προσωπικού του ΑΣΕΠ, σε Επιτροπές διαγωνισμών και εμπειρογνομosύνης της Βουλής, της Γ.Γ. Πληροφοριακών Συστημάτων, της Κοινωνίας της Πληροφορίας, της Γ.Γ.Ε.Τ., του Κτηματολογίου και άλλων φορέων του Δημοσίου.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 2008-2013 ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι δράσεις του Τμήματος την επόμενη πενταετία θα εστιαστούν στους εξής στόχους:

- 1. Ολοκλήρωση των υποδομών και εμπέδωση των διαδικασιών και κανονισμών λειτουργίας.** Την πενταετία 2002 – 2007 αναπτύχθηκαν σε εξαιρετικά ικανοποιητικό βαθμό οι υποδομές του Τμήματος, κυρίως οι κτηριακές αλλά και οι εξοπλισμοί. Στην παρούσα προγραμματική περίοδο θα επιδιωχθεί η διαμόρφωση του **περιβάλλοντος χώρου** και η **ενοποίηση** του κτηριακού συγκροτήματος του Τμήματος, καθώς και η εξεύρεση χώρων για να φιλοξενήσει **ερευνητικούς εξοπλισμούς**. Εκτός από τις υποδομές, μεγάλη πρόοδος έγινε κατά την προηγούμενη πενταετία και όσον αφορά στη θεσμοθέτηση διαδικασιών και κανόνων που διέπουν τη λειτουργία και οργάνωση του Τμήματος. Το επόμενο διάστημα θα επιδιωχθεί η **εμπέδωση** και βελτίωση των **διαδικασιών** αυτών, γεγονός που θα εξασφαλίσει τη σταθερότητα του συστήματος οργάνωσης και λειτουργίας και θα μειώσει σημαντικά τον κίνδυνο αδρανοποίησης και αποδόμησής του. Θα επανεξεταστεί ακόμη ο τρόπος **αξιολόγησης των μαθημάτων από τους φοιτητές** με ερωτηματολόγια σε έντυπη μορφή.
- 2. Αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών και ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.** Ένας από τους σημαντικότερους στόχους του Τμήματος κατά την περίοδο αυτή θα είναι η **αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών** στο Προπτυχιακό και Μεταπτυχιακό επίπεδο, μετά από εκτενή και οργανωμένο διάλογο καθώς και μελέτη των επιστημονικών, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών εξελίξεων διεθνώς. Στο πλαίσιο αυτό θα επανεξεταστούν οι **τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών**

και παρακολούθησης της προόδου τους μέσω της αναβάθμισης του θεσμού του **Συμβούλου Καθηγητή**, θα αναπτυχθούν περισσότερο τα **εργαστηριακά μαθήματα** και η **διεπιστημονικότητα** και θα επιδιωχθεί να συνδεθεί αποτελεσματικότερα η παρεχόμενη εκπαίδευση με την επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών. Επίσης, θα επιδιωχθεί η ορθολογικότερη **κατανομή του φόρτου των φοιτητών** κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, κυρίως όσον αφορά στο χρονοπρογραμματισμό για την παράδοση των εργασιών ή ασκήσεων και τη διεξαγωγή προόδων.

3. **Προβολή και διεθνής διάσταση των Προγραμμάτων Σπουδών.** Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει, το Τμήμα παρουσιάζει σημαντικές αδυναμίες ως προς την προβολή του έργου και των δραστηριοτήτων του. Μέχρι ένα βαθμό το γεγονός αυτό ήταν αναμενόμενο, δεδομένου ότι η μεγάλη προσπάθεια της προηγούμενης περιόδου εστιάστηκε στην εσωτερική του οργάνωση και στην ανάπτυξη των υποδομών του, με αποτέλεσμα μια σχετική εσωστρέφεια. Στην παρούσα προγραμματική περίοδο θα δοθεί έμφαση στην προβολή του εκπαιδευτικού, ερευνητικού και αναπτυξιακού έργου του Τμήματος, αλλά και της συμμετοχής του στην ανάπτυξη του Πανεπιστημίου και σε διάφορες κοινωνικές και πολιτισμικές παρεμβάσεις. Παράλληλα θα βελτιωθούν και θα αναπτυχθούν τα αναγκαία **εργαλεία προβολής**, όπως ο **ιστοχώρος** του Τμήματος, οι **εκδόσεις** του, οι **έρευνες γνώμης**, τα επιστημονικά **σεμινάρια**, **ημερίδες** και συνέδρια καθώς και οι διάφορες **εκδηλώσεις**. Ταυτόχρονα, θα εξεταστεί η **διεθνής διάσταση** των Προγραμμάτων Σπουδών του, κυρίως των Μεταπτυχιακών, για την προσέλκυση ξένων φοιτητών και την πρόσκληση επιστημόνων διεθνούς φήμης. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται και ενέργειες που θα διευκολύνουν τη διεθνή σταδιοδρομία των αποφοίτων του.
4. **Σύνδεση με τους αποφοίτους, τους κοινωνικούς εταίρους και διεθνείς συνεργασίες.** Σε συνδυασμό με τα παραπάνω, γίνεται ήδη προσπάθεια για τη δημιουργία του **συλλόγου των αποφοίτων** του Τμήματος, την ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος **διασύνδεσης** με τους **αποφοίτους** και του αντίστοιχου ιστοχώρου (alumni) και τη θέσπιση μηχανισμών διαρκούς αλληλεπίδρασης του Τμήματος με τους αποφοίτους του. Παράλληλα με την αλληλεπίδραση με τους αποφοίτους του, το Τμήμα θα αναπτύξει διαδικασίες για τη σύνδεση των δραστηριοτήτων του με τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας. Τέλος, θα ενθαρρυνθούν ενέργειες που προωθούν τις διεθνείς συνεργασίες είτε στο επίπεδο **κινητικότητας** των φοιτητών και του προσωπικού είτε στο επίπεδο θεσμικής **συνεργασίας** του Τμήματος με ιδρύματα της αλλοδαπής σε θέματα εκπαίδευσης και έρευνας.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ, ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι κυριότεροι πόροι που απαιτούνται από το Πανεπιστήμιο για την υλοποίηση όλων των προγραμματιζόμενων ενεργειών την περίοδο 2008-2013 είναι κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε, οι εξής:

- **Κτηριακές εγκαταστάσεις ερευνητικών εργαστηρίων (250 μ²).**
- **Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου και ενοποίηση κτηρίων.**
- **Εξοπλισμός εκπαιδευτικών και ερευνητικών εργαστηρίων.**
- **Μεγαλύτερη χρηματοδότηση για την πρώτη εγκατάσταση των νέων μελών ΔΕΠ.**
- **Χρηματοδότηση μελών ΔΕΠ και Υποψηφίων Διδασκτόρων για συμμετοχή σε συνέδρια, επιστημονικές συναντήσεις, κλπ.**

Το κύριο πρόβλημα του Τμήματος που εξαρτάται αποκλειστικά από την Πολιτεία είναι η **μείωση** των συνολικά **εισαγομένων** ανά έτος φοιτητών, κυρίως **μέσω** της δραστηκής μείωσης των **μετεγγραφών**. Η αμέσως επόμενη προτεραιότητα είναι η εργαστηριακή εκπαίδευση των φοιτητών, όπως περιγράφηκε σε προηγούμενες ενότητες. Για το λόγο αυτό είναι επιτακτική η ανάγκη να διατεθούν στο Τμήμα και να προκηρυχθούν:

- **Τέσσερις (4) νέες θέσεις Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού – ΕΕΔΠ.**
- **Τρεις (3) νέες θέσεις ΔΕΠ.**

Εφόσον οι παραπάνω πόροι διατεθούν στο Τμήμα, η μέχρι σήμερα πορεία του εγγυάται την επίτευξη των στόχων που τίθενται για την περίοδο 2008-2013, όπως άλλωστε επιτεύχθηκαν οι στόχοι που τέθηκαν από το Τμήμα την περίοδο 2002-2007.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Στην παρούσα Έκθεση αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τα παρακάτω επισυναπτόμενα Παραρτήματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2002-2007 - Επιτελική Σύνοψη

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Βιογραφικά Μελών ΔΕΠ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Περιγραφή Μαθημάτων ΠΠΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: Ωρολόγιο Πρόγραμμα Μαθημάτων και Αιθουσών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Κατάλογος Δημοσιεύσεων του Τμήματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Κατάλογος Έργων Ε&Α του Τμήματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Κανονισμοί του Τμήματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Οδηγός Σπουδών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: Επιλογή Πτυχιακών & Διπλωματικών Εργασιών - Τόμος 2008

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: Περίληψη Διδακτορικών Διατριβών - Τόμος 2008

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: Εφαρμογή Διαχείρισης του Απολογισμού-Προγραμματισμού Έργου των Μελών του Τμήματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Απολογισμός Έργου των Μελών ΔΕΠ του Τμήματος για το 2006, 2007 και 2008